

นกแท้... สายพันธุ์ไทย

NOK AIR

จีน

ญี่ปุ่น

ฮิโรชิมา

เหยียนเจี๋ย

หนานทง

หนานจิง

ฉางซา

หนานหนิง

กรุงเทพฯ
(ดอนเมือง)

เวียดนาม

โฮจิมินห์

อินเดีย

พม่า

แม่ฮ่องสอน

เชียงใหม่

เชียงใหม่

ลำปาง

แพร่

พิษณุโลก

เลย

อุดรธานี

สกลนคร

ขอนแก่น

บุรีรัมย์

อุบลราชธานี

แม่สอด

สุโขทัย

สุพรรณบุรี

กาญจนบุรี

สุราษฎร์ธานี

กระบี่

ตรัง

นครศรีธรรมราช

หาดใหญ่

- อำนาจเจริญ
- เชียงคาน
- ลำพูน
- แม่สาย
- ดอนสัก
- อำนาจ
- เขาสลัก
- ชนอม
- เขาสก
- เขาค้อ
- คีรีวง
- นุทนาการ
- หอนกย

- อ่าวน้ำเมา (หาดไร่เลย์)
- พังงา
- เขื่อนรัชชประภา
- สุรินทร์
- ท่าศาลา
- ราชพูน
- กุ่มสง
- อุดรดิต
- เวียงจันทน์
- ยโสธร
- คำตากล้า
- วานนิवास

- เกาะสมุย
- เกาะพะงัน
- เกาะเต่า
- เกาะนางยวน
- เกาะหลีเป๊ะ
- เกาะพีพี
- เกาะนุก
- เกาะลันตา
- เกาะไหง
- เกาะกระดาน
- เกาะยาวใหญ่
- เกาะยาวน้อย
- เกาะเหลาเหลียง

- เกาะลัน
- หาดไร่เลย์
- เกาะนุโหล
- เกาะจัม

@nokairlines

nokair.com | call 1318

NOK AIR

เส้นทางใหม่

นกแอร์ ให้คุณบินสะดวกสบาย

อินเดีย

กัวฮาตี
(อินเดีย)

กรุงเทพฯ
(ดอนเมือง)

ญี่ปุ่น

ฮิโรชิมา
(ญี่ปุ่น)

f e y t i n o kairlines

nokair.com | call 1318

สารบัญ

สารจากประธานกรรมการบริษัท	003
สารจากประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	004
รายงานของคณะกรรมการบริหาร	005
รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ	006
รายงานของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	007
รายงานของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง	008
รายงานของคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	009
คณะกรรมการบริษัท	010
ผู้บริหารบริษัท	012
โครงสร้างองค์กร	013
จุดเด่นด้านการดำเนินงาน	014
ข้อมูลทางการเงินและการดำเนินงานโดยสรุป	016
พัฒนาการที่สำคัญของบริษัท	018
การดำเนินงานที่สำคัญในรอบปี 2562	020
ข้อมูลทั่วไปของบริษัท	022
ลักษณะการประกอบธุรกิจ	023
สถานะการตลาดและการแข่งขัน	032
นโยบายการบริหารความเสี่ยง	034
ปัจจัยความเสี่ยง	035
โครงสร้างเงินทุนและการจัดการ	038
การกำกับดูแลกิจการที่ดี	049
ความรับผิดชอบต่อสังคม	075
ประวัติคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร	085
รายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่อรายงานทางการเงิน	103
งบการเงิน	104
รายการระหว่างกัน	162
คำอธิบายและการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน	170

สารจากประธาน กรรมการบริษัท

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

ปี 2562 ที่ผ่านมานั้นถือว่าเป็นปีที่ท้าทายเป็นอย่างมากสำหรับอุตสาหกรรมการบิน และการท่องเที่ยวของประเทศไทย อันสืบเนื่องมาจากหลายปัจจัย อาทิ การแข็งค่าของค่าเงินบาท และเศรษฐกิจโลกที่มีการชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ล้วนมีผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจเข้ามาท่องเที่ยวภายในประเทศไทย ประกอบกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงในอุตสาหกรรมการบิน ไม่ว่าจะเป็นการแข่งขันด้านราคาระหว่างสายการบินราคาประหยัด (Low Cost Airlines) และสายการบินที่ให้บริการแบบเต็มรูปแบบ (Full Service Airlines) ที่มีการขยับตัวเข้ามาแข่งขันกันเองในตลาด จึงทำให้สายการบินบีนกแอร์ ต้องปรับกลยุทธ์เพื่อสร้างความแตกต่าง และสามารถแข่งขันในตลาดได้

จากการปรับกลยุทธ์การดำเนินงานด้านต่างๆ ส่งผลให้บริษัทมีผลขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมจำนวน 1,928.34 ล้านบาท ซึ่งลดลงจากงวดเดียวกันของปีก่อนหน้าถึง 858.66 ล้านบาท หรือขาดทุนลดลงถึงร้อยละ 30.80 ปัจจัยสำคัญที่ทำให้สายการบินบีนกแอร์มีศักยภาพในการแข่งขันสวนกระแสกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น เนื่องจากบริษัทสามารถปรับลดต้นทุนต่างๆ ได้ตามแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ (Turnaround Plan) การลดต้นทุนที่เด่นชัดคือการบริหารจัดการฝูงบิน (Fleet Management) ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวคือ ได้มีการปรับลดอากาศยานแบบโบอิง 737 MAX 8 (ATR) ที่มีค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงสูง เป็นต้น

ในปี 2562 บริษัทยังคงดำเนินงานเป็นไปตามแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ (Turnaround Plan) ที่แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1. ลดการขาดทุน 2. การรักษาความมั่นคงของบริษัทเพื่อก้าวต่อไปข้างหน้า 3. การหาโอกาสเพื่อสร้างความเติบโต โดยปัจจุบัน บริษัทอยู่ในระหว่างขั้นตอนของการลดการขาดทุน ซึ่งคณะกรรมการได้วางแผนกลยุทธ์เพื่อให้เกิดประสิทธิผลต่อบริษัทอย่างสูงสุด

สุดท้ายนี้ ในนามของคณะกรรมการบริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ผมขอขอบคุณผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสีย ลูกค้า คู่ค้า พันธมิตรทางธุรกิจ รวมถึงผู้ที่มีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินการธุรกิจของบริษัทสามารถบรรลุเป้าหมาย และขอให้มั่นใจว่าคณะกรรมการจะบริหารงานโดยยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาลที่ดี มีการดำเนินงานที่โปร่งใส ควบคู่กับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนตลอดไป

นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์
ประธานกรรมการบริษัท

สารจากประธาน เจ้าหน้าที่บริหาร

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

ในปี 2562 ที่ผ่านมานั้นถือเป็นปีแรกของผมในการทำหน้าที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ผมมีความภาคภูมิใจ และมีความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างแรงกล้าที่จะพลิกฟื้นสายการบินบีนกแอร์ของเรา ซึ่งเป็นสายการบินของคนไทยที่ได้รับใช้ผู้โดยสารคนไทย และนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาอย่างต่อเนื่อง และยาวนานกว่า 15 ปี

แม้ว่าสถานการณ์การแข่งขันของสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airlines) ในประเทศไทยขณะนั้นยังคงรุนแรงอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีสายการบินที่ให้บริการเต็มรูปแบบ (Full Service Airlines) เข้ามาร่วมการแข่งขันในเวทีนี้ด้วย ทำให้ภาพรวมของอุตสาหกรรมที่มีความรุนแรงมากขึ้น หากแต่ปัจจุบันผู้โดยสารยังคงเชื่อมั่น และให้การสนับสนุนสายการบินบีนกแอร์อย่างต่อเนื่อง โดยสายการบินบีนกแอร์ได้มอบบริการให้กับผู้โดยสารด้วยหัวใจของความเป็นไทย ซึ่งแตกต่างและโดดเด่นกว่าสายการบินราคาประเภทยื่นๆ อย่างชัดเจน

ในอุตสาหกรรมการบินนั้นมีความละเอียดอ่อนเป็นอย่างมาก และมีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ เช่น อัตราแลกเปลี่ยน ราคาน้ำมัน ตลอดจนนโยบายต่างๆ จากภาครัฐ และสถานะของเศรษฐกิจโลก แต่ทางสายการบินบีนกแอร์ก็ได้ปรับปรุงแผนการดำเนินธุรกิจเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ โดยได้ดำเนินการหารายได้เสริม (Ancillary Revenue) เป็นอีกหนึ่งภารกิจที่เรายังคงดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยในปีที่ผ่านมาเราได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการนำเสนอผลิตภัณฑ์ต่างๆ ให้แก่ผู้โดยสาร และได้้นำร่องการให้บริการรูปแบบการเลือกที่นั่งใหม่ “Honeymoon Seat” ที่เป็นการเลือกที่นั่ง 2 ที่ แต่ได้ที่นั่งทั้งหมด 3 ที่นั่งในราคาพิเศษ ซึ่งผลตอบรับจากการให้บริการรูปแบบการเลือกที่นั่งใหม่นี้ สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการที่หลากหลายมากขึ้นของผู้โดยสารในปัจจุบัน เราจึงไม่หยุดยั้งในการพัฒนาและนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ เพื่อเพิ่มรายได้และรอยยิ้มให้ผู้โดยสารทุกท่าน อีกทั้งสายการบินบีนกแอร์ได้พลิกโฉมโดยการเปิดเส้นทางบินระหว่างประเทศ 2 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางไปกลับดอนเมือง - กัวฮาลาดู (ประเทศอินโดนีเซีย) ซึ่งได้เริ่มเปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2562 และ อีกเส้นทางที่เราคิดว่าสามารถดึงดูดนักเดินทางได้เป็นจำนวนมาก คือ เส้นทางบินไปกลับ ดอนเมือง - ฮิโรชิมา (ประเทศญี่ปุ่น) ที่เริ่มเปิดให้บริการเที่ยวบินแรกในเดือนธันวาคม 2562 ที่ผ่านมา

ด้านการบริการ เพื่อพัฒนาการบริการ รักษาฐานลูกค้า และเพิ่มกลุ่มลูกค้าผู้โดยสารของบีนกแอร์ คณะผู้บริหารและพนักงานของเราทุกคนมีความมุ่งมั่น และพร้อมที่จะเดินหน้าพัฒนาปรับปรุงการบริการ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้โดยสาร และสอดคล้องกับแผนฟื้นฟูธุรกิจ (Turnaround Plan) โดยในปี 2562 ที่ผ่านมานั้น เป็นปีที่บีนกแอร์ได้ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ และ ปรับภาพลักษณ์ (Brand Positioning) ครั้งใหญ่ จากสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost Airlines) ไปสู่การเป็น “Premium Budget Airlines” หรือ “สายการบินราคาประหยัดระดับพรีเมียม” โดยยกระดับการบริการต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้โดยสาร และสร้างประสบการณ์ใหม่ๆ ให้แก่ผู้โดยสาร (Customer Experience) การให้ความสำคัญและใส่ใจในทุกรายละเอียดในการปรับปรุงรูปแบบการให้บริการต่างๆ มากมาย เริ่มตั้งแต่การสำรองบัตรโดยสาร การเลือกที่นั่งล่วงหน้า การเพิ่มรูปแบบของที่นั่งให้เหมาะสมกับความต้องการเดินทางในปัจจุบัน เพิ่มช่องทางการเช็คอินหลากหลายรูปแบบ การให้บริการด้วยความเต็มใจ ประจักษ์พยานมิตร เพื่อให้ผู้โดยสารเดินทางไปกับสายการบินบีนกแอร์อย่างสุขใจ มีแต่รอยยิ้มไปกับเราในทุกๆ เส้นทาง มากกว่าการมุ่งเน้นแข่งขันด้านราคา เป็นต้น

ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของไทย สายการบินบีนกแอร์ได้ใช้อากาศยานแบบ Q400 ทั้ง 8 ลำในฝูงบินของเรา ปฏิบัติการบินไปยังเส้นทางเมืองรองที่เป็นท่าอากาศยานขนาดเล็ก ซึ่งอากาศยานแบบ Jet ไม่สามารถปฏิบัติการบินได้ ให้บริการเที่ยวบินไปยังเมืองรองเพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงสงครามราคาและการจลาจลที่คับคั่งในท่าอากาศยานของเมืองหลัก เราจึงมีเที่ยวบินที่ให้บริการครอบคลุมเส้นทางภายในประเทศมากที่สุด และยังเป็นประโยชน์ต่อบีนกแอร์ และประเทศไทย ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศอีกด้วย

ในขณะเดียวกันการบริหารค่าใช้จ่ายและจัดการต้นทุนเป็นสิ่งที่จะต้องทำเป็นอย่างมาก เราสามารถลดค่าใช้จ่ายด้าน Fixed Cost ลง เช่น การปรับลดฝูงบิน โดยบริษัทได้นำอากาศยานออกจากฝูงบิน เพื่อให้เป็นไปตามแผนฟื้นฟูธุรกิจ (Turnaround Plan) ส่งผลให้ขนาดฝูงบินอากาศยานทั้งปีจากจำนวน 25 ลำ ในปี 2561 ลดลงเหลือจำนวน 24 ลำ ในปี 2562 หรือลดลงร้อยละ 4.00 จึงทำให้ลดต้นทุนการซ่อมบำรุงเครื่องบิน รวมถึงลดต้นทุนการบริหารอากาศยาน และสามารถลดค่าเช่าเครื่องบินที่ลดลงตามแผนฟื้นฟูธุรกิจของบริษัท

แม้ว่าสายการบินบีนกแอร์ต้องดำเนินธุรกิจภายใต้แรงกดดันในอุตสาหกรรมการบินที่มีการแข่งขันสูง แต่ในฐานะที่เราเป็นสายการบินของคนไทย บีนกแอร์ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคม เราจึงเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนและสังคมตลอด 15 ปีของบีนกแอร์ เราภูมิใจที่จะกล่าวว่า “ทุกความเดือดร้อนและสาธารณภัยของพี่น้องชาวไทย ไม่เคยที่จะไม่มีบีนกแอร์ที่จะร่วมช่วยเหลือ” ซึ่งในปี 2562 ที่ผ่านมามีวิกฤตอุทกภัยที่สำคัญเกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เราได้ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภายใต้โครงการ “Nok Help Hope” ด้วยการลงพื้นที่ร่วมกับโรงพยาบาลบางปะกอก 9 เพื่อมอบเครื่องอุปโภคบริโภค และดูแลรักษาอาการเจ็บป่วย อันเนื่องมาจากอุทกภัย นอกจากนั้นบีนกแอร์ยังมีโครงการช่วยเหลือสังคมอย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการ “นกแบ่งปัน” ที่ได้ร่วมทำโครงการดีๆ ในการช่วยเหลือแก่ผู้ขาดโอกาส หรือด้อยโอกาส ประกอบไปด้วย “โครงการพาน้องเที่ยวเมืองหลวง” ที่ให้โอกาสแก่น้องๆ จากโรงเรียนบนดอยและเสี่ยง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้มีโอกาสขึ้นเครื่องบินมาท่องเที่ยวเปิดประสบการณ์ในห้องเรียนที่กรุงเทพฯ อีกทั้งยังมีโครงการ “Nok Gives Life” ที่บีนกแอร์ได้มีการจัดทำกองทุนเพื่อจัดจำหน่าย โดยรายได้ทั้งหมดหลังหักค่าใช้จ่ายนำไปบริจาคให้กับมูลนิธิเด็กโรคหัวใจในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อช่วยเหลือเด็กที่ป่วยเป็นโรคหัวใจที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นอกจากนั้นบีนกแอร์ยังให้การสนับสนุนบัตรโดยสารแก่ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย มูลนิธิ พอ.สว. เพื่อออกช่วยเหลือและให้บริการแก่ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลอีกด้วย

สุดท้ายนี้ ในนามของคณะผู้บริหารและพนักงานสายการบินบีนกแอร์ ผมขอให้ทุกท่านว่า “ทุ่มเทอย่างสุดกำลัง” ในการมุ่งมั่นที่จะพัฒนาสายการบินบีนกแอร์ให้เติบโตอย่างยั่งยืนและเข้มแข็ง ภายใต้การกำกับดูแลกิจการที่ดี “ในฐานะสายการบินของคนไทยที่นำความภูมิใจมาสู่คนไทยทุกคน”

บีนกแอร์ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ เพราะผู้โดยสารทุกท่านล้วนมีส่วนสำคัญ และเป็นกำลังใจให้กับพวกเราชาวบีนกแอร์

นายวุฒิภูมิ จิฟางกูร
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

รายงานของ คณะกรรมการบริหาร

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น

บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการบริหาร ได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัท เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท และกำกับดูแลการดำเนินงานของฝ่ายจัดการให้เป็นไปตามเป้าหมาย และกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจที่ได้กำหนดไว้ โดยคณะกรรมการบริหาร ประกอบไปด้วย

1. นายประเวช งามกิจสิทธิ์กุล	ประธานคณะกรรมการบริหาร
2. พล.อ.อ. ดร. นพพร จันทวานิช	กรรมการบริหาร
3. นายธีรพล โชติชนาภิบาล	กรรมการบริหาร
4. นายวุฒิมิ ฐิพัฏฐกุล	กรรมการบริหาร

ในปี 2562 คณะกรรมการบริหาร ได้มีการประชุมทั้งสิ้น 13 ครั้ง ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท และภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการบริหารอย่างครบถ้วน ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. พิจารณากลั่นกรองแผนกลยุทธ์นโยบายในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาต่อไป

2. พิจารณากลั่นกรองเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการต่างๆ ของบริษัท รวมทั้งเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้ และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานของสายงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแก่ฝ่ายจัดการถึงแนวทางการดำเนินการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ
4. ดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารทั้งคณะ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และนำผลการประเมินที่ได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป
5. การทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการบริหารเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหาร มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของบริษัท และผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนอย่างสูงสุด รวมทั้งกำกับดูแลให้บริษัทมีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีต่อไป

นายประเวช งามกิจสิทธิ์กุล
ประธานคณะกรรมการบริหาร

รายงานของ คณะกรรมการตรวจสอบ

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทฯ ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ดังนี้

1. นางจิราพร เชนนะสิริ	ประธานกรรมการตรวจสอบ
2. นายวิสิฐ ตันติสุนทร	กรรมการตรวจสอบ
3. นายอภิชาติ จีระพันธุ์	กรรมการตรวจสอบ

ซึ่งกรรมการทั้ง 3 ท่านข้างต้น มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และได้ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบครบถ้วนตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของบริษัทฯ ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และประกาศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ในรอบปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 คณะกรรมการตรวจสอบได้มีการประชุมกับฝ่ายบริหาร ผู้ตรวจสอบภายใน และผู้สอบบัญชี จำนวน 5 ครั้ง โดยในการประชุมครั้งที่ 1/2562 วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562 จัดให้มีการประชุมโดยไม่ฝ่ายบริหารและฝ่ายจัดการเข้าร่วม โดยการประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละท่านจะปรากฏอยู่ในตารางแสดงจำนวนครั้งการเข้าร่วมประชุมในส่วนการกำกับดูแลกิจการ

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบมีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

1. คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาให้ความเห็นต่อการเงินไตรมาสและงบการเงินประจำปี 2562 ร่วมกับผู้สอบบัญชีและผู้บริหาร โดยสอบถามประเด็นทางบัญชีที่สำคัญที่พบ และให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดทำงบการเงิน มีความถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ และเป็นไปตามมาตรฐานบัญชีที่รับรองทั่วไป รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพียงพอ เหมาะสม
2. พิจารณาถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง ระบบการตรวจสอบภายในของบริษัทฯ และให้ความเห็นในการปรับปรุงเพื่อเหมาะสมต่อธุรกิจ โดยพิจารณาจากรายงานผู้ตรวจสอบภายใน และผู้สอบบัญชี ตลอดจนสอบทานมาตรการและแนวทางการป้องกันการทุจริตในสายงานต่างๆ ของฝ่ายบริหาร ให้มีความเพียงพอและเหมาะสมกับสภาพการดำเนินธุรกิจ
3. คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาความเพียงพอและเหมาะสมของระบบการควบคุมภายใน โดยแต่งตั้งบริษัท พีแอนด์แอล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (P&L) ซึ่งเป็นบริษัทที่ให้บริการด้านการตรวจสอบภายใน โดยที่ P&L ไม่มีส่วนได้เสียใดๆ กับบริษัท เป็นผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท เพื่อตรวจสอบระบบการควบคุมภายในให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและเป็นอิสระ คณะกรรมการตรวจสอบจะเป็นผู้พิจารณาแผนการตรวจสอบภายในประจำปี รายงานผลการตรวจสอบภายใน ติดตามผลการตรวจสอบภายในที่ฝ่ายบริหารอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้คำแนะนำและแนวทางการตรวจสอบภายในให้เหมาะสมกับสถานะการดำเนินงาน และบริษัทได้แต่งตั้งบุคลากรภายในให้ปฏิบัติหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในสำหรับทำหน้าที่ติดตามผลการตรวจสอบภายในและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ

- และสามารถดำเนินการได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้ ซึ่งจากรายงานการตรวจสอบระบบการควบคุมภายในของบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบเห็นว่าระบบควบคุมภายในของบริษัทมีความเหมาะสมและเพียงพอ
4. พิจารณาและให้ความเห็นต่อรายการที่เกี่ยวข้องหรือรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว โดยยึดหลักความระมัดระวัง ความสมเหตุสมผล และคำนึงถึงประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียเป็นหลัก ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
  5. พิจารณาการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีและคำตอบแทนของผู้สอบบัญชี บริษัท ดีลรอยท์ ทัช โธมัส ไซเยคส์ สอบบัญชี จำกัด โดยมีรายชื่อผู้สอบบัญชี ดังนี้
    - นายศุภมิตร เตชะมนตรีกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียนเลขที่ 3356 และ/หรือ
    - นางสาววิมลพร บุญยัษฐีชัย ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียนเลขที่ 4067 และ/หรือ
    - นายเกียรตินิยม คุณดิษฐ์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทะเบียนเลขที่ 4800

คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่าในปี 2562 ที่ผ่านมา ผู้สอบบัญชีมีความเป็นอิสระ เชื่อว่าอยู่ในวิชาชีพ มีประสบการณ์ที่เหมาะสม ปฏิบัติงานได้ผลเป็นอย่างดี และยังให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัท อีกทั้งผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ข้อกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี และข้อกำหนดเพิ่มเติมตามกฎหมายหลักทรัพ์กำหนด

จากการปฏิบัติงานดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นโดยสรุปว่าในปี 2562 คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ระบุไว้ในกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้อนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่าการบริหารและการดำเนินงานของบริษัท ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและดำเนินงานด้วยความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการป้องกันการทุจริตในสายงานต่างๆ ภายในบริษัท ตลอดจนมีการจัดทำและเปิดเผยข้อมูลในรายงานทางการเงินของบริษัทอย่างถูกต้องเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน มีการตรวจสอบระบบการควบคุมภายในในกระบวนการทำงานที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง เหมาะสมและเพียงพอ รวมทั้งบริษัทได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของหน่วยงานกำกับดูแล ที่เกี่ยวข้องของธุรกิจอย่างครบถ้วน

นางจิราพร เชนนะสิริ

ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

รายงานของ คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยกรรมการ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ พลเอกพรชัย กรานเลิศ เป็นประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี นางเสตเตอร์ แมรี สุขเกษม (OBE) เป็นกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และนายนิวัฒน์ บางเสียงม เป็นกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีนายวิวัฒน์ หนูหมอก ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับดูแลกิจการที่ดีและบริหารความเสี่ยงองค์กร ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คณะกรรมการบริษัท ตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของความซื่อสัตย์ โปร่งใสตรวจสอบได้ ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณการดำเนินธุรกิจ อันเป็นรากฐานสำคัญที่จะพัฒนาองค์กรให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน คณะกรรมการบริษัท ได้มอบหมายให้คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทำหน้าที่เสนอแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อคณะกรรมการบริษัท และกำกับการปฏิบัติงานของกรรมการและฝ่ายจัดการให้สอดคล้องและเป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ข้อเสนอแนะจากรายงาน Corporate Governance Report of Thai Listed Companies ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) รวมทั้งหลักสากลของ The Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) และ ASEAN CG Scorecard (ACGS) มาปรับใช้ นอกจากนี้หน้าที่ของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดียังครอบคลุมการดำเนินงานการบริหารจัดการความยั่งยืนและการวางกรอบแนวทางการกำกับดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันของบริษัท

ในปี 2562 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีการประชุมทั้งหมด 4 ครั้ง ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎบัตรและแผนการประชุมที่กำหนดไว้ กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีทุกคนเข้าประชุมครบทุกครั้งโดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้ปฏิบัติหน้าที่กำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน แผนงานด้านการสื่อสารและภาพลักษณ์องค์กร ความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการชุดย่อย โดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้ดำเนินการทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และประสานไปยังคณะกรรมการชุดย่อยอื่นอีก 4 คณะ เพื่อขอให้ดำเนินการทบทวนกฎบัตรของคณะ ได้แก่ คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ซึ่งทุกคนได้ดำเนินการทบทวนกฎบัตรของตนครบทุกคน คณะกรรมการบริษัทได้อนุมัติการปรับปรุงกฎบัตรของ 3 คณะเพื่อให้มีความสอดคล้องหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและสถานการณ์ปัจจุบันตามที่เสนอ ได้แก่ กฎบัตรคณะกรรมการบริหาร กฎบัตรคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ

2. การทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 และข้อเสนอแนะจากรายงาน Corporate Governance Report of Thai Listed Companies ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) มาพิจารณาปรับใช้อย่างเหมาะสมกับธุรกิจและดำเนินการปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทพิจารณาอนุมัติ
3. การเข้าร่วมโครงการแนวร่วมปฏิบัติภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต (Collective Action Coalition Against Corruption) หรือเรียกสั้นๆ ว่า CAC โดยบริษัทได้ลงนามประกาศเจตนารมณ์เข้าร่วมโครงการฯ ในเดือนเมษายน 2562
4. ปรับปรุงช่องทางการแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเพิ่มช่องทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) พร้อมทั้งกำหนดให้มีการรายงานเรื่องข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันต่อที่ประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีทุกไตรมาส
5. พิจารณาแนวปฏิบัติ การรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริตหรือคอร์รัปชัน และจรรยาบรรณธุรกิจ ที่จะไม่เรียกรับ หรือยินยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากลูกค้า ผู้ค้า คู่ค้า คู่แข่ง หรือบุคคลอื่นใด ที่ทำธุรกิจกับบริษัทฯ การกำหนดให้มั่นนโยบายการรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อป้องกันการที่จะนำมาซึ่งความลำบาใจ และการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ และนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการทุจริตคอร์รัปชัน อีกทั้งเพื่อสร้างมาตรฐานที่ดีในการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน
6. การจัดบรรยายในหัวข้อการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน ให้แก่คณะผู้บริหาร และพนักงาน โดยวิทยากรผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร อันจะนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและอยู่ในกรอบภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีมีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินการด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยเชื่อมั่นว่าการดำเนินธุรกิจภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเจริญเติบโตแก่องค์กรอย่างยั่งยืนและมั่นคงในระยะยาว และเป็นประโยชน์แก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายรวมถึงประเทศชาติโดยรวมด้วย

พลเอกพรชัย กรานเลิศ

ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

รายงานของ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยกรรมการผู้มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ตลอดจนมีความเข้าใจในการดำเนินธุรกิจ และการบริหารความเสี่ยง จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ นายสรสิทธิ์ สุนทรเทศ เป็นประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง นายวิสิฐ ดันดีสุนทร เป็นกรรมการบริหารความเสี่ยง และนายประเสริฐ อัครประดมพงศ์ เป็นกรรมการบริหารความเสี่ยง โดยมีนายวิฑูรย์ หนูหมอก ผู้อำนวยการฝ่ายกำกับดูแลกิจการที่ดีและบริหารความเสี่ยงองค์กรทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการบริษัท ภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบายและกรอบการบริหารความเสี่ยง และกำกับการดูแลให้มีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร เพื่อลดผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท ได้อย่างเหมาะสม กำหนดกรอบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดี สามารถดำเนินงานในเชิงกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ถือหุ้น รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน

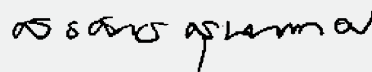
ในปี 2562 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมีการประชุม 5 ครั้ง โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง โดยคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้ดำเนินการทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและเหมาะสมกับสถานะการณ์ปัจจุบัน โดยที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทได้อนุมัติการปรับปรุงกฎบัตรคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2562
2. การทบทวนนโยบายการบริหารความเสี่ยง คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้พิจารณาทบทวนนโยบายบริหารความเสี่ยงเพื่อให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานะการณ์ปัจจุบัน
3. การทบทวนความเสี่ยงระดับองค์กร (Corporate Risk) โดยกำหนดให้มีการดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) แก่ผู้บริหารและพนักงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อทบทวนความ

เสี่ยงระดับองค์กร (Corporate Risk) รวมถึงการประชุมร่วมกับผู้บริหารฝ่ายต่างๆ ที่เป็นเจ้าของความเสี่ยงเพื่อให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะร่วมกันในเรื่องแนวทางการควบคุมหรือจัดการความเสี่ยงที่สำคัญ

4. การพิจารณาคู่มือการบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management Manual) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้พิจารณาสาระสำคัญในคู่มือการบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management Manual) เช่น เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง ระดับความเสี่ยง และความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจในการบริหารความเสี่ยงแก่ผู้บริหาร พนักงานและผู้เกี่ยวข้องของบริษัทฯ
5. การปรับปรุงเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงด้านโอกาสเกิด (Likelihood) คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้พิจารณาปรับปรุงเกณฑ์ความเสี่ยงด้านโอกาสเกิด (Likelihood) เพื่อให้การประเมินหรือพิจารณาความเสี่ยง มีความเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานของบริษัทฯ อย่างสมเหตุสมผลและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงมุ่งมั่นที่จะนำประสบการณ์การทำงานมากำกับดูแลและติดตามการบริหารความเสี่ยงของบีนกแอร์ เพื่อนำพ่วงองค์กรเติบโตอย่างยั่งยืนและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ถือหุ้น โดยผ่านกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกด้านการบริหารความเสี่ยงให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรต่อไป

นายสรสิทธิ์ สุนทรเทศ
ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

รายงานของ

คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน

เรียน ท่านผู้ถือหุ้น บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

ในปี 2562 คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ได้มีการประชุมรวมทั้งสิ้น 4 ครั้ง ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทและภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในกฎบัตรคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนอย่างครบถ้วน โดยคำนึงถึงหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ผลประโยชน์สูงสุดของบริษัท และผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มเป็นสำคัญ ทั้งนี้ สรุปสาระสำคัญการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนในปี 2562 มีดังนี้

1. พิจารณาสรรหาบุคคลที่จะเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระและกรรมการบริษัท แทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระตามหลักเกณฑ์และกระบวนการสรรหา โดยพิจารณาสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมครบถ้วนตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายกำหนด โดยคำนึงถึงคุณวุฒิ ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถที่จะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทก่อนเสนอให้ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นพิจารณาอนุมัติต่อไป
2. พิจารณาสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัท แทนกรรมการที่ลาออกระหว่างกาลเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการแทนกรรมการที่ลาออก
3. ส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยสามารถเสนอชื่อบุคคลที่เห็นว่าเหมาะสมเพื่อคัดเลือกเป็นกรรมการได้ ซึ่งปรากฏว่า ไม่มีผู้ถือหุ้นเสนอชื่อบุคคลเพื่อเข้ากระบวนการสรรหาของบริษัทเพื่อเสนอในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในปี 2562
4. พิจารณากลับกรองค่าตอบแทนคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ ด้วยความรอบคอบ โดยพิจารณาถึงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ กรรมการชุดย่อยต่างๆ และมีการเปรียบเทียบกับผลการสำรวจค่าตอบแทนคณะกรรมการของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย และบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันมาเป็นเกณฑ์ประกอบ

การพิจารณา เพื่อให้ค่าตอบแทนกรรมการ อยู่ในอัตราที่เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานของบริษัท โดยในปี 2562 ได้เสนอให้คงค่าตอบแทนในอัตราและหลักเกณฑ์เดิม ซึ่งคณะกรรมการบริษัทได้ให้ความเห็นชอบ และที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นได้มีมติอนุมัติตามข้อเสนอดังกล่าว

5. ดำเนินการเปิดเผยค่าตอบแทนของกรรมการ และกรรมการชุดย่อยต่างๆ รวมทั้งค่าตอบแทนรวมของผู้บริหารระดับสูงไว้ในรายงานประจำปี 2562 เพื่อความโปร่งใสในการตรวจสอบ
6. พิจารณาทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
7. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท

นายอภิชาติ จิระพันธุ์

ประธานคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการบริษัท

นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์
กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการ

นายประเวช องอาจสิทธิกุล
กรรมการ / ประธานกรรมการบริหาร

นางนลินี งามเศรษฐศาสตร์
กรรมการ

พลอากาศเอก ดร. นพพร จันทวานิช
กรรมการ / กรรมการบริหาร

นายชวลิต อัดกาศาสตร์
กรรมการ

นายสุเมธ ดำรงชัยธรรม
กรรมการ

นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์
กรรมการ

นายวุฒิกุล จุฬางกูร
กรรมการ/กรรมการบริหาร

คณะกรรมการบริษัท

นางจิราพร เซมณะศิริ

กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ /
กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน

นางแอตเตอร์ แมรี่ สุขเกษม (OBE)

กรรมการอิสระ /
กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

นายวิสิฐ ตันติสุนทร

กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ /
กรรมการบริหารความเสี่ยง

นายอภิชาติ จีระพันธุ์

กรรมการอิสระ / ประธานคณะกรรมการ
สรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการตรวจสอบ

ที่ปรึกษาบริษัทและ คณะกรรมการ ชุดย่อย

พลเอกพรชัย กราบลเลิศ

ที่ปรึกษาบริษัท /
ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

นายสรสิทธิ์ สุนทรเทศ

ที่ปรึกษาบริษัท /
ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง

นายธีรพล ไซตชนากิบาล

ที่ปรึกษาบริษัท / กรรมการบริหาร

นายนิวัฒน์ บางเสงี่ยม

กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

นายประเสริฐ อัครประภพพงศ์

กรรมการบริหารความเสี่ยง

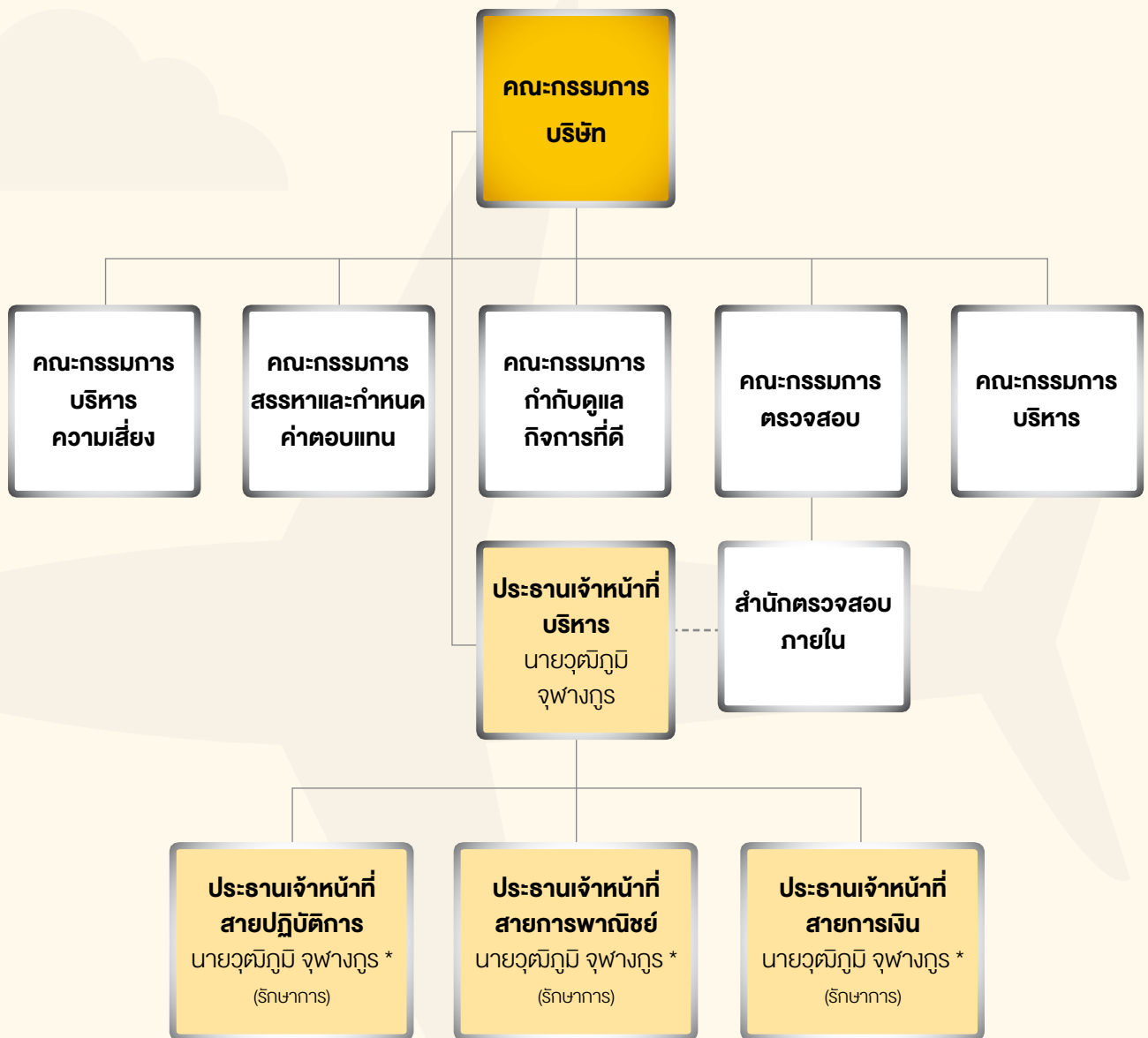
ผู้บริหารบริษัท

นายวุฒิภูมิ จุฬางกูร

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร /
รักษาการประธานเจ้าหน้าที่สายการเงิน /
รักษาการประธานเจ้าหน้าที่สายปฏิบัติการ

โครงสร้างองค์กร

จุดเด่นด้านการดำเนินงาน

จุดเด่นด้านการดำเนินงาน

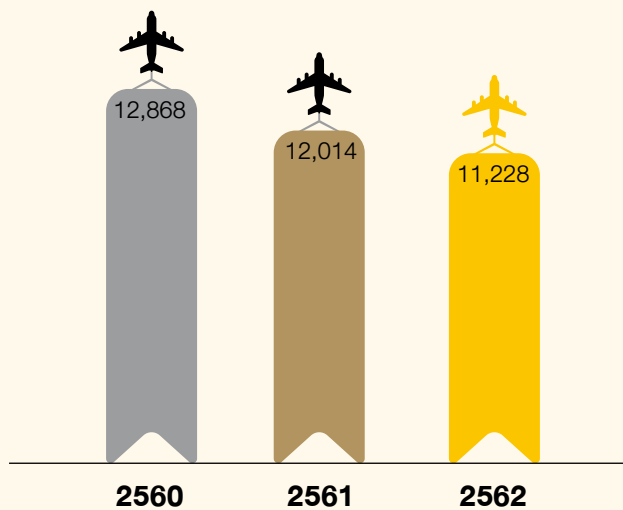

จุดเด่นด้านการเงิน

01

รายได้จากการโดยสาร

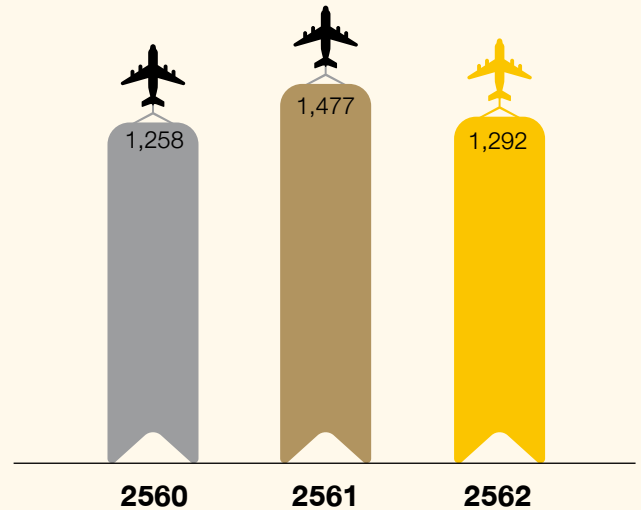
(ล้านบาท)

02

รายได้จากการให้บริการ

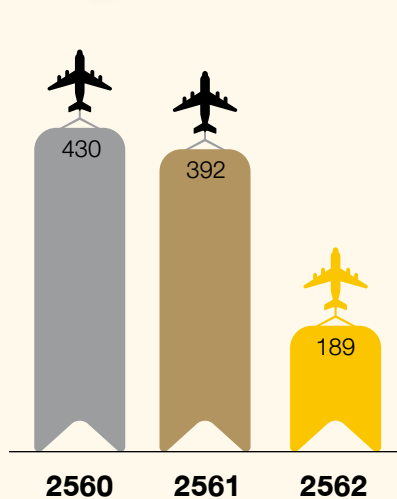
(ล้านบาท)

03

รายได้จาก
บริการเสริมอื่นๆ

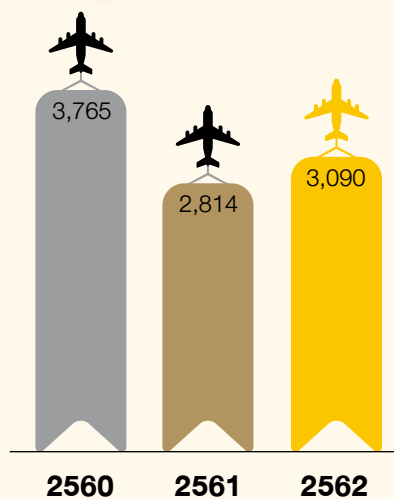
(ล้านบาท)

04

กำไรก่อนหัก
ต้นทุนคงที่

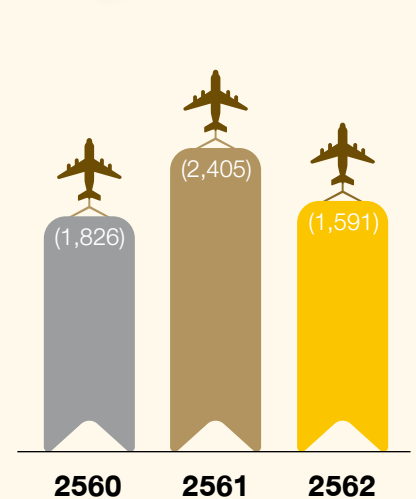
(ล้านบาท)

05

กำไร (ขาดทุน)
เบ็ดเสร็จรวม

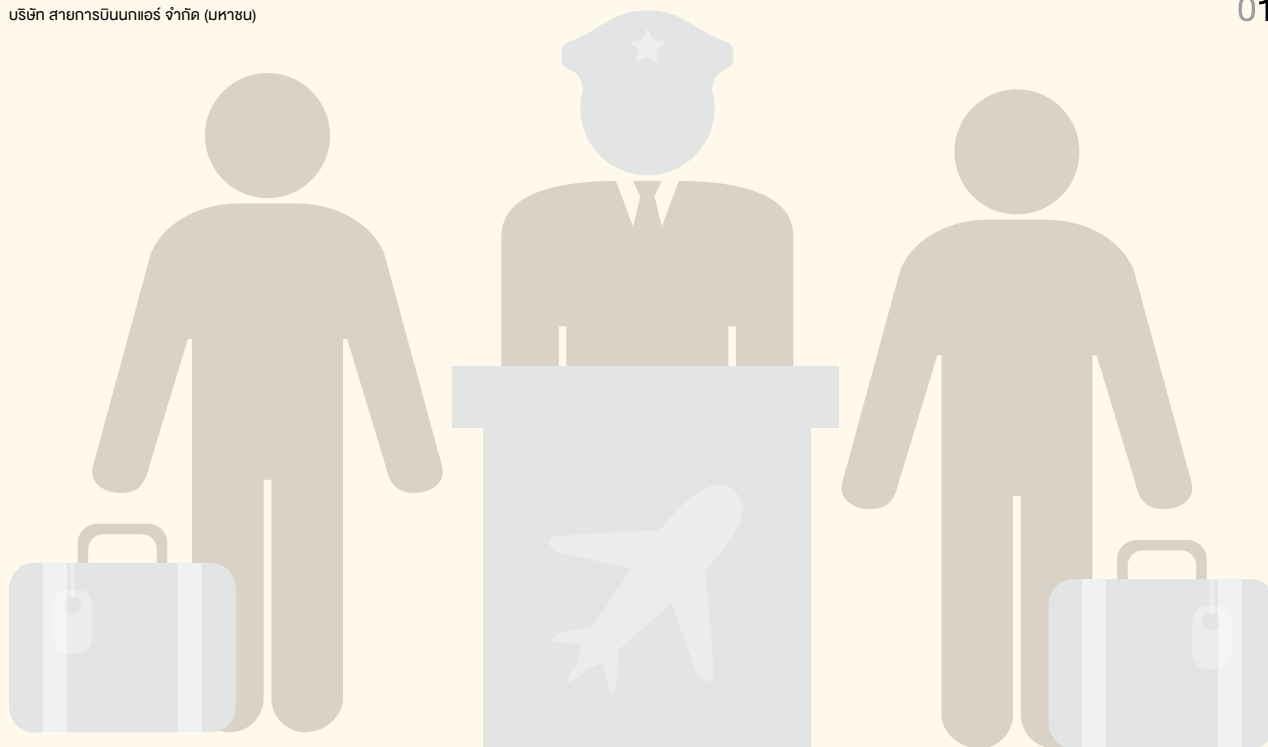
(ล้านบาท)

ข้อมูลทางการเงิน และการดำเนินงานโดยสรุป

		งบการเงินเฉพาะกิจการ			งบการเงินรวม		
		2560	2561	2562	2560	2561	2562
หน่วย							
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ							
รายได้รวม	ล้านบาท	14,787	13,884	12,709	20,377	19,740	19,969
ค่าใช้จ่ายรวม	ล้านบาท	16,612	16,289	14,423	22,268	23,710	23,063
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินทุนในการร่วมค้า	ล้านบาท	-	-	-	(8)	(5)	(1.4)
กำไร(ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้	ล้านบาท	(1,826)	(2,405)	(1,714)	(1,900)	(3,975)	(3,095.4)
กำไร(ขาดทุน) สุทธิ	ล้านบาท	(1,826)	(2,405)	(1,591)	(1,900)	(3,975)	(3,095.4)
กำไร(ขาดทุน) สุทธิ ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	ล้านบาท	(1,826)	(2,405)	(1,591)	(1,854)	(2,787)	(1,928.3)
งบแสดงฐานะทางการเงิน							
สินทรัพย์รวม	ล้านบาท	11,544	10,820	11,538	14,523	14,074	15,171
หนี้สินรวม	ล้านบาท	9,664	11,345	11,354	13,832	17,106	18,639
ส่วนของผู้ถือหุ้น	ล้านบาท	1,880	(525)	184	691	(3,032)	(3,468)
อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ							
อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงาน	ร้อยละ	(12.3)	(17.3)	(13.5)	(9.3)	(20.1)	(15.5)
อัตรากำไรสุทธิ	ร้อยละ	(12.3)	(17.3)	(12.5)	(9.3)	(20.1)	(15.5)
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	ร้อยละ	(137.5)	(355.0)	(934.3)	(1,081.6)	(339.7)	(150.5)

		งบการเงินเฉพาะกิจการ		
สถิติการดำเนินงานที่สำคัญ	หน่วย	2560	2561	2562
งบการเงินเฉพาะกิจการ				
จำนวนผู้โดยสาร	ล้านคน	8.78	8.86	8.25
จำนวนเที่ยวบิน	เที่ยวบิน	67,811	67,228	61,881
ปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสาร (ASK)	ล้านที่นั่ง-ก.ม.	6,822	6,912	6,425
ปริมาณการขนส่งด้านผู้โดยสาร (RPK)	ล้านที่นั่ง-ก.ม.	5,840	6,127	5,608
อัตราส่วนการบรรทุกผู้โดยสาร	ร้อยละ	86	89	87
ค่าโดยสารโดยเฉลี่ย (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีสนามบิน)	บาท/คน/เที่ยว	1,465	1,321	1,309
รายได้ผู้โดยสารต่อผู้โดยสารต่อกิโลเมตร	บาท/คน-ก.ม.	2.20	191	1.93
รายได้ต่อปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสาร (RASK)	บาท/ที่นั่ง-ก.ม.	2.06	1.93	1.92
ต้นทุนต่อปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสาร (CASK)	บาท/ที่นั่ง-ก.ม.	2.40	2.31	2.18
ระยะทางบินโดยเฉลี่ย	กิโลเมตร	665	692	680
ประสิทธิภาพในการตรงต่อเวลา	ร้อยละ	85.6	83.9	78.9
จำนวนเครื่องบิน ณ สิ้นงวด				
- (ไอพ่น) Being 737-800 New Generations	ลำ	20	15	16
- (โบพัด) ATR 72 - 500	ลำ	2	2	-
- (โบพัด) Q400 NextGen	ลำ	2	8	8

พัฒนาการที่สำคัญของบริษัท

2560

- เปิดตัวบัตรโดยสารรูปแบบใหม่ “นกเลือกได้” (Choose Your NOK) และมีการเพิ่มเติมบริการอาหารร้อนบนเครื่องบิน
- นำเครื่องบินออกจากฝูงบินตามแผนการฟื้นฟูธุรกิจของบริษัทจำนวนทั้งสิ้น 4 ลำ และมีการรับมอบเครื่องบินไอพ่นลำใหม่ (Boeing 737-800 New Generation) อีกจำนวน 2 ลำ ในเดือนมิถุนายน และกันยายน 2560
- เพิ่มเส้นทางการบินต่างประเทศสำหรับเที่ยวบินเช่าเหมาลำอีกจำนวนหลายเส้นทาง อาทิ ดอนเมือง - หนานหนิง, ดอนเมือง - หยานเจิง, ดอนเมือง - หยิ่นจวน, ดอนเมือง - เจิ้งโจวซินเจิ้ง, อุตะเกา - ไทโซว, อุตะเกา - อี้ซาง เป็นต้น
- เปิดให้บริการเส้นทางการบินต่างประเทศแบบประจำในเส้นทาง แม่สอด - ย่างกุ้ง อีกครั้ง เริ่มตั้งแต่วันที่ 29 ตุลาคม 2560 จำนวน 3 เที่ยวบินต่อสัปดาห์
- เพิ่มเส้นทางการให้บริการรถรับ-ส่งสำหรับผู้โดยสารที่ต้องการเดินทางไปยังเส้นทางที่บริษัทไม่ได้ให้บริการโดยตรง โดยเดินทางไปลงสนามบินและเดินทางต่อด้วยรถปรับอากาศไปยังจุดหมายปลายทางได้ (Fly 'n' Ride) ใน 5 เส้นทาง
- เพิ่มช่องทางรับชำระเงินให้กับผู้โดยสารเพิ่มเติมทั้งหมดจำนวน 5 ช่องทาง ได้แก่ บริการหักบัญชีอัตโนมัติของธนาคารกรุงเทพ (BBL Direct Debit), ช่องทางชำระเงินที่บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ (Big C), บริการ แรบบิท โกลด์ (Rabbit LINE Pay), ช่องทาง แอปเปิ้ล เพย์ (Apple Pay) และ ช่องทางชำระเงินที่เทสโก้ โลตัส (TESCO Lotus) เพื่อทำให้เกิดความสะดวกสบายแก่ผู้โดยสารในการซื้อตั๋วโดยสารและการชำระเงิน และเพื่อสนับสนุนการขายของบริษัทต่อไป
- บริษัทได้เพิ่มทุนจดทะเบียนเป็น 2,499,249,882 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งสิ้น 2,499,249,882 บาท โดยมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วจำนวน 2,271,999,764 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งสิ้น 2,271,999,764 บาท

2561

- เพิ่มเส้นทางการบินต่างประเทศสำหรับเที่ยวบินเช่าเหมาลำอีกจำนวนหลายเส้นทาง ได้แก่ ดอนเมือง-หยิ่นจวนชวน, ดอนเมือง-หนานทง, เชียงใหม่-หนานหนิง, ภูเก็ต-หนานหนิง, ภูเก็ต-เจิ้งตู, ดอนเมือง-เหยียนเจิง, ภูเก็ต-ซีอาน, ภูเก็ต-โฮฮอต, ภูเก็ต-ฝูโจว, ภูเก็ต-อี้ซาง, ภูเก็ต-เฮอเฟย์, อุตะเกา-ฉางซา, อุตะเกา-หนานซาง, อุตะเกา-หลินหยี่, อุตะเกา-ต้าถง, อุตะเกา-เปาถิ๋ว, อุตะเกา, หยิ่นจวน, อุตะเกา-เหมยเซี่ยน, ดอนเมือง-เพชรบูรณ์, ดอนเมือง-อี้ซาง, ดอนเมือง-เหมยเซี่ยน, ภูเก็ต-ฉางโจว, ภูเก็ต-เจิ้งโจว
- เปิดให้บริการเส้นทางการบินภายในประเทศแบบประจำในเส้นทางบินตรง อุดรธานี-อุบลราชธานี ดอนเมือง - เพชรบูรณ์ และ ดอนเมือง-แม่ฮ่องสอน
- เพิ่มเส้นทางการให้บริการรถรับ-ส่งสำหรับผู้โดยสารที่ต้องการเดินทางไปยังเส้นทางที่บริษัทไม่ได้ให้บริการโดยตรง โดยเดินทางไปลงสนามบินและเชื่อมต่อการเดินทางต่อด้วยรถปรับอากาศไปยังจุดหมายปลายทางได้ Fly 'n' Ride ใน 4 เส้นทาง คือ ศรีสะเกษ เพชรบูรณ์ (เขาค้อ) เชียงราย (แม่สาย) และ ลำพูน เชื่อมต่อทางเรือ (Fly 'n' Ferry) 7 เส้นทาง เกาะนุโหล่น เกาะจัม เกาะลิบง เกาะไรเลย์ เกาะเหลาเหลียง เกาะยาวน้อย เกาะยาวใหญ่
- เพิ่มช่องทางรับชำระเงินให้กับผู้โดยสาร ได้แก่ช่องทางชำระเงินโดย Alipay, WeChat Pay, UnionPay บริการชำระผ่าน QR Payment เจ้าแรกของประเทศไทย และช่องทาง 123Myanmar เพื่อทำให้เกิดความสะดวกสบายแก่ผู้โดยสารในการซื้อตั๋วโดยสารและการชำระเงิน และเพื่อสนับสนุนการขายของบริษัทต่อไป
- ไทยกรุป “นกแอร์-การบินไทย” ร่วมมือกันครั้งสำคัญผ่านแคมเปญ “นกแอร์ เปลี่ยนรอยยิ้มให้เป็นไมล์” เมื่อซื้อตั๋วโดยสารแบบบินเฟลิดเพลิน (Nok MAX) และตั๋วโดยสารแบบบินสบาย (Nok X-tra) สามารถสะสมไมล์ Royal Orchid Plus (รอยัล ออร์คิด พลัส : ROP) ไปพร้อมกับคะแนนสะสม Nok Point (นก พ้อยท์) เริ่ม 21 มิถุนายน 2561
- ในเดือนกรกฎาคม 2561 นกแอร์ฝึกนักกัปตันกับนกสก็อต เชื่อมโยงเส้นทางการบินให้ไกลขึ้นกว่าเดิม ผู้โดยสารสามารถเดินทางจากเชียงใหม่และหาดใหญ่ สู่กรุงเทพฯ และต่อเครื่องไปยังโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น หรือไทเป - ไต้หวัน ในการจองตั๋วเพียงครั้งเดียวบนเว็บไซต์ของนกแอร์ โดยไม่ต้องกังวลเรื่องโหลดกระเป๋าใหม่ ด้วยบริการ check-through baggage
- นกแอร์ได้รับรางวัล Best Low-Cost Airline in Thailand 2018 จาก Skytrax เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561
- ในเดือนสิงหาคม 2561 นกแอร์ติด 1 ใน 5 ของสายการบินที่มีการตรงต่อเวลามากถึง 80% ในอาเซียน จัดอันดับโดย OAG เว็บไซต์ข้อมูลการบินที่ใหญ่ที่สุดในโลก
- บริษัทได้เพิ่มทุนจดทะเบียนเป็น 2,499,249,882 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งสิ้น 2,499,249,882 บาท โดยมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วจำนวน 2,271,999,796 หุ้น จากการใช้สิทธิของใบสำคัญแสดงสิทธิ (NOK - W1) มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งสิ้น 2,271,999,796 บาท

- นักแอร์รับมอบเครื่องบินไอพ่นลำใหม่ (Boeing 737-800) จำนวน 2 ลำ เพื่อรองรับการให้บริการในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และรองรับการขยายเส้นทางบินในประเทศและระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น รวมทั้งรองรับการแบบเที่ยวบินเช่าเหมาลำ
- นักแอร์เปิดให้บริการเส้นทางบินต่างประเทศแบบประจำ 2 เส้นทาง ในเส้นทางบินตรง ดอนเมือง-กัวฮาทิ ประเทศอินเดีย และเส้นทางบินตรง ดอนเมือง-ฮิโรชิมา ประเทศญี่ปุ่น
- เพิ่มเส้นทางการบินระหว่างประเทศสำหรับเที่ยวบินเช่าเหมาลำอีกจำนวนหลายเส้นทาง ได้แก่ ดอนเมือง-อู่ฮั่น ดอนเมือง-ซูโจ ดอนเมือง-เซี่ยงไฮ้ ดอนเมือง-ฉางชา ดอนเมือง-เหอเผย์ และภูเก็ต-หางโจว
- เพิ่มเส้นทาง สำหรับผู้โดยสารที่ต้องการเดินทางไปยังเส้นทางที่บริษัทไม่ได้ให้บริการโดยตรง โดยเดินทางไปลงสนามบินและเดินทางต่อด้วยรถปรับอากาศไปยังจุดหมายปลายทางได้ Fly'n'Ride 3 เส้นทาง คือ นครพนม หนองคาย และ นครศรีธรรมราช (ดอนสัก)
- นักแอร์ฝึกกำลังกับนกสก็๊ต เชื่อมโยงเส้นทางการบินให้ไกลขึ้นกว่าเดิม ผู้โดยสารสามารถเดินทางจาก เชียงใหม่ เชียงราย ภูเก็ต และหาดใหญ่ สุราษฎร์ธานี และต่อเครื่องไปยังนิวเดลี ประเทศอินเดีย ไปยังไทเป (ไต้หวัน) หรือไปยังซัปโปโร โตเกียว โอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น ในการจองตั๋วเพียงครั้งเดียวบนเว็บไซต์ของนกแอร์โดยไม่ต้องกังวลเรื่องโหลดกระเป๋าใหม่ ด้วยบริการ check-through service
- บริการรับ-ส่ง กระเป๋า Baggage Delivery เพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ผู้โดยสารมากยิ่งขึ้น ด้วยบริการจัดส่งสัมภาระจากสนามบินดอนเมือง ไปยังบ้านหรือสถานที่ต่างๆ ในกรุงเทพฯ และจากสนามบิน เชียงใหม่ ไปยังบ้านหรือสถานที่ต่างๆ ในเชียงใหม่
- เพิ่มช่องทางการชำระเงินให้แก่ผู้โดยสารได้สะดวกมากยิ่งขึ้นผ่านช่องทาง WeChat Pay, Alipay ผ่านเครื่องรูดบัตร และบริการผ่อนชำระ 0% นาน 3 เดือนผ่านบัตรเครดิต
- บริษัทได้เพิ่มทุนจดทะเบียนเป็น 3,408,049,800 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้ หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งสิ้น 3,408,049,800 บาท โดยมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วจำนวน 3,108,515,756 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งสิ้น 3,108,515,756 บาท

2562

การดำเนินงานที่สำคัญในรอบปี 2562

01

บริษัทรับมอบเครื่องบินไอพ่นลำใหม่ (Boeing 737-800) จำนวน 2 ลำ เพื่อรองรับการให้บริการในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวและรองรับการขยายเส้นทางบินในประเทศและระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น รวมทั้งรองรับการให้บริการแบบเที่ยวบินเช่าเหมาลำ

02

บริษัทเปิดให้บริการเส้นทางบินต่างประเทศแบบประจำ 2 เส้นทาง ในเส้นทางบินตรง ดอนเมือง-กัวฮาทิ ประเทศอินเดีย และเส้นทางบินตรง ดอนเมือง-ฮิโรชิม่า ประเทศญี่ปุ่น

03

บริษัทเพิ่มเส้นทางการบินต่างประเทศสำหรับเที่ยวบินเช่าเหมาลำอีกจำนวนหลายเส้นทาง ได้แก่ ดอนเมือง-อู่ฮั่น ดอนเมือง-อู่ซี ดอนเมือง-ซีวี่โจว ดอนเมือง-ฉางชา ดอนเมือง-เหอเฟย์ และภูเก็ต-หางโจว

04

บริษัทเพิ่มเส้นทางสำหรับผู้โดยสารที่ต้องการเดินทางไปยังเส้นทางที่บริษัทไม่ได้ให้บริการโดยตรง โดยเดินทางไปลงสนามบินและเดินทางต่อด้วยรถปรับอากาศไปยังจุดหมายปลายทางได้ Fly'n'Ride 3 เส้นทาง คือ นครพนม หนองคาย และ นครศรีธรรมราช (ดอนสัก)

นกแอร์ให้คุณบินง่าย ๆ
สะดวกสบายในบักกิ้งเดียว

NEW DELHI
TAIPEI
SEOUL
TOKYO
OSAKA
CHIANG MAI
CHIANG RAI
PHUKET
HAT YAI

กรุงเทพมหานคร (ดอนเมือง)

พร้อมบริการส่งกระเป๋าถึงปลายทาง (Check-through service)

05

นกแอร์นี้กำลังกับนกสก็๊ต เชื่อมโยงเส้นทางการบินให้ใกล้ชิดกันกว่าเดิม ผู้โดยสารสามารถเดินทางจากเชียงใหม่ เชียงราย ภูเก็ต และหาดใหญ่ สู่กรุงเทพฯ และต่อเครื่องไปยังนิวเดลี ประเทศอินเดีย ไปยังไทเป (ไต้หวัน) หรือไปยังโซล โตเกียว โอซาก้า ประเทศญี่ปุ่น ในการจองตั๋วเพียงครั้งเดียวบนเว็บไซต์ของนกแอร์ โดยไม่ต้องกังวลเรื่องโหลดกระเป๋าใหม่ ด้วยบริการ check-through service

NOK AIR x AIRPORTIA

เที่ยวตัวปลิว
ไม่ต้องหิ้วกระเป๋า

บริการจัดส่งสัมภาระ
ไปบ้านหรือสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ

nokair.com | call 1318

NOK AIR

ชำระค่าตัวนกแอร์
แบ่งจ่ายสบายๆ

0% นาน 3 เดือน

nokair.com

06

บริการรับ-ส่ง กระเป๋า Baggage Delivery เพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ผู้โดยสารมากยิ่งขึ้น ด้วยบริการจัดส่งสัมภาระจากสนามบินดอนเมือง ไปยังบ้านหรือสถานที่ต่างๆ ในกรุงเทพฯ และจากสนามบินเชียงใหม่ ไปยังบ้านหรือสถานที่ต่างๆ ในเชียงใหม่

07

เพิ่มช่องทางการชำระเงินให้แก่ผู้โดยสารได้สะดวกสบายมากขึ้นผ่านช่องทาง WeChat Pay, Alipay ผ่านเครื่องรูดบัตร และบริการผ่อนชำระ 0% นาน 3 เดือนผ่านบัตรเครดิต

ข้อมูลทั่วไปของ บริษัท

บริษัทที่ออกหลักทรัพย์

บริษัทที่ออกหลักทรัพย์
ประเภทธุรกิจ
ที่ตั้งสำนักงานใหญ่

เลขทะเบียนบริษัท
เว็บไซต์บริษัท
เว็บไซต์นักลงทุนสัมพันธ์
โทรศัพท์
โทรสาร
หุ้นสามัญของบริษัท

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

สายการบินราคาประหยัด

3 อาคารรัตนการ ชั้น 17 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร
กรุงเทพฯ 10120

0107556000094

www.nokair.com

www.nokair.com/investor_relations

0 2627 2000

0 2285 6944

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีทุนจดทะเบียน และทุนชำระแล้ว ดังนี้
ทุนจดทะเบียน 3,480,049,800 มูลค่าหุ้นละ 1 บาท

รวมมูลค่า 3,480,049,800 บาท

ทุนชำระแล้ว 3,108,515,756 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 1 บาท

รวมมูลค่า 3,108,515,756 บาท

ข้อมูลของบุคคลอ้างอิง

นายทะเบียนหลักทรัพย์

โทรศัพท์
โทรสาร
เว็บไซต์
ผู้สอบบัญชี

โทรศัพท์
โทรสาร

บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด

93 ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ 10400

0 2009 9000

0 2009 9991

www.set.or.th/tsd

บริษัท ดีลรอยท์ หูซ โธมัส ไซยยศ สอบบัญชี จำกัด

อาคารเอไอเอ สาทร์ ทาวเวอร์ ชั้น 23 - 27

เลขที่ 11/1 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ

0 2034 0000

0 2034 0100

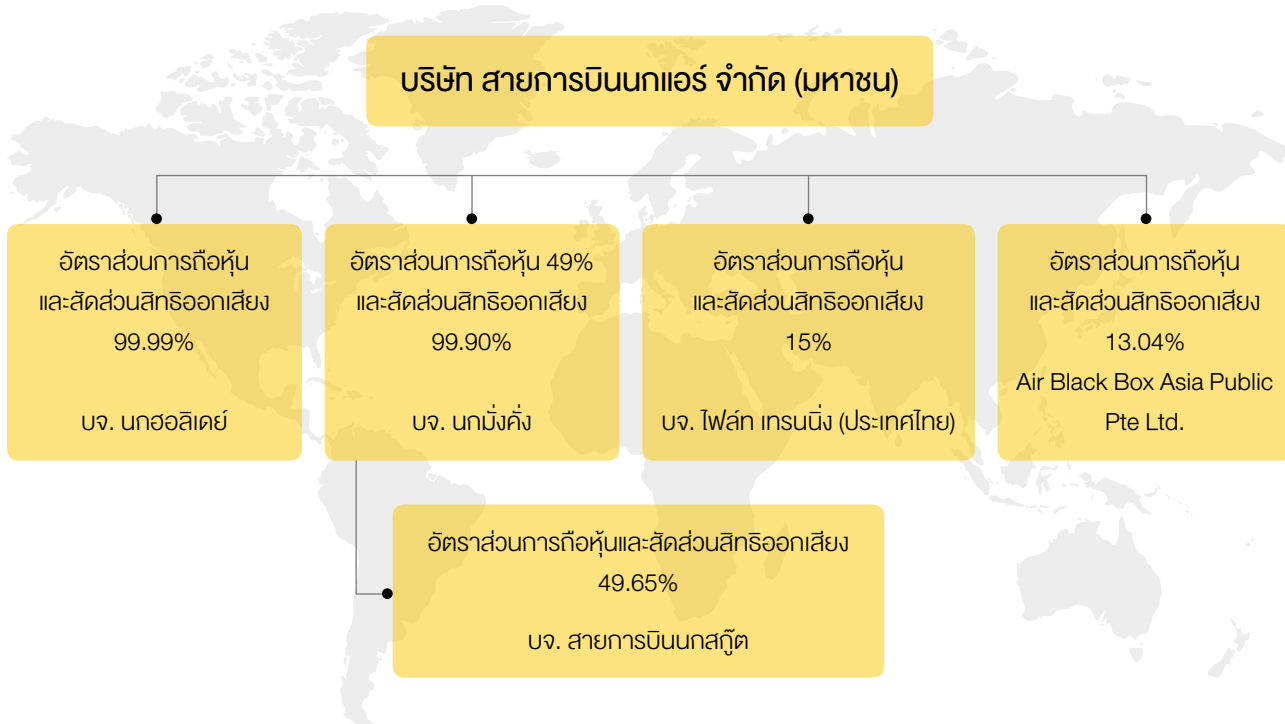
ลักษณะการประกอบธุรกิจ

การดำเนินธุรกิจ

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) หรือ “นกแอร์” จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547 ในชื่อบริษัท สกาย เอเชีย จำกัด และเปลี่ยนชื่อเป็น “บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด” เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2549 ต่อมาเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2556 บริษัทได้จดทะเบียนแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน และหุ้นสามัญของบริษัทได้รับการจดทะเบียนเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียน โดยเริ่มเข้าทำการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2556

ในปี 2557 บริษัทได้เล็งเห็นโอกาสในการขยายธุรกิจโดยการเปิดเส้นทางบินระหว่างประเทศ จึงได้เข้าร่วมทุนกับสายการบินสตูด โดยจัดตั้งสายการบินนกสตูดขึ้น เพื่อดำเนินธุรกิจสายการบินราคาประหยัดระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

โครงสร้างการถือหุ้นของกลุ่มบริษัท

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายในการดำเนินธุรกิจ

วิสัยทัศน์ (Vision)

“มุ่งสู่การเป็นสายการบินแห่งนวัตกรรมที่ล้ำสมัยที่สุด และเป็นผู้ให้บริการด้านการเดินทางที่สะดวกสบายแก่ผู้โดยสารทั่วโลก ในราคาที่คุ้มค่าพร้อมกับตัวเลือกอันหลากหลาย และยังคงเปี่ยมไปด้วยบริการที่สัมผัสได้ถึงความเป็นไทยอย่างแท้จริง”

พันธกิจ (Mission)

“นกแอร์มุ่งมั่นเพื่อเป็นสายการบินราคาประหยัดอันดับหนึ่งในประเทศไทย โดยนำเสนอความพึงพอใจแก่ลูกค้าด้วยราคาที่คุ้มค่า แต่คงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือ ความสะอาด ความคิดสร้างสรรค์ และการเอาใจใส่”

นกแอร์ยังคงเป็นสายการบินที่มีจุดหมายปลายทางครอบคลุมเส้นทางบินภายในประเทศมากที่สุด โดยมุ่งเน้นการสร้างความสะดวกสบายให้แก่ลูกค้าผ่านการให้บริการที่มีคุณภาพ และการเอาใจใส่ รวมทั้งความน่าเชื่อถือ และความปลอดภัยเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าทุกกลุ่มเป้าหมาย

บริษัทมีนโยบายจัดสรรเครื่องบินให้เหมาะสมกับปริมาณความต้องการบินในแต่ละเส้นทางการบิน ทั้งเส้นทางการบินสายหลัก สายรอง และสายย่อย โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีเครื่องบินให้บริการขนส่งผู้โดยสารทั้งสิ้น 2 รุ่น ได้แก่ โบอิง 737-800 จำนวน 16 ลำ และเครื่องบินบอมบาร์ดิเอร์ Q400 จำนวน 8 ลำ รวมทั้งสิ้น 24 ลำ ทั้งนี้อายุเฉลี่ยของฝูงบินอยู่ที่ 5.8 ปี และมีอัตราการใช้เครื่องบินเฉลี่ย 10.83 ชั่วโมงต่อลำต่อวัน

เครื่องบินรุ่นโบอิง 737-800 เป็นเครื่องบินโดยสารที่มีพิสัยบินระยะปานกลาง ลำตัวแคบ ใช้เครื่องยนต์ไอพ่น ซึ่งนำมาใช้สำหรับเส้นทางสายหลักและเส้นทางสายรอง สำหรับเครื่องบินบอมบาร์ดิเอร์ Q400 เป็นเครื่องบินโดยสารขนาดเล็ก ใช้เครื่องยนต์ใบพัด (Turboprop) 2 เครื่อง มีพิสัยบินระยะใกล้ ซึ่งบริษัทจะนำมาใช้บินในเส้นทางสายรองและสายย่อย เพื่อให้เหมาะสมกับอุปสงค์ของตลาด พร้อมกันนี้บริษัทได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2560 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม) จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) : Board of Investment (BOI) ในประเภทกิจการขนส่งมวลชนและสินค้าขนาดใหญ่ โดยมีรายละเอียด และสาระสำคัญของสิทธิประโยชน์โดยทั่วไปคือ

1. สิทธิในการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมรวมกัน ไม่เกินร้อยละ 100 ของเงินลงทุน ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนมีกำหนดเวลา 8 ปี นับตั้งแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ (มาตรา 31)
2. สิทธิไม่ต้องนำเงินปันผลจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลไปรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ตลอดระยะเวลาที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล (มาตรา 34)
3. สิทธิในการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องบินที่นำเข้าจากต่างประเทศ (มาตรา 28)
4. สิทธิในการนำคนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการ คู่สมรส และบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลทั้งสองประเภทนี้เข้ามาในราชอาณาจักร และได้รับอนุญาตทำงานเฉพาะตำแหน่งหน้าที่ ตามจำนวนและกำหนดระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักรเท่าที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร (มาตรา 25 และ 26)

บริษัทเป็นสายการบินที่มีความโดดเด่นในด้านการให้บริการอิสระในการเลือกซื้อที่นั่งล่วงหน้า มีบริการน้ำดื่มในเที่ยวบิน รวมถึงให้บริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในระหว่างเที่ยวบิน (ในเครื่องบินที่ได้รับการติดตั้งอุปกรณ์แล้ว) และบริการน้ำหนักสัมภาระขั้นต่ำโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจากค่าโดยสาร (Economy Class)

เครือข่ายเส้นทางการบิน

บริษัทให้บริการขนส่งทางอากาศภายในประเทศและต่างประเทศ ภายใต้แบรนด์ “นกแอร์” ในลักษณะจุดต่อจุดโดยไม่มีบริการเชื่อมต่อ (Point-to-Point) เป็นผู้ให้บริการเที่ยวบินที่ครอบคลุมทุกภูมิภาคในประเทศไทย โดยในปัจจุบันเป็นผู้ให้บริการเส้นทางการบินภายในประเทศมากที่สุด ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทให้บริการเที่ยวบินทั้งหมด 41 เส้นทางบิน ซึ่งประกอบด้วย 23 เส้นทางบินภายในประเทศ และ 18 เส้นทางบินระหว่างประเทศ โดยบริษัทมีจำนวนเที่ยวบินแบบประจำไป - กลับต่อสัปดาห์ 604 เที่ยวบิน

นอกจากนี้เพื่อขยายเครือข่ายเส้นทางการบินไปยังตลาดต่างประเทศ บริษัทได้ทำข้อตกลงรับขนส่งผู้โดยสารระหว่างสายการบินแบบ Interline Cooperation Agreement กับสายการบินสก็อต โดยบริษัทสามารถจำหน่ายบัตรโดยสารจากจุดหมายการเดินทางภายในประเทศ อาทิ เชียงใหม่ เชียงราย ภูเก็ต อุตรดิตถ์ อุบลราชธานี นครศรีธรรมราช ตรัง และหาดใหญ่ ไปยังประเทศสิงคโปร์ ข้อตกลงดังกล่าวจะช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้โดยสารโดยการซื้อบัตรโดยสารเพียงครั้งเดียวสำหรับการเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางที่ต้องเดินทางโดยเที่ยวบินของสายการบินทั้ง 2 สายการบิน

ทั้งนี้ บริษัทยังให้บริการเที่ยวบินในแบบเหมาลำ (Charter Flight) กับผู้โดยสารที่มีความประสงค์จะเดินทางเป็นหมู่คณะ หรือต้องการเดินทางไปยังจุดหมายปลายทางที่อยู่นอกเหนือจากตารางบินแบบประจำของบริษัท

บริษัทยังเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับสายการบินราคาประหยัดชั้นนำของเอเชียภายใต้เครือ Value Alliance ซึ่งประกอบไปด้วยสายการบินนกแอร์ สายการบินนกสก็อต สายการบินสก็อต สายการบินเชจูแปซิฟิก (รวมถึงสายการบิน Cebgo) และสายการบินเจจูแอร์ เพื่อสร้างเครือข่ายเส้นทางการบินภายในกลุ่มพันธมิตร และเพิ่มทางเลือกในการเดินทางที่สามารถเชื่อมโยงเส้นทางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียเหนือ รวมไปถึงเชื่อมโยงเส้นทางไปยังทวีปออสเตรเลีย ทำให้เกิดความสะดวกสบายแก่ผู้โดยสารมากขึ้น

โครงสร้างรายได้ของบริษัท

	งบการเงินรวม					
	2560		2561		2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายได้จากการให้บริการขนส่ง						
รวมรายได้จากการขนส่ง	17,385.99	85.32	16,699.71	84.60	16,758.56	83.92
รวมรายได้จากการบริการเสริม	2,186.11	10.73	2,560.12	12.97	2,847.72	14.26
รายได้อื่น						
ดอกเบี้ยรับ	23.91	0.12	25.46	0.13	22.80	0.12
อื่นๆ	780.69	3.83	454.93	2.30	340.04	1.70
รวมรายได้อื่น	804.60	3.95	480.39	2.43	362.84	1.82
รายได้รวมทั้งหมด	20,376.70	100.00	19,740.22	100.00	19,969.12	100.00

บริษัทมีรายได้หลักจากการให้บริการขนส่งทางอากาศ ในปี 2562 บริษัทมีรายได้จากค่าโดยสารจำนวน 16,758.56 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 83.92 โดยรายได้จากค่าโดยสารส่วนใหญ่มาจากการให้บริการเที่ยวบินแบบประจำ ซึ่งเป็นการให้บริการขนส่งทางอากาศภายในประเทศและต่างประเทศของสายการบินนกแอร์ซึ่งให้บริการครอบคลุมเส้นทางการบินในประเทศทั้งเส้นทางสายหลัก สายรอง และสายย่อยรวม 41 เส้นทางครอบคลุมทั่วประเทศไทย และ 4 เส้นทางการบินแบบประจำระหว่างประเทศ ได้แก่ พม่า เวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน และญี่ปุ่น รวมถึงการบริการขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศของสายการบินนกสปีด ซึ่งปัจจุบัน สายการบินนกสปีดมีเส้นทางบินแบบประจำไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน 4 เส้นทาง, ไต้หวัน 1 เส้นทาง, อินเดีย 1 เส้นทาง และญี่ปุ่น 3 เส้นทาง

นอกจากนี้บริษัทและบริษัทย่อยยังมีรายได้จากการให้บริการแบบเช่าเหมาลำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเช่าเหมาลำจากประเทศไทยไปไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งการให้บริการดังกล่าวเป็นการให้บริการนอกเหนือจากตารางบินประจำ และเป็นการใช้เครื่องบินที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ในปี 2562 บริษัทมีรายได้จากการให้บริการเสริมจำนวน 2,847.72 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 14.26 ของรายได้รวม โดยรายได้จากการให้บริการเสริมส่วนใหญ่ประกอบด้วยรายได้จากการโหลดสัมภาระรายได้ค่าน้ำหนักสัมภาระส่วนเกิน รายได้ค่าธรรมเนียมการจองตั๋ว และค่าธรรมเนียม รายได้จากการเปลี่ยนแปลงการเดินทาง และรายได้จากการจำหน่ายอาหารเครื่องดื่มและสินค้าที่ระลึก เป็นต้น

รายได้อื่นของบริษัทในปี 2562 อยู่ที่ 362.84 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.82 ของรายได้รวม โดยรายได้อื่นส่วนใหญ่ประกอบด้วยรายได้จากดอกเบี้ยรับ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน รายได้จากการรับรู้การคืนเงินประกันและการซ่อมบำรุงรักษา รวมถึงกำไรจากการขายและเช่ากลับเครื่องบินภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงาน (Sale and Lease Back) และอื่นๆ

ช่องทางการจัดจำหน่ายและช่องทางการชำระเงิน

บริษัทได้มุ่งมั่นในการพัฒนาช่องทางการสำรองที่นั่งและชำระเงินผ่านช่องทางต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อครอบคลุมทุกความต้องการของกลุ่มลูกค้าของบริษัท โดยในปัจจุบันผู้โดยสารทั่วไปสามารถสำรองที่นั่งผ่านช่องทางต่างๆ ได้ทั้งหมด 5 ช่องทาง ได้แก่ เว็บไซต์ (รวมถึงแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่) ศูนย์บริการลูกค้าทางโทรศัพท์เคาน์เตอร์ท่าอากาศยาน ตัวแทนจำหน่าย และเคาน์เตอร์เซอร์วิส โดยเว็บไซต์และช่องทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางการสำรองที่นั่งที่ได้รับความนิยมมากที่สุด เนื่องจากมีความสะดวกไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา และไม่มีค่าบริการในการสำรองที่นั่ง นอกจากนี้บริษัทยังมีช่องทางการสำรองที่นั่งเฉพาะสำหรับลูกค้าที่เดินทางเป็นหมู่คณะ ลูกค้าองค์กร และลูกค้ากลุ่มข้าราชการ

ช่องทางการจัดจำหน่าย/ ช่องทางการชำระเงิน	เว็บไซต์	เว็บไซต์ บนมือถือ	ศูนย์บริการ ลูกค้าทาง โทรศัพท์	เคาน์เตอร์ ท่าอากาศยาน	ตัวแทน จำหน่าย	เคาน์เตอร์ เซอร์วิส
1. เงินสด	✗	✗	✗	✓	✓	✓
2. บัตรเครดิต	✓	✓	✓	✓	✓	✗
3. ตู้เอทีเอ็ม	✓	✓	✓	✗	✗	✗
4. เคาน์เตอร์เซอร์วิส	✓	✓	✓	✗	✗	✓
5. ไดเร็กเดบิต	✓	✗	✗	✗	✓	✗
6. เคาน์เตอร์ธนาคารกรุงไทย	✓	✓	✓	✗	✗	✗
7. AliPay, WeChat Pay	✓	✗	✗	✓	✗	✗
8. Line Pay	✗	✓	✗	✗	✗	✗
9. Apple Pay	✗	✓	✗	✗	✗	✗
10. QR Payment	✓	✓	✗	✓	✗	✗
11. 123Myanmar	✓	✗	✗	✗	✗	✗

การจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์ และช่องทางอิเล็กทรอนิกส์

บริษัทจำหน่ายบัตรโดยสารผ่านทางเว็บไซต์เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 46.1 ในปี 2562 โดยผู้โดยสาร สามารถสำรองตั๋วโดยสารผ่านทาง www.nokair.com หรือเว็บไซต์บนสมาร์ตโฟน ซึ่งการสำรองที่นั่งผ่านทางเว็บไซต์เป็นช่องทางที่ครบวงจรและสะดวกต่อการใช้งานมากที่สุด โดยมีการให้บริการตั้งแต่การตรวจสอบเส้นทางการบิน ตารางการบิน การสำรองที่นั่ง การเช็คอิน การเลือกซื้อบริการเสริม นอกจากนี้ อีกช่องทางที่สำคัญในการสำรองที่นั่งและเช็คอิน คือ แอปพลิเคชัน บนสมาร์ตโฟน เพื่อรองรับการใช้งานที่เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วของสมาร์ตโฟนซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายและอำนวยความสะดวกสบายให้แก่ลูกค้า

การจำหน่ายผ่านศูนย์บริการลูกค้าทางโทรศัพท์

สำหรับลูกค้าทั่วไป และนกแฟนคลับ สามารถสำรองที่นั่งผ่านศูนย์บริการลูกค้าของบริษัทหมายเลข 1318 ได้ทุกวันตั้งแต่เวลา 6:00 น. ถึง 24:00 น. จัดเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่สะดวกและรวดเร็ว โดยในปี 2562 บริษัทมีรายได้จากการจองซื้อผ่าน Call Center คิดเป็นร้อยละ 2.2 ถึงแม้ว่าการขายผ่านทางศูนย์บริการลูกค้าจะยังมีสัดส่วนที่น้อย แต่ก็เป็นอีกหนึ่งช่องทางให้ลูกค้าสอบถามข้อมูลและส่งผ่านข้อร้องเรียนมายังบริษัท ซึ่งถือเป็นช่องทางสำคัญในการติดต่อกับลูกค้า

การจำหน่ายผ่านเคาน์เตอร์ท่าอากาศยาน

บริษัทให้บริการสำรองที่นั่งที่ท่าอากาศยานทุกแห่งที่ทำการบิน และมีเคาน์เตอร์นอกท่าอากาศยาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีสำนักงานขายทั้งสิ้นมากกว่า 30 สาขา บริษัทมีรายได้จากการจองซื้อผ่านช่องทางนี้คิดเป็นร้อยละ 4.8

การจำหน่ายผ่านตัวแทนจำหน่าย

ผู้โดยสารสามารถจองซื้อตั๋วโดยสารผ่านทางตัวแทนจำหน่ายที่จดทะเบียนกับบริษัทได้ทั่วประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง โดยการจองซื้อผ่านทางตัวแทนจำหน่ายปัจจุบันนั้นมีทั้งการซื้อผ่านตัวแทนปกติที่ และศูนย์บริการลูกค้าทางโทรศัพท์ กลุ่มลูกค้าของนกแอร์คุ้นเคย ประกอบกับการขยายตัวของตัวแทนออนไลน์ (Online Travel Agency) จึงทำให้ในปี 2562 ที่ผ่านมามีรายได้จากการจองซื้อผ่านตัวแทนจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 7.1 ของช่องทางทั้งหมด

การจำหน่ายผ่านเคาน์เตอร์เซอร์วิส

ช่องทางการจำหน่ายผ่านเคาน์เตอร์เซอร์วิส รวมถึงร้านสะดวกซื้อ เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ช่วยเพิ่ม ความสะดวกรวดเร็วในการจองซื้อและชำระเงินให้กับผู้โดยสาร ผู้โดยสารสามารถจองซื้อผ่านเคาน์เตอร์เซอร์วิสภายในร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ในปี 2562 นกแอร์ได้มีการให้บริการเพิ่มเติมผ่านเคาน์เตอร์เซอร์วิสในห้างสรรพสินค้า และ ธนาคาร อาทิ ช่องทางชำระเงินที่ห้างเซ็นทรัล และบิ๊กซี ผ่านเคาน์เตอร์ GenPay และ เคาน์เตอร์ของธนาคารกรุงไทย ทุกสาขา ทำให้มีเคาน์เตอร์เซอร์วิสที่ให้บริการจำหน่ายตั๋วทั่วประเทศไทยทั้งสิ้นมากกว่า 10,000 สาขา การเปิดช่องทางการจำหน่ายดังกล่าวทำให้บริษัทมีช่องทางการจำหน่ายบัตรโดยสารที่มากขึ้นและครอบคลุมทุกกลุ่มลูกค้า คิดเป็นร้อยละ 0.51

การจำหน่ายผ่านช่องทางอื่นๆ

บริษัทมีช่องทางการจำหน่ายตั๋วโดยสารผ่านช่องทางอื่นๆ ซึ่งมีใช้ช่องทางประจำ ได้แก่ การขายผ่านห้างสรรพสินค้า เป็นต้น โดยช่องทางการออกบูธตามการจัดแสดงงานต่างๆ อาทิ งานไทยเที่ยวไทย เป็นต้น

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 เป็นต้นมา นักแอร์เพิ่มเพิ่มช่องทางรับชำระเงินให้กับผู้โดยสารเพิ่มเติม ได้แก่ บริการหักบัญชีอัตโนมัติของธนาคารกรุงเทพ (BBL Direct Debit), ช่องทางชำระเงินที่บีกซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ (Big C), บริการ แรบบิท ไลน์เพย์ (Rabbit LINE Pay), ช่องทางแอปเปิล เพย์ (Apple Pay), ช่องทางชำระเงินที่เทสโก้ โลตัส (TESCO Lotus), ช่องทางการชำระเงินผ่าน อลิไฟเพย์ (Alipay), ช่องทางการชำระเงินผ่าน วีแชท เพย์ (WeChat Pay), ช่องทางการชำระเงินผ่านบัตร Union Pay, บริการการผ่อนชำระเงินค่าตัวเครื่องบินผ่านบัตรเครดิต และช่องทางคิวอาร์โค้ด เพื่อให้ผู้โดยสารเกิดความสะดวกรวดสบายแก่ผู้โดยสาร

การดำเนินงานของบริษัท

ปัจจุบันบริษัทให้บริการขนส่งผู้โดยสารโดยมีฐานปฏิบัติการบินที่ท่าอากาศยานดอนเมืองซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานหลัก ได้แก่ ศูนย์นักบินและลูกเรือ ฝ่ายปฏิบัติการบิน ฝ่ายซ่อมบำรุงอากาศยาน ฝ่ายคุณภาพ ความปลอดภัยและความมั่นคง ฝ่ายบริการภาคพื้น ส่วนการเติมน้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนใหญ่จะกระทำที่ท่าอากาศยานดอนเมือง เนื่องจากมีต้นทุนน้ำมันที่ต่ำที่สุด ส่วนที่ท่าอากาศยานภูมิภาคจะเป็นการเติมเพิ่มเติมเป็นบางครั้งตามมาตรฐานความปลอดภัยเท่านั้น

การจัดหาผลิตภัณฑ์และบริการ

การจัดหาเครื่องบิน

บริษัทมีนโยบายจัดสรรเครื่องบินให้เหมาะสมกับปริมาณความต้องการบินในแต่ละเส้นทางการบิน ทั้งเส้นทางการบินสายหลักสายรอง และสายย่อย โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีเครื่องบินให้บริการขนส่งผู้โดยสารทั้งสิ้น 2 รุ่น ได้แก่ โบอิง 737-800 จำนวน 16 ลำ และเครื่องบินบอมบาร์ดิเอร์ Q400 จำนวน 8 ลำ รวมทั้งสิ้น 24 ลำ ทั้งนี้อายุเฉลี่ยของฝูงบินอยู่ที่ 5.8 ปี และมีอัตราการใช้เครื่องบินเฉลี่ย 10.83 ชั่วโมงต่อลำต่อวัน

ตารางแสดงข้อมูลเกี่ยวกับฝูงบินของสายการบินนกแอร์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

ประเภทเครื่องบิน	จำนวนเครื่องบิน (ลำ)	ความจุผู้โดยสาร ต่อลำ (ที่นั่ง)	อายุโดยเฉลี่ย (ปี)
โบอิง 737-800	16	189	6.4
บอมบาร์ดิเอร์ Q400	8	86	4.5
รวม	24	-	5.8

เครื่องบินรุ่นโบอิง 737-800 เป็นเครื่องบินโดยสารที่มีพิสัยบินระยะปานกลาง ลำตัวแคบ ใช้เครื่องยนต์ไอพ่น ซึ่ง นำมาใช้สำหรับเส้นทางสายหลักและเส้นทางสายรอง สำหรับเครื่องบินบอมบาร์ดิเอร์ Q400 เป็นเครื่องบินโดยสารขนาดเล็ก ใช้เครื่องยนต์ใบพัด (Turboprop) 2 เครื่อง มีพิสัยบินระยะใกล้ ซึ่งบริษัทจะนำมาใช้บินในเส้นทางสายรองและสายย่อย เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการบินที่มีไม่มากนัก

อัตราการใช้เครื่องบินต่อลำ

บริษัทมุ่งเน้นการใช้เครื่องบินให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้โดยสารเป็นสำคัญ ประกอบการบริหารจัดการให้เที่ยวบินของบริษัทไม่เกิดความล่าช้าที่จะส่งผลกระทบต่อตารางการบินของบริษัทในภาพรวม โดยในปี 2562 บริษัทมีเครื่องบิน ๓ รุ่น ปริมาณ 24 ลำ ซึ่งบริษัทมีอัตราการใช้เครื่องบินทุกประเภทเฉลี่ยสำหรับโบอิง 737-800 และบอมบาร์ดิเอร์ Q400 ที่ 11.33, และ 7.67 ชั่วโมงต่อวัน ตามลำดับ ซึ่งอัตราการใช้เครื่องบินต่อลำไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้แต่สามารถทำได้และค่าใช้จ่ายต่อหน่วยของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

การซ่อมบำรุงเครื่องบิน

บริษัทมีนโยบายมุ่งเน้นในเรื่องความปลอดภัยของผู้โดยสารเป็นสำคัญ โดยเน้นย้ำให้เครื่องบินอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์พร้อมทำการบินด้วยความปลอดภัยทุกครั้ง ภายใต้มาตรฐานการตรวจสอบและการซ่อมบำรุงตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (CAAT) ซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกันกับองค์การความปลอดภัยด้านการบินแห่งสหภาพยุโรป (EASA) และองค์การบริหารการบินแห่งสหรัฐอเมริกา (FAA) ซึ่งเมื่อ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทได้รับใบอนุญาตในการซ่อมบำรุงระดับทั่วไปและระดับซ่อมย่อย (A-Check) จาก CAAT แล้ว ส่วนการซ่อมบำรุงระดับซ่อมใหญ่ (C-Check และ Heavy Maintenance) บริษัทยังไม่มีขีดความสามารถจึงต้องส่งไปยังบริษัทผู้ให้บริการรับจ้างซ่อมที่มีความชำนาญและได้รับการรับรองจาก CAAT และ FAA หรือ EASA แล้วเป็นผู้ดำเนินการซ่อม

การจัดหาชิ้นส่วนและอะไหล่

การจัดหาอะไหล่เครื่องบินรวมทั้งอุปกรณ์ของนกแอร์แบบ Aircraft Component Pools นั้น บริษัทพิจารณาจากความสามารถในการวางแผนซ่อมบำรุงอากาศยาน การจัดหาอะไหล่และอุปกรณ์เครื่องบิน ค่าอะไหล่และอุปกรณ์ ค่าบริการ ตลอดจนประสบการณ์ที่ผ่านมาในด้านธุรกิจการบิน

นอกจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น บริษัทยังได้จัดหาอะไหล่และอุปกรณ์เครื่องบินมาจัดเก็บไว้เอง เพื่อคงความพร้อมในการบิน โดยจัดเก็บชิ้นส่วนอะไหล่และอุปกรณ์ไว้ที่คลังบริเวณท่าอากาศยานดอนเมือง

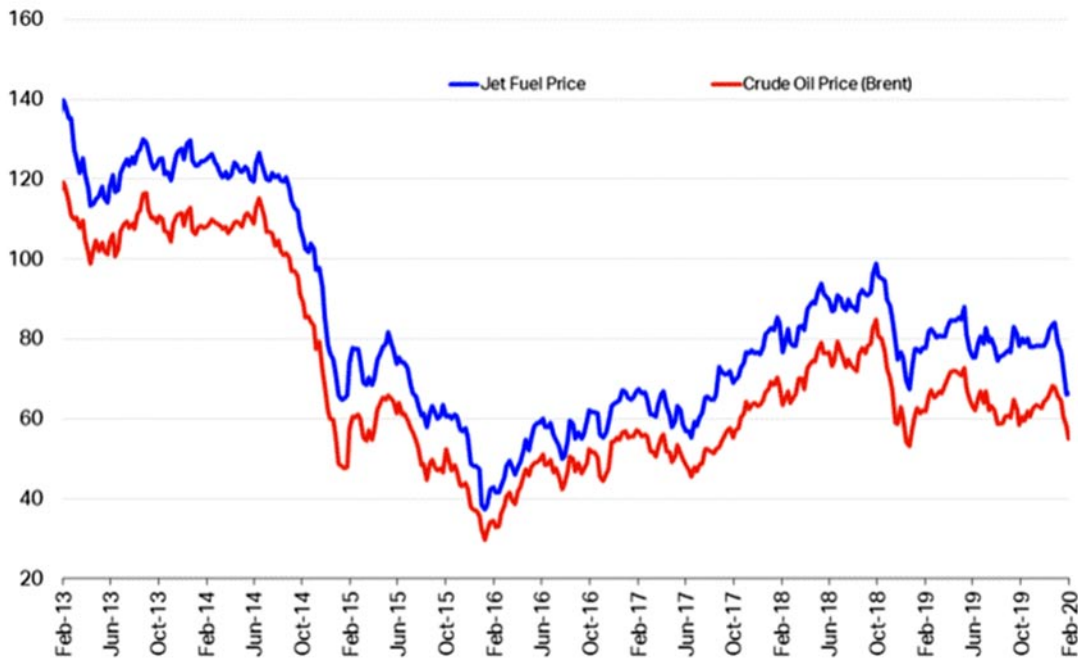
การจัดหาน้ำมันเชื้อเพลิง

น้ำมันเชื้อเพลิงเป็นต้นทุนหลักของค่าใช้จ่ายของบริษัท โดยในปี 2562 บริษัทมีค่าใช้จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงคิดเป็นร้อยละ 29 ของต้นทุนในการดำเนินงานของบริษัท โดยในอดีตบริษัทซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งหมดผ่านการบินไทย ต่อมาในปี 2554 บริษัทได้เริ่มการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากผู้ค้าน้ำมันโดยตรง ได้แก่ บริษัท เชลล์แห่งประเทศไทย จำกัด และ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยในปี 2561 บริษัทได้ร่วมจัดซื้อน้ำมันร่วมกับการบินไทยตามนโยบาย Thai Group โดยใช้ปริมาณการจัดซื้อน้ำมันทั้งปีไปผูกกับปริมาณการจัดซื้อของบริษัทการบินไทย เพื่อให้เกิดอำนาจในการเจรจาต่อ

รองทางด้านราคา ทั้งนี้ บริษัทมีการสั่งซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงกับ
ผู้จำหน่ายโดยตรง บริษัทได้มีนโยบายซื้อน้ำมันจากบุคคลใด
บุคคลหนึ่งอย่างต่อเนื่อง หากเงื่อนไขและราคามีได้ดีกว่าบุคคลอื่น
เนื่องจากบริษัทสามารถจัดซื้อน้ำมันจากผู้จัดจำหน่ายรายอื่นๆ ได้

เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงทางด้านการจัดหาน้ำมัน อย่างไรก็ตาม การจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจากผู้ค้าน้ำมันรายใหญ่ระดับโลก
จะทำให้บริษัทสามารถจัดหาน้ำมันได้อย่างเพียงพอและในราคาที่
เหมาะสม

ข้อมูลแสดงราคาน้ำมันดิบ เทียบกับ ราคาน้ำมันเครื่องบิน Brent Spot Price ปี 2556 - 2562 (หน่วย: ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล)

ที่มา: <https://www.iata.org/en/publications/economics/fuel-monitor/>

เนื่องจากราคาน้ำมันมีความผันผวนสูง ในปี 2561 คณะกรรมการ
บริษัทจึงมีนโยบายอนุมัติให้บริษัทเข้าทำสัญญาใช้บริการการ
ป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาน้ำมันจากการบินไทย
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งภายในนโยบาย Thai Group โดยบริษัทมีนโยบาย
ป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาน้ำมันในระยะเวลาไม่
เกิน 24 เดือน โดยกำหนดให้มีสัดส่วนการป้องกันความเสี่ยง
ระหว่างร้อยละ 20 - 50 ของปริมาณการใช้ น้ำมันต่อเดือนหรือ
ประกันความเสี่ยงไว้เพียงบางส่วน (Partial Hedge) โดยเป็นการทำ
สัญญาป้องกันความเสี่ยงกับการบินไทย ซึ่งตามนโยบายการบริหาร
ความเสี่ยงจากราคาน้ำมันของบริษัทดังกล่าว จะช่วยเพิ่มความยืด
หยุ่นให้กับบริษัทในการบริหารรายได้และต้นทุน ส่งผลให้บริษัท
สามารถปรับราคาการจำหน่ายตั๋วโดยสารได้เฉพาะส่วนที่ยังไม่ได้มี
การจำหน่าย เพื่อชดเชยผลกระทบจากราคาน้ำมันได้บางส่วน ซึ่งจะ
สอดคล้องกับกลยุทธ์การตั้งราคาแบบ Dynamic Pricing หรือ การ
กำหนดค่าตั๋วโดยสารหลายระดับราคา และระยะเวลาการเปิด
จำหน่ายตั๋วโดยสารล่วงหน้าของบริษัท

โดยทั่วไปบริษัทจะทำการเติมน้ำมันเชื้อเพลิงที่ท่าอากาศยาน
ดอนเมืองเป็นหลัก เนื่องจากมีผู้จำหน่ายมาราย ทำให้บริษัท

สามารถจัดหาราคาน้ำมันได้ในราคาถูกกว่าการจัดหาและส่งมอบ
น้ำมันเชื้อเพลิงในจังหวัดอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่มีผู้จำหน่ายเพียงราย
เดียว โดยผู้ค้าน้ำมันที่สามารถส่งมอบได้ที่ท่าอากาศยานดอนเมือง
จะใช้บริการจัดเก็บ จัดส่ง และเติมน้ำมัน ของบริษัทบริการเชื้อเพลิง
การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (“BAFS”) ซึ่งเป็นบริษัทเพียงราย
เดียวที่ได้รับอนุญาตให้บริการเติมน้ำมัน ณ ท่าอากาศยาน
ดอนเมือง

การดำเนินงานบริเวณท่าอากาศยาน

บริษัทดำเนินการบริการภาคพื้นดินและบริการสนับสนุนภาคพื้นดิน
ต่อผู้โดยสารของบริษัทด้วยตนเอง โดยทำการ เช่าอุปกรณ์ที่สำคัญ
จากท่าอากาศยานต่างๆ ในประเทศ เช่น เครื่องตรวจเช็คคน และทาง
เชื่อมต่อ อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ว่าจ้างบุคคลภายนอกที่มีความ
เชี่ยวชาญในการดำเนินงาน ให้ทำการขนส่งสัมภาระลงทะเลเบียน
ของผู้โดยสารไปกลับระหว่างท่าอากาศยานและเครื่องบิน การ
จัดหารถขนส่งผู้โดยสารระหว่างประตูทางขึ้นเครื่องบิน (Gate) กับ
เครื่องบิน บันไดขึ้นลงเครื่องบิน และการจัดการขนส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์ (Cargo)

เครื่องดื่ม

บริษัทให้บริการอาหารร้อนและเครื่องดื่มแก่ผู้โดยสาร โดยมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ทั้งหมดตั้งแต่บรรจุภัณฑ์ โดยคำนึงถึงมาตรฐานของคุณภาพสินค้า เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้โดยสารเป็นสำคัญ

- **อาหารร้อน** บริษัทให้บริการจำหน่ายอาหารร้อนบนเที่ยวบิน เพื่อให้ผู้โดยสารได้เลือกสรรเมนูและรสชาติที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบอาหารสไตล์ไทย หรือนานาชาติ เพื่อความสะดวกสบายในด้านเลือกใช้บริการ ผู้โดยสารสามารถดำเนินการสั่งอาหารล่วงหน้าได้ 24 ชั่วโมงก่อนเดินทาง ในทุกช่องทางขายของบริษัทสายการบินนกแอร์ อาหารร้อนจะสามารถให้บริการได้ในเที่ยวบินที่ทำการบินด้วยเครื่อง 737-800 เท่านั้น
- **น้ำดื่ม** บริษัทคำนึงถึงความสะดวกสบายในการเดินทาง จึงได้เพิ่มปริมาณน้ำดื่มจาก 100 มิลลิลิตร เป็นขนาด 150 มิลลิลิตร และเปลี่ยนเป็นบรรจุภัณฑ์แบบขวดที่สะดวกต่อการบริโภคและการพกพา

การประกันภัย

บริษัทได้ทำประกันภัยสำหรับการบินตามแนวทางปฏิบัติของอุตสาหกรรมการบินนานาชาติ โดยทำประกันภัยอากาศยานทุกลำของนกแอร์กับบริษัทประกันภัยในประเทศไทย ซึ่งผู้รับประกันภัยจะทำประกันภัยต่อ (Reinsurance) ไปยังตลาดรับประกันภัยต่อต่างประเทศตามมาตรฐานสากลของตลาดการประกันภัยเครื่องบิน

นโยบายคุณภาพ ความปลอดภัย และความมั่นคง

บริษัทให้ความสำคัญต่อระบบบริหารคุณภาพ ความปลอดภัย และความมั่นคง และเชื่อมั่นว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำเนินธุรกิจ ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับต้องปฏิบัติตามนโยบายคุณภาพ ความปลอดภัย และความมั่นคง อย่างเคร่งครัด รวมทั้งมีการบริหารระบบบริหารคุณภาพ ความปลอดภัยและความมั่นคง โดยใช้แผนบริหารจัดการเชิงรุกในการระบุอันตรายและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องรวมถึงการตรวจประเมินอย่างมีระบบ เพื่อกำจัดหรือลดระดับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยทางการบิน การบาดเจ็บของบุคคล การเสียหายของอุปกรณ์ หรือสภาพแวดล้อม

บริษัทยึดมั่นที่จะดำเนินธุรกิจภายใต้กรอบแห่งกฎหมาย ข้อกำหนดมาตรฐานสากล และระเบียบข้อบังคับของสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการบริหารงานคุณภาพความปลอดภัยและความมั่นคง โดยการรักษาสัมพันธภาพกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกบริษัท อีกทั้งหมั่นตรวจสอบ ประเมิน และพัฒนาผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานของบริษัทเป็นไปตามมาตรฐานด้านการบิน

บริษัทมุ่งมั่นพัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และมาตรฐานด้านความมั่นคงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงสรรหาทรัพยากรที่จำเป็นและสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

พนักงานรวมทั้งค่าใช้จ่ายทางการบริหารความปลอดภัย เพื่อดำเนินการตามนโยบายโดยมีจุดประสงค์ในการกำจัดภัยคุกคามที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย ตลอดจนมีการตรวจสอบเพื่อหาสาเหตุและจัดการอันตรายที่มีความเสี่ยงต่อการดำเนินงานของบริษัท รวมทั้งให้ความสำคัญต่อการปกป้องลูกค้าและพนักงานมิให้ได้รับบาดเจ็บ อันตรายจากภัยคุกคาม หรือความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

บริษัทพัฒนาและส่งเสริมวัฒนธรรมความปลอดภัย (Safety Culture) การรายงานความไม่ปลอดภัย (Reporting Culture) และนำหลักการ “Just Culture” มาใช้เพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารงานบุคคล ทั้งในส่วน มนุษย์ปัจจัย (Human Factor) และนโยบายที่ไม่ลงโทษ (Non - Punitive Policy) ภายใต้กรอบการบริหารความปลอดภัย (Safety Management System) เพื่อให้พนักงานมีความมั่นใจว่าจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม โดยไม่มีการลงโทษในความผิดพลาดที่ไม่ได้เกิดจากความประมาท การประพฤติดีชอบโดยเจตนา หรือการละเมิดขั้นตอนการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน นโยบาย หรือข้อบังคับ เพื่อให้มั่นใจในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย มาตรฐานด้านความมั่นคงประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านทรัพยากร สังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม นโยบายนี้จะถูกนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติแก่พนักงานทุกคน ซึ่งทุกระบวนการจะได้รับการวางแผน เก็บข้อมูล วิเคราะห์ ควบคุม จัดทำเป็นเอกสารที่สามารถทำการตรวจสอบ และเผยแพร่ไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการหามาตรการป้องกัน เพื่อบรรเทาผลกระทบจากอุบัติเหตุหรืออุบัติเหตุดังกล่าว ซึ่งทุกระบวนการต่างๆเหล่านี้จะได้รับการประเมินอย่างสม่ำเสมอภายใต้ข้อกำหนดและกฎระเบียบข้อบังคับของบริษัท ซึ่งนำไปสู่การดำเนินการและพัฒนาแบบยั่งยืน

บริษัทพัฒนาและแก้ไขปรับปรุงระบบมาตรฐานด้านความมั่นคงสม่ำเสมอ โดยจัดให้มีการป้องกันการกระทำอันเป็นการแทรกแซงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานและข้อแนะนำพึงปฏิบัติตามข้อกำหนดสากล โดยมีการประเมินความเสี่ยงด้านความมั่นคง โดยการสำรวจตรวจสอบด้าน ทดสอบและตรวจสอบทั้งระบบ ของมาตรฐานความมั่นคงทางการบินและขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างละเอียด โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนควบคุมคุณภาพด้านความมั่นคงทางการบินพลเรือนแห่งชาติ และทำให้มั่นใจว่าการแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ที่ระบุไว้อย่างรวดเร็ว

พนักงานทุกคนมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการกำกับดูแล การปฏิบัติงานของพนักงานแรงงานภายนอก โดยไม่สามารถถ่ายโอนความรับผิดชอบนี้ไปให้บุคคลหรือบริษัทแรงงานภายนอกได้ บริษัทมั่นใจว่าการให้บริการระบบต่างๆ จากบริษัทแรงงานภายนอกสอดคล้องกับมาตรฐานและข้อกำหนดการบริหารงานคุณภาพ ความปลอดภัย และความมั่นคง

ความสัมพันธ์กับกลุ่มธุรกิจของผู้ถือหุ้นใหญ่

การไม่พึ่งพิงกันระหว่างนกแอร์กับการบินไทย

ปัจจุบันกรอบการดำเนินธุรกิจและการบริหารจัดการของบริษัทเป็นการดำเนินงานที่เป็นอิสระไม่พึ่งพิงการบินไทย โดยบริษัทมีระบบการบริหารจัดการระบบการสำรองที่นั่ง ระบบเช็คอิน และระบบบัญชีที่เป็นอิสระของตนเอง ด้านการเช่าเครื่องบิน บริษัทมีนโยบายในการเช่าดำเนินงานเครื่องบินจากผู้ให้เช่ารายอื่น ดังจะเห็นได้ว่า ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทเช่าดำเนินงานเครื่องบินจากผู้ให้เช่าจากต่างประเทศจำนวน 24 ลำ โดยมีได้เช่าจากการบินไทย

ระบบการจองซื้อตั๋วเครื่องบินและการชำระเงินเป็นระบบงานหลักของสายการบิน บริษัทมีระบบเป็นของตนเองและแตกต่างจากระบบของการบินไทย นอกจากนี้บริษัทยังมีการฝึกอบรมนักบินและพนักงานต้อนรับเอง โดยบริษัทมีหลักสูตรและผู้เชี่ยวชาญผู้ให้การอบรมเป็นของตนเอง

ลักษณะการให้บริการมีความแตกต่างกันโดยการบินไทยซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นที่ดำเนินธุรกิจสายการบินแบบเต็มรูปแบบเน้นให้ความสำคัญกับการให้บริการ เครือข่ายการบิน และความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางเป็นสำคัญ ในขณะที่นกแอร์เป็นสายการบินราคาประหยัด ซึ่งจะเน้นการให้บริการในกลุ่มลูกค้าที่ให้ความสำคัญกับราคาต่ำโดยสารและยอมรับได้กับบริการที่จำกัด เช่น การจำกัดน้ำหนักสัมภาระหรือการมีค่าธรรมเนียมในการปรับเปลี่ยนวันเดินทาง และไม่ต้องการสนามบินที่มีเส้นทางการบินที่เชื่อมโยงกับสนามบินอื่นๆ กล่าวคือ การให้บริการจะเน้นการบริการขนส่งผู้โดยสารระหว่างจุดหมายการเดินทาง (Point to point) เป็นหลัก

แม้ว่าในปี 2562 นกแอร์ และไทยสมายส์ได้มีความร่วมมือระหว่างไทยกรุ๊ป (Thai Group) โดยมีเที่ยวบินร่วมเส้นทาง ดอนเมือง-ระนอง เพื่อจุดประสงค์ในการเพิ่มความสะดวกรวดเร็วแก่ผู้โดยสารและนำความเจริญสู่ภูมิภาค และในด้านการบริหารจัดการเรื่องการจัดหาน้ำมันอากาศยาน การประกันภัย และการบริหารจัดการความเสี่ยงราคาน้ำมันอากาศยานเพื่อผลประโยชน์สูงสุดแก่บริษัทนกแอร์เช่นกัน

ความเป็นอิสระในการดำเนินธุรกิจของนกแอร์

บริษัทได้วางกรอบการบริหารจัดการและการบริหารงานร่วมกันเพื่อความชัดเจนในการดำเนินธุรกิจ แม้ว่าลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทจะใกล้เคียงกับการบินไทยดังนี้

• โครงสร้างการถือหุ้น

ถึงแม้ว่าการบินไทยจะมีสัดส่วนการถือหุ้นในนกแอร์ร้อยละ 15.93 แต่ก็มิได้เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่รายเดียวที่มีจำนวนเสียงเบ็ดเสร็จ เนื่องจากโครงสร้างผู้ถือหุ้นนกแอร์ภายหลังเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะประกอบด้วยผู้ถือหุ้นรายอื่นๆ เช่น กลุ่มผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่อื่นๆและผู้ถือหุ้นรายย่อยซึ่งจะทำให้การดำเนินงานของนกแอร์เป็นอิสระ

• โครงสร้างกรรมการบริษัท

บริษัทมีกรรมการทั้งหมด 12 ท่าน และมีกรรมการที่เป็นผู้แทนจากการบินไทยจำนวน 2 ท่านจากจำนวนกรรมการทั้งหมด ซึ่งกรรมการตัวแทนของการบินไทยในนกแอร์ยังมีหน้าที่ตามมาตรา 80 ของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด โดยระบุเรื่องผู้ที่มีส่วนได้เสียไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในส่วนที่ตนมีส่วนได้เสีย อีกทั้งกรรมการของบริษัททุกท่านยังมีหน้าที่และความรับผิดชอบตามมาตรา 85 88/8 88/9 และ 88/10 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ระบุให้กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัทตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท และยังจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ เที่ยงวิญญูชน และไม่ทำการใดอันเป็นการขัดแย้งกับประโยชน์ของบริษัท รวมทั้งการรักษาสิทธิของผู้ถือหุ้นให้ได้รับความเป็นธรรมและเพื่อประโยชน์สูงสุดโดยรวม ด้วยหน้าที่ตามมาตราดังกล่าว กรรมการตัวแทนของการบินไทยจึงจำเป็นต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สูงสุดของบริษัทโดยมิได้คำนึงประโยชน์ของตนหรือผลประโยชน์ของการบินไทยเป็นสำคัญ

• โครงสร้างการบริหาร

บริษัทมีโครงสร้างการบริหารซึ่งเป็นอิสระจากการบินไทย โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารทุกท่านมิใช่ตัวแทนจากการบินไทย

การไม่ใช้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของบริษัทอื่น ๆ

นอกเหนือจากมาตรการในการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์เพื่อให้บริษัทสามารถประกอบธุรกิจได้อย่างเป็นอิสระ มาตรการป้องกันการใช้ข้อมูลภายในเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่จำเป็นและสื่อให้เห็นว่าบริษัทมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ดังนั้น บริษัทจึงมีนโยบายในการป้องกันการใช้ข้อมูลภายในที่ระบุนำห้ามมิให้ กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของบริษัทหรืออดีตกรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างที่ลาออกแล้ว เปิดเผยข้อมูลภายใน หรือความลับของบริษัท ตลอดจน ข้อมูลความลับของลูกค้าของบริษัท ที่ตนได้รับทราบจากการปฏิบัติหน้าที่ให้บุคคลภายนอกรับทราบ(เป็นระยะเวลา 1 ปีหลังพ้นสภาพ กรณีลาออก) แม้ว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายแก่บริษัท และลูกค้าของบริษัท และมีหน้าที่ในการใช้ข้อมูลภายในของบริษัทเพื่อประโยชน์การดำเนินธุรกิจของบริษัทเท่านั้น ทั้งนี้ห้ามมิให้นำความลับ และ/หรือ ข้อมูลภายในของบริษัทไปใช้ประโยชน์ให้แก่บริษัทอื่นที่ตนเองเป็น ผู้ถือหุ้น กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง

นอกเหนือจากนั้น กรรมการทุกท่านของบริษัทยังมีภาระหน้าที่ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาตรา 89/11 มาตรา 89/12 และมาตรา 89/13 ที่ระบุนำห้ามมิให้

กรรมการหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลของบริษัทไปใช้เพื่อผลประโยชน์ทางการเงินอื่นๆ นอกเหนือจากที่พึงได้ตามปกติ หรือ การใช้ข้อมูลดังกล่าวทำให้บริษัทได้รับความเสียหาย

ดังนั้น กรรมการบริษัทจึงมีหน้าที่ที่จะต้องรักษาข้อมูลภายในของบริษัทที่ล่วงรู้มา และไม่เผยแพร่ต่อบุคคล ภายนอกและ/หรือ การบินไทย

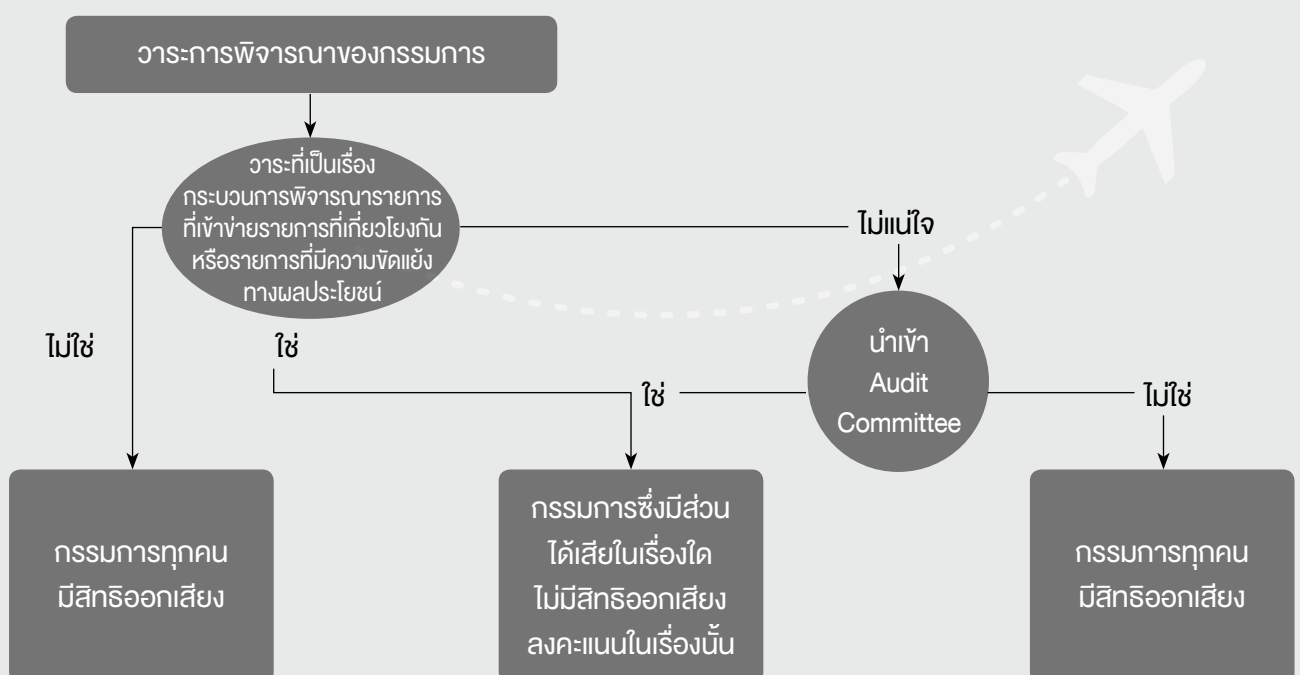
หากกรรมการตัวแทนของการบินไทย เปิดเผยข้อมูลภายในของนกแอร์ต่อการบินไทย จะถือว่ามีความผิดต่อนโยบายดังกล่าวของบริษัท และถือว่ามีความผิดต่อพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด ดังนั้นผู้ถือหุ้นซึ่งรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สามารถที่จะใช้สิทธิในการเรียกค่าเสียหายจากกรรมการท่านดังกล่าว และระงับการทำการรายการที่เกิดความเสียหาย รวมถึงถอดถอนกรรมการที่ก่อให้เกิดความเสียหายได้ ทำให้กรรมการบริษัทจำเป็นต้องรักษาและไม่เผยแพร่ข้อมูลภายในของบริษัท

นโยบายเกี่ยวกับการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

บริษัทมีนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างเป็นอิสระ และให้มั่นใจได้ว่ารายการดังกล่าวทำเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทเท่านั้น โดยระบุให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียกับรายการที่พิจารณาต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงความสัมพันธ์หรือการมีส่วนได้เสียของตนในรายการดังกล่าว และต้องไม่เข้าร่วมการพิจารณาตัดสินใจรวมถึงไม่มีอำนาจอนุมัติในธุรกรรมนั้นๆ

นอกจากนั้น กรรมการและผู้บริหารจะต้องนำเสนอวาระการประชุมใดๆ ที่คาดว่าจะเป็นการประชุมที่อาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างบริษัทกับผู้ถือหุ้นใหญ่รายใดๆ ให้กับคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาก่อน หากคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาว่ารายการดังกล่าวเข้าข่ายดังต่อไปนี้ คือ 1) รายการที่เกี่ยวข้องกัน คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องเสนอให้คณะกรรมการบริษัทดำเนินการตามประกาศของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องการเปิดเผยข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในรายการที่เกี่ยวข้องกัน พ.ศ. 2546 หรือ 2) หากรายการเข้าข่ายความขัดแย้งทางผลประโยชน์ คณะกรรมการตรวจสอบจะได้แจ้งให้คณะกรรมการบริษัททราบถึงประเด็นของความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นและแจ้งคณะกรรมการบริษัทได้ทราบถึงรายชื่อกรรมการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทและกรรมการท่านดังกล่าวปฏิบัติตามมาตรา 80 ของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดอย่างเคร่งครัด

อีกทั้งหากผู้บริหารหรือกรรมการบริษัทเห็นว่ารายการใดรายการหนึ่งเป็นรายการที่เข้าข่ายรายการที่เกี่ยวข้องหรือรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ อย่างชัดเจนและเจตนาจะปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องการเปิดเผยข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในรายการที่เกี่ยวข้องกัน พ.ศ. 2546 และ/หรือ มาตรา 80 ของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด ว่าด้วยการงดออกเสียงของกรรมการที่มีส่วนได้เสียทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ผู้บริหารหรือกรรมการอาจเสนอวาระดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทโดยตรงได้โดยไม่ต้องขอความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบก่อนได้

สถานะการตลาดและการแข่งขัน

สถานะการแข่งขันในปัจจุบัน

ในปัจจุบันเส้นทางการบินในประเทศไทยมีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะการแข่งขันจากทั้งสายการบินที่ให้บริการเต็มรูปแบบ สายการบินราคาประหยัด และ เที่ยวบินเช่าเหมาลำ รวมถึงการเข้ามาของสายการบินราคาประหยัดรายใหม่ และการที่ธุรกิจสายการบินราคาประหยัดมีการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันเป็นอย่างมาก ทำให้ความสามารถในการแข่งขันส่วนแบ่งการตลาดนั้นมีการแข่งขันสูงมากกว่าแต่ก่อน

เส้นทางภายในประเทศ

คู่แข่งหลักในเส้นทางบินภายในประเทศของนกแอร์คือ ไทยแอร์เอเชีย ไทยไลอ้อนแอร์ และไทยเวียดเจ็ทแอร์ ซึ่งทั้ง 3 สายการบินนี้เป็นสายการบินราคาประหยัดที่เน้นการให้บริการระหว่างศูนย์การบิน (Point to point) โดยเป็นสายการบินหลักขับเคลื่อนตลาดเส้นทางภายในประเทศ อย่างไรก็ตามยังมีการแข่งขันกับสายการบินที่ให้บริการเต็มรูปแบบที่มีเส้นทางบินเดียวกัน เช่น การบินไทย บางกอกแอร์เวย์ และ สายการบินไทยสมายล์

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา บริษัทยังคงพัฒนาตลาดเส้นทางการบินภายในประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายแก่ผู้โดยสารมาโดยตลอด แต่เนื่องจากสถานการณ์การบินในปัจจุบันที่มีการแข่งขันสูง ประกอบกับบริษัท โดยในปี 2562 บริษัทได้ทำการปรับจำนวนเที่ยวบินให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ เช่น มีการปรับลดเที่ยวบินในบางเส้นทางเพื่อความเหมาะสมกับการแข่งขันในตลาด อาทิ เช่น ดอนเมือง-ภูเก็ต ดอนเมือง - กระบี่ ดอนเมือง - ระนอง และ ปิดการให้บริการเส้นทางที่มีความต้องการเดินทางน้อย เช่น เส้นทาง ดอนเมือง - น่าน ดอนเมือง - นครพนม ดอนเมือง - ร้อยเอ็ด ในขณะที่เดียวกันก็ได้เพิ่มความถี่ของบริการในเส้นทางที่ทำการบินอยู่ในปัจจุบันให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน เช่น ดอนเมือง - นุรรมย์ ดอนเมือง - แม่สอด เป็นต้น ณ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีจำนวนเที่ยวบินไป - กลับต่อสัปดาห์ 604 เที่ยวบิน

เส้นทางระหว่างประเทศ

สำหรับเส้นทางระหว่างประเทศนั้น บริษัทได้ให้บริการ (Point to Point) ไปยังประเทศพม่า คือ ดอนเมือง - ย่างกุ้ง ประเทศเวียดนาม คือ ดอนเมือง-โฮจิมินห์ ประเทศจีน คือ ดอนเมือง-หนานหนิง และ ภูเก็ต-เจิงตู และประเทศญี่ปุ่น คือ ดอนเมือง - อิโรชิมะ ประเทศอินเดีย คือ ดอนเมือง - กัวฮาทิ นอกจากนี้ยังได้เปิดให้บริการเที่ยวบินเช่าเหมาลำไปยังประเทศจีนอีกหลายเส้นทางบินด้วยกัน ณ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีจำนวนเที่ยวบินไป - กลับต่อสัปดาห์

65 เที่ยวบิน โดยคู่แข่งหลักของสายการบินนกแอร์ในเส้นทางระหว่างประเทศยังคงเป็นสายการบินที่ราคาประหยัดที่เปิดบินในเส้นทางดังกล่าว

สายการบินนกแอร์ อยู่ในกลุ่มพันธมิตรสายการบินราคาประหยัดแห่งแรกของโลก (Value Alliance) ทำให้บริษัทมีข้อได้เปรียบสายการบินอื่นๆ ในธุรกิจด้านเดียวกันในเรื่องของเครือข่ายพันธมิตรที่เข้มแข็ง และหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งภายในประเทศ และระดับภูมิภาค

แนวโน้มการแข่งขันในอนาคต

ช่วงระยะเวลา หลายปีที่ผ่านมาสายการบินที่ให้บริการเต็มรูปแบบค่อยๆ สูญเสียส่วนแบ่งตลาดให้กับสายการบินราคาประหยัด เนื่องจากไม่สามารถแข่งขันด้านราคาได้ อีกทั้งการเพิ่มขึ้นของต้นทุนใหม่และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเดินทาง รวมถึงการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ทำให้ธุรกิจสายการบินราคาประหยัดนั้นมีแนวโน้มที่จะมีผู้โดยสารมาใช้บริการที่เพิ่ม มากขึ้นในอนาคต

จากการที่ภาครัฐดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจและ ส่งเสริมการท่องเที่ยว อีกทั้ง ความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือ ต่อธุรกิจการบินของประเทศไทยเพิ่มขึ้น และจากการที่องค์การ การบินพลเรือนระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization: ICAO) ได้ประกาศปลดธงแดงให้กับประเทศไทยเมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2560 ที่ผ่านมานั้น ประกอบกับยุทธศาสตร์ภาครัฐซึ่งวางแผนให้อุตสาหกรรมการบินเป็นฟันเฟืองหลักในการผลักดัน โครงการระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor Development - EEC) ผ่านโครงการเมืองการบิน (Aerotropolis) ซึ่งใช้ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ระยอง และพัทยาเป็นศูนย์กลางการขนส่งทางอากาศ ทำให้ปริมาณการเดินทางเข้า-ออกประเทศไทยขยายตัวต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานการณ์การบินของไทยเติบโตและมีการแข่งขันระหว่างสายการบินที่รุนแรงยิ่งขึ้นจากการเปิดเส้นทางใหม่

ข้อมูลจาก บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ในช่วง 12 เดือน (มกราคม - ธันวาคม 2562) มีจำนวนเที่ยวบิน เข้าและออก (Aircrafts Movement) ท่าอากาศยานหลักอย่าง สุวรรณภูมิและดอนเมือง เติบโตจากช่วงเดียวกัน ของปีก่อน ร้อยละ 1.6 โดยปริมาณการจราจรทางอากาศระหว่างประเทศเติบโตอย่างต่อเนื่อง ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิมีเที่ยวบินระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ

4.6 และเที่ยวบินภายในประเทศลดลงร้อยละ 2.9 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน และสำหรับท่าอากาศยานดอนเมืองนั้น มีเที่ยวบินระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.3 และ เที่ยวบินภายในประเทศลดลงร้อยละ 6.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากข้อมูลสถิติ ชี้ให้เห็นถึงการเติบโตด้านธุรกิจการบิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเติบโตของเส้นทางบินระหว่างประเทศ

สำหรับการเติบโตของเส้นทางในประเทศมีแนวโน้มลดลง สอดคล้องกับข้อจำกัดจากปัญหาด้าน Time Slot และความจุของสนามบิน ซึ่งจากข้อมูลสำนักการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยจะเห็นถึงขีดความสามารถท่าอากาศยานในปัจจุบัน (NAC Chart) ทั้งของตารางการบินประจำฤดูร้อน และฤดูหนาว ในบางสนามบินนั้น ในบางช่วงเวลาเต็มขีดความสามารถ เช่น ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานภูเก็ต ท่าอากาศยานเชียงใหม่ เป็นต้น ประกอบกับ

จำนวนผู้โดยสารที่เกินขีดความสามารถของสนามบินในการรองรับ ทำให้การเพิ่มความถี่และขยายเส้นทางอาจทำได้ไม่มากนัก

ทั้งนี้ บริษัทได้มีการติดตามประเมินสถานการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อปรับกลยุทธ์ให้ทันต่อทุกเหตุการณ์และพฤติกรรมของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความแข็งแกร่งเพิ่มศักยภาพ และประสิทธิภาพในการแข่งขันและการบริการให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและรักษาความเป็นสายการบินชั้นนำต่อไป

อย่างไรก็ตาม บริษัทเห็นว่ยังมีปัจจัยบวกที่เป็นโอกาสของประเทศไทยที่จะสามารถขยายตัวได้ ผู้ตลาดที่มีศักยภาพและเติบโตต่อเนื่องด้วยประเทศไทยมีความเป็นศูนย์กลางที่เหมาะสมในการเชื่อมต่อระหว่างเมืองในอาเซียน และภูมิภาคใกล้เคียง

ส่วนแบ่งทางการตลาดของสายการบินต้นทุนต่ำ (Low-Cost Airline) ปี 2562

สายการบิน	ส่วนแบ่งตลาด (%)		
	เส้นทางการบินภายในประเทศ	เส้นทางการบินระหว่างประเทศ	รวม
ไทยแอร์เอเชีย	44.3%	45.3%	44.6%
นกแอร์	24.6%	6.0%	19.9%
ไทยไลอ้อนแอร์	23.2%	23.8%	23.4%
ไทยเวียดเจ็ทแอร์	7.9%	2.9%	6.6%
ไทยแอร์เอเชียเอกซ์	0.0%	13.4%	3.3%
นกสปีด	0.0%	8.6%	2.1%
รวมทั้งสิ้น	100.0%	100.0%	100.0%

ที่มา : สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (CAAT)

นโยบายการบริหารความเสี่ยง

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) มีความมุ่งมั่นในการดำเนินการด้านการบริหารความเสี่ยงให้เชื่อมโยงกับกลยุทธ์แบบบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรมทั่วทั้งองค์กรตามแนวทางปฏิบัติที่ดีในระดับมาตรฐานสากล เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ ป้องกันและลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการใช้ประโยชน์ในการสร้างโอกาสและการแสวงหาผลตอบแทนทางธุรกิจที่เพิ่มขึ้น สามารถตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างสมดุล อันจะนำไปสู่ระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน จึงกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

1. ให้การบริหารความเสี่ยงเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารและพนักงานทุกระดับชั้น ที่ต้องตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนและบริษัทฯ โดยมีกลไกในการบริหารและกำกับความเสี่ยงด้านต่างๆ ให้อยู่ในระดับที่เพียงพอและเหมาะสม
2. ให้มีกรอบและทบทวนกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ดี เพื่อให้บริษัทฯ สามารถบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ให้มีการประเมินความเสี่ยงในด้านต่างๆ เพื่อจัดเตรียมแผนรองรับความเสี่ยงที่อาจมีนัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ และให้บริษัทฯ สามารถดำเนินธุรกิจได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
4. ให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้สนับสนุนและบริหารจัดการระบบการบริหารความเสี่ยงขององค์กรอย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์
5. ให้มีแผนงานและกิจกรรม เพื่อสนับสนุนให้ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับชั้นสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารด้านการบริหารความเสี่ยงอย่างทั่วถึงและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกด้านความเสี่ยงให้แก่พนักงานตลอดจนส่งเสริมให้เกิดเป็นวัฒนธรรมในองค์กรอย่างยั่งยืน

ปัจจัยความเสี่ยง

รายงานปัจจัยเสี่ยง ปี 2562

บริษัท สายการบินบีนแอร์ จำกัด (มหาชน) มีความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจบนพื้นฐานของความปลอดภัยเป็นลำดับแรก การให้บริการที่มีประสิทธิภาพ และการมอบประสบการณ์การเดินทางที่ประทับใจให้กับผู้โดยสาร นอกจากนี้บริษัทให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร โดยกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยง (Risk Management Policy) ที่สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมาตรฐานระดับสากลให้ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ และมีการทบทวนนโยบายเป็นประจำทุกปี รวมถึงการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในการบริหารความเสี่ยงให้แก่ผู้บริหารทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการปลูกฝังการบริหารความเสี่ยงให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

บริษัทได้กำหนดโครงสร้างของการบริหารความเสี่ยง โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงเพื่อติดตามกำกับดูแล ผ่านการรายงานแผนการบริหารความเสี่ยง ผลการดำเนินงาน และรายงานตัวเลขชี้วัดเตือนภัยความเสี่ยงล่วงหน้า (KRI) เป็นประจำอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง นอกจากนี้บริษัทยังกำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง คณะทำงานด้านการบริหารความเสี่ยงของฝ่ายต่างๆ และหน่วยงานบริหารความเสี่ยง เพื่อดำเนินการด้านบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์กร โดยภาพรวมของปัจจัยเสี่ยงในปี 2562 ที่ผ่านมา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ปัจจัยเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk Factor)

ธุรกิจสายการบินจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ดังนั้นหากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีการชะลอตัวลงอันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมกับการดำเนินธุรกิจการบินทั่วไปรวมทั้งของบริษัทด้วย จากสภาวะการแข่งขันทางธุรกิจของสายการบินราคาประหยัดในปัจจุบันที่มีความรุนแรง และจำนวนผู้โดยสารระหว่างประเทศที่เดินทางเข้าออกประเทศไทยเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก เช่น จีน กลุ่มประเทศ ASEAN เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ฮองกง และไต้หวัน กลุ่มประเทศเติบโตที่ยั่งยืนนั้นจะต้องไม่พึ่งพาดตลาดเดิมมากเกินไป ทั้งที่เป็นตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศโดยเฉพาะหากเกิดเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง อุบัติเหตุ ภัยพิบัติ และความไม่ปลอดภัยในเรือใดก็ตาม จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นอย่างมากซึ่งอาจส่งผลให้การเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลง บริษัทได้ตระหนักถึงสัญญาณล่วงหน้าเหล่านี้เป็นอย่างดี ฝ่ายบริหารจึงมีแนวทาง

ปรับเปลี่ยนเที่ยวบินในประเทศมากขึ้นและมองหาโอกาสในเส้นทางการบินใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อเป็นการกระจายความเสี่ยงและลดผลกระทบจากความผันผวนและไม่แน่นอนต่างๆ

อย่างไรก็ตาม การเปิดเส้นทางการบินใหม่ไปยังต่างประเทศนั้น บริษัทได้ดำเนินการอย่างรอบคอบ โดยในปี 2562 บริษัทได้เปิดเส้นทางการบินใหม่ไปยังประเทศต่างๆ ได้แก่ เปิดเส้นทางการบินใหม่สู่ประเทศจีน 8 เมือง ประเทศอินเดีย 1 เมือง และประเทศญี่ปุ่น 1 เมือง นอกจากนี้จะเป็นการสร้างโอกาสใหม่ๆ ทางธุรกิจแล้ว ยังเป็นผลดีกับการปฏิบัติการด้านการบินของบริษัทในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานอากาศยาน (Aircraft Utilization) ซึ่งทำให้ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายด้านการปฏิบัติการลดลงตามไปด้วย

นอกจากนี้บริษัทมีมาตรการจัดการเส้นทางบินที่ไม่ทำกำไร โดยมีการติดตามผลการดำเนินงานของแต่ละเส้นทางบินอย่างใกล้ชิดเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องบินที่ให้บริการกับจำนวนผู้โดยสารที่ใช้บริการและปรับปรุงความถี่ของเที่ยวบินให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ด้วยการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ทำให้บริษัทมีรายได้เพิ่มจากการสร้างฐานลูกค้าและผู้โดยสารเพิ่มขึ้น อันจะทำให้บริษัทสามารถนำไปต่อยอดทางธุรกิจต่อไป

2. ปัจจัยเสี่ยงด้านการปฏิบัติการ (Operational Risk Factor)

บริษัทมีความมุ่งมั่นและให้ความสำคัญอย่างมากในการให้บริการเพื่อผู้โดยสารเกิดความพึงพอใจสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการเที่ยวบินที่ตรงเวลา แต่เนื่องด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น การเพิ่มขึ้นของเที่ยวบินโดยเฉพาะในสนามบินหลัก ที่มีปริมาณผู้ให้บริการเป็นจำนวนมากนั้น ทำให้การจราจรภายในและการรองรับของสนามบินอยู่ในสภาวะแออัดและหนาแน่นซึ่งส่งผลกระทบต่อการบินบริการตามกำหนดเวลาของสายการบิน อย่างไรก็ตาม บริษัทไม่ได้นิ่งนอนใจที่จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การบริการของบริษัทเป็นไปในทางที่ดีขึ้น มีมาตรการปรับปรุงแผนตารางบินให้มีความเหมาะสม รวมถึงปรับปรุงเวลาการดำเนินการให้กระชับ ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในสภาวะปัจจุบันและลดผลกระทบต่อผู้โดยสาร

การซ่อมบำรุงเครื่องบินที่ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดก็อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้เกิดความล่าช้าของเที่ยวบินได้ บริษัทจึงได้ลงทุนเพิ่มโดยจัดให้มีคลังอะไหล่ไว้ภายในท่าอากาศยาน

ดอนเมือง (Home Base Stock) และมีชิ้นส่วนอะไหล่หลักอย่างเพียงพอเพื่อให้การซ่อมบำรุงมีความสะดวกและมีความพร้อมมากที่สุด นอกจากนี้บริษัทได้เพิ่มจำนวนเครื่องบินเข้าสู่ฝูงบินเพื่อให้มีจำนวนเครื่องบินที่เพียงพอต่อการให้บริการโดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อนถึงช่วง High Season ที่จะมีจำนวนเที่ยวบินและผู้โดยสารที่เพิ่มมากขึ้น

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาส่งผลให้เที่ยวบินที่ล่าช้า (Flight Delay) มีจำนวนลดลง ซึ่งบริษัทยังคงดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่ตั้งไว้อย่างเคร่งครัดและปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้โดยสารและลูกค้ามั่นใจได้ว่า จะได้รับการบริการที่ดีและคุ้มค่า ประทับใจ และกลับมาใช้บริการกับบริษัทในครั้งต่อไป

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตมีความจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทโดยเฉพาะระบบเว็บไซต์ (Website) ระบบสำรองที่นั่ง (Reservation System) และระบบการขายผ่านอินเทอร์เน็ต ระบบ Check-in และระบบสนับสนุนการปฏิบัติการบิน หากระบบดังกล่าวถูกคุกคามจากภัยไซเบอร์จนไม่สามารถให้บริการได้หรือข้อมูลชั้นความลับ เช่น ข้อมูลลูกค้า ถูกโจรกรรมและนำไปเปิดเผยโดยมิชอบ หรือข้อมูลสารสนเทศถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไข ก็จะมีผลกระทบต่ออย่างรุนแรงและมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ทั้งในแง่การสูญเสียรายได้ ชื่อเสียง ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของลูกค้าต่อการให้บริการของบริษัท

ในปี 2562 มีการสำรองที่นั่งของผู้โดยสารโดยตรงผ่านเว็บไซต์และโมบายแอปพลิเคชันของบริษัทในสัดส่วนที่สูงขึ้น บริษัทตระหนักถึงความเสี่ยงและผลกระทบที่ร้ายแรงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ จึงได้มีมาตรการป้องกันปัญหาหากระบบเกิดข้อขัดข้องจากการใช้บริการของผู้ให้บริการภายนอก โดยมีการจัดทำสำรองข้อมูลทุกวันและยังมีการตั้งศูนย์ข้อมูลสำรองฉุกเฉิน (Disaster Recovery Site) โดยหากมีปัญหาเกิดขึ้นกับศูนย์ข้อมูลหลัก ข้อมูลที่มีการสำรองไว้ที่ศูนย์ข้อมูลสำรองฉุกเฉินจะสามารถนำมาใช้งานได้ทันที

นอกจากนั้น บริษัทได้ดำเนินการจัดทำเครือข่ายสำรองในกรณีที่เกิดติดต่อบนเครือข่ายหลักมีปัญหาเพื่อให้การติดต่อระหว่างบริษัทฯ กับระบบภายนอกเป็นไปอย่างราบรื่นและไม่กระทบต่อธุรกิจ อีกทั้งบริษัทฯ ยังมีมาตรการป้องกันการละเมิดข้อมูล ข้อมูล ความลับของลูกค้าที่สำรองที่นั่งไปใช้ทางผิดกฎหมาย โดยมีการออกแบบระบบเพื่อป้องกันการถูกบุกรุกจากผู้ไม่หวังดี และภัยคุกคามไซเบอร์ รวมทั้งมีการเข้ารหัสข้อมูล ตามมาตรฐาน มีการทดสอบการบุกรุกเพื่อปิดข้อบกพร่องเป็นประจำทุกปี และเก็บรายละเอียดการเข้าใช้ระบบตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ทุกประการ รวมทั้งมีการร่วมมือกับธนาคารชั้นนำและผู้ให้บริการบัตรเครดิต เช่น VISA Master Card Union Pay และ JCB เพื่อสร้างความมั่นใจและความ

ปลอดภัยแก่ผู้โดยสารในการใช้บัตรเครดิตทำธุรกรรมทางอินเทอร์เน็ตด้วยการดำเนินการดังที่กล่าวมานั้น

3. ปัจจัยเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk Factor)

ธุรกิจสายการบินในภาพรวมจะมีความสัมพันธ์กับเรื่องการเงินที่สำคัญ ได้แก่ ราคาน้ำมันอากาศยาน การซ่อมบำรุงอากาศยาน และการเช่าอากาศยาน ซึ่งโดยทั่วไปค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะอยู่ในรูปแบบของเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ (US Dollars) ดังนั้นหากมีปัจจัยใดๆ ที่ทำให้ค่าเงินผันผวน จะส่งผลกระทบโดยตรงต่ออัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และส่งผลต่อเนื่องไปยังการชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าว ปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดความผันผวนของทั้งราคาน้ำมันและอัตราแลกเปลี่ยนได้แก่เศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ซึ่งได้รับผลกระทบทั่วโลก ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยชะลอตัวลงตามไปด้วย การทำสงครามการค้าระหว่างสหรัฐและจีน ซึ่งทั้ง 2 ประเทศมีระบบเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่หลายประเทศต้องพึ่งพา เมื่อทั้ง 2 ประเทศลดการค้า การสั่งซื้อสินค้า จึงส่งผลกระทบต่อประเทศคู่ค้าด้วย โดยเฉพาะประเทศไทยที่ภาคการส่งออกและภาคการท่องเที่ยวของประเทศถดถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังกระทบต่อความเชื่อมั่นของเหล่านักลงทุน ทำให้ไม่เกิดการลงทุนที่ต่อเนื่องหรือเกิดการลงทุนใหม่ๆ ในประเทศ

อย่างไรก็ตามบริษัทได้ดำเนินการตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง โดยการเข้าทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Forward Contract) ทั้งในด้าน ราคาน้ำมันและอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายในด้านต้นทุนไม่ให้สูงเกินกว่าบริษัทยอมรับได้ และผลของการดำเนินงานและการบริหารความเสี่ยงในปี 2562 อยู่ในระดับที่น่าพอใจ อีกทั้งยังมีปัจจัยภายนอกของแนวโน้มราคาน้ำมันและอัตราแลกเปลี่ยนเข้ามาเกื้อหนุนให้การบริหารจัดการเป็นไปในทางที่ดีอีกด้วย

นอกจากนี้บริษัทยังดำเนินนโยบายอย่างเคร่งครัดในการลดค่าใช้จ่าย ลดภาระหนี้ต่างๆ ของบริษัท โดยผลจากนโยบายดังกล่าวนี้ บริษัทสามารถลดค่าใช้จ่ายลงได้อย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน อีกทั้งยังดำเนินนโยบายที่จะสร้างรายได้ที่มากขึ้น เพื่อให้บริษัทดำรงไว้ซึ่งความเป็นปกติของสถานะทางการเงินและสภาพคล่องของบริษัทต่อไป

4. ปัจจัยเสี่ยงด้านกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk Factor)

การดำเนินธุรกิจของบริษัทจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากทางราชการ นอกจากนี้จะต้องอยู่ใต้การบังคับของกฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวไม่อยู่ภายใต้อำนาจการควบคุมของบริษัท ดังนั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงการตีความของกฎระเบียบหรือการออกกฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องใหม่ อาจส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องในการดำเนิน

ธุรกิจของบริษัท โดยบริษัทได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการค้าขายในการเดินอากาศ (“Air Operating License” หรือ “AOL”) ทั้งเส้นทางภายในประเทศและเส้นทางระหว่างประเทศจากกระทรวงคมนาคม และได้รับใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศ (“Air Operator Certificate” หรือ “AOC”) จากสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งกิจการเมื่อ พ.ศ. 2547 บริษัทได้รับการต่ออายุใบอนุญาตฯ (AOL) และใบรับรองฯ (AOC) อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีเคยทำผิดต่อกฎระเบียบและ ข้อบังคับต่างๆ ของทางราชการ ทำให้บริษัทมั่นใจว่าจะสามารถต่ออายุใบอนุญาตฯ (AOL) และใบรับรองฯ (AOC) ได้อย่างต่อเนื่องต่อไป

มาตรการด้านความปลอดภัยตามมาตรฐานการบินอุตสาหกรรมการบินอยู่ภายใต้การกำกับดูแลความปลอดภัยและมาตรฐานการบินในระดับสากล บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยสูงสุด จึงมีการดำเนินการจัดทำระบบจัดการด้านความปลอดภัยและมีการพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (Safety Management System - SMS) เพื่อนำไปพัฒนาและสนับสนุนองค์กร โดย SMS เป็นระบบบริหารจัดการด้านความปลอดภัยเชิงป้องกัน และเป็นกระบวนการที่ชัดเจนสำหรับการจัดการความปลอดภัย โดยทำหน้าที่ผสมผสานระบบเทคนิคและระบบปฏิบัติการกับด้านการเงินและด้านทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่จะทำให้เกิดความปลอดภัยในการปฏิบัติงานและควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ระบบ SMS เป็นกระบวนการที่ดำเนินงานสอดคล้องกับแผนงานที่กำหนดไว้และนำมาปรับใช้เน้นการป้องกันเชิงรุกผ่านการบ่งชี้อันตรายและควบคุมความเสี่ยงรวมถึงจัดการความเสี่ยงให้หมดไปก่อนที่จะมีเหตุการณ์ที่กระทบต่อด้านความปลอดภัย

บริษัทมีการปฏิบัติตามมาตรฐานการซ่อมบำรุงในระดับสากล โดยบริษัทได้ว่าจ้างผู้ให้บริการภายนอกที่มีความชำนาญ มีประสบการณ์สูง และเป็นที่ยอมรับในอุตสาหกรรมการบินระดับโลก ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์การความปลอดภัยด้านการบินแห่งสหภาพยุโรป (European Aviation Safety Agency : EASA) หรือสำนักงานบริหารการบินแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา (Federal Aviation Administration : FAA) และสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (Civil Aviation Authority of Thailand : CAAT) เพื่อมาดูแลวางแผนและทำการซ่อมบำรุงเครื่องบินให้แก่บริษัท นอกจากนี้บริษัทมีบุคลากรที่ทำหน้าที่ติดตามดูแลให้เครื่องบินของบริษัทเข้าซ่อมบำรุงให้เป็นไปตามแผนอย่างเคร่งครัด และรองรับกับปริมาณที่เพียงพอต่อจำนวนเครื่องบินและเที่ยวบินในปัจจุบัน

สำหรับปี 2562 ที่ผ่านมา บริษัทได้ดำเนินการ ติดตามและ ทบทวนความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญต่อองค์กร รวมทั้งการปรับปรุงแผนการบริหารความเสี่ยง เพื่อลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น อันจะส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของบริษัท อีกทั้งเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอก องค์กรมั่นใจว่า บริษัทจะสามารถขับเคลื่อนองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย สร้างมูลค่าเพิ่มและสามารถเติบโตทางธุรกิจอย่างยั่งยืนต่อไป

โครงสร้างเงินทุนและการจัดการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทสายการบินบีนนเกอร์ จำกัด (มหาชน) มีทุนจดทะเบียน 3,408,049,800 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งสิ้น 3,408,049,800 บาท โดยมีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วจำนวน 3,108,515,756 หุ้น มูลค่า

ที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งสิ้น 3,108,515,756 บาท โดยบริษัทได้นำหุ้นสามัญเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในหมวดธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ โดยใช้ชื่อย่อหลักทรัพย์ว่า “NOK”

ผู้ถือหุ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 รายชื่อผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 10 รายแรกของบริษัท มีรายละเอียดดังนี้

ผู้ถือหุ้น	จำนวนหุ้นสามัญ	
	จำนวน (หุ้น)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1. นางหทัยรัตน์ จุฬางกูร	757,636,442	24.373
2. นายณัฐพล จุฬางกูร	756,085,132	24.323
3. นายทวีจักร จุฬางกูร	652,167,437	20.980
4. บริษัท การบินไทย จำกัด	495,390,721	15.937
5. ดร. ธรรม จิราธิวัฒน์	11,600,000	0.373
6. นายพาที สารสิน	11,500,000	0.370
7. นายสมเกียรติ ชินธรรมมิตร	10,906,000	0.351
8. นางพิริยา อภิธโนทัย	10,392,400	0.334
9. นายสุทธิธรรม จิราธิวัฒน์	10,036,800	0.323
10. นายกุลวุฒิ วิวิธน์มาลี	7,262,627	0.234

การออกหลักทรัพย์อื่น

บริษัทได้รับมติจากที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2560 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2560 อนุมัติให้ออกใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของบริษัทฯ ครั้งที่ 1 (NOK-W1) (“ใบสำคัญแสดงสิทธิ”) จำนวนไม่เกิน 156,250,000 หุ้น โดยบริษัทฯ เสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิควบคู่กับการเสนอขายหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วน โดยไม่คิดมูลค่า ในอัตราส่วนการจองซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนใหม่ 4 หุ้นสามัญเพิ่มทุน ต่อ 1 หน่วยใบสำคัญแสดงสิทธิ และใบสำคัญแสดงสิทธิ 1 หน่วยสามารถแปลงเป็นหุ้นสามัญได้ 1 หุ้น ที่ราคาใช้สิทธิ 5.00 บาทต่อหุ้น โดยกำหนดวันกำหนดการใช้สิทธิครั้งแรกของใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของบริษัทฯ เป็นวันที่ 30 กันยายน 2560 และวันกำหนดการใช้สิทธิครั้งสุดท้ายของใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของบริษัทฯ เป็นวันที่ 29 พฤษภาคม 2563

นโยบายการจ่ายเงินปันผล

บริษัทมีนโยบายจ่ายเงินปันผลของบริษัทให้แก่ผู้ถือหุ้นในอัตราไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิตามงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัทฯ หลังหักภาษีเงินได้นิติบุคคล และหลังหักสำรองตามกฎหมายในแต่ละปี ทั้งนี้ ในการพิจารณาการจ่ายเงินปันผลในแต่ละครั้ง บริษัทจะพิจารณาการจ่ายเงินปันผลโดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้ถือหุ้น เช่น ผลการดำเนินการและฐานะทางการเงินของบริษัท แผนการลงทุนในแต่ละช่วงเวลาตามที่คณะกรรมการบริษัทเห็นสมควรหรือเห็นว่ามีความเหมาะสม และการจ่ายเงินปันผลนั้นจะต้องไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานปกติของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

คณะกรรมการบริษัท

รายชื่อคณะกรรมการบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 คณะกรรมการของบริษัทประกอบด้วยกรรมการจำนวนทั้งสิ้น 12 ท่าน

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1. นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์	กรรมการอิสระ/ประธานกรรมการ
2. นายประเวช องอาจสิทธิกุล	กรรมการ/ประธานกรรมการบริหาร
3. นางนลินี งามเศรษฐีมาศ	กรรมการ
4. พลอากาศเอก ดร. นพพร จันทวานิช ¹	กรรมการ/กรรมการบริหาร
5. นายวุฒิภูมิ จุฬางกูร ²	กรรมการ/กรรมการบริหาร
6. นายสุเมธ ดำรงชัยธรรม	กรรมการ
7. นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์	กรรมการ
8. นายชวลิต อัดตาศาสตร์	กรรมการ
9. นางจิราพร เหมนะสิริ	กรรมการอิสระ/ประธานกรรมการตรวจสอบ/ กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
10. นายอภิชาติ จีระพันธุ์	กรรมการอิสระ/ประธานคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน/ กรรมการตรวจสอบ
11. นายวิสิฐ ตันติสุนทร	กรรมการอิสระ/กรรมการตรวจสอบ/กรรมการบริหารความเสี่ยง
12. นางแอสเตอร์ แมรี สุขเกษม (OBE)	กรรมการอิสระ/กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

โดยมีนางสาวสุนันท์ วิทวัสพงศ์ธร เป็นเลขานุการบริษัท

¹ พลอากาศเอก ดร. นพพร จันทวานิช เข้ารับตำแหน่งกรรมการบริษัท แทนนายรัฐพล รักดีภูมิ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม 2562

² นายวุฒิภูมิ จุฬางกูร เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทแทน นายปิยะ ยอดมณี ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2562 และเข้าดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการบริหาร ตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน 2562 และรักษาการประธานเจ้าหน้าที่สายการเงิน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 13 พฤศจิกายน 2562

กรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัทตามหนังสือรับรองบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท คือ กรรมการ 2 คนใน 6 คน ลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท ตามรายชื่อต่อไปนี้

1. นายประเวช องอาจสิทธิกุล
2. นางนลินี งามเศรษฐีมาศ
3. นายชวลิต อัดตาศาสตร์
4. นายวุฒิภูมิ จุฬางกูร
5. นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์
6. นายสุเมธ ดำรงชัยธรรม

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท

1. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ และข้อบังคับของบริษัท ตลอดจนมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของบริษัท
2. กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และทิศทางการดำเนินงานของบริษัท และกำกับดูแลให้ฝ่ายบริหารดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อเพิ่มมูลค่าสูงสุดให้แก่บริษัทและผู้ถือหุ้น

3. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์การทำธุรกิจ แผนงาน และงบประมาณประจำปีของบริษัท ควบคุมกำกับดูแล (Monitoring and Supervision) การบริหารและจัดการของฝ่ายบริหาร รวมทั้งผลงานและผลประกอบการประจำปีไตรมาสของบริษัทเทียบกับแผนและงบประมาณ และพิจารณาแนวโน้มระยะต่อไปของปี
4. ดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับแผนธุรกิจ งบประมาณ และธุรกรรมที่มีนัยสำคัญ ตามคู่มืออำนาจอนุมัติของคณะกรรมการ
5. ประเมินผลงานของฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอและดูแลระบบกลไกการจ่ายค่าตอบแทนผู้บริหารระดับสูงที่เหมาะสม
6. กำหนดกรอบและนโยบายสำหรับการกำหนดเงินเดือน การปรับขึ้นเงินเดือน การกำหนดเงินโบนัส ค่าตอบแทน และบำเหน็จรางวัลของพนักงานบริษัท
7. ดำเนินการให้ฝ่ายบริหารจัดให้มีระบบบัญชี การรายงานทางการเงิน และการสอบบัญชีที่เชื่อถือได้ ตลอดจนดูแลให้มีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอเหมาะสม
8. พิจารณออนุมัติการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สิน การลงทุนในธุรกิจใหม่ และการดำเนินการใดๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ข้อกำหนด และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องต่างๆ

9. พิจารณา และ/หรือ ให้ความเห็นต่อรายการที่เกี่ยวข้องกัน และ/หรือการเข้าทำรายการ (ในกรณีที่ขนาดของรายการไม่จำเป็นต้องพิจารณาอนุมัติโดยที่ประชุมผู้ถือหุ้น) ของบริษัทและบริษัทย่อยให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกาศข้อกำหนด และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องต่างๆ
10. ดูแลไม่ให้เกิดปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท
11. พิจารณาอนุมัติการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้ผู้ถือหุ้น
12. พิจารณาเรื่องต่างๆ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มของบริษัทอย่างเป็นธรรม โดยกรรมการต้องแจ้งให้บริษัททราบโดยไม่ชักช้า หากมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับบริษัท หรือถือหุ้นเพิ่มขึ้นหรือลดลงในบริษัท หรือบริษัทย่อย ทั้งนี้ สำหรับรายการที่ทำกับกรรมการหรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งหรือมีส่วนได้เสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อื่นใดกับบริษัท หรือบริษัทย่อย กรรมการซึ่งมีส่วนได้เสียไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนอนุมัติการทำรายการในเรื่องนั้น
13. กำกับดูแลกิจการอย่างมีจรรยาบรรณและจริยธรรมทางธุรกิจ และทบทวนนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทและประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
14. รายงานความรับผิดชอบของตนในการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยแสดงควบคู่กับรายงานของผู้สอบบัญชีไว้ในรายงานประจำปีและครอบคลุมในเรื่องสำคัญๆ ตามนโยบายเรื่องข้อพึงปฏิบัติที่ดีสำหรับกรรมการบริษัทจดทะเบียนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
15. มอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนหรือบุคคลอื่นใดปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดแทนคณะกรรมการได้การมอบอำนาจแก่กรรมการดังกล่าวจะต้องไม่เป็นการมอบอำนาจหรือการมอบอำนาจช่วงที่ทำให้กรรมการหรือผู้รับมอบอำนาจจากกรรมการสามารถอนุมัติรายการที่ตนหรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง มีส่วนได้เสีย หรือมีผลประโยชน์ในลักษณะอื่นใดขัดแย้งกับผลประโยชน์ของบริษัทหรือบริษัทย่อย
16. แต่งตั้งกรรมการชุดย่อยเพื่อช่วยดูแลระบบบริหารและระบบควบคุมภายในให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ เช่น คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ
17. จัดให้มีเลขานุการบริษัทเพื่อดูแลให้คณะกรรมการและบริษัทปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องต่างๆ

โครงสร้างคณะกรรมการของบริษัทประกอบด้วย คณะกรรมการจำนวน 5 ชุดย่อย คือ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนี้

1. คณะกรรมการตรวจสอบ

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1. นางจิราพร เชนนะสิริ	ประธานกรรมการตรวจสอบ
2. นายวิสิฐ ตันติสุนทร	กรรมการตรวจสอบ
3. นายอภิชาติ จีระพันธุ์	กรรมการตรวจสอบ
นายธนภัทร วงศ์วิทย์	เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกรรมการตรวจสอบ

1. สอบทานให้บริษัทมีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและเพียงพอ
2. สอบทานให้บริษัทมีระบบการควบคุมภายใน (Internal control) และระบบการตรวจสอบภายใน (Internal audit) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล และพิจารณาความเป็นอิสระของหน่วยงานตรวจสอบภายในตลอดจนให้ความเห็นชอบในการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายเลิกจ้างหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน และ/หรือ การว่าจ้างบริษัทตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานอื่นใดที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจสอบภายใน
3. สอบทานให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
4. พิจารณา คัดเลือก เสนอแต่งตั้งและเลิกจ้างบุคคลซึ่งมีความเป็นอิสระเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท และเสนอค่าตอบแทนของบุคคลดังกล่าว รวมทั้งเข้าร่วมประชุมกับผู้สอบบัญชีโดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุมด้วยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
5. พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่ารายการดังกล่าวสมเหตุสมผลและเป็นประโยชน์สูงสุดต่อบริษัท
6. จัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบโดยเปิดเผยไว้ในรายงานประจำปีของบริษัท ซึ่งรายงานดังกล่าวต้องลงนามโดยประธานคณะกรรมการตรวจสอบและต้องประกอบด้วยข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้
  - (1) ความเห็นเกี่ยวกับความถูกต้องครบถ้วนเป็นที่เชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินของบริษัท

- (2) ความเห็นเกี่ยวกับความเพียงพอของระบบควบคุมภายในของบริษัท
  - (3) ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท
  - (4) ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของผู้สอบบัญชี
  - (5) ความเห็นเกี่ยวกับรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์
  - (6) จำนวนการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและการเข้าร่วมประชุมของกรรมการตรวจสอบแต่ละท่าน
  - (7) ความเห็นหรือข้อสังเกตโดยรวมที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎบัตร (Charter)
  - (8) รายการอื่นที่เห็นว่าผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั่วไปควรทราบภายใต้ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท
7. ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบหากพบหรือมีข้อสงสัยว่ามีการกระทำหรือการกระทำความผิดใด ๆ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ให้คณะกรรมการตรวจสอบรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาที่คณะกรรมการตรวจสอบเห็นสมควร
- (1) รายการที่เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์
  - (2) การทุจริตหรือมีสิ่งผิดปกติหรือมีความบกพร่องที่สำคัญในระบบควบคุมภายใน
  - (3) การฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัท หากคณะกรรมการบริษัทหรือผู้บริหารไม่ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไขภายในเวลาข้างต้น กรรมการตรวจสอบรายใดรายหนึ่งอาจรายงานว่ามีรายการหรือการกระทำตามข้างต้นต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือตลาดหลักทรัพย์ฯ
8. พิจารณารายการที่อาจคาดว่าจะเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างบริษัทกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่รายใด ๆ หากคณะกรรมการ ตรวจสอบพิจารณาว่ารายการดังกล่าวเข้าข่ายดังกล่าว คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องแจ้งให้คณะกรรมการทราบถึงประเด็นความขัดแย้งทางผลประโยชน์และรายชื่อกรรมการท่านที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อให้ท่านดังกล่าวปฏิบัติตามมาตรา 80 ของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ในการงดเว้นการออกเสียงในวาระดังกล่าว
9. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการของบริษัทมอบหมายด้วยความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจสอบ

2. คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1. นายอภิชาติ จีระพันธุ์	ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
2. นางจิราพร เหมนะสิริ	กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
3. นายรัฐพล ภัคดิภูมิ ¹	กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
นางสาวสุนันท์ วิทวัสพงษ์ศิริ	เลขานุการคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน

¹ นายรัฐพล ภัคดิภูมิ ลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัทและกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2562

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน

1. พิจารณานโยบายและหลักเกณฑ์ในการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท และผู้บริหารระดับสูง รวมทั้งคัดเลือกบุคคลและเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อนำเสนอต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และ/หรือที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และ/หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัท
2. พิจารณาบทบัญญัตินโยบายและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนและผลประโยชน์ของกรรมการบริษัท ประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท และผู้บริหารระดับสูง
3. ให้ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อนำเสนอค่าตอบแทนกรรมการ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และ/หรือ ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณานุมัติ โดยคณะกรรมการบริษัทจะเป็นผู้อนุมัติค่าตอบแทนและผลประโยชน์ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ผู้บริหารระดับสูง และค่าตอบแทนและผลประโยชน์ของกรรมการบริษัท ให้คณะกรรมการบริษัทนำเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณานุมัติ
4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

3. คณะกรรมการบริหาร

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1. นายประเวช อออาจสิทธิกุล	ประธานกรรมการบริหาร
2. นางนลินี งามเศรษฐศาสตร์ ⁽¹⁾	กรรมการบริหาร
3. พลอากาศเอก ดร. นพพร จันทวานิช	กรรมการบริหาร
4. นายวุฒิภูมิ จุฬางกูร	กรรมการบริหาร
5. นายธีรพล โชติชนาภิบาล	กรรมการบริหาร
นางสาวสุนันท์ วิทวัสพงศ์ธร	เลขานุการคณะกรรมการบริหาร

(1) นางนลินี งามเศรษฐศาสตร์ ลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริหาร โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร

1. พิจารณากำหนดกรอบแผนกลยุทธ์ นโยบายในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงงบประมาณประจำปี เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท

2. พิจารณากำหนดกรอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจการต่างๆ ของบริษัท ตามคู่มืออำนาจดำเนินการและการอนุมัติค่าใช้จ่าย (Corporate Authorization Index)

3. พิจารณากำหนดกรอบงานทุกประเภทที่เสนอคณะกรรมการบริษัท พิจารณา ยกเว้น งานที่อยู่ภายใต้หน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร และ/หรือ งานที่เป็นอำนาจของคณะกรรมการชุดย่อยอื่นที่จะเป็นผู้พิจารณากำหนดกรอบเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทโดยตรง

4. พิจารณากำหนดกรอบ การแต่งตั้ง เลื่อนระดับและโยกย้าย ประธาน
- เจ้าหน้าที่ของแต่ละสายงาน (ระดับ Chief) หรือเทียบเท่าก่อนนำเสนอคณะกรรมการบริษัทเพื่ออนุมัติ และพิจารณาอนุมัติการว่าจ้าง แต่งตั้ง เลื่อนระดับและโยกย้าย เจ้าหน้าที่บริหารระดับรองลงมาอีกหนึ่งระดับ หรือเทียบเท่า และให้รายงานต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อทราบ

5. การพิจารณากำหนดกรอบ หรือรับทราบกิจการอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารงานที่คณะกรรมการบริหารเห็นว่าจำเป็นหรือสมควรเป็นการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งหากไม่ดำเนินการแล้วจะเกิดความเสียหายแก่บริษัทฯ และให้รายงานคณะกรรมการบริษัทให้ทราบโดยเร็ว

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท

4. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1. นายสรสิทธิ์ สุนทรเทศ	ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง
2. นายวิสิฐ ตันติสุนทร	กรรมการบริหารความเสี่ยง
3. นายประเสริฐ อัครประดมพงศ์	กรรมการบริหารความเสี่ยง
นายวิธนนท์ หนูหมอก	เลขานุการคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

1. กำหนดทิศทาง นโยบาย และกรอบมาตรฐานการบริหารความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจบริษัทที่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องต่อการกำหนดทิศทางกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจและแผนธุรกิจต่อคณะกรรมการบริษัท

3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์หรือสร้างโอกาสจากความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มและการเติบโตของบริษัท

4. ทบทวนปรับปรุงนโยบายและกระบวนการบริหารความเสี่ยง
- องค์กร ให้มีประสิทธิภาพและเพียงพอ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในทุกระดับทั่วทั้งองค์กร

6. กำกับดูแล ติดตาม และสอบทานการรายงานการบริหารความเสี่ยง พร้อมทั้งให้คำแนะนำ เพื่อให้สอดคล้องนโยบาย และมั่นใจว่าบริษัทมีการบริหารจัดการการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจ

7. รายงานผลการบริหารความเสี่ยงที่สำคัญให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบ

8. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

5. คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง
1. พลเอกพรชัย กรานเลิศ	ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
2. นางแอสเตอร์ แมรี่ สุขเกษม (OBE)	กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
3. นายนิวัตร บางแสงี่ยม	กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
นายวิธนนท์ หนูหมอก	เลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

1. กำหนดแนวทางและนโยบายเกี่ยวกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจบริษัทที่เหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี สอดคล้องต่อการกำหนดทิศทางกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจและแผนธุรกิจต่อคณะกรรมการบริษัท
3. สนับสนุนให้มีการบริหารการกำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์กรตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
4. กำกับดูแล ติดตาม และสอบทานการรายงานการกำกับดูแล

รายชื่อผู้บริหาร

รายชื่อผู้บริหาร	ตำแหน่งในบริษัท
1. นายวุฒิชัย ภูมิ จุฬารักษ์	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร รักษาการประธานเจ้าหน้าที่สายการเงิน รักษาการประธานเจ้าหน้าที่สายปฏิบัติการ

ขอบเขตอำนาจหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

1. รับผิดชอบ ดูแล บริหาร การดำเนินงานและ/หรือการบริหารงานประจำวันของบริษัท รวมถึงการกำกับดูแลการดำเนินงานโดยรวม เพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย กลยุทธ์ทางธุรกิจ เป้าหมาย และแผนการดำเนินงาน เป้าหมายทางการเงิน และงบประมาณของบริษัทที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท และ/หรือมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น
2. จัดทำแผนธุรกิจ และกำหนดอำนาจการบริหารงาน ตลอดจนจัดทำงบประมาณที่ใช้ในการประกอบธุรกิจและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อขออนุมัติและมีหน้าที่รายงานความก้าวหน้าตามแผนงานและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัท
3. กำหนดโครงสร้างองค์กร วิธีการบริหาร การคัดเลือก การฝึกอบรม การว่าจ้าง และการเลิกจ้างพนักงานของบริษัท และกำหนดอัตราค่าจ้าง เงินเดือน ค่าตอบแทน โบนัส และสวัสดิการต่างๆ สำหรับพนักงาน
4. ติดตามและรายงานสถานะฐานะของบริษัท เสนอแนะทางเลือกและกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับนโยบายและสภาพตลาด
5. ดูแลและควบคุมการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ของบริษัท อาทิ การเงิน การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน งานด้านปฏิบัติการและงานด้านสนับสนุนต่างๆ และงานทรัพยากร
6. เป็นตัวแทนบริษัท ตลอดจนมีอำนาจมอบหมายในการติดต่อกับหน่วยงานราชการและหน่วยงานกำกับดูแลอื่นๆ
7. ดูแลติดต่อสื่อสารกับสาธารณชน ผู้ถือหุ้น ลูกค้า และพนักงาน เพื่อเสริมชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของบริษัท
8. ดูแลให้มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี
9. มีอำนาจในการออก แก้ไข เพิ่มเติม ปรับปรุง ระเบียบ คำสั่ง และข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงานของบริษัท เช่น การบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน และวินัยพนักงานและลูกจ้าง การกำหนดเงินเดือนและผลตอบแทนอื่นๆ รวมถึงการสงเคราะห์และสวัสดิการต่างๆ
10. พิจารณา เปรียบเทียบ และอนุมัติการเข้าทำนิติกรรมสัญญา และ/หรือการดำเนินการใดๆ ที่เกี่ยวข้อง ข้องกับการดำเนินงานและ/หรือการบริหารงานประจำวันของบริษัท ทั้งนี้ ภายใต้วงเงินที่อนุมัติ โดยคณะกรรมการบริษัทตามคู่มืออำนาจการดำเนิน

กิจการที่ดี พร้อมทั้งให้คำแนะนำ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและมั่นใจว่าบริษัท มีการบริหารจัดการการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมต่อการดำเนินธุรกิจ

5. ทบทวนปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีขององค์กรให้ มีประสิทธิภาพและเพียงพอ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
6. รายงานผลการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบ
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการบริษัทมอบหมาย

การของบริษัท (Authorization Table) มีอำนาจ หน้าที่ และ ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ตามที่ได้รับมอบหมายหรือตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท

11. ให้มีอำนาจในการมอบอำนาจช่วง และ/หรือ มอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนได้ โดยการมอบอำนาจช่วง และ/หรือ การมอบหมายดังกล่าวให้อยู่ภายในขอบเขตแห่งการมอบอำนาจตามหนังสือมอบอำนาจที่ให้ไว้ และ/หรือ ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกำหนด หรือคำสั่งที่คณะกรรมการของบริษัท ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของประธานเจ้าหน้าที่บริหารนั้น จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการมอบอำนาจ หรือมอบอำนาจช่วงที่ทำให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร หรือผู้รับมอบอำนาจจากประธานเจ้าหน้าที่บริหาร สามารถอนุมัติรายการที่ตนหรือบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง (ตามที่นิยามไว้ในประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน) อาจมีส่วนได้เสีย หรืออาจได้รับประโยชน์ในลักษณะใดๆ หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อื่นใดกับบริษัทหรือบริษัทย่อยของบริษัท ยกเว้นเป็นการอนุมัติรายการที่เป็นไปตามนโยบายและหลักเกณฑ์ที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการบริษัท ได้พิจารณาอนุมัติไว้

เลขานุการบริษัท

เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2557 คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้ง นางสาวสุนันท์ วิทวัสพงศ์ธร เป็นเลขานุการบริษัทโดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบดังต่อไปนี้

1. จัดทำและเก็บรักษาเอกสารดังต่อไปนี้
  - (ก) ทะเบียนกรรมการ
  - (ข) หนังสือนัดประชุมคณะกรรมการ รายงานการประชุมคณะกรรมการและรายงานประจำปีของบริษัท
  - (ค) หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น และรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น
2. เก็บรักษารายงานการมีส่วนได้เสียที่รายงานโดยกรรมการหรือผู้บริหาร
3. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

การสรรหากรรมการและผู้บริหาร

• คณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อย 5 คน โดยกรรมการไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจะต้องมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และกรรมการบริษัทจะเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทหรือไม่ก็ได้ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการบริษัทคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนจะเป็นผู้พิจารณานโยบายและหลักเกณฑ์ในการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการ เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และ/หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัท

บริษัทมีนโยบายในการสรรหาและคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเข้าดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการบริษัท โดยพิจารณาจากประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถที่จะเป็นประโยชน์ต่อบริษัท และมีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 (รวมทั้งที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม) พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (รวมทั้งที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม) ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่เกี่ยวข้อง

การแต่งตั้งกรรมการใหม่จะต้องผ่านการพิจารณาอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และ/หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น (แล้วแต่กรณี) โดยการแต่งตั้งกรรมการบริษัทจะเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของบริษัทฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่งจำนวน 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการในขณะนั้น ถ้าจำนวนกรรมการจะแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงที่สุดกับ 1 ใน 3 และกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับเลือกให้กลับเข้ามารับตำแหน่งอีกได้
2. ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการบริษัทตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังต่อไปนี้
  - (1) ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งมีคะแนนเสียงเท่ากับ 1 หุ้นต่อ 1 เสียง
  - (2) ผู้ถือหุ้นแต่ละคนจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดตาม (1) เลือกตั้งบุคคลเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ ในกรณีที่เลือกตั้งบุคคลหลายคนเป็นกรรมการ จะแบ่งคะแนนเสียง ให้แก่ผู้ใดมากน้อยเพียงใดไม่ได้
3. บุคคลที่ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งในลำดับถัดลงมามีคะแนนเสียงเท่ากันเกินจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ให้ประธานที่ประชุมเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด
4. ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้คณะกรรมการเลือกบุคคล ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดและกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เข้าเป็นกรรมการแทนในการประชุมคณะกรรมการคราวถัดไป

เว้นแต่วาระของกรรมการผู้นั้นจะเหลือน้อยกว่า 2 เดือน โดยบุคคลซึ่งเข้าเป็นกรรมการแทนดังกล่าวจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการได้เพียงเท่าวาระที่ยังเหลืออยู่ของกรรมการที่ตนเข้ามาแทน

• คณะกรรมการตรวจสอบ/คณะกรรมการอิสระ

คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการที่เป็นกรรมการอิสระอย่างน้อย 3 คน โดยกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอที่จะสามารถทำหน้าที่ในการสอบทานความน่าเชื่อถือของงบการเงินได้ โดยคณะกรรมการตรวจสอบต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท ทั้งนี้ให้นับรวมการถือหุ้นของผู้ที่เกี่ยวข้องของกรรมการอิสระรายนั้นๆ ด้วย
2. ไม่เป็นหรือเคยเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือของผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ลักษณะต้องห้ามดังกล่าวไม่รวมถึงกรณีที่กรรมการอิสระเคยเป็นข้าราชการหรือที่ปรึกษาของส่วนราชการซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท
3. ไม่เป็นบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนตามกฎหมาย ในลักษณะที่เป็นบิดา มารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตร ของกรรมการรายอื่น ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือบุคคลที่จะได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท หรือบริษัทย่อย
4. ไม่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ถือหุ้น ในลักษณะที่อาจเป็นการขัดขวางการใช้วิจารณญาณอย่างอิสระของตน รวมทั้งไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัยสำคัญ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วมผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อน วันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจตามวรรคหนึ่ง รวมถึงการทำรายการทางการเงินที่กระทำเป็นปกติเพื่อประกอบกิจการ การเช่าหรือให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์ หรือบริการ หรือการให้ หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน ด้วยการรับหรือให้กู้ยืม คำประกัน การให้สินทรัพย์เป็นหลักประกันหนี้สิน รวมถึงพฤติกรรมอื่นทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นผลให้บริษัทหรือคู่สัญญาที่มีภาระหนี้ที่ต้องชำระต่ออีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่ร้อยละ 3 ของสินทรัพย์ที่มีตัวตนสุทธิของบริษัท หรือตั้งแต่ 20 ล้านบาท

ขึ้นไป แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ การคำนวณภาระหนี้ดังกล่าวให้เป็นไปตามวิธีการคำนวณมูลค่าของรายการที่เกี่ยวข้องกันตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันโดยอนุโลม แต่ในการพิจารณาภาระหนี้ดังกล่าว ให้นับรวมภาระหนี้ที่เกิดขึ้นในระหว่าง 1 ปีก่อนวันที่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบุคคลเดียวกัน

5. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของสำนักงานสอบบัญชี ซึ่งมีผู้สอบบัญชีของบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้สังกัดอยู่ เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
6. ไม่เป็นหรือเคยเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพใดๆ ซึ่งรวมถึงการให้บริการเป็นที่ปรึกษากฎหมายหรือที่ปรึกษาทางการเงินซึ่งได้รับค่าบริการเกินกว่า 2 ล้านบาทต่อปีจากบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท และไม่เป็นผู้ถือหุ้นที่มีนัย ผู้มีอำนาจควบคุม หรือหุ้นส่วนของผู้ให้บริการทางวิชาชีพนั้นด้วย เว้นแต่จะได้พ้นจากการมีลักษณะดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปีก่อนวันที่ยื่นคำขออนุญาตต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
7. ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่
8. ไม่ประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัท หรือบริษัทย่อย หรือไม่เป็นหุ้นส่วนที่มีนัยในห้างหุ้นส่วน หรือเป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ปรึกษาที่รับเงินเดือนประจำหรือถือหุ้นเกินร้อยละ 1 ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทอื่น ซึ่งประกอบกิจการที่มีสภาพอย่างเดียวกันและเป็นการแข่งขันที่มีนัยกับกิจการของบริษัท หรือบริษัทย่อย
9. ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท
10. ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัท
11. ไม่เป็นกรรมการของบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย หรือบริษัทย่อยลำดับเดียวกันเฉพาะที่เป็นบริษัทจดทะเบียน กรรมการอิสระ อาจได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจการของบริษัท บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้มีอำนาจควบคุมของบริษัทโดยมีการตัดสินใจในรูปแบบขององค์คณะ (collective decision) ได้

ในกรณีที่แต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระเป็นบุคคลที่มีหรือเคยมีความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการให้บริการทางวิชาชีพเกินมูลค่าที่กำหนดตามข้อ 4. หรือ 6. คณะกรรมการบริษัท อาจพิจารณาผ่อนผันให้ได้ หากเห็นว่าการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระ และจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อไปในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นในวาระพิจารณาแต่งตั้งกรรมการอิสระด้วย

1. ลักษณะความสัมพันธ์ทางธุรกิจหรือการให้บริการทางวิชาชีพที่ทำให้บุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
2. เหตุผลและความจำเป็นที่ยังคงหรือแต่งตั้งให้บุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระ
3. ความเห็นของคณะกรรมการบริษัทในการเสนอให้มีการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นกรรมการอิสระ

• ผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนจะเป็นผู้พิจารณา นโยบายและหลักเกณฑ์ในการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารของบริษัท และผู้บริหารระดับสูง รวมทั้งคัดเลือกบุคคลและเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อนำเสนอต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และ/หรือที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ดังนั้น อำนาจในการแต่งตั้งประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นของคณะกรรมการบริษัท

อย่างไรก็ดี ตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารจัดเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อบริษัท และเพื่อให้มั่นใจได้ว่าบุคคลที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ อีกทั้งมีความเป็นอิสระในการบริหารงาน ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนทำหน้าที่ในการสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งดังกล่าว หากตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารว่างลง

สำหรับตำแหน่งผู้บริหารระดับประธานเจ้าหน้าที่ของแต่ละสายงาน (ระดับ Chief) หรือเทียบเท่า คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนทำหน้าที่ในการสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมกับตำแหน่งเพื่อนำเสนอต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารพิจารณา คณะกรรมการบริหารพิจารณากลับกรอง และคณะกรรมการบริษัทอนุมัติแต่งตั้งตามลำดับ

- ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร
  - ค่าตอบแทนกรรมการและกรรมการชุดย่อย
- อัตราค่าตอบแทนกรรมการบริษัท

ตำแหน่ง	ค่าตอบแทนรายเดือน (บาท/เดือน)	ค่าเบี้ยประชุม (บาท/ครั้ง)
1. ประธานกรรมการ	30,000 บาท/คน/เดือน	30,000 บาท/คน/ครั้ง (หากเดือนใดประชุมมากกว่า 1 ครั้ง คงให้ได้รับ 30,000 บาท)
2. กรรมการ	20,000 บาท/คน/เดือน	20,000 บาท/คน/ครั้ง (หากเดือนใดประชุมมากกว่า 1 ครั้ง คงให้ได้รับ 20,000 บาท)

- อัตราค่าตอบแทนกรรมการตรวจสอบ (นอกเหนือจากอัตราค่าตอบแทนกรรมการบริษัท)

ตำแหน่ง	ค่าเบี้ยประชุมกรรมการตรวจสอบ (บาท/ครั้ง)
1. ประธานกรรมการตรวจสอบ	30,000 บาท/คน/ครั้ง
2. กรรมการตรวจสอบ	20,000 บาท/คน/ครั้ง

- อัตราค่าตอบแทนกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน (นอกเหนือจากอัตราค่าตอบแทนกรรมการบริษัท)

ตำแหน่ง	ค่าเบี้ยประชุมกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน (บาท/ครั้ง)
1. ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	30,000 บาท/คน/ครั้ง
2. กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	20,000 บาท/คน/ครั้ง

- อัตราค่าตอบแทนกรรมการบริหาร (นอกเหนือจากอัตราค่าตอบแทนกรรมการบริษัท)

ตำแหน่ง	ค่าเบี้ยประชุมกรรมการบริหาร (บาท/ครั้ง)
1. ประธานกรรมการบริหาร	30,000 บาท/คน/ครั้ง
2. กรรมการบริหาร	20,000 บาท/คน/ครั้ง

- อัตราค่าตอบแทนกรรมการบริหารความเสี่ยง (นอกเหนือจากอัตราค่าตอบแทนกรรมการบริษัท)

ตำแหน่ง	ค่าเบี้ยประชุมกรรมการบริหารความเสี่ยง (บาท/ครั้ง)
1. ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง	30,000 บาท/คน/ครั้ง
2. กรรมการบริหารความเสี่ยง	20,000 บาท/คน/ครั้ง

- อัตราค่าตอบแทนกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี (นอกเหนือจากอัตราค่าตอบแทนกรรมการบริษัท)

ตำแหน่ง	ค่าเบี้ยประชุมกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี (บาท/ครั้ง)
1. ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	30,000 บาท/คน/ครั้ง
2. กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	20,000 บาท/คน/ครั้ง

ทั้งนี้ ที่ปรึกษาประธานกรรมการ หรือที่ปรึกษาบริษัท ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ คณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ จะได้รับค่าเบี้ยประชุมตามตำแหน่งที่ดำรงอยู่ รวมทั้งผู้บริหารของบริษัทที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการ และคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ จะมีได้รับค่าตอบแทนใดๆ

นอกจากค่าตอบแทนที่เป็นจำนวนเงินคณะกรรมการของบริษัทได้รับสิทธิประโยชน์ด้านบัตรโดยสารในเส้นทางที่บริษัทให้บริการเป็น

จำนวน 24 ใบต่อปี (ซึ่งกรรมการจะต้องชำระค่าธรรมเนียมต่างๆ อาทิ ค่าธรรมเนียมน้ำมัน ค่าภาษีสนามบิน ค่าประกันภัย ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการและภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น)

ดังนั้นในปี 2562 บริษัทมีการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่กรรมการและคณะกรรมการชุดย่อย จำนวน 18 ราย โดยเป็นการจ่ายในลักษณะของค่าตอบแทนรายเดือน ค่าเบี้ยประชุม รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 6,860,000 บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

รายชื่อ	ฐานะกรรมการ บริษัท	ฐานะกรรมการ ตรวจสอบ	ฐานะกรรมการ สรรหาและ กำหนด ค่าตอบแทน	ฐานะกรรมการ บริหาร ความเสี่ยง	ฐานะกรรมการ กำกับดูแล กิจการที่ดี	ฐานะ คณะกรรมการ บริหาร	รวม ค่าตอบแทน ทั้งสิ้น
1. นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ¹	720,000	-	-	-	-	90,000	810,000
2. นายประเวช งามอาจสิทธิกุล ²	280,000	-	-	-	-	270,000	550,000
3. นางนลินี งามเศรษฐมาศ ³	480,000	-	-	-	-	100,000	580,000
4. นายสุเมธ ดำรงชัยธรรม	340,000	-	-	-	-	-	340,000
5. นายรัฐพล ภัคดิภูมิ ⁴	120,000	-	20,000	-	-	-	140,000
6. นายวิวัฒน์ ปิยะโรจน์	360,000	-	-	-	-	-	360,000
7. พลอากาศเอก ดร.นพพร จันทวานิช ⁵	200,000	-	-	-	-	140,000	340,000
8. นายวุฒิภูมิ จุฬางกูร ⁶	60,000	-	-	-	-	-	60,000
9. นายชวลิต อัครศาสตร์	460,000	-	-	-	-	-	460,000
10. นางจิราพร เชนนะสิริ	480,000	150,000	80,000	-	-	-	710,000
11. นายวิสิฐ ตันติสุนทร	440,000	80,000	-	80,000	-	-	600,000
12. นายอภิชาติ จีระพันธุ์	460,000	100,000	120,000	-	-	-	680,000
13. นางแฮตเตอร์ แมรี สุขเกษม (OBE)	440,000	-	-	-	80,000	-	520,000
14. นายธีรพล โชติชนาภิบาล	-	-	-	-	-	260,000	260,000
15. พลเอกพรชัย กรานเลิศ	-	-	-	-	120,000	-	120,000
16. นายสรสิทธิ์ สุนทรเทศ	-	-	-	150,000	-	-	150,000
17. นายนิวัตร บางเสี่ยม	-	-	-	-	80,000	-	80,000
18. นายประเสริฐ อัครประณพวงศ์	-	-	-	100,000	-	-	100,000

¹ นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ เข้าดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร แทนนายประเวช งามอาจสิทธิกุล โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2561 ถึงวันที่ 14 มิถุนายน 2562

² นายประเวช งามอาจสิทธิกุล ดำรงตำแหน่งรักษาการประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ตั้งแต่วันที่ 11 กันยายน 2561 ถึงวันที่ 14 มิถุนายน 2562 และเข้าดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2562

³ นางนลินี งามเศรษฐมาศ ลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริหาร โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562

⁴ นายรัฐพล ภัคดิภูมิ ลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัทและกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2562

⁵ พลอากาศเอก ดร.นพพร จันทวานิช เข้ารับตำแหน่งกรรมการบริษัท แทนนายรัฐพล ภัคดิภูมิ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม 2562

⁶ นายวุฒิภูมิ จุฬางกูร เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทแทน นายปิยะ ยอดมณี ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2562 และเข้าดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการบริหาร โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน 2562

ค่าตอบแทนผู้บริหาร

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีผู้บริหารทั้งสิ้น 1 คน ได้รับค่าตอบแทนในรูปเงินเดือน โบนัส และผลตอบแทนอื่นๆ เช่น เงินประกันสังคม เงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ค่าตำแหน่ง ค่าพาหนะเหมาจ่าย เป็นต้น ทั้งนี้การให้โบนัสแก่กรรมการและผู้บริหารของบริษัท จะพิจารณาจากผลกำไรจากการดำเนินงานและผลงานของผู้บริหารแต่ละคน สำหรับคณะกรรมการนั้นให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยในปี 2562 บริษัทจ่ายค่าตอบแทนให้

ผู้บริหารบริษัทจำนวน 5 คน ซึ่งเป็นการจ่ายในลักษณะเงินเดือนรวมทั้งสิ้น 18.19 ล้านบาท และงดจ่ายโบนัส

นอกจากค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินแล้ว ผู้บริหารบริษัทยังได้รับสิทธิประโยชน์บัตรโดยสารในเส้นทางที่บริษัทให้บริการเป็นจำนวน 20 เที่ยวบินต่อปี (ไม่รวมค่าธรรมเนียมต่างๆ อาทิ ค่าธรรมเนียมน้ำมัน ค่าภาษีสนามบิน ค่าประกันภัย ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการและภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น)

การประชุมคณะกรรมการบริษัท

ในปี 2562 บริษัทมีการจัดการประชุมคณะกรรมการบริษัทจำนวน 12 ครั้ง และการประชุมคณะกรรมการบริษัทโดยไม่มีผู้บริหารอีก 2 ครั้ง รวมทั้งมีการประชุมคณะกรรมการชุดย่อย ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ จำนวน 5 ครั้ง ประชุมกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน จำนวน 4 ครั้ง ประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงจำนวน 5 ครั้ง ประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี จำนวน 4 ครั้ง ประชุมคณะกรรมการบริหาร 13 ครั้ง โดยรายละเอียดการเข้าร่วมประชุมเป็นดังนี้

รายชื่อ	จำนวนครั้งที่เข้าประชุม					
	คณะกรรมการ บริษัท	คณะกรรมการ ตรวจสอบ	คณะกรรมการ สรรหาและ กำหนด ค่าตอบแทน	คณะกรรมการ บริหาร ความเสี่ยง	คณะกรรมการ กำกับดูแล กิจการที่ดี	คณะกรรมการ บริหาร
1. นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ ¹	14/14	-	-	-	-	3/3
2. นายประเวช งามอาจสิทธิกุล ²	14/14	-	-	-	-	12/13
3. นางนลินี งามเศรษฐมาศ ³	13/14	-	-	-	-	5/8
4. นายสุเมธ ดำรงชัยธรรม	7/14	-	-	-	-	-
5. นายรัฐพล ภัคดิภูมิ ⁴	2/4	-	1/2	-	-	-
6. นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์	7/14	-	-	-	-	-
7. พลอากาศเอก ดร.นพพร จันทวานิช ⁵	6/6	-	-	-	-	7/7
8. นายวุฒิภูมิ จุฬางกูร ⁶	9/11	-	-	-	-	7/8
9. นายชวลิต อัดตศาสตร์	11/14	-	-	-	-	-
10. นางจิราพร เหมณะสิริ	14/14	5/5	4/4	-	-	-
11. นายวิสิฐ ตันติสุนทร	12/14	4/5	-	4/5	-	-
12. นายอภิชาติ จีระพันธุ์	12/14	5/5	4/4	-	-	-
13. นางแฮตเตอร์ แมรี่ สุขเกษม (OBE)	12/14	-	-	-	4/4	-
14. นายธีรพล โชติชนาภิบาล	-	-	-	-	-	13/13
15. พลเอกพรชัย กรานเลิศ	-	-	-	-	4/4	-
16. นายสรสิทธิ์ สุนทรเทศ	-	-	-	5/5	-	-
17. นายนิวัตร บางเสี่ยม	-	-	-	-	4/4	-
18. นายประเสริฐ อัครประดมพงศ์	-	-	-	5/5	-	-

¹ นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์ เข้าดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร แทนนายประเวช งามอาจสิทธิกุล ตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2561 ถึงวันที่ 14 มิถุนายน 2562

² นายประเวช งามอาจสิทธิกุล ดำรงตำแหน่งรักษาการประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ตั้งแต่วันที่ 11 กันยายน 2561 ถึงวันที่ 14 มิถุนายน 2562 และเข้าดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2562

³ นางนลินี งามเศรษฐมาศ ลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริหาร โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562

⁴ นายรัฐพล ภัคดิภูมิ ลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริษัทและกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2562

⁵ พลอากาศเอก ดร.นพพร จันทวานิช เข้ารับตำแหน่งกรรมการบริษัท แทนนายรัฐพล ภัคดิภูมิ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม 2562

⁶ นายวุฒิภูมิ จุฬางกูร เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทแทน นายปิยะ ยอดมณี ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2562 และเข้าดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการบริหาร โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน 2562

การกำกับดูแลกิจการที่ดี

การกำกับดูแลกิจการ

บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในการสร้างคุณค่าให้กับกิจการอย่างยั่งยืน จึงได้ส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับขององค์กรมาโดยตลอด และยกระดับการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น เพื่อให้บริษัทสามารถแข่งขันได้และมีผลประโยชน์ที่ดี โดยคำนึงถึงผลกระทบระยะยาว ประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิและมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย เป็นประโยชน์ต่อสังคม และพัฒนาหรือลดผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงทำให้บริษัทสามารถปรับตัวได้ภายใต้ปัจจัยการเปลี่ยนแปลง

บริษัทเชื่อมั่นว่านโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นถึงการมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพโปร่งใส ตรวจสอบได้ ซึ่งจะสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน และผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย และตระหนักเป็นอย่างดีว่าในการกำหนดความสำเร็จของการดำเนินกิจการนั้น ต้องคำนึงถึงจริยธรรม ผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญนอกเหนือจากผลประโยชน์ทางการเงิน อันจะนำบริษัทไปสู่ความมั่นคงเจริญก้าวหน้าและส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทดำเนินการติดตาม ประเมิน และทบทวนเกี่ยวกับนโยบาย จรรยาบรรณ ตลอดจนแนวปฏิบัติที่ดีด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบ และข้อเสนอนะขององค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นผู้พิจารณาและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่ออนุมัติให้บริษัทมีการกำหนดนโยบาย รวมถึงนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปปฏิบัติ สำหรับหลักเกณฑ์ในเรื่องใดที่ยังไม่ได้มีการกำหนดเป็นนโยบายหรือยังไม่ได้นำไปปฏิบัติ หน่วยงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจะรายงานให้คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีพิจารณาทบทวนเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นมา ในปี 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 12/2562 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2562 มีมติอนุมัติปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเสนอ ในเรื่องกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระไม่เกิน 9 ปี โดยไม่มีข้อยกเว้น

นอกจากนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีแล้ว คณะกรรมการบริษัทได้อนุมัตินโยบายเกี่ยวกับจรรยาบรรณและข้อพึงปฏิบัติในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน (Code of Conduct) โดยปรับปรุงล่าสุด ปี 2560 ให้มีความทันสมัย เหมาะสม

กับสถานการณ์ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อให้มั่นใจว่ากรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัท ทั้งหมดปฏิบัติตามหน้าที่การทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อเสริมสร้างและรักษาชื่อเสียงภาพลักษณ์ ความเชื่อมั่นขององค์กรในสายตาของบุคคลภายนอก ตลอดจนผู้ถือหุ้น นักลงทุนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและเพื่อให้สอดคล้องและ เป็นไปตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามที่บริษัท ได้กำหนดไว้

นอกเหนือไปจากนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีและนโยบายเกี่ยวกับจรรยาบรรณและข้อพึงปฏิบัติในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน (Code of Conduct) ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น บริษัท ยังได้จัดทำมีนโยบายการทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน นโยบายป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ นโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริตหรือคอร์รัปชัน และระเบียบปฏิบัติในแต่ละเรื่อง เพื่อเป็นการกำหนดเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน อันจะพัฒนานำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมองค์กรในเรื่องต่างๆ ที่สนับสนุนการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ส่วนนโยบายและแนวปฏิบัติอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งที่ประกาศใช้บังคับ เช่น นโยบายและแนวปฏิบัติต่อพนักงาน นโยบายและแนวปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุน นโยบายและแนวปฏิบัติต่อลูกค้า นโยบายและแนวปฏิบัติต่อคู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้ นโยบายและแนวปฏิบัติต่อคู่แข่ง นโยบายและแนวปฏิบัติต่อสังคม/ชุมชน นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม นโยบายนักลงทุนสัมพันธ์ นโยบายการเข้าทำรายการระหว่างกันของบริษัท นโยบายคุณภาพ ความปลอดภัย และความมั่นคงขององค์กร และแนวปฏิบัติการรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือผลประโยชน์อื่นใด เป็นต้น รายละเอียดสามารถดูเพิ่มเติมได้ในเว็บไซต์ของบริษัท (<http://nok-th.listedcompany.com/cg.html>)

บริษัทได้กำกับดูแลให้มีการสื่อสารนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีและนโยบายเกี่ยวกับจรรยาบรรณและข้อพึงปฏิบัติในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน (Code of Conduct) รวมถึงนโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอและหลากหลายช่องทาง เพื่อให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนเข้าใจ และมีการนำไปปฏิบัติได้จริง เช่น ทางระบบเครือข่ายภายในองค์กร (nokintranet) ทางระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) เป็นต้น ทั้งยังได้เผยแพร่ทางเว็บไซต์ของบริษัท (<http://nok-th.listedcompany.com/cg.html>) เพื่อให้ผู้ถือหุ้น นักลงทุน และผู้สนใจเข้าดูได้อย่างสะดวกด้วย ซึ่งเป็นที่มั่นใจได้ว่าทุกคนเข้าใจและมีกลไกเพียงพอที่เอื้อให้มีการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว

ผลจากการปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ ส่งผลให้ในปี 2562 บริษัทได้รับผลการประเมินต่างๆ ตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ดังนี้

- ผลประเมินการกำกับดูแลกิจการของบริษัทจดทะเบียน (Corporate Governance Report of Thai Listed Companies - CCR) ประจำปี 2562 ในระดับดีมาก (Very Good) โดยได้คะแนนเฉลี่ย 87 คะแนน จากการสำรวจโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ซึ่งสูงขึ้นจากปี 2561 ที่ได้คะแนนเฉลี่ย 81 คะแนน
- ผลการประเมินคุณภาพการจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2562 ในระดับ 4 TIA ได้คะแนน 96 คะแนน โดยสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย

นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คณะกรรมการบริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการที่ดี และส่งเสริมการยกระดับหลักการกำกับดูแลกิจการของบริษัทให้มีมาตรฐานสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจที่ทำให้บริษัทมีระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมกิจการของบริษัทให้มีการขยายตัวและมั่นคงต่อไป อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในระยะยาว

ดังนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 12/2562 เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2562 ได้มีมติอนุมัติให้ปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยได้แบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 : สิทธิของผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการบริษัท ให้ความสำคัญและเคารพสิทธิของผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน และตระหนักว่าผู้ถือหุ้นมีสิทธิในความเป็นเจ้าของโดยควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตนและมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่

สำคัญของบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นในการให้สิทธิในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานหรือสิทธิที่ผู้ถือหุ้นสมควรได้รับ เช่น สิทธิการซื้อขายหรือการโอนหุ้น สิทธิการมีส่วนแบ่งในกำไรของกิจการ สิทธิการได้รับข่าวสารข้อมูลของกิจการอย่างถูกต้องครบถ้วน เพียงพอ ทันเวลา และเท่าเทียมกัน เพื่อประกอบการตัดสินใจในทุกๆ เรื่อง สิทธิการเสนอชื่อกรรมการหรือเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมได้ก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น สิทธิการเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ สิทธิการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ สิทธิการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และสิทธิกำหนดจำนวนเงินค่าสอบบัญชี รวมถึงเรื่องที่มีผลกระทบต่อบริษัท เป็นต้น และจะไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิดหรือลดทอนสิทธิของผู้ถือหุ้น

ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงได้กำหนดแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นพร้อมทั้งสิทธิของผู้ถือหุ้นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การจัดการประชุมผู้ถือหุ้น

1. ก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น

1.1 การจัดส่งข้อมูลให้ผู้ถือหุ้นโดยศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการพิจารณาตัดสินใจ ซึ่งหนังสือเชิญประชุมนั้นจะจัดทำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษสำหรับผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ โดยระบุวัตถุประสงค์และเหตุผล ตลอดจนความเห็นของคณะกรรมการในคราวละ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ศึกษาข้อมูลอย่างครบถ้วนล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 7 วัน นอกจากนี้บริษัทได้ลงประกาศในหนังสือพิมพ์ เพื่อแจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวาระการประชุมทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามที่กฎหมายกำหนดอย่างครบถ้วน

1.2 เพิ่มช่องทางในการรับทราบข่าวสารของผู้ถือหุ้นผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัท โดยนำข่าวสารและรายละเอียดไว้ที่เว็บไซต์ของบริษัท nok-th.listedcompany.com โดยเฉพาะ ในกรณีหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น ให้เผยแพร่ก่อนวันประชุมล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถดาวน์โหลดข้อมูลระเบียบวาระการประชุมได้อย่างสะดวกและครบถ้วน

1.3 กรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองได้ บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถมอบอำนาจให้กรรมการอิสระหรือบุคคลใดๆ เข้าร่วมประชุมแทนตนได้ โดยใช้หนังสือมอบอำนาจที่บริษัทได้จัดส่งไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุม ทั้ง 3 รูปแบบตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมคำแนะนำในการมอบอำนาจ เตรียมเอกสารแนบไปไว้บริการผู้รับมอบอำนาจโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

- 1.4 อำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันในการเข้าร่วมประชุมทั้งในเรื่องสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีที่จอดรถเพียงพอสำหรับผู้ถือหุ้นที่ขับรถมา และมีการคมนาคมที่สะดวกสำหรับผู้ถือหุ้นทั่วไปโดยแผนผังที่ตั้งของสถานที่ประชุมไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุม
- 1.5 กำหนดการประชุม ต้องไม่ตรงกับวันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือวันหยุดต่อเนื่อง และกำหนดในเวลาที่เหมาะสม

2. การดำเนินการในวันประชุมผู้ถือหุ้น

- 2.1 คณะกรรมการมีมติเตรียมบุคลากรตรวจสอบเอกสารให้ผู้มาประชุมอย่างเพียงพอเพื่อความสะดวกรวดเร็วถูกต้องสามารถตรวจสอบได้ และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการลงทะเบียน เช่น ระบบบาร์โค้ด (Barcode) เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการลงทะเบียนผู้ถือหุ้น การนับคะแนนและแสดงผล เพื่อให้การดำเนินการประชุมสามารถกระทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ
- 2.2 จัดให้มีบุคคลที่เป็นอิสระเป็นผู้ตรวจนับหรือตรวจสอบคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้น โดยให้มีการใช้บัตรลงคะแนนในทุกวาระการประชุมที่ต้องมีการลงคะแนนเสียง ทั้งนี้ เพื่อความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ในกรณีมีข้อโต้แย้งในภายหลัง พร้อมทั้งตรวจนับคะแนนเสียงและเปิดเผยผลการลงคะแนนเสียงและบันทึกมติของที่ประชุมไว้อย่างชัดเจนในรายงานการประชุม
- 2.3 ในการประชุมผู้ถือหุ้นจะดำเนินการให้มีการพิจารณาและลงคะแนนเรียงตามวาระที่กำหนด โดยไม่เปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญ หรือเพิ่มวาระการประชุมในการประชุมอย่างกะทันหัน รวมทั้งจัดให้มีการลงมติเป็นแต่ละรายการในกรณีที่วาระนั้นมีหลายรายการ เช่น วาระการแต่งตั้งกรรมการ
- 2.4 ในการประชุมผู้ถือหุ้นเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิเท่าเทียมกันในการตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัท สอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ และให้กรรมการทุกท่าน รวมทั้งผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อตอบข้อซักถามจากผู้ถือหุ้นโดยพร้อมเพรียงกัน รวมทั้งให้สิทธิในการซักถามประธานคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 ก่อนเริ่มการประชุมให้มีการแนะนำคณะกรรมการบริษัท ประธานกรรมการชุดย่อยชุดต่างๆ คณะผู้บริหาร และผู้สอบบัญชีของบริษัท ที่เข้าร่วมประชุมให้ที่ประชุมรับทราบพร้อมทั้งแจ้งองค์ประชุมซึ่งประกอบด้วย จำนวนผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง จำนวนผู้รับมอบฉันทะประชุมแทนผู้ถือหุ้น และจำนวนผู้ถือหุ้นที่มอบฉันทะให้กรรมการอิสระของบริษัทเป็นผู้รับมอบฉันทะ ตลอดจนมีการชี้แจงวิธีการลงคะแนนเสียง และการนับคะแนนเสียงให้ผู้ถือหุ้นทราบก่อนเริ่มการประชุม

- 2.6 ประธานในที่ประชุมต้องจัดสรรเวลาอย่างเพียงพอ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิอย่างเท่าเทียมกันในการซักถามหรือเสนอความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบริษัทได้ รวมถึงการตอบคำถามของผู้ถือหุ้นอย่างครบถ้วนในประเด็นสำคัญ โดยมีการบันทึกประเด็นข้อซักถาม คำชี้แจง และข้อคิดเห็นที่สำคัญ ไว้ในรายงานการประชุม เพื่อให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าประชุมได้รับทราบ

3. ภายหลังการประชุมผู้ถือหุ้น

- 3.1 ให้มีการจัดการทำรายงานการประชุมและการเปิดเผยมติต่อที่ประชุม ซึ่งการบันทึกรายงานการประชุมจะต้องดำเนินการให้ครบถ้วน ถูกต้อง โปร่งใส โดยประกอบด้วยรายละเอียดในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญดังต่อไปนี้
  - รายชื่อและตำแหน่งของกรรมการ กรรมการชุดย่อยต่างๆ ผู้บริหารระดับสูง และตัวแทนของผู้สอบบัญชีที่เข้าร่วมประชุมและที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุม (ถ้ามี)
  - องค์ประชุม ซึ่งประกอบด้วยจำนวนผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง จำนวนผู้รับมอบฉันทะที่เข้าประชุมแทนผู้ถือหุ้นและจำนวนผู้ถือหุ้นที่มอบฉันทะให้กรรมการอิสระของบริษัทเป็นผู้รับมอบฉันทะ
  - วิธีการลงคะแนนเสียงในแต่ละวาระ และการนับคะแนนเสียงเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นก่อนเริ่มการประชุมและแนวทางการใช้บัตรลงคะแนน
  - คะแนนเสียงที่ลงมติเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงในทุกๆ วาระที่ต้องมีการลงคะแนนเสียงและระบุชื่อและจำนวนหุ้นของผู้ที่ไม่สิทธิออกเสียงในแต่ละวาระ (ถ้ามี)
  - การบันทึกข้อซักถาม คำชี้แจง และข้อคิดเห็นที่สำคัญ ไว้ในรายงานการประชุม
- 3.2 ให้แจ้งมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นผ่านระบบข่าวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายในวันทำการถัดไป โดยระบุคะแนนเสียงทั้งที่เห็นด้วยไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงในแต่ละวาระ รวมทั้งจัดทำรายงานการประชุม ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษและจัดส่งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเผยแพร่รายงานการประชุมบนเว็บไซต์บริษัทภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบได้โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงการประชุมครั้งต่อไป อีกทั้งมีระบบการจัดเก็บรายงานการประชุมที่ดีที่สามารถตรวจสอบและอ้างอิงได้
- 3.3 เพิ่มความสะดวกให้แก่ผู้ถือหุ้นในการได้รับเงินปันผลโดยการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคาร (ถ้ามีการจ่ายเงินปันผล) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ถือหุ้นได้รับเงินปันผลตรงเวลา ป้องกันปัญหาเรื่องเช็คชำรุด สูญหาย หรือส่งถึงผู้ถือหุ้นล่าช้า

หมวดที่ 2 : การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดให้มีการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม ไม่ว่าผู้ถือหุ้นที่เป็นผู้บริหารและผู้ถือหุ้นที่ไม่เป็นผู้บริหาร รวมทั้งผู้ถือหุ้นต่างชาติ โดยจะดำเนินการต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นในการใช้สิทธิในเรื่องต่างๆ ที่ผู้ถือหุ้นสมควรได้รับ ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทจึงมีนโยบายดังนี้

1. ให้บริษัทแจ้งกำหนดการประชุมพร้อมระเบียบวาระ และความเห็นของกรรมการต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัท (nok-th.listedcompany.com)
2. ให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นในการออกเสียงลงคะแนนในแบบหนึ่งหุ้นต่อหนึ่งเสียง หุ้นประเภทเดียวกันมีสิทธิออกเสียงที่เท่าเทียมกันเท่ากับหนึ่งหุ้นต่อหนึ่งเสียง
3. เปิดโอกาสและให้สิทธิแก่ผู้ถือหุ้นในการแต่งตั้งกรรมการรายบุคคล
4. เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่วนน้อยสามารถเสนอชื่อกรรมการ หรือเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมได้ก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น
5. อำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง โดยบริษัทได้จัดส่งหนังสือมอบฉันทะไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุม ทั้งแบบ ก แบบ ข และ แบบ ค ให้ผู้ถือหุ้นสามารถเลือกใช้ได้ พร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐานตลอดจนคำแนะนำวิธีการมอบฉันทะเพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถจัดเตรียมได้อย่างถูกต้อง และไม่เกิดปัญหาในการเข้าร่วมประชุมของผู้รับมอบฉันทะ นอกจากนี้ผู้ถือหุ้นยังสามารถดาวน์โหลดแบบหนังสือมอบฉันทะดังกล่าวจากเว็บไซต์ของบริษัท (nok-th.listedcompany.com) ได้อีกช่องทางหนึ่งด้วย
6. เสนอรายชื่อของกรรมการอิสระของบริษัทอย่างน้อยจำนวน 1 คน เพื่อเป็นทางเลือกในการมอบฉันทะสำหรับผู้ถือหุ้น โดยบริษัทได้แนบรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อและประวัติกรรมการอิสระไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุมด้วย
7. ดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้นโดยเรียงตามวาระที่ได้แจ้งไว้ในหนังสือเชิญประชุม และไม่มีการเพิ่มวาระในที่ประชุมโดยไม่ได้แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้า นอกเหนือจากที่ระบุไว้ในหนังสือเชิญประชุม ทั้งนี้เพื่อความเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นที่ไม่ได้เข้าร่วมประชุม
8. ให้มีการใช้บัตรลงคะแนนในทุกวาระการประชุมที่ต้องมีการลงคะแนนเสียง ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ในกรณีมีข้อโต้แย้งในภายหลัง พร้อมทั้งตรวจนับคะแนนเสียงและเปิดเผยผลการลงคะแนนเสียง และบันทึกมติของที่ประชุมไว้อย่างชัดเจนในรายงานการประชุม
9. ให้ปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้ถือหุ้นส่วนน้อย ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้นชาวไทยหรือผู้ถือหุ้นต่างชาติ

ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน คณะกรรมการบริษัทได้มีมาตรการการป้องกันกรณีที่กรรมการและผู้บริหารใช้ข้อมูลภายในเพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและผู้อื่นในทางมิชอบ ซึ่งเป็นการเอาเปรียบผู้ถือหุ้นอื่น เช่น การซื้อขายหลักทรัพย์โดยใช้

ข้อมูลภายใน การนำข้อมูลภายในไปเปิดเผยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการและการผู้บริหาร ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ถือหุ้นโดยรวม จึงได้กำหนดนโยบายการใช้ข้อมูลภายในของบริษัทไว้ดังนี้

นโยบายการใช้ข้อมูลภายในของบริษัท

1. ให้ความรู้แก่กรรมการและผู้บริหาร เกี่ยวกับหน้าที่ในการรายงานการถือครองหลักทรัพย์ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามมาตรา 59 และบทกำหนดโทษตามมาตรา 275 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (รวมทั้งที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม) รวมทั้งการรายงานการได้มาหรือจำหน่ายหลักทรัพย์ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามมาตรา 246 และบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 298 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (รวมทั้งที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม)
2. ให้กรรมการและผู้บริหารของบริษัท รวมถึงคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ จัดทำและเปิดเผยรายงานการถือครองหลักทรัพย์และรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ของบริษัทต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ตามมาตรา 59 และบทกำหนดโทษ ตามมาตรา 275 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (รวมทั้งที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม) และจัดส่งสำเนารายงานนี้ให้แก่บริษัท ในวันเดียวกับวันที่ส่งรายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
3. กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของบริษัทและบริษัทย่อย ที่ได้รับทราบข้อมูลภายในที่เป็นสาระสำคัญซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ต้องใช้ความระมัดระวังในการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วง 1 เดือน ก่อนทั้งการแจ้งหรือข้อมูลภายในนั้นจะเปิดเผยต่อสาธารณชนและในช่วงระยะเวลา 24 ชั่วโมงภายหลังจากที่ข้อมูลภายในของบริษัท ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลภายในต้องไม่เปิดเผยข้อมูลนั้นให้ผู้อื่นทราบจนกว่าจะได้มีการแจ้งข้อมูลนั้นให้แก่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาตรการลงโทษหากมีการกระทำการฝ่าฝืนระเบียบปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น บริษัทถือเป็นความผิดทางวินัยตามข้อบังคับการทำงานของบริษัท โดยจะพิจารณาลงโทษตามควรแก่กรณี ได้แก่ การดักเตือนด้วยวาจา การดักเตือนเป็นหนังสือการภาคทัณฑ์ ตลอดจนการเลิกจ้างพ้นสภาพการเป็นพนักงานด้วยเหตุไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกแล้วแต่กรณี เป็นต้น
4. ห้ามมิให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของบริษัท ใช้ข้อมูลภายในของบริษัทที่มีหรืออาจมีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงราคาของหลักทรัพย์ของบริษัท ซึ่งยังมิได้เปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งตนได้ล่วงรู้มาในตำแหน่งหรือฐานะเช่นนั้น มาใช้เพื่อการซื้อหรือขายหรือเสนอซื้อหรือเสนอขาย หรือชักชวนให้บุคคลอื่นซื้อหรือขาย หรือเสนอซื้อ หรือเสนอขายซึ่งหุ้นหรือหลักทรัพย์อื่น (ถ้ามี) ของบริษัท ไม่ว่าทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่บริษัทไม่ว่าทั้งทางตรง

หรือทางอ้อม และไม่ว่าการกระทำดังกล่าวจะทำให้ประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น หรือนำข้อเท็จจริงเช่นนั้นออกเปิดเผยเพื่อให้ผู้อื่นกระทำการดังกล่าวโดยตนได้รับผลประโยชน์ตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

5. ห้ามมิให้กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของบริษัทเปิดเผยข้อมูลภายใน หรือความลับของบริษัท ตลอดจนข้อมูลความลับของลูกค้าของบริษัท ที่ตนได้รับทราบจากการปฏิบัติหน้าที่ให้บุคคลภายนอกรับทราบ แม้ว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวจะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายแก่บริษัทและลูกค้าของบริษัท
6. กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของบริษัท มีหน้าที่เก็บรักษาความลับ และ/หรือข้อมูลภายในของบริษัทและมีหน้าที่ในการใช้ข้อมูลภายในของบริษัทเพื่อประโยชน์การดำเนินธุรกิจของบริษัทเท่านั้น ทั้งนี้ห้ามมิให้ กรรมการผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของบริษัท นำความลับ และ/หรือข้อมูลภายในของบริษัทไปใช้ประโยชน์ให้แก่บริษัทอื่นที่ตนเองเป็นผู้ถือหุ้น กรรมการผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้าง
7. กรรมการ ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างของบริษัทมีหน้าที่ปฏิบัติตามแนวทางการใช้ข้อมูลภายในของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด รวมถึงกฎเกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนั้น คณะกรรมการบริษัทได้ให้ความสำคัญต่อการพิจารณารายการต่างๆ อย่างโปร่งใส และเป็นประโยชน์ต่อบริษัทเป็นสำคัญ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อการป้องกันรายการที่อาจเป็นความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการระหว่างกัน จึงได้กำหนดนโยบายการทำการงานที่เกี่ยวข้องนี้

นโยบายการทำการงานที่เกี่ยวข้องกัน

1. ผู้บริหารและพนักงานต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของบริษัท ซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องยึดถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดเพื่อ เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย และจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลความเข้าใจในการถือปฏิบัติของพนักงานทั้งบริษัท
2. กรรมการบริษัทและผู้บริหารต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงความสัมพันธ์หรือรายการเกี่ยวโยงในกิจการที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์
3. มีการนำเสนอรายการที่เกี่ยวข้องกันต่อคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณาให้ความเห็นก่อนเสนอขออนุมัติต่อคณะกรรมการบริษัทตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และดูแลให้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กำหนด

พร้อมกันนี้ คณะกรรมการบริษัทมีการกำหนดให้กรรมการและผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับส่วนได้เสียของตนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้คณะกรรมการสามารถพิจารณาธุรกรรมของบริษัทที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และสามารถตัดสินใจเพื่อประโยชน์ของบริษัทได้โดยรวม ซึ่งกรรมการและผู้บริหารที่มีส่วนได้เสียกับธุรกรรมที่ทำกับบริษัทไม่ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำธุรกรรม

ดังกล่าว จึงได้กำหนดนโยบายป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติดังนี้

นโยบายป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

คณะกรรมการบริษัทกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์บนหลักการที่ว่า การตัดสินใจใดๆ ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะต้องทำเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทเท่านั้น และควรหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์โดยกำหนดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสียกับรายการที่พิจารณา ต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงความสัมพันธ์หรือการมีส่วนได้เสียของตนในรายการดังกล่าว และต้องไม่เข้าร่วมการพิจารณาตัดสินใจ รวมถึงไม่มีอำนาจอนุมัติในธุรกรรมนั้นๆ

นอกจากนั้น กรรมการและผู้บริหารจะต้องนำเสนอวาระการประชุมใดๆ ที่คาดว่าจะเป็นการประชุมที่อาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างบริษัทกับผู้ถือหุ้นใหญ่รายใดๆ ให้กับคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณา ก่อน หากคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาว่ารายการดังกล่าวเข้าข่ายดังต่อไปนี้ คือ

1. รายการที่เกี่ยวข้องกัน คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องเสนอให้ คณะกรรมการบริษัทดำเนินการตามประกาศของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเรื่องการเปิดเผยข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในรายการที่เกี่ยวข้องกัน พ.ศ. 2546 หรือ
2. หากรายการเข้าข่ายความขัดแย้งทางผลประโยชน์ คณะกรรมการตรวจสอบจะแจ้งให้คณะกรรมการบริษัททราบถึงประเด็นของความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นและแจ้ง คณะกรรมการบริษัทได้ทราบถึงรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เพื่อที่จะให้คณะกรรมการบริษัทและกรรมการท่านดังกล่าวปฏิบัติตามมาตรา 80 ของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดอย่างเคร่งครัด

อีกทั้งหากกรรมการและผู้บริหารเห็นว่ารายการใดรายการหนึ่งเป็นรายการที่เข้าข่ายรายการที่เกี่ยวข้องหรือรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์อย่างชัดเจนและเจตนาจะปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเรื่องการเปิดเผยข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในรายการที่เกี่ยวข้องกัน พ.ศ. 2546 และ/หรือ มาตรา 80 ของพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด ว่าด้วยการออกเสียงของกรรมการที่มีส่วนได้เสียทั้งทางตรงหรือทางอ้อม กรรมการหรือผู้บริหารอาจเสนอวาระดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทโดยตรงได้โดยไม่จำเป็นต้องขอความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบก่อนได้

หมวดที่ 3 : บทบาทของผู้มีส่วนได้เสีย

คณะกรรมการได้ตระหนักและรับรู้ถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียภายใน ได้แก่ ผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุน พนักงาน และผู้มีส่วนได้เสียภายนอก ได้แก่ ลูกค้า คู่ค้า เจ้าหนี้ คู่แข่ง ภาครัฐ และหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งชุมชนใกล้เคียงที่เกี่ยวข้องเนื่องจากบริษัทได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มต่างๆ

เหล่านี้ ซึ่งทำให้บริษัทสามารถสร้างความสามารถในการแข่งขัน สร้างกำไร และการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนให้แก่บริษัท ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้ควรได้รับการดูแลตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการบริษัทจึงได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติไว้ดังนี้

นโยบายและแนวปฏิบัติต่อพนักงาน

บริษัทตระหนักว่า พนักงานเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของบริษัทที่มีคุณค่ายิ่ง จึงเป็นนโยบายของบริษัทที่จะให้การปฏิบัติต่อพนักงานอย่างเป็นธรรม ทั้งในด้านโอกาส ผลตอบแทน การแต่งตั้ง โยกย้าย ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว บริษัทจึงมีหลักปฏิบัติดังนี้

1. ปฏิบัติต่อพนักงานด้วยความสุภาพ และให้ความเคารพต่อความเป็นปัจเจกชน
2. ให้ผลตอบแทนที่เป็นธรรมต่อพนักงาน รวมทั้งมีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน และให้ความสำคัญในด้านการดูแลสวัสดิการของพนักงาน
3. ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของพนักงาน
4. การแต่งตั้ง โยกย้าย รวมถึงการให้รางวัลและการลงโทษพนักงาน กระทำด้วยความสุจริตใจ และตั้งอยู่บนพื้นฐานความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของพนักงานนั้น
5. ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถของพนักงาน โดยให้โอกาสอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความสามารถของพนักงานให้เกิดศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ซึ่งบริษัทมีการกำหนดและวางแผนการฝึกอบรมพัฒนาทั้งภายในและภายนอกองค์กรให้แก่พนักงานเป็นประจำทุกปี
6. รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานความรู้ทางวิชาชีพของพนักงาน
7. ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพนักงานอย่างเคร่งครัด

นโยบายและแนวปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุน

คณะกรรมการบริษัทจะระลึกอยู่เสมอว่าผู้ถือหุ้น คือ เจ้าของกิจการ และบริษัทมีหน้าที่ที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ถือหุ้นในระยะยาว จึงกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานต้องปฏิบัติตามแนวทางดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนตัดสินใจดำเนินการใดๆ ตามหลักการของวิชาชีพ ด้วยความระมัดระวังรอบคอบและเป็นธรรมต่อผู้ถือหุ้นทั้งรายใหญ่และรายย่อย เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้นโดยรวม
2. นำเสนอรายงานสถานภาพของบริษัท ผลประกอบการ ข้อมูลฐานะทางการเงิน การบัญชี และรายงานอื่นๆ โดยสม่ำเสมอและครบถ้วนตามความเป็นจริง
3. ห้ามไม่ให้แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและผู้อื่นโดยใช้ข้อมูลใดๆ ของบริษัท ซึ่งยังมิได้เปิดเผยต่อสาธารณะหรือดำเนินการใดๆ ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัท

นโยบายและแนวปฏิบัติต่อลูกค้า

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของลูกค้า จึงได้กำหนดนโยบายในการปฏิบัติต่อลูกค้าดังนี้

1. บริการลูกค้าด้วยความสุภาพ มีความกระตือรือร้น พร้อมให้บริการต้อนรับด้วยความจริงใจ เต็มใจ ตั้งใจ และใส่ใจ ดูแลผู้รับบริการคุณภาพดี บริการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ
2. รักษาความลับของลูกค้า และไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยมิชอบ
3. ให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เพียงพอ และทันต่อเหตุการณ์แก่ลูกค้า เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับบริการที่บริษัทให้กับลูกค้าโดยไม่มีการโฆษณาเกินความเป็นจริงที่เป็นเหตุให้ลูกค้าเข้าใจผิดเกี่ยวกับคุณภาพ หรือเงื่อนไขใดๆ ของบริการ
4. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการให้บริการของบริษัทให้มีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์กับลูกค้าสูงสุด

นโยบายและแนวปฏิบัติต่อคู่ค้า และ/หรือ เจ้าหนี้

บริษัทมีนโยบายให้พนักงานปฏิบัติต่อคู่ค้า และ/หรือเจ้าหนี้ทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม ซื่อสัตย์ และไม่เอารัดเอาเปรียบคู่ค้า โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัท พื้นฐานของการได้รับผลตอบแทนที่เป็นธรรมทั้งสองฝ่าย หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การเจรจาแก้ปัญหาตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ทางธุรกิจ โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

1. ไม่เรียก หรือรับ หรือจ่ายผลประโยชน์ใดๆ ที่ไม่สุจริตในการค้ากับคู่ค้า และ/หรือเจ้าหนี้
2. กรณีที่มีข้อมูลว่ามีการเรียก หรือรับ หรือการจ่ายผลประโยชน์ใดๆ ที่ไม่สุจริตเกิดขึ้น ต้องเปิดเผยรายละเอียดต่อคู่ค้าและ/หรือเจ้าหนี้ และร่วมกันแก้ไขปัญหาโดยยุติธรรมและรวดเร็ว
3. ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อใดได้ต้องรีบแจ้งให้เจ้าหนี้ทราบล่วงหน้าเพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญห

นโยบายและแนวปฏิบัติต่อคู่แข่ง

บริษัทมีนโยบายที่จะปฏิบัติต่อคู่แข่งทางการค้า โดยไม่ละเมิดความลับหรือล่วงรู้ความลับทางการค้าของคู่แข่งด้วยวิธีใดๆ จึงกำหนดหลักนโยบายดังนี้

1. ประพฤติปฏิบัติภายใต้กรอบกติกาของการแข่งขันที่ดี
2. ไม่แสวงหาข้อมูลที่เป็นความลับของคู่แข่งทางการค้าด้วยวิธีการที่ไม่สุจริตหรือไม่เหมาะสม
3. ไม่ทำลายชื่อเสียงของคู่แข่งทางการค้าด้วยการกล่าวหาในทางร้าย

นโยบายและแนวปฏิบัติต่อสังคม / ชุมชน

บริษัทมีนโยบายที่จะดำเนินธุรกิจที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม และยึดมั่นการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี และปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนโดยไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในอันที่จะส่งเสริมและยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมและชุมชน

นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

บริษัทมีนโยบายที่ทำให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่เสริมสร้างคุณภาพ อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรักษาสุขภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของพนักงานอยู่เสมอ พร้อมทั้งส่งเสริมให้พนักงานมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผ่านกิจกรรมโดยให้พนักงานมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทจัดให้มีช่องทางในการรับและจัดการข้อร้องเรียน หรือการแจ้งเบาะแสของผู้มีส่วนได้เสียทุกส่วน ดังนี้

จดหมาย : คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 3 อาคารวีณาการ ชั้น 17
ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา
เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
E-mail : nok_cg@nokair.com
โทรศัพท์ : 0-2627-2000 ต่อ 2326
โทรสาร : 0-2285-6944

หมวดที่ 4 : การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

คณะกรรมการบริษัทมีนโยบายที่จะเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศทางการเงินและอื่นๆ ที่เกี่ยวกับธุรกิจและผลประโยชน์ของบริษัทที่ตรงต่อความเป็นจริง ครบถ้วน เพียงพอ สม่าเสมอ ทันเวลา แสดงให้เห็นถึงสถานะภาพทางการเงินและการประกอบกิจการที่แท้จริงของบริษัทรวมทั้งอนาคตของธุรกิจของบริษัท

คณะกรรมการบริษัทมุ่งมั่นที่จะดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสอย่างเคร่งครัด จัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลในเว็บไซต์ของบริษัท สื่อเผยแพร่ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้รับทราบข้อมูลของบริษัทได้อย่างทั่วถึง และจะทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับแนวทางที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงประกาศใช้บังคับ

นอกจากนี้ บริษัทให้ความสำคัญต่อรายงานทางการเงิน เพื่อให้แสดงถึงสถานะทางการเงินและผลการประกอบกิจการที่แท้จริงของบริษัทโดยอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอตามมาตรฐานการบัญชีซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปบริษัทจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกรรมการแต่ละท่าน ตลอดจนบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อยของบริษัท ในรายงานประจำปีของบริษัท (แบบ 56-2) และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และจะเปิดเผยคำตอบแทนของกรรมการและผู้บริหารระดับสูงในรายงานประจำปีของบริษัท (แบบ 56-2) และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) บังคับ ดังนั้น จึงได้กำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

นโยบายนักลงทุนสัมพันธ์

บริษัทจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ติดต่อสื่อสารกับนักลงทุนหรือผู้ถือหุ้น รวมถึงนักลงทุนสถาบันและผู้ถือหุ้นรายย่อยบริษัทจะจัดให้มีการประชุมเพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเป็นประจำ รวมทั้งจะเผยแพร่ข้อมูลขององค์กร ทั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลทั่วไปให้แก่ผู้ถือหุ้น นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ผ่านทางช่องทางต่างๆ ได้แก่ การรายงานต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และเว็บไซต์ของบริษัท (nok-th.listedcompany.com)

บริษัทยังให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับข่าวสารเป็นประจำ โดยผ่านช่องทางเว็บไซต์ของบริษัทซึ่งข้อมูลที่อยู่บนเว็บไซต์จะมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ งบการเงิน ข่าวประชาสัมพันธ์ รายงานประจำปีโครงสร้างบริษัทและผู้บริหาร โครงสร้างการถือหุ้น และผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุน สามารถติดต่อเพื่อขอรับทราบข้อมูลข่าวสารได้ที่

จดหมาย : ฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์
บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 3 อาคารวีณาการ ชั้น 17
ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา
เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
E-mail : nok_ir@nokair.com
โทรศัพท์ : 0-2627-2000 ต่อ ฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์
โทรสาร : 0-2285-6944

หมวดที่ 5 : ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท การกำกับดูแลกิจการให้เป็นไปตามเป้าหมายและแนวทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับของบริษัท และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานของบริษัท เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย คณะกรรมการบริษัทจะดูแลให้มีการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย นโยบาย ทิศทางการดำเนินงาน แผนกลยุทธ์ แผนงาน และงบประมาณประจำปีของบริษัท โดยคณะกรรมการบริษัทจะร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของธุรกิจร่วมกันก่อนที่จะพิจารณาอนุมัติ และติดตามให้มีการบริหารงานเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยจะยึดถือตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์พร้อมทั้งจะต้องดำเนินการตาม

คณะกรรมการของบริษัทมีจำนวน 12 ท่าน มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละ 3 ปี แบ่งเป็นกรรมการที่มาจากฝ่ายบริหารจำนวน 1 ท่าน กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารจำนวน 11 ท่าน โดยมีกรรมการที่มีคุณสมบัติเป็นอิสระตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด จำนวน 5 ท่าน ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ที่ได้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องมีจำนวนกรรมการอิสระมากกว่าหรือเท่ากับ 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด คณะกรรมการประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายอุตสาหกรรม ทั้งด้านธุรกิจ บัญชี และการเงินซึ่งเกี่ยวข้องและสนับสนุนธุรกิจบริษัททั้งหมด

ตามข้อบังคับของบริษัทกำหนดไว้ว่าในการประชุมสามัญประจำปี กรรมการต้องออกจากตำแหน่ง 1 ใน 3 ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงเป็น 3 ส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงที่สุดกับส่วน 1 ใน 3 กรรมการที่จะต้องออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สองภายหลังจดทะเบียนบริษัทนั้นให้ใช้วิธีจับสลากกันว่าผู้ใดจะออก ส่วนปีหลังๆ ต่อไปให้กรรมการคนที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดนั้นเป็นผู้ออกจากตำแหน่งอย่างไรก็ตาม กรรมการที่ออกตามวาระนั้นอาจได้รับเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่ก็ได้

กรรมการอิสระไม่สามารถดำรงตำแหน่งเกิน 9 ปี ต่อเนื่อง และครบกำหนดการดำรงตำแหน่งในแต่ละวาระในวันประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีที่ดินครบกำหนดออกตามวาระ

เพื่อให้บริษัทได้รับประโยชน์สูงสุดในการที่กรรมการบริษัทสามารถอุทิศเวลาสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการบริษัทจึงกำหนดเป็นนโยบายให้กรรมการบริษัทดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่นรวมไม่เกิน 5 บริษัท ทั้งนี้จะไม่ส่งผลใช้บังคับกับกรรมการที่ดำรงตำแหน่งเกิน 5 บริษัทก่อนวันประกาศใช้นโยบายนี้

ในกรณีประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะไปดำรงตำแหน่งกรรมการอนุกรรมการ คณะทำงาน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ปรึกษา หรือตำแหน่งใดๆ ในบริษัทหรือในนิติบุคคลอื่นที่มีใช้การปฏิบัติงานในกิจการของบริษัท ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทก่อนตอบรับการไปดำรงตำแหน่งดังกล่าว

บริษัทกำหนดให้มีการประชุมพิเศษกรรมการใหม่ทุกคน เพื่อได้รับทราบข้อมูลของบริษัทกฎระเบียบ คู่มือจรรยาบรรณ นโยบายต่างๆ สิทธิประโยชน์ที่กรรมการจะได้รับ และข้อมูลของบริษัทที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอก่อนปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการบรรยายแนะนำการดำเนินธุรกิจของบริษัทโดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและประธานเจ้าหน้าที่สายงานต่างๆ

บริษัทกำหนดให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารประชุมระหว่างกันเอง และกำหนดการประชุมระหว่างกรรมการอิสระ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่ออภิปรายประเด็นสำคัญต่างๆ ทางธุรกิจซึ่งเป็นประโยชน์

ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน โดยมีการสรุปประเด็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารรับทราบเพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

บริษัทได้แบ่งแยกบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างคณะกรรมการบริษัทกับผู้บริหารอย่างชัดเจน โดยคณะกรรมการทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการดำเนินงานของผู้บริหารในระดับนโยบาย ขณะที่ผู้บริหารทำหน้าที่บริหารงานของบริษัทในด้านต่างๆ ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด

ประธานกรรมการบริษัทเป็นกรรมการอิสระ และมีได้เป็นบุคคลเดียวกับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร มีอำนาจหน้าที่แบ่งแยกกันชัดเจนเพื่อเป็นการถ่วงดุลการจัดการและไม่มีผู้ใดมีอำนาจเบ็ดเสร็จ ประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ กับฝ่ายบริหารของบริษัท และมีหน้าที่รับผิดชอบเพียงการกำหนดนโยบายและให้คำปรึกษาเท่านั้น พร้อมกันนี้คณะกรรมการได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ อันได้แก่

1. คณะกรรมการตรวจสอบ ทำหน้าที่ช่วยกำกับดูแลกิจการของบริษัท โดยคณะกรรมการตรวจสอบมีจำนวน 3 ท่าน ทุกท่านเป็นกรรมการอิสระ คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่เฝ้าสังเกตประสิทธิภาพของงานตรวจสอบ การจัดการความเสี่ยง การควบคุมทางการเงินและการบัญชีภายใน และการรายงานทางการเงิน รวมทั้งหน้าที่อื่นๆ ตามที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด
2. คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ทำหน้าที่ช่วยกำกับดูแลในด้านการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท เพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และผู้บริหารระดับสูงเพื่อมาทดแทนตำแหน่งกรรมการหรือผู้บริหารระดับสูงที่ว่างลงหรือครบวาระเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณา กลั่นกรอง และหรือผู้ถือหุ้นเพื่ออนุมัติแล้วแต่กรณี โดยคณะกรรมการสรรหาจำนวน 3 ท่าน โดยประธานคณะกรรมการสรรหาเป็นกรรมการอิสระ
3. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ทำหน้าที่ช่วยกำกับดูแลกำหนดแนวทางและนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งรายงานให้คณะกรรมการบริษัทได้รับทราบถึงความเสี่ยงและแนวทางในการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสมและเพียงพอ
4. คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทำหน้าที่ช่วยด้านการกำกับดูแลกิจการของบริษัทให้เป็นไปในแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน และมุ่งเน้นการส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืน
5. คณะกรรมการบริหาร ทำหน้าที่ สนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริษัท ให้สอดคล้องกับทิศทาง นโยบาย และกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจตามที่คณะกรรมการบริษัทกำหนดไว้

พร้อมกันนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อเป็นการกำกับและช่วยดูแลกิจการทั้งสิ้นอีก 5 คณะ ได้แก่

1. คณะกรรมการฝ่ายบริหาร (Management Committee : MC) มีหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ทางธุรกิจ แผนธุรกิจและงบประมาณให้สอดคล้องกับนโยบายบริษัท รับผิดชอบในการตัดสินใจและสั่งการ ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท รวมทั้งดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท กำกับดูแลการดำเนินงานของฝ่ายจัดการให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ปฏิบัติตามมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น และมติคณะกรรมการบริษัทโดยชอบด้วยกฎหมาย
2. คณะกรรมการ People Management มีหน้าที่บริหารจัดการ รวมถึงกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบต่างๆ ภายในบริษัท และกรณีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรบุคคล ให้สอดคล้องกับนโยบายของบริษัท
3. คณะกรรมการ Commercial Management มีหน้าที่บริหารจัดการ รวมถึงกำหนดกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการพาณิชย์การกำหนดราคาบัตรโดยสาร การกำหนดตารางบิน การกำหนดเส้นทางบิน ให้สอดคล้องกับนโยบายบริษัท
4. คณะกรรมการ Operating Management มีหน้าที่บริหารจัดการรวมถึงกำหนดกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการบิน และกรณีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับนโยบายบริษัท
5. คณะกรรมการระบบการจัดการด้านนิรภัย (Safety Management System Committee) มีหน้าที่ในการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการด้านนิรภัยภายในบริษัทให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นไปตามที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (The International Civil Aviation Organization : ICAO) และกฎหมาย ระเบียบข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนั้น คณะกรรมการบริษัทจัดให้บริษัทมีระบบควบคุมภายในที่ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านการเงินและการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการปกป้องดูแลรักษาทรัพย์สินของบริษัทอยู่เสมอ จัดให้มีการกำหนดลำดับขั้นของอำนาจอนุมัติ และความรับผิดชอบของผู้บริหารและพนักงานที่มีการตรวจสอบและถ่วงดุลในตัว กำหนดระเบียบการปฏิบัติงานอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร มีหน่วยงานตรวจสอบภายในที่เป็นอิสระ ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานให้เป็นไปตามระเบียบที่วางไว้ รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพและความเพียงพอของการควบคุมภายในของหน่วยงานต่างๆ ในบริษัท

การนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 มาปรับใช้

คณะกรรมการบริษัทนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 ซึ่งประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) มาปรับใช้ตั้งแต่ปี 2561

โดยในปี 2562 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ได้นำเสนอการปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีต่อคณะกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2562 ซึ่งคณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติการปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีเกี่ยวกับกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการอิสระไม่เกิน 9 ปีโดยไม่มีข้อยกเว้น

สำหรับการปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทในปี 2562 ตามแนวทางของหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560 สรุปได้ ดังนี้

หลักปฏิบัติ 1 : ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบของคณะกรรมการในฐานะผู้นำองค์กรที่สร้างคุณค่า ให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน

1.1 ตระหนักถึงบทบาทและความรับผิดชอบในฐานะผู้นำ

คณะกรรมการบริษัทตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในฐานะผู้นำที่ต้องกำกับดูแลให้องค์กรมีการบริหารจัดการที่ดี คณะกรรมการบริษัทจึงได้กำหนดกฎบัตรของคณะกรรมการบริษัท ซึ่งครอบคลุม

- (1) การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- (2) การกำหนดกลยุทธ์ นโยบายการดำเนินงาน ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรสำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- (3) การติดตาม ประเมินผล และดูแลการรายงานผลการดำเนินงาน
- (4) บริษัทได้เปิดเผยขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัทไว้ในหัวข้อคณะกรรมการบริษัท และเผยแพร่กฎบัตรของคณะกรรมการบริษัทไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท (<http://nok-th.listedcompany.com/cg.html>)

1.2 การสร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน

ในการสร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน คณะกรรมการบริษัทได้กำกับดูแลกิจการเพื่อให้นำไปสู่

- (1) สามารถแข่งขันได้ และมีผลประโยชน์ที่ดีโดยคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว
- (2) ประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิและมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสีย
- (3) เป็นประโยชน์ต่อสังคม และพัฒนาหรือลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม
- (4) สามารถปรับตัวได้ภายใต้ปัจจัยการเปลี่ยนแปลง

1.3 ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ รับผิดชอบ และซื่อสัตย์สุจริตต่อองค์กร

คณะกรรมการบริษัทได้กำกับดูแลให้กรรมการทุกคนและผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ รับผิดชอบ (duty of care) และซื่อสัตย์สุจริตต่อองค์กร (duty of loyalty) และดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปตามกฎหมาย อาทิ พรบ.หลักทรัพย์

และตลาดหลักทรัพย์ ข้อบังคับ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น เป็นต้น และมีกระบวนการอนุมัติในการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น การลงทุน การทำธุรกรรมที่มีผลกระทบต่อกิจการอย่างมีนัยสำคัญ การทำรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สิน การจ่ายเงินปันผล เป็นต้น ให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ข้อกำหนด และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องต่างๆ

เพื่อให้บริษัทมีการประกอบธุรกิจด้วยคุณธรรมและจริยธรรม คณะกรรมการบริษัทจึงจัดให้มีนโยบายเกี่ยวกับจรรยาบรรณและข้อพึงปฏิบัติในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน (Codes of Conduct) ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และประกาศให้กรรมการ ผู้บริหารและพนักงาน ได้รับทราบเพื่อถือปฏิบัติ โดยได้เผยแพร่ไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท (<http://nok-th.listedcompany.com/cg.html>) และเครือข่ายภายในของบริษัท (nokintranet) รวมถึงมีการติดตามการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวเป็นประจำ

1.4 ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทจัดทำกฎบัตรของคณะกรรมการบริษัท และอนุมัตินโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อใช้อ้างอิงในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการทุกคน ซึ่งกำหนดขอบเขตหน้าที่ในการดำเนินการอย่างชัดเจน และที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 12/2562 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2562 ได้มีมติอนุมัติการปรับปรุงนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทฉบับล่าสุด โดยได้เผยแพร่ไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท (<http://nok-th.listedcompany.com/cg.html>) และเครือข่ายภายในของบริษัท (nokintranet)

หลักปฏิบัติ 2 กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการ ที่นำไปเพื่อความยั่งยืน

2.1 กำหนดหรือดูแลให้เป้าหมายหลักของกิจการเป็นไปเพื่อความยั่งยืน

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการ (objectives) เป็นไปเพื่อความยั่งยืน โดยเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักที่สอดคล้องกับการสร้างคุณค่าให้กิจการ ลูกค้า ผู้มีส่วนได้เสียและสังคมโดยรวม ดังนี้

- 1) วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายหลัก (objectives) ที่ชัดเจนเหมาะสม สามารถใช้เป็นแนวคิดหลักในการกำหนดรูปแบบธุรกิจ (business model) และสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน โดยจัดทำเป็นคำขวัญ วิสัยทัศน์ ดังนี้

คำขวัญ (Motto) :

“We Fly Smiles” หรือ “ทุกเที่ยวบินมีรอยยิ้ม”

วิสัยทัศน์ (Vision) :

“มุ่งสู่การเป็นสายการบินแห่งนวัตกรรมที่ล้ำสมัยที่สุด และเป็นผู้ให้บริการด้านการเดินทางที่สะดวกสบายแก่ผู้โดยสารทั่วโลกในราคาที่คุ้มค่าพร้อมกับตัวเลือกอันหลากหลาย และยังคงเปี่ยมไปด้วยบริการที่สัมผัสได้ถึงความเป็นไทยอย่างแท้จริง”

- 2) ค่านิยมขององค์กร คือ แนวปฏิบัติที่เหมาะสมซึ่งกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อมุ่งเน้นให้พนักงานทุกคนปฏิบัติ อันจะทำให้เกิดความเป็นระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงาน และส่งผลให้ภาพรวมการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์กร ค่านิยมขององค์กร : คือ “2BE SAFE” ซึ่งประกอบด้วย

Be Creative คิดสร้างสรรค์ สร้างสิ่งใหม่ๆ มุ่งมั่นพัฒนางาน นำความคิดและไอเดียใหม่ๆ มาประยุกต์ให้ดีกว่า และแตกต่าง มีความยืดหยุ่นพร้อมปรับตัว

Be Courageous กล้าคิด กล้าทำ กล้าทดลองในสิ่งใหม่ที่ตนเองคิด และกล้ารับผิดชอบ กล้าที่จะแก้ไข กล้ายอมรับความจริงในสิ่งที่เกิดขึ้น ในสิ่งที่ทำ ค้นหาสาเหตุของปัญหา

Safety มีจิตสำนึก ตระหนัก ใส่ใจเรื่องความปลอดภัยในทุกๆ ด้าน และมุ่งมั่นในการให้บริการโดยคำนึงถึงความปลอดภัยทางการบินอย่างสูงสุดด้วยมาตรฐานสากล นำหลักการ Just Culture มาประยุกต์ใช้ทั้งในการทำงาน และชีวิตประจำวัน มีความรู้ ความเข้าใจกฎระเบียบและกฎหมายความปลอดภัยที่กำหนด

Accountability มีความสำนึกรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ปฏิบัติด้วยความตั้งใจอย่างเต็มความสามารถ ทำงานด้วยความโปร่งใส เปิดเผย พร้อมทั้งจะให้ตรวจสอบ รวมถึงรับผิดชอบในผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย

Fun มี passion ในการทำงาน ทำงานอย่างมีความสุขและสนุกสนาน ใส่ใจ มุ่งมั่นในงานทุกชิ้นสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ ใช้ความสนุกใส่ลงไปในการทำงาน สร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ให้มีบรรยากาศที่เต็มไปด้วยแรงบันดาลใจ และส่งต่อให้กับทุกคนรอบข้าง

Efficiency พัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน โดยมุ่งเน้นการประหยัดต้นทุน ประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา และคงไว้ซึ่งความเป็นมืออาชีพ และเหนือกว่าคู่แข่ง

- 3) คณะกรรมการบริษัทส่งเสริมให้การสื่อสารถ่ายทอดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักขององค์กรสะท้อนอยู่ในการตัดสินใจและการดำเนินงานของบุคลากรในทุกระดับ

2.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมายประจำปีมีความสอดคล้องกับการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของกิจการ

คณะกรรมการบริษัทมีการกำกับดูแลเพื่อให้มั่นใจว่า วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักรวมทั้งกลยุทธ์ในระยะปานกลาง และ/หรือประจำปีของบริษัทสอดคล้องกับการบรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของบริษัท โดยมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย ดังนี้

- 1) กำกับดูแลให้มีการจัดทำ และ/หรือทบทวน กลยุทธ์และแผนงานประจำปีที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของบริษัท โดยคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ในปัจจุบัน ตลอดจนโอกาสและความเสี่ยงที่ยอมรับได้
- 2) สนับสนุนให้มีการจัดทำหรือทบทวนวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์สำหรับระยะปานกลาง 3-5 ปี เพื่อให้มั่นใจว่า กลยุทธ์และแผนงานประจำปีได้มีการคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว และสามารถคาดการณ์ได้ตามสมควร
- 3) กำหนดให้กลยุทธ์และแผนงานประจำปีมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ปัจจัยความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องตลอดสาย value chain รวมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่อาจมีผลต่อการบรรลุเป้าหมายหลักของบริษัท
- 4) กำหนดและดูแลให้มีการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมและนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างความสามารถในการแข่งขันและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย โดยอยู่บนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
- 5) กำหนดเป้าหมายให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและศักยภาพของบริษัท โดยกำหนดเป้าหมายทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน รวมทั้งตระหนักถึงความเสี่ยงของการตั้งเป้าหมายที่อาจนำไปสู่การประทุพผิตที่ผิดกฎหมายหรือขาดจริยธรรม

หลักปฏิบัติ 3 เสริมสร้างคณะกรรมการที่มีประสิทธิภาพ

3.1 โครงสร้างคณะกรรมการบริษัทและสัดส่วนกรรมการอิสระ

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดและทบทวนโครงสร้างคณะกรรมการ ทั้งในเรื่องขนาดและองค์ประกอบ สัดส่วนกรรมการที่เป็นอิสระที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการนำพาองค์กรสู่วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักที่กำหนดไว้ โดยได้กำหนดองค์ประกอบและสัดส่วนของกรรมการอิสระไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการบริษัทและในนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทประกอบด้วยกรรมการที่มีคุณสมบัติตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัดและประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ รวมถึงกฎหมายและกฎระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง มีคุณสมบัติหลากหลาย ทั้งในด้านทักษะ ประสบการณ์ ความสามารถและคุณลักษณะ เฉพาะด้าน ตลอดจนเพศและอายุที่จำเป็นต่อการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของบริษัท และสามารถเข้าใจและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งมีกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารอย่างน้อย 1 คนที่มีประสบการณ์ในธุรกิจหรืออุตสาหกรรมหลักที่บริษัทดำเนินกิจการอยู่ ซึ่งได้พิจารณาตามองค์ประกอบความรู้ความชำนาญของกรรมการ เพื่อให้มั่นใจว่าจะได้คณะกรรมการโดยรวมที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท

คณะกรรมการบริษัทมีสัดส่วนระหว่างกรรมการที่เป็นผู้บริหารและกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารที่สะท้อนอำนาจที่ถ่วงดุลกัน อย่างเหมาะสม โครงสร้างคณะกรรมการบริษัทในปัจจุบันมีกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารในสัดส่วนที่เกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด โดยมีกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร 11 คน จากกรรมการบริษัททั้งหมด 12 คน ซึ่งเป็นขนาดคณะกรรมการที่เหมาะสมตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่ควรเกิน 12 คน) และ เหมาะกับขนาด ประเภท และความซับซ้อนของธุรกิจของบริษัท และมีกรรมการที่เป็นผู้หญิงจำนวน 3 คน ซึ่ง 2 คนเป็นกรรมการอิสระด้วย จะเห็นได้ว่ากรรมการส่วนใหญ่ของบริษัทเป็นกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารจึงสามารถให้ความเห็นเกี่ยวกับการทำงานของฝ่ายบริหารอย่างอิสระ

บริษัทกำหนดให้มีกรรมการอิสระซึ่งสามารถให้ความเห็นเกี่ยวกับการทำงานของฝ่ายบริหารได้อย่างอิสระ จำนวน 5 คน และมีคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยกรรมการอิสระจำนวน 3 คน ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบและข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ซึ่งจำนวนกรรมการทั้งหมดเป็นไปตามสัดส่วนอย่างยุติธรรมของเงินทุนของผู้ถือหุ้นแต่ละกลุ่ม

บริษัทมีการเปิดเผยองค์ประกอบของคณะกรรมการที่มีความหลากหลายและข้อมูลกรรมการ อาทิ อายุ เพศ ประวัติการศึกษา ประสบการณ์ สัดส่วนการถือหุ้น จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่งกรรมการ และการดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนไว้ในหัวข้อประวัติคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร

โครงสร้างคณะกรรมการบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีกรรมการ จำนวน 12 ท่าน ประกอบด้วย

กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร	6 ท่าน
กรรมการที่เป็นผู้บริหาร	1 ท่าน
กรรมการอิสระ	5 ท่าน คิดเป็นร้อยละ 41.66 ของกรรมการทั้งหมด

3.2 ตำแหน่งประธานกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมเป็นประธานกรรมการ และดูแลให้มั่นใจว่า องค์ประกอบและการดำเนินงานของคณะกรรมการเอื้อต่อการใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจอย่างมีอิสระ โดยกำหนดไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท หมวดที่ 5 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ประธานกรรมการบริษัทต้องเป็นกรรมการอิสระและมีได้เป็นบุคคลเดียวกับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร มีอำนาจหน้าที่แบ่งแยกกันชัดเจนเพื่อเป็นการถ่วงดุลการจัดการและไม่มีผู้ใดมีอำนาจเบ็ดเสร็จ ประธานกรรมการไม่มีความสัมพันธ์ใดๆ กับฝ่ายบริหารของบริษัท และมีหน้าที่รับผิดชอบเพียงการกำหนดนโยบายและให้คำปรึกษาเท่านั้น

3.3 การสรรหากรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนเพื่อทำหน้าที่พิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสมในการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อดำรงตำแหน่งกรรมการ บริษัท รวมทั้งคัดเลือกบุคคลและเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และ/หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการบริษัท

โครงสร้างคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยสมาชิกอย่างน้อย 3 ท่าน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนมีสมาชิก 2 ท่าน ทั้ง 2 ท่านรวมถึงประธานเป็นกรรมการอิสระ

3.4 ค่าตอบแทนกรรมการบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนเพื่อทำหน้าที่พิจารณาทบทวนนโยบายและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนและผลประโยชน์ของกรรมการบริษัท รวมถึงให้ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อนำเสนอค่าตอบแทนกรรมการบริษัทต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการบริษัทนำเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติ

โครงสร้างคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนประกอบด้วยสมาชิกอย่างน้อย 3 ท่าน ณ วันที่ 31 ธันวาคม

2562 คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนมีสมาชิก 2 ท่าน ทั้ง 2 ท่านรวมถึงประธานเป็นกรรมการอิสระ

บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลค่าตอบแทนกรรมการบริษัทไว้ในหัวข้อค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหาร

3.5 การจัดสรรเวลาอย่างเพียงพอของกรรมการบริษัท

เพื่อให้บริษัทได้รับประโยชน์สูงสุดในการที่กรรมการบริษัทสามารถใช้เวลาสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการบริษัทจึงกำหนดเป็นนโยบายให้กรรมการบริษัทดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่นรวมไม่เกิน 5 บริษัท ทั้งนี้ จะไม่มีผลใช้บังคับกับกรรมการที่ดำรงตำแหน่งเกิน 5 บริษัท ก่อนวันประกาศใช้นโยบายนี้ (ก่อน 13 ธันวาคม 2561) ปัจจุบันมีกรรมการเพียงท่านเดียวที่ดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนเกิน 5 บริษัทก่อนวันประกาศใช้นโยบายนี้ คือคุณประเสริฐ บุญสัมพันธ์ โดยดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระและประธานกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2561

บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลการดำรงตำแหน่งอื่นของกรรมการไว้ในหัวข้อประวัติกรรมการบริษัทและผู้บริหาร

คณะกรรมการบริษัททุกท่านมีความตั้งใจที่จะเข้าร่วมประชุมตามกำหนดการ ทั้งการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการชุดย่อย การประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี ในปี 2562 ค่าเฉลี่ยการเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการบริษัทอยู่ที่ 81.3% โดยบริษัทได้เปิดเผยข้อมูลการเข้าร่วมประชุมของกรรมการบริษัทและกรรมการชุดย่อยไว้ในหัวข้อการประชุมคณะกรรมการบริษัท

3.6 การกำกับดูแลนโยบายและการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

บริษัทกำหนดให้มีนโยบายการบริหารงานในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และกิจการที่ควบคุมร่วมกัน เพื่อใช้ในการกำกับดูแลนโยบายและดำเนินงานของบริษัทย่อยและกิจการอื่นที่บริษัทไปลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ โดยสรุปเป็นประเด็น ดังนี้

- 1) แต่งตั้งตัวแทนไปดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วม
- 2) ติดตามการดำเนินงานรวมถึงผลประโยชน์ของบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมอย่างใกล้ชิด และนำเสนอผลการวิเคราะห์ รวมถึงแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริษัท
- 3) ควบคุมดูแลการดำเนินธุรกิจของบริษัทย่อยและบริษัทร่วมให้เป็นไปตามนโยบาย หลักเกณฑ์ ระเบียบ และข้อบังคับของบริษัท และกฎหมายของบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้อง
- 4) เปิดเผยข้อมูลฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานการทำรายการกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกัน การได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สิน การทำรายการอื่นที่สำคัญ การเพิ่มทุน การลงทุน การเลิกบริษัทย่อย
- 5) การเข้าร่วมทุนในกิจการอื่นอย่างมีนัยสำคัญ กำหนดให้มีการจัดทำข้อตกลงเพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจในการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ

3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการทั้งแบบคณะและแบบรายบุคคล โดยเป็นวิธีประเมินด้วยตัวเอง (self-evaluation) และวิธีประเมินแบบไขว้ (cross evaluation) รวมถึงการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุดย่อย อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้กรรมการได้มีการพิจารณาทบทวนผลงาน ประเด็นและอุปสรรคต่างๆ ในระหว่างปีที่ผ่านมา และเป็นการเพิ่มประสิทธิผลการทำงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีดำเนินการจัดทำ และทบทวนแบบประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบนพื้นฐานตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติ ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลงานของคณะกรรมการทั้งคณะ คณะกรรมการชุดย่อยรายบุคคล คณะกรรมการรายบุคคล และระดับคะแนน (1= ต้องปรับปรุง, 2 = พอใช้, 3 = ดี และ 4 ดีมาก) เป็นไปตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ คณะกรรมการมอบหมายให้เลขานุการบริษัทเป็นผู้จัดส่งและรวบรวมแบบประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่กรรมการจากกรรมการแต่ละท่าน รวมทั้งสรุปผลการประเมินให้ประธานกรรมการ และคณะกรรมการบริษัทรับทราบ ซึ่งในปี 2562 ผลการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละชุดอยู่ในระดับดีมาก โดยหัวข้อการประเมินครอบคลุมเนื้อหาดังนี้

หัวข้อการประเมิน	กรรมการ ทั้งคณะ	คณะ กรรมการ ชุดย่อย	คณะ กรรมการ รายบุคคล
โครงสร้างและคุณสมบัติ ของกรรมการ	/	/	/
บทบาท/หน้าที่/ ความรับผิดชอบ ของกรรมการ	/	/	/
การปฏิบัติหน้าที่ ของคณะกรรมการ	/	/	/
การกำกับดูแลและ ความสัมพันธ์กับ ฝ่ายบริหาร	/	-	-
การฝึกอบรมและ พัฒนาตนเอง	/	-	/

ทั้งนี้ ในปี 2562 คณะกรรมการได้มีการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร โดยผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดี โดยหัวข้อการประเมินครอบคลุมตามแนวทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เช่น การกำหนดและดำเนิน

การตามแผนกลยุทธ์ ภาวะความเป็นผู้นำ การวางแผนและผลปฏิบัติทางการเงิน ความสัมพันธ์กับคณะกรรมการ และความรู้ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ เป็นต้น

3.8 การปฐมนิเทศและการพัฒนาความรู้

เพื่อให้มั่นใจว่าบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการใหม่จะได้รับคำแนะนำและมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลัก วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมองค์กร ตลอดจนลักษณะธุรกิจและแนวทางการดำเนินธุรกิจของบริษัท บริษัทจึงกำหนดเป็นนโยบายให้มีการปฐมนิเทศกรรมการใหม่ทุกคน เพื่อได้รับทราบข้อมูลของบริษัท กฎระเบียบ คู่มือจรรยาบรรณ นโยบายต่างๆ สิทธิประโยชน์ที่กรรมการจะได้รับ และข้อมูลของบริษัทที่เกี่ยวข้องอย่างเพียงพอก่อนปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงการบรรยายแนะนำการดำเนินธุรกิจของบริษัทโดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและประธานเจ้าหน้าที่สายงานต่างๆ

บริษัทสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ที่จำเป็นของคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ของคณะกรรมการไว้ในหัวข้อประวัติคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร

3.9 การประชุมคณะกรรมการและการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ

บริษัทได้กำหนดวันประชุมคณะกรรมการบริษัทได้ล่วงหน้าทั้งปี เพื่อให้กรรมการสามารถจัดเวลาและเข้าร่วมประชุมได้ โดยในปี 2562 มีการกำหนดประชุมคณะกรรมการบริษัททั้งสิ้นจำนวน 12 ครั้ง

คณะกรรมการบริษัทมีความเป็นอิสระในการให้ความเห็นชอบต่อวิสัยทัศน์ ภารกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายแผนงานและงบประมาณของบริษัทที่นำเสนอโดยฝ่ายบริหารของบริษัท

บริษัทกำหนดให้มีการส่งหนังสือนัดประชุมและเอกสารประกอบการประชุมให้แก่กรรมการล่วงหน้าอย่างน้อย 7 วัน ก่อนการประชุม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นเร่งด่วนเพื่อรักษาสิทธิประโยชน์ของบริษัท จะแจ้งการนัดหมายประชุมโดยวิธีอื่นและกำหนดวันประชุมให้เร็วกว่านั้นก็ได้

คณะกรรมการบริษัทสนับสนุนให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารเชิญผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริษัทเพื่อให้ข้อมูลรายละเอียดที่เป็นประโยชน์ในฐานะที่เป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง อีกทั้งเป็นโอกาสที่จะได้ทำความรู้จักผู้บริหารระดับสูงสำหรับใช้ประกอบการพิจารณาแผนการสืบทอดตำแหน่งด้วย

บริษัทกำหนดเป็นนโยบายให้กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารประชุมระหว่างกันเอง และกำหนดการประชุมระหว่างกรรมการอิสระอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่ออภิปรายประเด็นสำคัญต่างๆ ทาง

ธุรกิจซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน โดยมีการสรุปประเด็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารรับทราบเพื่อนำไปพัฒนาการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยในปี 2562 มีการประชุม 2 ครั้ง เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2562 และวันที่ 27 กันยายน 2562

คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาคุณสมบัติและประสบการณ์ของตำแหน่งเลขานุการบริษัทอย่างเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการบริษัท ดูแลการจัดการเอกสารการประชุมคณะกรรมการบริษัท เอกสารสำคัญต่างๆ และกิจกรรมของคณะกรรมการบริษัท รวมทั้งประสานงานให้มีการปฏิบัติตามมติคณะกรรมการบริษัท โดยบริษัทได้เปิดเผยคุณสมบัติและประสบการณ์ของเลขานุการบริษัทไว้ในหัวข้อประวัติคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร

บริษัทสนับสนุนการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ของเลขานุการบริษัทอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ เลขานุการบริษัทได้เข้าอบรม สัมมนา และพัฒนาความรู้ ในหัวข้อ

- Enhancing Good Corporate Governance based on CGR Scorecard

หลักปฏิบัติ 4 สรรหาและพัฒนาผู้บริหารระดับสูงและการบริหารบุคลากร

4.1 การสรรหาและพัฒนาประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการบริษัทมอบหมายให้คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนเป็นผู้พิจารณานโยบายและหลักเกณฑ์ในการสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท และคณะกรรมการบริษัทมอบหมายให้คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมเพื่อดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหาร รวมทั้งคัดเลือกบุคคลและเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อนำเสนอต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารพิจารณาถ้อยแถลงและคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติแต่งตั้งตามลำดับ

คณะกรรมการบริษัทสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการอบรมและพัฒนาแก่ผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรภายในที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการ รวมทั้งการอบรมและพัฒนาด้านต่างๆ ที่เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

บริษัทได้กำหนดเป็นนโยบายในกรณีประธานเจ้าหน้าที่บริหารจะไปดำรงตำแหน่งกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ปรึกษา หรือตำแหน่งใดๆ ในบริษัทหรือในนิติบุคคลอื่นที่มีใช้การปฏิบัติงานในกิจการของบริษัท ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทก่อนตอบรับการไปดำรงตำแหน่งดังกล่าว

4.2 โครงสร้างค่าตอบแทนและการประเมินผลผู้บริหารระดับสูง

คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทให้เป็นผู้พิจารณาทบทวนนโยบายและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนและผลประโยชน์ของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายหลักขององค์กรและสอดคล้องกับผลประโยชน์ของกิจการในระยะยาว

คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนมีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อนำเสนอค่าตอบแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงของบริษัทต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท โดยบริษัทได้เปิดเผยค่าตอบแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและผู้บริหารระดับสูงไว้ในหัวข้อค่าตอบแทนผู้บริหาร

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดให้มีการประเมินผลงานประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นประจำทุกปีโดยคณะกรรมการบริษัทเป็นผู้ประเมิน และมอบหมายให้ประธานเจ้าหน้าที่บริหารร่วมกับฝ่ายทรัพยากรมนุษย์จัดทำแบบประเมินและดำเนินการประเมินผลงานของผู้บริหารระดับสูงจนถึงพนักงานระดับปฏิบัติการเป็นประจำทุกปี

4.3 โครงสร้างและความสัมพันธ์ของผู้ถือหุ้น

คณะกรรมการบริษัทดูแลผู้ถือหุ้นของบริษัทและความสัมพันธ์ของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่อาจมีผลกระทบต่อการบริหารและการดำเนินงานของบริษัท จึงกำหนดนโยบายการเข้าทำรายการระหว่างกัน โดยกำหนดให้บุคคลที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์จะไม่สามารถอนุมัติรายการที่เกี่ยวข้องกับตนได้ โดยผ่านการพิจารณาลั่นกรองให้ความเห็นจากคณะกรรมการตรวจสอบก่อนทำรายการดังกล่าว

4.4 การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

บริษัทให้ความสำคัญต่อการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางธุรกิจและสภาพแวดล้อมทางทางเศรษฐกิจ บริษัทเชื่อมั่นว่าบุคลากรของบริษัทมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน โดยบริษัทจัดให้มีการพัฒนาและฝึกอบรมเป็นประจำทุกปี มีแผนการฝึกอบรมพัฒนาเพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลไว้ในหัวข้อนโยบายการพัฒนาบุคลากร

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อส่งเสริมการออมของพนักงานในระยะยาวและเป็นแรงจูงใจทำให้พนักงานทำงานกับบริษัทเป็นระยะเวลานานก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้างซึ่งช่วยให้ประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น โดยพนักงานสามารถเลือกนโยบายการลงทุนที่สอดคล้องกับช่วงอายุ ระดับความเสี่ยงได้ บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลไว้ในหัวข้อกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

หลักปฏิบัติ 5 ส่งเสริมวัฒนธรรมและการประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

5.1 การส่งเสริมวัฒนธรรม

บริษัทให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมอันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลกและเทคโนโลยี ซึ่งทำให้เกิดความคาดหวังของลูกค้า คู่ค้า และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญที่ต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ หรือสร้างคุณค่าร่วมกัน ทั้งแก่กิจการ ลูกค้า คู่ค้า ตลอดจนสังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นอยู่บนพื้นฐานของหลักจริยธรรมที่ดีในการดำเนินธุรกิจ

5.2 การประกอบธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

บริษัทได้ตระหนักและรับรู้ถึงสิทธิของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายใน และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียภายนอก ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียเหล่านี้ควรได้รับการดูแลตามสิทธิที่มีตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บริษัทจึงกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติไว้ในนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัท โดยสรุป ดังนี้

• ความรับผิดชอบต่อพนักงาน

บริษัทตระหนักดีว่า พนักงานเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายของบริษัทที่มีคุณค่ายิ่ง จึงเป็นนโยบายของบริษัทที่จะให้การปฏิบัติต่อพนักงานเป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องและอย่างเป็นธรรม ทั้งในด้านโอกาส ผลตอบแทน การแต่งตั้ง โยกย้าย ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว บริษัทจึงมีหลักปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ปฏิบัติต่อพนักงานด้วยความสุภาพ และให้ความเคารพต่อความเป็นปัจเจกชน เคารพสิทธิมนุษยชน
- 2) ให้ผลตอบแทนที่เป็นธรรมต่อพนักงาน รวมทั้งมีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน และให้ความสำคัญในการดูแลสวัสดิการของพนักงาน โดยจัดให้มีสวัสดิการประกันแบบกลุ่ม(ประกันสุขภาพกรณีคนไข้ใน ประกันอุบัติเหตุ และประกันชีวิต) ประกันการสูญเสียใบอนุญาตแบบถาวรสำหรับนักบิน สวัสดิการเบิกค่ารักษาพยาบาลกรณีคนไข้นอกกระเช้าเยี่ยมพนักงานกรณีเจ็บป่วยและคลอดบุตร สวัสดิการตรวจสุขภาพประจำปี สวัสดิการตัวโดยสาร และสวัสดิการมงคลสมรส เป็นต้น
- 3) ดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของพนักงาน โดยบริษัทมีความรับผิดชอบต่อในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมการทำงานให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของพนักงานอยู่เสมอ และยึดมั่นปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานอย่างเคร่งครัด รวมทั้งบริษัทได้ดำเนินงานด้านความปลอดภัย ภายใต้ระบบการจัดการด้านความปลอดภัย (Safety Management System : SMS) เพื่อให้บริษัทมีการบริหารจัดการด้าน

ความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ในปีที่ผ่านมาบริษัทได้ดำเนินการสนับสนุนและส่งเสริมด้านความปลอดภัยในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดอบรมหลักสูตรความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานให้กับพนักงานที่เข้าใหม่ หลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างาน หลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับบริหาร หลักสูตรการดับเพลิงขั้นต้น และเข้าร่วมกิจกรรมสัปดาห์ความปลอดภัยในการทำงานกับฝ่ายช่าง บมจ. การบินไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ ส่งเสริม สนับสนุนให้พนักงาน และผู้ปฏิบัติงาน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และเข้าร่วมการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ รวมถึงการสื่อสารข่าวสารความรู้ทางด้านความปลอดภัย ความมั่นคง และคุณภาพ (SSQ Bulletin) ไปยังพนักงานผ่านทางระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ของบริษัทอยู่เสมอ เป็นต้น ทั้งนี้จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ สถิติการเกิดอุบัติเหตุของบริษัทประจำปี 2562 มีทั้งหมดจำนวน 7 ครั้ง โดยพนักงานได้รับบาดเจ็บเพียงเล็กน้อยและไม่ต้องหยุดงาน

- 4) การแต่งตั้ง โยกย้าย รวมถึงการให้รางวัลและการลงโทษพนักงาน กระทำด้วยความสุจริตใจ และตั้งอยู่บนพื้นฐานความรู้ ความสามารถและความเหมาะสมของพนักงานนั้น
- 5) ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถของพนักงาน โดยให้โอกาสอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาความสามารถของพนักงานให้เกิดศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ซึ่งบริษัทมีการกำหนดและวางแผนการฝึกอบรมพัฒนาทั้งภายในและภายนอกองค์กรให้แก่พนักงานเป็นประจำทุกปี
- 6) รับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานความรู้ทางวิชาชีพของพนักงาน เช่นดำเนินการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมความปลอดภัย (Safety Culture Survey) เพื่อนำปรับปรุง พัฒนาวัฒนธรรมความปลอดภัยภายในบริษัท
- 7) ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กับพนักงานอย่างเคร่งครัด

• ความรับผิดชอบต่อลูกค้า

บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของลูกค้า โดยปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องและคำนึงถึงสุขภาพ ความปลอดภัย ความเป็นธรรม ความพึงพอใจของลูกค้า และกระทำอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม จึงได้กำหนดนโยบายในการปฏิบัติต่อลูกค้าดังนี้

- 1) บริการลูกค้าด้วยความสุภาพ มีความกระตือรือร้น พร้อมให้บริการ ต้อนรับด้วยความจริงใจ เต็มใจ ตั้งใจ และใส่ใจดูแลผู้รับบริการดุจดั่งญาติ พี่น้อง บริการด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และน่าเชื่อถือ
- 2) รักษาความลับของลูกค้า และไม่นำไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องโดยมิชอบ
- 3) ให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง เพียงพอ และทันต่อเหตุการณ์แก่ลูกค้า เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับบริการที่บริษัทให้กับลูกค้าโดยไม่มีการโฆษณาเกินความเป็นจริงที่เป็นเหตุให้ลูกค้าเข้าใจผิดเกี่ยวกับคุณภาพ หรือเงื่อนไขใดๆ ของบริการ
- 4) ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการให้บริการของบริษัทให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์กับลูกค้าสูงสุด

• ความรับผิดชอบต่อลูกค้า และ/หรือ เจ้าหน้าที่

บริษัทมีนโยบายให้พนักงานปฏิบัติต่อลูกค้าและ/หรือเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม ซื่อสัตย์ และไม่เอาัดเอาเปรียบลูกค้า โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของบริษัท พื้นฐานของการได้ผลตอบแทนที่เป็นธรรมทั้งสองฝ่ายหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ การเจรจาแก้ปัญหาตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ทางธุรกิจ ช่วยให้ความรู้พัฒนาศักยภาพและยกระดับความสามารถในการผลิตและการให้บริการให้ได้มาตรฐาน ชี้แจงและดูแลให้ลูกค้าเคารพสิทธิมนุษยชน และปฏิบัติตามแรงงานของตนอย่างเป็นธรรม รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงติดตามตรวจสอบและประเมินลูกค้าเพื่อพัฒนาการประกอบธุรกิจระหว่างกันอย่างยั่งยืน โดยมีแนวปฏิบัติดังนี้

- 1) ไม่เรียก หรือรับ หรือจ่ายผลประโยชน์ใดๆ ที่ไม่สุจริตในการค้ากับลูกค้า และ/หรือเจ้าหน้าที่
- 2) กรณีที่มีข้อมูลว่ามีการเรียก หรือรับ หรือการจ่ายผลประโยชน์ใดๆ ที่ไม่สุจริตเกิดขึ้น ต้องเปิดเผยรายละเอียดต่อลูกค้าและ/หรือเจ้าหน้าที่ และร่วมกันแก้ไขปัญหาโดยยุติธรรมและรวดเร็ว
- 3) ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยบริหารเงินกู้ยืมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้เงิน ไม่นำเงินใช้ในทางที่อาจก่อให้เกิดความเสียหาย และดูแลหลักประกันต่างๆ ควบคุมให้มีการชำระคืนเงินและดอกเบี้ยให้กับเจ้าหน้าที่เงินกู้ยืมทุกประเภทอย่างครบถ้วนตามกำหนดเวลา รวมถึงการบริหารงานเพื่อให้เจ้าหน้าที่มั่นใจในฐานะทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ที่ดี กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อใดได้ บริษัทจะรีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้าเพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหา

นอกจากนี้การคัดเลือกคู่ค้าต้องทำอย่างยุติธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยยึดถือปฏิบัติตามระเบียบการจัดซื้อจัด

จ้าง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างและกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน

• ความรับผิดชอบต่อสังคม/ชุมชน

บริษัทมีนโยบายที่จะดำเนินธุรกิจที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม และยึดมั่นการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดี และปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วนโดยไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในอันที่จะส่งเสริมและยกระดับคุณภาพชีวิตของสังคมและชุมชน โดยบริษัทได้เปิดเผยข้อมูลไว้ในหัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคม

• ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

บริษัทมีนโยบายที่จะให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่เสริมสร้างคุณภาพ อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนรักษาสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของพนักงานอยู่เสมอ พร้อมทั้งส่งเสริมให้พนักงานมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมโดยให้พนักงานมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง โดยการป้องกัน ลด จัดการและดูแลให้มั่นใจว่าบริษัทจะไม่สร้างหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อสิ่งแวดล้อมโดยการหาแนวทางลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในกระบวนการการผลิตและการให้บริการเป็นสำคัญ เริ่มตั้งแต่การเลือกใช้เครื่องบิน โบอิง 737-800 รุ่น New Generation ที่มีการใช้วัตถุดิบสมัยใหม่อย่าง Carbon Brake มีคุณสมบัติสำคัญช่วยลดน้ำหนักของเครื่องบินเมื่อเทียบกับเบรกรุ่นเดิมอย่าง Steel Brake ทำให้สามารถช่วยประหยัดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ อีกทั้งด้วยเทคโนโลยีของ Carbon Brake ซึ่งใช้วัสดุที่ทำมาจากคาร์บอนซึ่งมีความทนทานและมีอายุใช้งานยาวนานกว่า Steel Brake จึงสามารถช่วยลดระยะเวลาการซ่อมได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้บริษัทยังเลือกใช้เครื่องบินโบด Q400 รุ่น NextGen ในเส้นทางระยะสั้น ซึ่งเป็นเครื่องบินโบดรุ่นเดียวในตลาดที่ติดตั้งระบบพิเศษ (Active Noise and Vibration Suppression หรือ ANVS) ที่ช่วยลดแรงสั่นสะเทือนและเสียงรบกวนภายในห้องโดยสาร มีคุณสมบัติพิเศษช่วยลดมลพิษทางเสียง ลดอัตราการสิ้นเปลืองของเชื้อเพลิงได้ถึง 7% และลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ถึง 35% ผู้โดยสารจึงสามารถสัมผัสประสบการณ์การบินระยะสั้นที่ทั้งสะดวกสบาย เงียบ รวดเร็ว และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เป็นสายการบินแรกและสายการบินเดียวในประเทศไทยที่นำเครื่องบินรุ่นนี้มาให้บริการ

นอกจากการเลือกใช้เครื่องบินที่มีนวัตกรรมช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติแล้ว บริษัทยังได้ดำเนินการให้เป็น E-Boarding Pass โดยเน้นให้ผู้โดยสารใช้นวัตกรรมการ

Check In Online ผ่านเว็บไซต์และแอปพลิเคชันบนมือถือสมาร์ทโฟนที่สามารถรองรับระบบการปฏิบัติการที่หลากหลาย เช่น iPhone, iPod Touch, iPad, หรือ Android เพื่อเป็นการช่วยลดการใช้ทรัพยากรกระดาษในระหว่างกระบวนการการผลิตและการให้บริการ ถือเป็นการรณรงค์ช่วยภาวะโลกร้อนอีกทางหนึ่ง

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทจัดให้มีช่องทางในการรับและจัดการข้อร้องเรียน หรือการแจ้งเบาะแสของผู้มีส่วนได้เสียทุกส่วนดังนี้

จดหมาย : คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 3 อาคารวีณาการ ชั้น 17
ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา
เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
E-mail : nok_cg@nokair.com
โทรศัพท์ : 0-2627-2000 ต่อ 2326
โทรสาร : 0-2285-6944

• การแข่งขันอย่างเป็นธรรม

บริษัทมีนโยบายที่จะปฏิบัติต่อคู่แข่งทางการค้า โดยไม่ละเมิดความลับหรือล่วงรู้ความลับทางการค้าของคู่แข่งด้วยวิธีที่ผิดกฎหมาย ประกอบธุรกิจอย่างเปิดเผยโปร่งใสและไม่สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรม บริษัทมีเจตนาแน่วแน่ที่จะดำรงการค้าขาย และส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยบริษัทจะไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการฝ่าฝืนหรือขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้า หรือที่อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของคู่แข่ง จึงกำหนดหลักนโยบาย ดังนี้

- 1) ประพฤติปฏิบัติภายใต้กรอบกติกาของการแข่งขันที่ดี
- 2) ไม่แสวงหาข้อมูลที่เป็นความลับของคู่แข่งทางการค้าด้วยวิธีการที่ไม่สุจริตหรือไม่เหมาะสม
- 3) ไม่ทำลายชื่อเสียงของคู่แข่งทางการค้าด้วยการกล่าวหาในทางร้าย

• การต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน

บริษัทมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญในการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน และยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรม บริหารงานด้วยความโปร่งใส รวมทั้งรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ดังนั้น บริษัทจึงได้กำหนดแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมของคณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร และพนักงานทุกระดับในจริยธรรมทางธุรกิจ และจรรยาบรรณพนักงาน โดยประกาศนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชัน และมีการปรับปรุงล่าสุดในปี 2562 และในปีเดียวกันนี้ บริษัทได้เข้าร่วมโครงการแนวร่วมปฏิบัติภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Collective Action Coalition Against Corruption) หรือเรียกสั้นๆ ว่า CAC โดยบริษัท

ได้ลงนามประกาศเจตนารมณ์เข้าร่วมโครงการฯ ในเดือนเมษายน 2562

นอกจากนี้ในปี 2562 บริษัทยังได้ประกาศใช้แนวปฏิบัติในการรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือผลประโยชน์อื่นใดเพื่อป้องกันการที่จะนำมาซึ่งความลำเอียง และการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ และนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการทุจริตคอร์รัปชัน อีกทั้งเพื่อสร้างมาตรฐานที่ดีในการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

ทั้งนี้บริษัทได้จัดให้มีการฝึกอบรมแก่พนักงานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของบริษัทอย่างต่อเนื่อง

5.3 การจัดสรรและการจัดการทรัพยากร

บริษัทส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรที่ใช้ในกระบวนการผลิต ทรัพยากรด้านปัญญา ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงด้านสังคมและความสัมพันธ์ต่างๆ โดยบริษัทมีการจัดการและการจัดสรรการใช้ทรัพยากร เช่น มาตรการประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิงที่สามารถช่วยกันได้จากหลายๆ หน่วยงานทั่วทั้งบริษัท อาทิเช่น การกระจายน้ำมันในระหว่างบรรทุกสินค้าและผู้โดยสารเป็นการสร้างสมดุลของเครื่องบิน ทำให้เที่ยวบินนั้นๆ มีอัตราการสิ้นเปลืองน้ำมันต่ำสุด การพิจารณาการสั่งน้ำมันให้เหมาะสมกับสภาพการบินและการวางแผนการบินที่พิจารณาตัวแปรต่างๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด จะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อปริมาณการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิงของแต่ละเที่ยวบิน รวมถึงการรณรงค์การประหยัดพลังงานไฟฟ้าในสำนักงานและใช้กระดาษ reused เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่าเป็นต้น

5.4 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศระดับองค์กร

บริษัทจัดให้มีการรอบการกำกับดูแลและการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศระดับองค์กรที่สอดคล้องกับความต้องการของกิจการ โดยกำกับดูแลให้บริษัทดำเนินการตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี โดยบริษัทกำหนดให้มั่นนโยบายในเรื่องการจัดสรร และการบริหารทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ นโยบายบริหารจัดการระบบความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรสารสนเทศได้มีการบริหารจัดการความมั่นคงปลอดภัยอย่างเป็นระบบ มีการประเมินผล ทบทวนตรวจสอบ และนำมาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ และนโยบายความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศเป็นบรรทัดฐานด้านความมั่นคงปลอดภัยในการดำเนินกิจกรรมอันเกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศ เทคโนโลยี และการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางเดียวกันสำหรับผู้ปฏิบัติและเพื่อใช้เป็นหลักในการ

พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศ ระบบสารสนเทศ เทคโนโลยี และการสื่อสารที่บริษัทได้จัดเตรียมให้ใช้งานจำเป็นต้องมีข้อกำหนดสำหรับการใช้งาน การดูแลรักษา และการป้องกันให้เหมาะสมกับลักษณะการดำเนินกิจการทางธุรกิจ ซึ่งการดูแลรักษาและการป้องกันในทางความมั่นคงปลอดภัยมีหลักการสำคัญคือการธำรงไว้ซึ่งความสมบูรณ์พร้อมใช้ ความถูกต้อง และความลับ

การบริหารความเสี่ยงขององค์กรครอบคลุมถึงการบริหารและจัดการความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย เช่น การบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (business continuity management) และการบริหารจัดการเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ (incident management) เป็นต้น

หลักปฏิบัติ 6 ดูแลให้มีระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เหมาะสม

6.1 ระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

บริษัทมีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่จะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ การประกอบธุรกิจของบริษัทมีการปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและในระดับสากล จึงได้กำหนดให้มีระบบควบคุมภายในที่เหมาะสมและเพียงพอ เพื่อให้การดำเนินงานของบริษัทเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และสอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจและการดำเนินงานลดความเสี่ยงจากการดำเนินงานและสร้างความมั่นใจว่ามีการจัดการป้องกันการทุจริตอย่างสมเหตุสมผล บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลไว้ในหัวข้อการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง

คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง กลั่นกรองในการพิจารณาเพื่ออนุมัติความเสี่ยงที่ยอมรับได้ การระบุความเสี่ยง ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic risk) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (operational risk) ความเสี่ยงด้านการเงิน (financial risk) และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ (compliance risk) ที่ได้พิจารณาปัจจัยทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่อาจส่งผลกระทบต่อบริษัทไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การอนุมัตินโยบายการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลัก กลยุทธ์ และความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของกิจการ สำหรับเป็นกรอบการปฏิบัติงานในกระบวนการบริหารความเสี่ยงของทุกคนในองค์กรให้เป็นทิศทางเดียวกัน ซึ่งได้มีการประเมินผลกระทบและโอกาสที่เกิดขึ้นของความเสี่ยงที่ได้ระบุไว้เพื่อจัดลำดับความเสี่ยง และมีวิธีจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสม

คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะอย่างเป็นอิสระเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน เพื่อ

ให้เชื่อมั่นว่าการดำเนินงานของบริษัทเป็นไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลไว้ในหัวข้อการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญในการติดตามและประเมินผลประสิทธิผลของการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ และให้ความสำคัญกับสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าและดูแลให้มีการทบทวนนโยบายการบริหารความเสี่ยงเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

6.2 การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการบริษัทได้จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและอิสระ สมาชิกคณะกรรมการตรวจสอบทุกคนเป็นกรรมการอิสระ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดบทบาทหน้าที่คณะกรรมการตรวจสอบไว้ในกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ ดังรายละเอียดที่ได้เปิดเผยในหัวข้อคณะกรรมการชุดย่อย

คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีกลไกหรือเครื่องมือที่จะทำให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เช่น เอื้ออำนวยให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถเรียกผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล การได้หารือร่วมกับผู้สอบบัญชี การแสวงหาความเห็นที่เป็นอิสระจากที่ปรึกษาทางวิชาชีพอื่นใดมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจสอบได้ อีกทั้งได้จัดให้มีบุคคลหรือหน่วยงานตรวจสอบภายในที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาและสอบทานประสิทธิภาพระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน พร้อมทั้งรายงานให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาและให้ความเห็นถึงความเพียงพอของระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน และเปิดเผยรายงานการสอบทานไว้ในรายงานประจำปี

6.3 การจัดการความขัดแย้งของผลประโยชน์

คณะกรรมการบริษัทได้ติดตามดูแลและจัดการความขัดแย้งของผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นได้ระหว่างบริษัทกับฝ่ายบริหาร คณะกรรมการ หรือผู้ถือหุ้น รวมไปถึงการป้องกันการให้ประโยชน์อันมิควรในทรัพย์สิน ข้อมูลและโอกาสของบริษัท และการทำธุรกรรมกับผู้ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกับบริษัท ในลักษณะที่ไม่สมควร

คณะกรรมการบริษัทได้กำกับการดูแลให้มีระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล ซึ่งรวมถึงการกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติในการรักษาความลับ (confidentiality) การรักษาความน่าเชื่อถือ

(integrity) และความพร้อมใช้ของข้อมูล (availability) รวมทั้งการจัดการข้อมูลที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ (market sensitive information) นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทได้ดูแลให้กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง และพนักงาน ตลอดจนที่ปรึกษาภายนอกที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามระบบการ รักษาความปลอดภัยของข้อมูลด้วย เพื่อปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องมาตรการป้องกันกรณีที่เกิดการรั่วไหลของข้อมูล การใช้ข้อมูลภายในเพื่อหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นในทางมิชอบ คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดเป็นนโยบายการใช้ข้อมูลภายในของบริษัท โดยบริษัทได้เปิดเผยรายละเอียดไว้ในหัวข้อนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี

นอกจากการควบคุมดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายในแล้ว การดูแลเรื่องการทำการรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัทก็เป็นสิ่งสำคัญ คณะกรรมการบริษัทจึงได้ดูแลให้มีการจัดการและติดตามรายการที่อาจมีความขัดแย้งของผลประโยชน์ รวมทั้งดูแลให้มีแนวทางและวิธีปฏิบัติเพื่อให้การทำการรายการดังกล่าวเป็นไปตามขั้นตอนการดำเนินการและการเปิดเผยข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนดและเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นโดยรวมเป็นสำคัญ โดยที่ผู้มีส่วนได้เสียไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องการทำการรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับบริษัท คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดเป็นนโยบายป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โดยบริษัทได้เปิดเผยรายละเอียดไว้ในหัวข้อนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คณะกรรมการบริษัทได้กำหนดแนวปฏิบัติให้กรรมการต้องรายงานการมีส่วนได้เสียอย่างน้อยก่อนการพิจารณาการประชุมคณะกรรมการและบันทึกไว้ในรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัทด้วยทุกครั้ง และคณะกรรมการบริษัทยังได้ดูแลให้กรรมการที่มีส่วนได้เสียอย่างมีนัยสำคัญในลักษณะที่อาจทำให้กรรมการรายดังกล่าวไม่สามารถให้ความเห็นได้อย่างอิสระและงดเว้นจากการมีส่วนร่วมในการประชุม พิจารณาในวาระนั้น นอกจากนี้กรรมการและผู้บริหารจะต้องรายงานการมีส่วนได้เสียของตนเองและผู้เกี่ยวข้องเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงให้คณะกรรมการทราบในที่ประชุมคณะกรรมการบริษัททุกครั้ง

6.4 นโยบายและแนวปฏิบัติด้านการต่อต้านคอร์รัปชัน

บริษัทได้ประกาศใช้นโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชัน โดยได้ปรับปรุงล่าสุดในปี 2562 และมีการประกาศใช้แนวปฏิบัติในการรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือผลประโยชน์อื่นใด บริษัทสนับสนุนและส่งเสริมการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ให้มีการให้สินบนหรือคอร์รัปชันอย่างเด็ดขาดมาโดยตลอด และในปี 2562 บริษัทได้เข้าร่วมโครงการแนวร่วมปฏิบัติภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต (Collective Action Coalition Against Corruption) หรือเรียกสั้นๆ ว่า CAC โดยบริษัทได้ลงนามประกาศเจตนารมณ์เข้าร่วมโครงการฯ เมื่อ เมษายน 2562

บริษัทจัดให้มีการสื่อสารแนวทางต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอทั้งผ่านการฝึกอบรม และแบบผ่านสื่อออนไลน์ อีกทั้งการฝึกอบรมในเรื่องนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันได้ถูกบรรจุให้เป็นส่วนหนึ่งในการปฐมนิเทศพนักงานใหม่ บริษัทเผยแพร่แนวนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันไว้บนเว็บไซต์ของบริษัท (<http://nok-th.listedcompany.com/cg.html>)

6.5 กลไกในการรับเรื่องร้องเรียนและการดำเนินการกรณีการชี้เบาะแส

คณะกรรมการบริษัทได้กำกับดูแลให้มีกลไกและกระบวนการจัดการ โดยมีการบันทึก ติดตามความคืบหน้า แก้ไขปัญหา และรายงานข้อร้องเรียนของผู้มีส่วนได้เสีย และดูแลให้มีการจัดช่องทางเพื่อการรับข้อร้องเรียนที่มีความสะดวกและมีมากกว่าหนึ่งช่องทาง รวมทั้งเปิดเผยช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนไว้ในเว็บไซต์และรายงานประจำปี

บริษัทมีนโยบายและแนวทางที่ชัดเจน ในกรณีที่มีการชี้เบาะแส โดยได้กำหนดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแส รวมทั้งมีกระบวนการตรวจสอบข้อมูลการดำเนินการ และรายงานต่อคณะกรรมการ รวมทั้งดูแลได้ให้มีมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมแก่ผู้แจ้งเบาะแสที่แจ้งเบาะแสดด้วยเจตนาสุจริต

ช่องทางการแจ้งเบาะแสดมีดังนี้

1. ส่งไปรษณีย์ ปิดผนึก ถึง
ประธานกรรมการตรวจสอบ หรือ ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี หรือ
เลขาธิการบริษัท
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 3 อาคารระจนาการ ชั้น 17
ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
2. กล้องรับความคิดเห็นของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์
3. ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ถึง
ประธานกรรมการตรวจสอบ:
chiraporn.che@nokair.com หรือ
ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี:
pornchai.kra@nokair.com หรือ
เลขาธิการบริษัท: sunun.wit@nokair.com

หลักปฏิบัติ 7 รักษาความน่าเชื่อถือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูล

7.1 การจัดทำรายงานทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูลสำคัญ

คณะกรรมการบริษัทมีนโยบายที่จะเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศทางการเงินและอื่นๆ ที่เกี่ยวกับธุรกิจและผลประกอบการของบริษัทที่ตรงต่อความเป็นจริง ครบถ้วน เพียงพอ สม่าเสมอทันเวลา แสดงให้เห็นถึงสถานภาพทางการเงินและการประกอบกิจการที่แท้จริงของบริษัทรวมทั้งอนาคตของธุรกิจของบริษัทตามกฎหมาย มาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

บริษัทเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องอย่างโปร่งใส ครบถ้วน และทันเวลา ทั้งในส่วนของการเงินและการที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการเงิน เช่น ผลงานของบริษัทในรอบปีที่ผ่านมาของคณะกรรมการบริษัทและคณะกรรมการชุดย่อย นโยบายการกำกับดูแลกิจการ นโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และการปฏิบัติตามนโยบาย ต่างๆ ผ่านช่องทางที่เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย มีความเท่าเทียมกัน และน่าเชื่อถือ ตามมาตรฐานและกฎข้อบังคับที่กำหนดโดย สำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) โดยคณะกรรมการบริษัทได้ดูแลให้บุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและเปิดเผยข้อมูลมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบ และมีจำนวนเพียงพอ โดยบุคลากรดังกล่าวหมายรวมถึงผู้บริหารสูงสุดสายงานบัญชีและการเงิน ผู้จัดทำบัญชี ผู้ตรวจสอบภายใน เลขานุการบริษัท และนักลงทุนสัมพันธ์

บริษัทกำหนดให้มีกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีคุณภาพ และมั่นใจได้ว่าข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงินมีความถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีอิสระ และต้องมีการรายงานความรับผิดชอบต่อกรรมการต่อรายงานทางการเงิน ควบคู่รายงานของผู้สอบบัญชีอิสระ โดยในการให้ความเห็นชอบการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินนั้น คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาปัจจัย เรื่องผลการประเมินความเพียงพอของระบบควบคุมภายใน ความเห็นของผู้สอบบัญชีในรายงานทางการเงิน และข้อสังเกตของผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับระบบควบคุมภายใน รวมทั้งข้อสังเกตของผู้สอบบัญชีผ่านการสื่อสารในช่องทางอื่นๆ ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลัก กลยุทธ์และ นโยบายของบริษัท

คณะกรรมการบริษัทได้ดูแลให้การเปิดเผยข้อมูล ซึ่งรวมถึงงบการเงิน รายงานประจำปี แบบ 56-1 สะท้อนฐานะการเงิน และ ผลการดำเนินงานอย่างเพียงพอ รวมทั้งสนับสนุนให้บริษัทจัดทำคำอธิบายและการวิเคราะห์ของฝ่ายจัดการ (management discussion and analysis หรือ MD&A) เพื่อประกอบการเปิดเผยงบการเงินทุกไตรมาสทั้งนี้ เพื่อให้ให้นักลงทุนได้รับทราบข้อมูลและเข้าใจการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัท ในแต่ละไตรมาสได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ข้อมูลตัวเลขในงบการเงินเพียงอย่างเดียว และในกรณีที่มีการเปิดเผยข้อมูลรายการใดเกี่ยวข้องกับกรรมการรายใด รายหนึ่งเป็นการเฉพาะกรรมการรายนั้นต้องดูแลให้การเปิดเผยในส่วนของตนมีความครบถ้วน ถูกต้อง

7.2 สภาพคล่องทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้

คณะกรรมการบริษัทได้ดูแลให้ฝ่ายบริหารมีการติดตามและประเมินฐานะทางการเงินของกิจการและรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทอย่างสม่ำเสมอ โดยร่วมกับฝ่ายบริหารเพื่อหา

ทางแก้ไขโดยเร็วหากเริ่มมีสัญญาณบ่งชี้ถึงปัญหาสภาพคล่องทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้

ในการอนุมัติการทำรายการใดๆ หรือการเสนอความเห็นให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติ คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาการทำรายการดังกล่าวโดยมั่นใจว่าจะไม่กระทบต่อความต่อเนื่องในการดำเนินกิจการ สภาพคล่องทางการเงิน หรือความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัท

7.3 การแก้ไขปัญหาทางการเงิน

คณะกรรมการบริษัทได้ดูแลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าบริษัทมีแผนในการแก้ไขปัญหาหรือมีกลไกอื่นที่จะสามารถแก้ไขปัญหาทางการเงินได้ มีการติดตามอย่างใกล้ชิด รวมถึงดูแลให้บริษัทดำเนินธุรกิจด้วยความระมัดระวัง และปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสียซึ่งรวมถึงเจ้าหนี้ ตลอดจนติดตามการแก้ไขปัญหาโดยให้ฝ่ายบริหารรายงานสถานะอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้คณะกรรมการบริษัทมีความมั่นใจได้ว่า การพิจารณาตัดสินใจใดๆ ในการแก้ไขปัญหาทางการเงินของบริษัท ไม่ว่าจะเป็นด้วยวิธีการใด เป็นไปอย่างสมเหตุสมผล

7.4 การจัดทำรายงานความยั่งยืน

คณะกรรมการบริษัทได้พิจารณาความเหมาะสมในการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามกฎหมาย การปฏิบัติตามจรรยาบรรณ นโยบายการต่อต้านคอร์รัปชัน การปฏิบัติต่อพนักงานและผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และการเคารพสิทธิมนุษยชน รวมทั้งความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการบริษัทได้ดูแลให้ข้อมูลที่เปิดเผยเป็นเรื่องที่สำคัญ และสะท้อนการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การสร้างคุณค่าแก่องค์กรอย่างยั่งยืน บริษัทเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไว้ในรายงานประจำปี หัวข้อความรับผิดชอบต่อสังคม

7.5 นักลงทุนสัมพันธ์

บริษัทจัดให้มีหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์เพื่อทำหน้าที่ติดต่อสื่อสารกับนักลงทุนหรือผู้ถือหุ้น รวมถึงนักลงทุนสถาบันและผู้ถือหุ้นรายย่อย บริษัทจะจัดให้มีการประชุมเพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเป็นประจำ รวมทั้งจะเผยแพร่ข้อมูลขององค์กร ทั้งข้อมูลทางการเงินและข้อมูลทั่วไปให้แก่ผู้ถือหุ้น นักวิเคราะห์หลักทรัพย์ บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ผ่านทางช่องทางต่างๆ ได้แก่ การรายงานต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และเว็บไซต์ของบริษัท (<http://nok-th.listedcompany.com>)

บริษัทยังให้ความสำคัญในการเปิดเผยข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับข่าวสารเป็นประจำ โดยผ่านช่องทางเว็บไซต์ของบริษัทซึ่งข้อมูลที่อยู่บนเว็บไซต์จะมีการปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ งบการเงิน

ข่าวประชาสัมพันธ์รายงานประจำปีโครงสร้างบริษัทและผู้บริหาร โครงสร้างการถือหุ้นและผู้ถือหุ้นรายใหญ่ และผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุน สามารถติดต่อเพื่อขอรับทราบข้อมูลข่าวสารได้ที่

จดหมาย : ฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์
บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 3 อาคารวีณาการ ชั้น 17
ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา
เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
E-mail : nok_ir@nokair.com
โทรศัพท์ : 0-2627-2000 ต่อ ฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์
โทรสาร : 0-2285-6944

ในปี 2562 บริษัทไม่มีการจัดพบปะนักลงทุนและนักวิเคราะห์ แต่มีการจัดประชุมเพื่อให้ข้อมูลกับผู้ลงทุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง (Public Presentation) จำนวน 4 ครั้ง และมีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ของ บริษัทอย่างสม่ำเสมอ

7.6 การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูล

นอกจากการเผยแพร่ข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดและผ่านช่องทางของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปีแล้ว คณะกรรมการบริษัทกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผ่านเว็บไซต์ของบริษัท ที่ <http://nok-th.listedcompany.com> ซึ่งมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอและครบถ้วนตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียน

หลักปฏิบัติ 8 สนับสนุนการมีส่วนร่วมและการสื่อสารกับผู้ถือหุ้น

8.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของบริษัท

คณะกรรมการบริษัทให้ความสำคัญและเคารพสิทธิของผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน และตระหนักว่าผู้ถือหุ้นมีสิทธิในความเป็นเจ้าของโดยควบคุมบริษัทผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตนและมีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นในการให้สิทธิในเรื่องต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานหรือสิทธิที่ผู้ถือหุ้นสมควรได้รับ เช่น สิทธิการซื้อขายหรือการโอนหุ้น สิทธิการมีส่วนแบ่งในกำไรของกิจการ สิทธิการได้รับข่าวสารข้อมูลของกิจการอย่างถูกต้องครบถ้วนเพียงพอ ทันเวลา และเท่าเทียมกัน เพื่อประกอบการตัดสินใจในทุกๆ เรื่อง สิทธิการเสนอชื่อกรรมการหรือเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมได้ก่อนการประชุมผู้ถือหุ้น สิทธิการเข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ สิทธิการกำหนดคำตอบแทนกรรมการ สิทธิการแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และสิทธิกำหนดจำนวนเงินค่าสอบบัญชี รวมถึงเรื่องที่มีผลกระทบต่อบริษัท เป็นต้นและจะไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิดหรือลดทอนสิทธิของผู้ถือหุ้น

สำหรับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นปี 2562 คณะกรรมการบริษัทได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอเพิ่มวาระการประชุมและชื่อบุคคลเพื่อดำเนินการ กรรมการ และส่งคำถามล่วงหน้าก่อนวันประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ในระหว่างวันที่ 3 มกราคม 2562 - 1 กุมภาพันธ์ 2562 โดยกำหนดหลักเกณฑ์การส่งคำถามล่วงหน้าชัดเจน และเผยแพร่หลักเกณฑ์ ดังกล่าวบนเว็บไซต์ของบริษัท (<http://nok-th.listedcompany.com>)

บริษัทมีนโยบายการจัดส่งข้อมูลให้ผู้ถือหุ้นโดยศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการพิจารณาตัดสินใจ ซึ่งหนังสือเชิญประชุมนั้นจะจัดทำทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับผู้ถือหุ้นที่เป็นชาวต่างชาติ โดยระบุวัตถุประสงค์และเหตุผล ตลอดจนความเห็นของคณะกรรมการในทุกวาระ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นได้ศึกษาข้อมูลอย่างครบถ้วนล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 7 วัน นอกจากนี้บริษัทได้ลงประกาศในหนังสือพิมพ์ เพื่อแจ้งกำหนดวัน เวลา สถานที่ และวาระการประชุมทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามที่กฎหมายกำหนดอย่างครบถ้วน

ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นปี 2562 บริษัทได้จัดส่งหนังสือนัดประชุมให้ผู้ถือหุ้นล่วงหน้าทางไปรษณีย์ 16 วันก่อนวันประชุม และบริษัทใช้เว็บไซต์ของบริษัท (<http://nok-th.listedcompany.com>) เป็นช่องทางในการประกาศให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงรายละเอียดของหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นฉบับสมบูรณ์ล่วงหน้า 34 วันก่อนวันประชุม

8.2 การดำเนินการในวันประชุมผู้ถือหุ้น

บริษัทมีนโยบายอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกันในการเข้าร่วมประชุมทั้งในเรื่องสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีที่จอดรถเพียงพอสำหรับผู้ถือหุ้นที่ขับรถมา และมีการคมนาคมที่สะดวกสำหรับผู้ถือหุ้นทั่วไปโดยแบบแผนที่ตั้งของสถานที่ประชุมไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุม นอกจากนี้ยังได้กำหนดการประชุมต้องไม่ตรงกับวันหยุดนักขัตฤกษ์ หรือวันหยุดต่อเนื่อง และกำหนดในเวลาที่เหมาะสม

เพื่อไม่เป็นการจำกัดโอกาสการเข้าประชุมหรือสร้างภาระให้ผู้ถือหุ้นจนเกินควร กรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่สามารถเข้าร่วมประชุมด้วยตนเองได้ บริษัทเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสามารถมอบฉันทะให้กรรมการอิสระหรือบุคคลใดๆ เข้าร่วมประชุมแทนตนได้ โดยใช้หนังสือมอบฉันทะที่บริษัทได้จัดส่งไปพร้อมกับหนังสือเชิญประชุมทั้ง 3 รูปแบบตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมคำแนะนำในการมอบฉันทะ เตรียมเอกสารแนบไปไว้บริการผู้รับมอบฉันทะโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

บริษัทมีการเตรียมบุคลากรตรวจสอบเอกสารให้ผู้ที่มาประชุมอย่างเพียงพอเพื่อความสะดวกรวดเร็วถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการลงทะเบียน เช่น ระบบบาร์โค้ด (Barcode) เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการลงทะเบียน ผู้ถือหุ้น การนับคะแนนและแสดงผล เพื่อให้การดำเนินการประชุมสามารถกระทำได้รวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ

ในการประชุมผู้ถือหุ้น บริษัทดำเนินการให้มีการพิจารณาและลงคะแนนเรียงตามวาระที่กำหนด โดยไม่เปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญ หรือเพิ่มวาระการประชุมในการประชุมอย่างกะทันหัน รวมทั้งจัดให้มีการลงมติเป็นแต่ละรายการในกรณีที่มีวาระนั้นมีหลายรายการ เช่น วาระการแต่งตั้งกรรมการ และเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นมีสิทธิเท่าเทียมกันในการตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัท สอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ และให้กรรมการทุกท่าน รวมทั้งผู้บริหารที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อตอบข้อซักถามจากผู้ถือหุ้นโดยพร้อมเพรียงกัน รวมทั้งให้สิทธิในการซักถามประธานคณะกรรมการชุดย่อยต่างๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ก่อนเริ่มการประชุม กำหนดให้มีการแนะนำคณะกรรมการบริษัท ประธานกรรมการชุดย่อยชุดต่างๆ คณะผู้บริหาร และผู้สอบบัญชีของบริษัท ที่เข้าร่วมประชุมให้ที่ประชุมรับทราบ พร้อมทั้งแจ้งองค์ประชุมซึ่งประกอบด้วย จำนวนผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง จำนวนผู้รับมอบฉันทะประชุมแทนผู้ถือหุ้น และจำนวนผู้ถือหุ้นที่มอบฉันทะให้กรรมการอิสระของบริษัทเป็นผู้รับมอบฉันทะ ตลอดจนมีการชี้แจงวิธีการลงคะแนนเสียง และการนับคะแนนเสียงให้ผู้ถือหุ้นทราบก่อนเริ่มการประชุม

บริษัทจัดให้มีบุคคลที่เป็นอิสระเป็นผู้ตรวจนับหรือตรวจสอบคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้น โดยให้มีการใช้บัตรลงคะแนนในทุกวาระการประชุมที่ต้องมีการลงคะแนนเสียง ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ในกรณีมีข้อโต้แย้ง

ในภายหลัง พร้อมทั้งตรวจนับคะแนนเสียงและเปิดเผยผลการลงคะแนนเสียงและบันทึกมติของที่ประชุมไว้อย่างชัดเจนในรายงานการประชุม

8.3 การเปิดเผยมติที่ประชุมและการจัดทำรายงานการประชุม

บริษัทกำหนดให้แจ้งมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นผ่านระบบข่าวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ภายในวันทำการถัดไป โดยระบุคะแนนเสียงทั้งที่เห็นด้วยไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงในแต่ละวาระ รวมทั้งจัดทำรายงานการประชุม ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษและจัดส่งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเผยแพร่รายงานการประชุมบนเว็บไซต์บริษัทภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถตรวจสอบได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงการประชุมครั้งต่อไป อีกทั้งมีระบบการจัดเก็บรายงานการประชุมที่ดีที่สามารถตรวจสอบและอ้างอิงได้

ในปี 2562 บริษัทจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีในวันที่ 25 เมษายน 2562 แจ้งมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นผ่านระบบข่าวของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเผยแพร่บนเว็บไซต์บริษัท ในวันที่ 25 เมษายน 2562 สำหรับรายงานการประชุม บริษัทได้จัดส่งสำเนารายงานการประชุมผู้ถือหุ้นให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ในวันที่ 9 พ.ค. 2562 ซึ่งอยู่ในระยะเวลา 14 วัน นับจากวันประชุมผู้ถือหุ้น

บริษัทกำหนดให้มีการจัดการทำรายงานการประชุมและการเปิดเผยมติต่อที่ประชุม ซึ่งการบันทึกรายงานการประชุมจะต้องดำเนินการให้ครบถ้วน ถูกต้อง โปร่งใส โดยประกอบด้วยรายละเอียดในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญดังต่อไปนี้

- 1) รายชื่อและตำแหน่งของกรรมการ กรรมการชุดย่อยต่างๆ ผู้บริหารระดับสูง และตัวแทนของผู้สอบบัญชีที่เข้าร่วมประชุมและที่ไม่สามารถเข้าร่วมประชุม (ถ้ามี)
- 2) องค์ประชุม ซึ่งประกอบด้วยจำนวนผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง จำนวนผู้รับมอบฉันทะที่เข้าประชุมแทนผู้ถือหุ้นและจำนวนผู้ถือหุ้นที่มอบฉันทะให้กรรมการอิสระของบริษัทเป็นผู้รับมอบฉันทะ
- 3) วิธีการลงคะแนนเสียงในแต่ละวาระ และการนับคะแนนเสียงเป็นมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นก่อนเริ่มการประชุมและแนวทางการใช้บัตรลงคะแนน
- 4) คะแนนเสียงที่ลงมติเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียงในทุกๆ วาระที่ต้องมีการลงคะแนนเสียงและระบุชื่อและจำนวนหุ้นของผู้ที่ไม่มีสิทธิออกเสียงในแต่ละวาระ (ถ้ามี)
- 5) การบันทึกข้อซักถาม คำชี้แจง และข้อคิดเห็นที่สำคัญไว้ในรายงานประชุม

ในปี 2562 มีเรื่องของบริษัทยังไม่ได้ปฏิบัติและมีมาตรการทดแทนที่เหมาะสม ดังนี้

ข้อที่ยังไม่ปฏิบัติ	เหตุผล
1. คณะกรรมการบริษัทควรพิจารณากำหนดจำนวนบริษัทจดทะเบียนที่กรรมการแต่ละคนจะไปดำรงตำแหน่งไม่เกิน 5 แห่ง โดยไม่มีข้อยกเว้น	บริษัทได้กำหนดเป็นนโยบายให้กรรมการบริษัทดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนอื่นรวมไม่เกิน 5 บริษัท ทั้งนี้จะไม่มีผลใช้บังคับกับกรรมการที่ดำรงตำแหน่งเกิน 5 บริษัทก่อนวันประกาศใช้นโยบายนี้ (ก่อน 13 ธันวาคม 2561) ปัจจุบันมีกรรมการเพียงท่านเดียวที่ดำรงตำแหน่งในบริษัทจดทะเบียนเกิน 5 บริษัทก่อนวันประกาศใช้นโยบายนี้
2. บริษัทควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับจำนวนองค์ประชุมขั้นต่ำ ณ ขณะที่คณะกรรมการจะลงมติในที่ประชุม คณะกรรมการว่าต้องมีกรรมการอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด	บริษัทมีนโยบายป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดอยู่แล้ว
3. คณะกรรมการควรประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระมากกว่า 50%	โครงสร้างคณะกรรมการบริษัทในปัจจุบันมีกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารในสัดส่วนที่เกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด โดยมีกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร 11 คน จากกรรมการบริษัททั้งหมด 12 คน บริษัทกำหนดให้มีกรรมการอิสระซึ่งสามารถให้ความเห็นเกี่ยวกับการทำงานของฝ่ายบริหารได้อย่างอิสระ จำนวน 5 คน คิดเป็น 41.66% ของกรรมการทั้งหมด ประธานกรรมการบริษัทเป็นกรรมการอิสระและมีได้เป็นบุคคลเดียวกับประธานเจ้าหน้าที่บริหาร

นโยบายการลงทุนของบริษัท

เพื่อให้การลงทุนของบริษัทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่เหมาะสม บริษัทได้กำหนดนโยบายการลงทุนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. บริษัทจะลงทุนในธุรกิจที่มีศักยภาพ สามารถทำรายได้ และกำไรที่สม่ำเสมอ และผ่านการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนแล้ว
2. ธุรกิจที่บริษัทจะลงทุนต้องมีกระแสเงินสดเพียงพอที่จะจ่ายชำระภาระหนี้และดอกเบี้ยจ่าย
3. ธุรกิจที่บริษัทจะลงทุนต้องให้ผลตอบแทนที่เหมาะสมในความเสี่ยงที่ยอมรับได้
4. บริษัทจะจัดให้มีผู้บริหารและบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการทำธุรกิจนั้นๆ เข้าไปดูแลการลงทุนดังกล่าวของบริษัท
5. บริษัทจะจัดให้มีตัวแทนของบริษัทไปทำหน้าที่กรรมการของบริษัทที่ลงทุนเสมอ
6. บริษัทจะไม่ลงทุนในธุรกิจที่ผิดกฎหมาย หรือผิดหลักศีลธรรม
7. การลงทุนของบริษัทต้องผ่านการพิจารณาอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท ตามที่ข้อบังคับของบริษัท หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์หรือข้อบังคับประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้
8. บริษัทจะรายงานผลการดำเนินงานของบริษัทที่เข้าไปลงทุนให้คณะกรรมการของบริษัททราบทุกไตรมาส
9. คณะกรรมการของบริษัทมีหน้าที่พิจารณา และอนุมัติการจ่ายเงินปันผลของบริษัทที่บริษัทเข้าไปลงทุน

10. บริษัทไม่มีนโยบายการลงทุนในตราสารทุนที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

นโยบายการลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

บริษัทมุ่งเน้นการลงทุนในบริษัทย่อย และบริษัทร่วมที่มีศักยภาพในการเติบโต และสร้าง ผลตอบแทนที่ดีจากการลงทุน เพื่อให้บริษัทเป็นผู้นำในธุรกิจสายการบินราคาประหยัดที่ให้บริการแก่ผู้บริโภคได้อย่างครอบคลุม ทั้งนี้ การขออนุมัติเกี่ยวกับการลงทุนจะต้องสอดคล้องเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน เรื่อง หลักเกณฑ์ในการทำรายการที่มีนัยสำคัญที่เข้าข่ายเป็นการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งทรัพย์สิน และประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลและการปฏิบัติการของบริษัทจดทะเบียนในการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ พ.ศ. 2547

การลงทุนในกิจการดังกล่าวข้างต้น บริษัทจะเน้นการลงทุนระยะยาว โดยพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานของธุรกิจที่จะเข้าไปลงทุน รวมถึงแนวโน้มของธุรกิจนั้นๆ เป็นสำคัญ นอกจากนี้ บริษัทมีนโยบายการลงทุนในสัดส่วนที่มากพอเพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและกำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และกิจการที่ควบคุมร่วมกันนั้นๆ รวมทั้งการส่งเสริมกิจการที่เข้าลงทุนให้มีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

บริษัทอาจมีการลงทุนในธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องในอนาคต ทั้งนี้ การลงทุนจะต้องมีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพธุรกิจและแผนยุทธศาสตร์ของบริษัทในการตัดสินใจลงทุนใดๆ บริษัทจะทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการและพิจารณาถึงศักยภาพ

รวมทั้งความเสี่ยงจากการลงทุน และนำเสนอแผนการลงทุนต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณา รวมถึงให้คำแนะนำ เพื่อลดความเสี่ยงทางการลงทุนที่อาจเกิดขึ้น

นโยบายการบริหารงานในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และกิจการที่ควบคุมร่วมกัน

ในการกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยนั้น บริษัทได้ส่งตัวแทนของบริษัทไปเป็นกรรมการในบริษัทย่อยซึ่งบุคคลดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติและประสบการณ์ที่เหมาะสมกับธุรกิจดังกล่าวและไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งในทางธุรกิจ โดยผู้แทนดังกล่าวจะต้องบริหารและจัดการธุรกิจของบริษัทย่อยให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้รับความเห็นชอบจากบริษัท และตามกฎหมายเกณฑ์และระเบียบตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของบริษัท และกฎหมายของบริษัทย่อยที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ บริษัทจะติดตามอย่างใกล้ชิดถึงผลประกอบการและการดำเนินงานของธุรกิจดังกล่าว และนำเสนอผลการวิเคราะห์รวมถึงแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริษัทของบริษัทย่อยหรือบริษัทร่วมหรือกิจการที่ควบคุมร่วมกันนั้นๆ เพื่อให้ประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายหรือปรับปรุงส่งเสริมให้ธุรกิจของบริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือกิจการที่ควบคุมร่วมกัน มีการพัฒนาและเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องต่อไป

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการทำข้อตกลงทางการค้าที่มีเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไป ในการทำธุรกรรมระหว่างบริษัทและบริษัทย่อยกับกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง

กรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง จะเข้าทำธุรกรรมกับบริษัท และบริษัทย่อยได้ต่อเมื่อได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทแล้ว เว้นแต่ธุรกรรมดังกล่าวมีข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนจะพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกันด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นกรรมการผู้บริหารหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ให้บริษัทจัดทำรายงานสรุปการทำธุรกรรมที่มีขนาดเกินกว่า 15 ล้านบาทเพื่อรายงานในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการบริษัททุกไตรมาส

นโยบายการเข้าทำรายการระหว่างกันของบริษั

บริษัทจะปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และข้อบังคับประกาศ คำสั่งหรือ ข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าทำรายการระหว่างกัน ทั้งนี้ ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจะไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุมัติรายการระหว่างกันดังกล่าวได้

ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการบริษัท บริษัทจะจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาและให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการทำรายการและความสมเหตุสมผลของรายการนั้นๆ ทั้งนี้การทำรายการที่เป็นข้อตกลงทางการค้าที่มีเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไป และ

การทำรายการที่เป็นข้อตกลงทางการค้าที่ไม่เป็นเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไป ให้มีหลักการดังนี้

การทำรายการที่เป็นข้อตกลงทางการค้าที่มีเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไป

การทำรายการระหว่างกันที่เป็นข้อตกลงทางการค้าที่มีเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไป ระหว่างบริษัทและบริษัทย่อยกับกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง ได้รับอนุมัติเป็นหลักเกณฑ์จากคณะกรรมการบริษัท ให้ฝ่ายจัดการสามารถอนุมัติการทำธุรกรรมดังกล่าวได้หากรายการดังกล่าวไม่มีข้อตกลงทางการค้าในลักษณะเดียวกับที่วิญญูชนจะพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ บริษัทจะจัดทำรายงานสรุปการทำธุรกรรมที่มีขนาดเกินกว่า 15 ล้านบาท เพื่อรายงานในการประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและการประชุมคณะกรรมการในทุกไตรมาส

การทำรายการที่เป็นข้อตกลงทางการค้าที่ไม่เป็นเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไป

การทำรายการที่เป็นข้อตกลงทางการค้าที่ไม่เป็นเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไป จะต้องถูกพิจารณาและให้ความเห็นโดยคณะกรรมการตรวจสอบก่อนนำเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและ/หรือที่ประชุม ผู้ถือหุ้น เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดของคณะกรรมการกำกับตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความชำนาญในการพิจารณารายการระหว่างกันที่อาจจะเกิดขึ้น บริษัทจะแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญอิสระหรือผู้สอบบัญชีของบริษัทเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการระหว่างกันดังกล่าวเพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของคณะกรรมการตรวจสอบ และ/หรือ คณะกรรมการบริษัท และ/หรือ ผู้ถือหุ้นตามแต่กรณี เพื่อให้มั่นใจว่าการเข้าทำรายการดังกล่าวมีความจำเป็นและความสมเหตุสมผลโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของบริษัท ทั้งนี้ บริษัทจะเปิดเผยรายการระหว่างกันไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีของบริษัท

นโยบายการทำรายการระหว่างกันของบริษัในอนาคต

รายการระหว่างกันที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตนั้น คณะกรรมการบริษัทต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดคณะกรรมการกำกับตลาดทุนและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการทำรายการเกี่ยวข้องกันของบริษัท หรือบริษัทย่อยตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดโดยสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย

ในกรณีที่เป็นการรายการระหว่างกันที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจที่เป็นปกติของบริษัท และเป็นรายการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องไปในอนาคต บริษัทได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการดำเนินการดังกล่าวให้มีลักษณะที่เป็นข้อตกลงทางการค้าที่มีเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไป โดยอ้างอิงกับราคาและเงื่อนไขที่เหมาะสมและยุติธรรม สมเหตุสมผล สามารถตรวจสอบได้ และเสนอให้คณะกรรมการตรวจสอบพิจารณารับรองหลักเกณฑ์ และแนวทางในการดำเนินการดังกล่าวกรณีที่เป็น การเข้าทำรายการระหว่างกันในอนาคต บริษัทจะจัดให้คณะกรรมการตรวจสอบให้ความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรายการดังกล่าว ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบไม่มีความชำนาญในการพิจารณารายการระหว่างกันที่เกิดขึ้นบริษัทจะจัดให้มีบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญพิเศษ เช่น ผู้สอบบัญชีหรือผู้ประเมินราคาทรัพย์สินที่มีความเป็นอิสระเป็นผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการระหว่างกัน โดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบหรือบุคคลที่มีความรู้ความชำนาญพิเศษ จะถูกนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของคณะกรรมการบริษัทหรือผู้ถือหุ้นแล้วแต่กรณี เพื่อให้มีความมั่นใจว่าการเข้าทำรายการดังกล่าวจะไม่เป็นการโยกย้าย หรือถ่ายเทผลประโยชน์ระหว่างบริษัทหรือผู้ถือหุ้นของบริษัท แต่เป็นการทำรายการที่บริษัทได้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้นทุกราย

นโยบายจรรยาบรรณนักลงทุนสัมพันธ์

บริษัทได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับนโยบายจรรยาบรรณนักลงทุนสัมพันธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เที่ยงธรรมและมีความรับผิดชอบ
2. เปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้อง เพียงพอ และทันเวลา โดยสอดคล้องกับข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. ใช้วิจารณญาณในการให้ข้อมูลอย่างระมัดระวังและรอบคอบ โดยนักลงทุนสัมพันธ์สามารถปฏิเสธที่จะให้ข้อมูลได้ หากพิจารณาเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับทางการค้าและอาจทำให้บริษัทสูญเสียความสามารถในการแข่งขันได้
4. รักษาความลับและข้อมูลภายในของบริษัท และไม่ใช่ข้อมูลดังกล่าวเพื่อประโยชน์ส่วนตนและผู้อื่น
5. เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบริษัทสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างเท่าเทียมกัน
6. ในช่วงเวลา 15 วันทำการก่อนเปิดเผยการเงินของบริษัทในแต่ละไตรมาส บริษัทงดรับนัดและตอบคำถามเกี่ยวกับผลประกอบการในอนาคตอันใกล้หรือการคาดการณ์เกี่ยวกับธุรกิจ (Silent Period)
7. นักลงทุนสัมพันธ์พึงปฏิบัติตามนโยบายและจรรยาบรรณพนักงานต่างๆ ที่บริษัทได้กำหนดไว้

ค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี

ค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีของบริษัท (Audit fee) และค่าสอบบัญชีของบริษัทย่อย ประจำปี 2562 เป็นจำนวนเงินรวม 2,680,000 บาท และ 1,870,000 บาท ตามลำดับ โดยไม่มีค่าบริการอื่น

บุคลากร

ในปี 2562 บริษัทมีพนักงานรวมทั้งสิ้น 1,581 คน โดยแบ่งเป็นพนักงานกลุ่มต่างๆ เช่น นักบิน ลูกเรือ ฝ่ายซ่อมบำรุงอากาศยาน พนักงานภาคพื้น สำนักงานใหญ่ ฝ่ายปฏิบัติการบิน เป็นต้น สำหรับค่าตอบแทนพนักงาน (ไม่รวมผู้บริหาร 5 ท่าน) บริษัทมีค่าตอบแทนรวมของพนักงานในรูปแบบเงินเดือน ค่าคอมมิชชั่น และผลตอบแทนอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 1,792 ล้านบาท ทั้งนี้ ในปี 2562 บริษัทงดจ่ายโบนัสแก่พนักงาน

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2554 กับ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน ไทยพาณิชย์ จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมของพนักงานในระยะยาว สร้างหลักประกันให้กับพนักงานและครอบครัวในกรณีที่ออกจากการเกษียณอายุ หรือเสียชีวิต นอกจากนี้ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพยังเป็นแรงจูงใจให้พนักงานทำงานกับบริษัทเป็นระยะเวลานาน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น โดยในปี 2562 บริษัทได้จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ จำนวน 37,014,847.72 บาท

นโยบายการพัฒนาบุคลากร

บุคลากรถือเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้บริษัทเติบโตอย่างยั่งยืน บริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลพัฒนา และรักษาทรัพยากรบุคคลอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของพนักงานและเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร

พนักงานทุกคนจะได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถที่ตอบโจทย์การแข่งขันทางธุรกิจ รวมทั้งพัฒนาผู้นำให้มีทัศนคติ ความรู้และความสามารถ และสามารถพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีศักยภาพขึ้นเป็นกำลังสำคัญขององค์กรต่อไป บริษัทฯ ออกแบบและจัดให้มีการพัฒนาและฝึกอบรม โดยกำหนดเป็น Training Roadmap ในแต่ละปี ให้แต่ละระดับตำแหน่ง เพื่อพัฒนาและฝึกอบรม soft skills โดยเฉพาะการพัฒนาภาวะผู้นำ และทักษะการเป็นหัวหน้างานที่ดี ทั้งนี้ เป็นการเตรียมความพร้อมพนักงานในการเติบโตสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น ตลอดจนเป็นการส่งเสริมคนเก่งและคนดีได้เติบโตไปพร้อมกับองค์กร

สำหรับบุคลากรที่มีชำนาญเฉพาะด้าน เช่น นักบิน พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน วิศวกร และพนักงานภาคพื้น บริษัทฯ กำหนดให้มีการพัฒนาและฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างความรู้และความชำนาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติงานตามกฎข้อบังคับและระเบียบทางการบิน รวมทั้ง จัดหลักสูตรพัฒนาภาวะผู้นำ ด้านการบริหารจัดการ และ Soft skills อื่นๆ เพื่อให้บุคลากรตำแหน่งชำนาญเฉพาะด้าน ได้พัฒนาความรู้ ทักษะ ทัศนคติ และพฤติกรรมควบคู่ไปกับด้านความชำนาญเฉพาะด้าน โดยออกแบบให้สอดคล้องกับความต้องการของบริษัทฯ และมีความเป็นมืออาชีพในการทำงาน สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

นักบิน

แนวทางการสรรหาบุคลากรทางการบินมีดังนี้

1. ผู้ควบคุมอากาศยาน (Captain) บริษัทมีนโยบายว่าจ้างบุคลากรที่มีประสบการณ์ทางการบินสูง มีคุณสมบัติต่างๆ ครบถ้วนตามที่กรรมการบินพลเรือนกำหนด รวมทั้ง การสรรหานักบินผู้ช่วยที่มีประสบการณ์ คุณสมบัติครบถ้วน และผ่านการตรวจสอบตามมาตรฐานสากล มาฝึกอบรมเพื่อเลื่อนฐานะขึ้นเป็นผู้ควบคุมอากาศยานต่อไป
2. นักบินผู้ช่วย (Co-Pilot) บริษัทมีการสอบคัดเลือกนักบินผู้ช่วยตามวาระ ตามความต้องการบุคลากรการบินของบริษัท โดยพิจารณาตามความเหมาะสมกับจำนวนเครื่องบินที่เพิ่มขึ้น โดยผู้ที่ได้รับสิทธิในการเข้าสอบเพื่อเป็นนักบินของบริษัทจะต้องจบปริญญาตรีขึ้นไปในสาขาที่เหมาะสมกับการเป็นนักบิน และต้องจบหลักสูตรการบินจากสถาบันการบินทั้งในและต่างประเทศที่กรรมการบินพลเรือนรับรองตลอดจนต้องมีใบอนุญาตขับเครื่องบิน (Commercial Pilot License) และมีเอกสารรับรองการตรวจสุขภาพสำหรับผู้ทำงานในอากาศ
3. นักบินที่ได้รับการคัดเลือกแล้ว จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรที่กรรมการบินพลเรือนกำหนดดังนี้
  - หลักสูตรทั่วไปสำหรับนักบินพาณิชย์
  - หลักสูตรเฉพาะแบบเครื่องบินที่จะต้องทำการบิน
  - หลักสูตรในการบริหารจัดการระหว่างผู้ที่ปฏิบัติการบิน และผู้ที่สนับสนุนการบิน (Crew Resource Management หรือ CRM)

เมื่อผ่านหลักสูตรทางด้านภาคพื้นแล้ว นักบินเหล่านี้จะต้องเข้ารับการฝึกอบรมในส่วนของ ภาคอากาศต่อไป ซึ่งประกอบด้วยการฝึกบินกับเครื่องบินจำลอง (Simulator) การฝึกบินกับเครื่องบินจริง โดยทั้งหมดนี้จะมีครูการบินเป็นผู้รับผิดชอบ และดำเนินการตามระเบียบปฏิบัติของบริษัทผู้สร้างเครื่องบิน โดยกรรมการบินพลเรือนจะเป็นผู้ตรวจสอบในทุกขั้นตอน

นักบินของบริษัทต้องเป็นผู้ที่พร้อมรับการตรวจสอบตลอดเวลาทั้งจากหน่วยงานด้านมาตรฐานการบินของบริษัท ทั้งจากเจ้าหน้าที่ของกรรมการบินพลเรือน นอกเหนือไปจากการทดสอบความสามารถด้านการบินที่ต้องมีการตรวจสอบทุกๆ 6 เดือน หากไม่ผ่านในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง นักบินผู้นั้นจะไม่ได้รับอนุญาตให้ทำการบิน และต้องกลับไปเข้ากระบวนการการเรียน การฝึกตามที่บริษัทกำหนดจนผ่านแล้ว จึงได้รับอนุญาตให้ทำการบินเช่นเดิมได้

นอกเหนือจากการเรียนการฝึกในด้านการบินแล้ว นักบินซึ่งถือว่าเป็นบุคลากรที่มีค่าของบริษัท จะได้รับการพัฒนาต่อไปในสาขาอื่นๆ ด้วย โดยมีโครงการเข้ารับการอบรมหลักสูตรต่างๆ ของบริษัทที่กำหนดโดยฝ่ายบุคคล เช่น หลักสูตรด้านบริหารจัดการด้านความเป็นผู้นำ และ Soft skills อื่นๆ เพื่อให้ นักบินของบริษัทเป็นนักบินอาชีพอย่างแท้จริง

พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน (ลูกเรือ)

พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่ได้รับการคัดเลือกใหม่ทุกคนจำเป็นต้องผ่านการอบรมด้านความปลอดภัยและการบริการลูกค้า ด้านความรู้เฉพาะต่างๆ เกี่ยวกับเครื่องบิน และความปลอดภัยในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินต่างๆ ซึ่งการอบรมดังกล่าวจะจัดขึ้นโดยใช้สถานที่และอุปกรณ์ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้บริษัทยังกำหนดให้พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินทุกคนของบริษัทต้องอบรมทบทวนความรู้ดังกล่าวเป็นประจำทุกปีให้เป็นไปตามระเบียบของกรรมการบินพลเรือน อีกทั้ง บริษัทยังมีนโยบายเสริมสร้างความรู้ความสามารถด้านอื่นๆ ให้กับพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินของบริษัท โดยมุ่งเน้นให้ฝึกงานหรือทดลองงานกับแผนกอื่นของบริษัท เพื่อให้มีทักษะความรู้เพิ่มเติม และสามารถปฏิบัติงานอื่นได้หลังจากหมดอายุสัญญาการเป็นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินกับบริษัท

วิศวกร

บริษัทมีการคัดเลือกวิศวกรที่มีประสบการณ์ตรงทางด้านการซ่อมบำรุงเครื่องบินไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีใบอนุญาตนายช่างภาคพื้นดินประเภท 2 จากกรรมการบินพลเรือน วิศวกรจะต้องผ่านการฝึกอบรม 2 หลักสูตร ในการทำงานจากตัวบุคคล และหลักสูตร Type License Course เป็นการอบรมสำหรับการซ่อมบำรุงเครื่องบินในแต่ละประเภทจึงสามารถทำการซ่อมบำรุงเครื่องบินประเภทนั้นได้ ทั้งนี้วิศวกรการบินที่ถือใบอนุญาตการซ่อมบำรุงจำเป็นต้องมีการเข้าอบรมหลักสูตร Brush-Up เป็นประจำทุก 2 ปี วิศวกรจะไม่สามารถลงนามใบสมควรเดินอากาศของอากาศยานนกอแอร์ได้จนกว่าจะได้รับการอนุมัติเป็นลายลักษณ์อักษรจากฝ่ายรักษามาตรฐานการซ่อมบำรุงอากาศยาน

พนักงานต้อนรับภาคพื้น

พนักงานต้อนรับภาคพื้นที่ได้รับการคัดเลือกใหม่ทุกคนจำเป็นต้องผ่านการอบรมด้านความปลอดภัยและการบริการลูกค้า ด้านความรู้เฉพาะต่างๆ เกี่ยวกับเครื่องบิน และเงื่อนไข ข้อกำหนดของบริการต่างๆ เช่น การเช็คอินของผู้โดยสารแต่ละประเภท เป็นต้น นอกจากนี้บริษัทฯ ยังกำหนดให้พนักงานต้อนรับภาคพื้นทุกคนต้องอบรมทบทวนความรู้ดังกล่าวเป็นประจำทุกปีให้เป็นไปตามระเบียบของกรรมการบินพลเรือน อีกทั้ง บริษัทยังมีนโยบายเสริมสร้างความรู้ความสามารถด้านอื่นๆ ให้กับพนักงานต้อนรับภาคพื้นของบริษัทฯ เช่น ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาที่สาม ได้แก่ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เพื่อรองรับการเปิดเส้นทางใหม่ในประเทศจีน และญี่ปุ่นอีกด้วย

ความรับผิดชอบต่อสังคม

บริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา โดยนอกเหนือจากการกำกับดูแลกิจการที่ดี บริษัทยังได้ให้ความสำคัญกับเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคม โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอก ไม่ว่าจะเป็น พนักงาน ผู้ถือหุ้น คู่ค้า/เจ้าหนี้ ลูกค้า คู่แข่ง สังคมและชุมชน และสิ่งแวดล้อม โดยได้คำนึงถึงแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นส่วนหนึ่งจากการดำเนินธุรกิจปกติ (In-Process) และความรับผิดชอบต่อสังคมที่นอกเหนือจากการดำเนินธุรกิจปกติ (After-Process) ซึ่งสอดคล้องตามหลักการความรับผิดชอบต่อสังคม 8 ประการ ดังต่อไปนี้

ความรับผิดชอบต่อสังคมที่เป็นส่วนหนึ่งจากการดำเนินธุรกิจปกติ (In-Process)

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม

บริษัทดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรมแก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ตั้งแต่ผู้ถือหุ้น พนักงาน ลูกค้า คู่ค้า คู่สัญญา ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่เพียงแต่เฉพาะตามที่กฎหมายกำหนดเท่านั้นแต่ยังรวมถึงการไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการละเมิดหรือลดทอนสิทธิของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านั้นด้วย โดยกำหนดนโยบายจรรยาบรรณของบริษัท (Code of Conduct) เพื่อการประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม เนื่องจาก

ในหลักการของการประกอบธุรกิจของบริษัทนั้น การมีชื่อเสียงในด้านความซื่อสัตย์สุจริตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของบริษัท ทั้งยังมีผลต่อความเจริญก้าวหน้าและผลกำไรทางธุรกิจ เช่นเดียวกับชื่อเสียงและความดีงามของพนักงานระดับผู้บริหาร มาตรฐานการปฏิบัติเหล่านี้จึงมีผลโดยตรงต่อต่างๆ และเคารพในสิทธิของผู้ค้าและลูกค้าของบริษัท

2 นโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริตหรือคอร์รัปชัน

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) มีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญในการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชัน และยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรม บริหารงานด้วยความโปร่งใส รวมทั้งรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ดังนั้น บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) จึงได้กำหนดแนวทางในการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมของคณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร และพนักงานทุกระดับ ในจริยธรรมทางธุรกิจ และจรรยาบรรณพนักงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ “บรรษัทภิบาล” ของบริษัท และพัฒนาสู่องค์กรแห่งความยั่งยืน ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท ครั้งที่ 6/2562 ได้มีมติอนุมัติการปรับปรุงนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชัน โดยเพิ่มช่องทางการแจ้งเบาะแสหรือร้องเรียนทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) นโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันของบริษัท มีดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้คณะกรรมการ ฝ่ายบริหาร และพนักงานทุกระดับ แสดงออกถึงความมุ่งมั่นที่จะประพฤติปฏิบัติตามแนวทางและนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันของบริษัท
2. กำหนดหลักเกณฑ์ ขั้นตอนแนวปฏิบัติ เพื่อป้องกันไม่ให้อำนาจและพนักงานฝ่าฝืนนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันของบริษัท
3. สอบทาน กำกับ และติดตาม เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทและพนักงานปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันของบริษัทอย่างเคร่งครัด
4. สนับสนุนให้บริษัทและพนักงานมีการเฝ้าระวังและรายงานการพบเห็นการทุจริตหรือคอร์รัปชันในช่องทางการสื่อสารที่ปลอดภัย

คำนิยาม

การทุจริตหรือคอร์รัปชัน หมายถึง “การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติในตำแหน่งหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบหรือนโยบายของบริษัท รวมทั้งขัดต่อศีลธรรม จริยธรรม เพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเรียกรับ เสนอ ให้ทรัพย์สิน สิ่งของ การช่วยเหลือทางการเงิน รวมถึงประโยชน์อื่นใดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ บริษัทเอกชน บุคคลอื่นใด และผู้ที่เกี่ยวข้องที่ทำธุรกิจกับบริษัทและบริษัทย่อย เป็นต้น การช่วยเหลือทางการเงิน หมายถึง การให้ทรัพย์สิน เงิน สิ่งของ สิทธิประโยชน์ต่างๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดแก่พรรคการเมือง นักการเมือง หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องทางการเมืองตลอดจนกิจกรรมทางการเมืองผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง คู่สมรส บุตร บิดา มารดา พี่น้อง/ญาติสนิท ของกรรมการ ผู้บริหารและ พนักงานทุกระดับของบริษัท และบริษัทย่อย

นโยบาย

บริษัทได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันเพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติดังนี้

1. กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานจะไม่กระทำหรือสนับสนุนการทุจริตหรือคอร์รัปชันไม่ว่ากรณีใดๆ และจะปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันอย่างเคร่งครัด
2. มีหน้าที่ปฏิบัติตามนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีและนโยบายการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันโดยคณะกรรมการบริษัทมอบหมายให้ฝ่ายบริหารนำมาตรการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันไปสื่อสารและปฏิบัติตาม
3. ให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับถือปฏิบัติตามกฎหมายการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันในทุกท้องที่ที่บริษัทมีการทำกิจการอยู่
4. สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ซื่อสัตย์และยึดมั่นในความเป็นธรรม
5. จัดให้มีการฝึกอบรมแก่พนักงานภายในองค์กร เพื่อส่งเสริมให้พนักงานมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ และพร้อมจะนำหลักการและจรรยาบรรณในนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินงานด้วยความเคร่งครัดทั้งองค์กร
6. บริษัทจัดให้มีกระบวนการบริหารงานบุคลากรที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นของบริษัทต่อมาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันตั้งแต่การคัดเลือก การฝึกอบรม การประเมินผลงาน การให้ผลตอบแทนตลอดจนการเลื่อนตำแหน่ง
7. บริษัทจัดให้มีการตรวจสอบภายในเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าระบบการควบคุมภายในช่วยให้บริษัทบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ รวมทั้งตรวจสอบการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานให้เป็นไปตามข้อกำหนด กฎระเบียบ และช่วยค้นหาข้อบกพร่องจุดอ่อน รวมถึงให้คำแนะนำในการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี
8. ให้ความร่วมมือกับภาครัฐ ในการกำหนดให้ทุกหน่วยงานที่เป็นคู่สัญญากับภาครัฐ เปิดเผยแบบแสดงบัญชีรายรับ - รายจ่ายต่อสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ (ปป.ช.)
9. กำหนดให้เลขานุการบริษัท และผู้จัดการตรวจสอบภายในเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ให้เกิดการกำกับดูแลกิจการที่ดี

แนวปฏิบัติ

บริษัทได้กำหนดแนวทางในการนำไปปฏิบัติ ดังนี้

1. กรรมการผู้บริหารและพนักงานทุกระดับ ต้องปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชัน และต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริตหรือคอร์รัปชันในทุกรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม
2. ไม่กระทำการใดๆ ที่แสดงถึงเจตนาว่าเป็นการทุจริตหรือคอร์รัปชันการให้หรือรับสินบนแก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและบริษัทย่อย ในเรื่องที่ดินมีอำนาจรับผิดชอบทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์แก่บริษัท ตนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. การประเมินความเสี่ยง ผู้บริหารทุกคนต้องตระหนักว่ากระบวนการในการดำเนินธุรกิจของบริษัทมีความเสี่ยงจากการให้สินบนการทุจริตหรือคอร์รัปชันได้อย่างไร เพื่อจัดการความเสี่ยงรวมทั้งพบทวนมาตรการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวด้วย

4. ในการดำเนินการ หรือการปฏิบัติงานใดๆ ที่อาจมีความเสี่ยงต่อการเกิดการทุจริตหรือคอร์รัปชัน หรือขัดต่อนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชัน พนักงานทุกระดับรวมถึงบริษัทย่อย จะต้องปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ อย่างระมัดระวัง
  - 4.1. การให้ รับ ของขวัญ ของกำนัล การเลี้ยงรับรองให้ปฏิบัติตามแนวทางการทำ กับดูแลกิจการที่ดี และจรรยาบรรณของการดำเนินธุรกิจ รวมถึงนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชัน
  - 4.2. ไม่เรียกรับ หรือยินยอมจะรับทรัพย์สิน ของขวัญ ของกำนัล ประโยชน์อื่นใดจากลูกค้า ผู้ค้า คู่ค้า คู่แข่ง รวมทั้งบุคคลอื่นใดที่ทำธุรกิจกับบริษัท หรือการเลี้ยงรับรองที่พิสูจน์ได้ว่าเกิดความเหมาะสมอันเป็นการชักนำให้เกิดการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ หากมีความจำเป็นต้องรับควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมาย และสิ่งของที่ให้แก่กันในหน้าที่นั้นควรมีมูลค่าที่เหมาะสม ยกเว้นของขวัญตามเทศกาลประเพณีนิยม หรือการเลี้ยงรับรองทางธุรกิจตามปกติ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนตามธรรมเนียมนิยม แต่หากสิ่งเหล่านั้นมีมูลค่าเกินกว่า 3,000 บาท (สามพันบาทถ้วน) ต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาระดับตั้งแต่ผู้อำนวยการทราบทันที
  - 4.3. การใช้จ่ายสำหรับการเลี้ยงรับรองทางธุรกิจและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของบริษัท สามารถกระทำได้ และเป็นค่าใช้จ่ายที่สมเหตุสมผลโดยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของบริษัทรวมทั้งสามารถตรวจสอบได้
  - 4.4. ไม่กระทำการใดๆ ที่ไม่เหมาะสม โดยการชักจูง ครอบงำ หรือตั้งใจได้มาซึ่งความได้เปรียบหรือผลประโยชน์ใดๆ
  - 4.5. การให้เงินบริจาคเพื่อการกุศลแก่องค์กรใดๆ ต้องกระทำในนามบริษัท และต้องเป็นองค์กรที่เชื่อถือได้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคม ไม่ได้มุ่งหวังผลตอบแทนทางธุรกิจ มีใบรับรอง และใบเสร็จรับเงิน รวมทั้งต้องมีการติดตามและตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจว่าการบริจคนั้นตรงตามวัตถุประสงค์และไม่ได้ถูกนำไปใช้เพื่อเป็นข้อกล่าวอ้างในการติด สินบน
  - 4.6. การให้การสนับสนุน เพื่อส่งเสริมธุรกิจ รวมทั้งภาพลักษณ์ของบริษัทและบริษัทย่อย ไม่ว่าจะเป็นเงิน การให้บริการ วัสดุหรือทรัพย์สิน แก่โครงการหรือกิจกรรมใดๆ ต้องมีการระบุชื่อบริษัทบริษัทย่อย และต้องดำเนินการด้วยความโปร่งใส ถูกกฎหมาย รวมทั้งเป็นไปตามขั้นตอนที่บริษัทกำหนดสามารถตรวจสอบได้
5. บริษัทจัดให้มีการควบคุมภายในที่เหมาะสม สม่าเสมอ เพื่อป้องกันไม่ให้นักงานมีการปฏิบัติที่ไม่สมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานด้านการขาย การตลาด รวมถึงการจัดซื้อ จัดจ้าง ต้องดำเนินการผ่านขั้นตอนตามระเบียบของบริษัทที่มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้
6. บริษัทมีนโยบายเป็นกลางทางการเมือง โดยบุคลากรทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพทางการเมืองตามกฎหมาย แต่พึงตระหนักที่จะไม่ดำเนินการหรือกิจกรรมใดๆ รวมถึงการนำทรัพยากรใดๆ ของบริษัทและบริษัทย่อยไปใช้ เพื่อดำเนินการหรือกิจกรรมทางการเมือง อันจะทำให้บริษัทและบริษัทย่อยสูญเสียความเป็นกลางหรือความเสียหายจากการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องและให้ความช่วยเหลือทางการเมือง และจะไม่ให้ความช่วยเหลือทางการเมืองแก่พรรคการเมืองใดๆ ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนทั้งทางตรงและทางอ้อม
7. จัดให้มีการอบรมพนักงานทุกระดับอย่างสม่ำเสมอในเรื่องการต่อต้านการให้สินบน การทุจริตหรือ คอร์รัปชันเพื่อให้ตระหนักถึงนโยบายฉบับนี้ โดยจะบรรจุเป็นส่วนหนึ่งของการปฐมนิเทศพนักงานหรือก่อนการเข้ารับตำแหน่งของพนักงานใหม่ทุกคนของบริษัท
8. ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับมีหน้าที่รับผิดชอบในการสื่อสาร พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับผู้ใต้ บังคับบัญชา รวมทั้งควบคุมดูแลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าพนักงานทุกระดับมีทักษะเพียงพอต่อการนำมาตรการและแนวทางนี้มาปฏิบัติในกิจกรรมที่ตนเองรับผิดชอบอยู่อย่างเหมาะสม และให้ทราบความคาดหวังของบริษัทและทราบถึงบทลงโทษหากไม่ปฏิบัติตามนโยบายฉบับนี้
9. ไม่ละเลย หรือเพิกเฉยเมื่อพบเห็นการกระทำที่เข้าข่ายทุจริตหรือคอร์รัปชันที่เกี่ยวกับบริษัทและบริษัทย่อยโดยจะต้องแจ้งให้แก่ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ที่รับผิดชอบทราบทันทีผ่านช่องทางการแจ้งเบาะแสหรือร้องเรียนการทุจริตหรือคอร์รัปชันตามที่กำหนดไว้ในนโยบายฉบับนี้ รวมทั้งให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อเท็จจริง
10. บริษัทจะให้ความสำคัญและคุ้มครองพนักงาน หรือบุคคลอื่นใดที่แจ้งเบาะแสหรือหลักฐานการท ทุจริต หรือคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและบริษัทย่อย รวมถึงพนักงานที่ปฏิเสธต่อการกระทำ โดยใช้มาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือผู้ที่ให้ความร่วมมือในการรายงานการทุจริตหรือคอร์รัปชันตามที่กำหนดไว้ในนโยบายฉบับนี้
11. บริษัทให้ความมั่นใจกับพนักงานว่า จะไม่มีพนักงานคนใดต้องถูกลดตำแหน่ง ลงโทษ หรือได้รับผลกระทบใดๆ จากการปฏิเสธการให้ หรือรับสินบน ถึงแม้ว่าการปฏิเสธดังกล่าวจะทำให้บริษัทสูญเสียธุรกิจ และพลาดโอกาสในการดำเนินธุรกิจ และบริษัทจะไม่ยอมให้ผู้ใดมากระทำการข่มขู่ คุกคามหรือหน่วงเหนี่ยวพนักงานที่มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามนโยบายนี้
12. ผู้ที่กระทำการทุจริตหรือคอร์รัปชันถือเป็นการกระทำผิดตามนโยบายฉบับนี้ ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโทษทางวินัยรวมถึงอาจได้รับโทษตามกฎหมายหากกระทำผิดกฎหมายด้วย
13. บริษัทจะสอบทานแนวปฏิบัติและมาตรการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สภาพการดำเนินธุรกิจและการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ขอบเขตการร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริตหรือคอร์รัปชัน

เมื่อมีข้อสงสัยหรือพบเห็นการกระทำที่ฝ่าฝืนแนวปฏิบัติในเรื่องต่อไปนี้

1. การกระทำที่ทุจริตที่เกี่ยวข้องกับบริษัทและบริษัทย่อย โดยทางตรง หรือทางอ้อม เช่น พบเห็นบุคคลหรือพนักงานในบริษัทติดสินบน หรือรับสินบนจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่บริษัทหรือบริษัทย่อยได้ทำธุรกิจด้วย
2. การกระทำที่ทำให้บริษัทเสียผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่กระทบชื่อเสียงของบริษัท
3. การกระทำที่ผิดขั้นตอนตามระเบียบการปฏิบัติงาน ข้อบังคับของบริษัท ที่เป็นเหตุให้สงสัยว่าอาจจะเป็นช่องทางในการทำทุจริตหรือคอร์รัปชัน
4. การกระทำที่ผิดกฎหมาย ศีลธรรม และจรรยาบรรณทางธุรกิจ
5. การฝ่าฝืนการปฏิบัติตามนโยบายฉบับนี้รวมทั้งการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ช่องทางการแจ้งเบาะแสหรือร้องเรียนการทุจริตหรือคอร์รัปชัน

คณะกรรมการบริษัทได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบ เป็นผู้พิจารณาเรื่องการแจ้งเบาะแส หรือข้อร้องเรียนการกระทำที่อาจทำให้เกิดข้อสงสัยได้ว่าเป็นการทุจริตหรือคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นกับบริษัททั้งทางตรงและทางอ้อมโดยผ่านช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนตามนโยบายฉบับนี้ โดยผู้ร้องเรียนจะต้องระบุรายละเอียดของเรื่องที่แจ้ง หรือข้อร้องเรียน พร้อมชื่อ ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ ส่งมายังช่องทางรับเรื่องร้องเรียน ดังนี้

1. ส่งไปรษณีย์ ปิดผนึก

1.1 ประธานคณะกรรมการตรวจสอบ

บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 3 อาคารสำนักงาน ชั้น 17
ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา
เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

1.2 ประธานคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 3 อาคารสำนักงาน ชั้น 17
ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา
เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

1.3 เลขานุการบริษัท

บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
เลขที่ 3 อาคารสำนักงาน ชั้น 17
ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา
เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120

2. กล้องรับความคิดเห็นของฝ่ายทรัพยากรมนุษย์

3. จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail)

- 3.1 ประธานกรรมการตรวจสอบ :
Chiraporn.che@nokair.com
- 3.2 ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี :
Pornchai.kra@nokair.com
- 3.3 เลขานุการบริษัท : Sunun.wit@nokair.com

บุคคลที่สามารถแจ้งข้อร้องเรียน

บุคคลที่สามารถแจ้งข้อร้องเรียนหรือผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตหรือคอร์รัปชัน คือ ผู้มีส่วนได้เสียทุก ฝ่ายของบริษัท ได้แก่ ผู้ถือหุ้น ลูกค้า คู่แข่งทางการค้า เจ้าหนี้ ภาครัฐบาล ชุมชน สังคม ผู้บริหาร และพนักงานของบริษัทและบริษัทย่อย ทั้งนี้ไม่ว่าจะแจ้งเบาะแสด้วยช่องทางใดจะได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายหรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้

มาตรการคุ้มครองผู้ร้องเรียนหรือผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตหรือคอร์รัปชัน

1. บริษัทจะเก็บข้อมูลและปกปิดชื่อ ที่อยู่หรือข้อมูลอื่นๆ ที่สามารถระบุถึงผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูลได้ และจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจำกัดให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเท่านั้นที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้
2. ผู้ได้รับข้อมูลจากการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียน มีหน้าที่เก็บรักษาข้อมูล ข้อร้องเรียนและเอกสารหลักฐานของผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูลเห็นความลับ และห้ามเปิดเผยข้อมูลแก่บุคคลอื่นที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด
3. บริษัทจะเปิดเผยข้อมูลเท่าที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความเสียหายของผู้ร้องเรียนหรือผู้ให้ข้อมูลหรือแหล่งที่มาของข้อมูล รวมทั้งข้อมูลหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
4. ผู้ที่ได้รับความเสียหายจะได้รับการบรรเทาความเสียหายด้วยกระบวนการที่มีความเหมาะสมและเป็นธรรม

การดำเนินการสืบสวนและบทลงโทษ

หากการสืบสวนข้อเท็จจริงแล้วพบว่า ข้อมูลหรือหลักฐานที่มีหรือได้รับมา มีเหตุอันควรให้เชื่อได้ว่าผู้ที่ ถูกกล่าวหาได้กระทำการทุจริตหรือคอร์รัปชันจริง บริษัทจะให้สิทธิแก่ผู้ถูกร้องเรียนหรือผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบข้อกล่าวหา และให้สิทธิในการพิสูจน์ตนเอง โดยการหาข้อมูลหรือหลักฐานเพิ่มเติมที่แสดงให้เห็นว่าตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำการทุจริตหรือคอร์รัปชันตามที่ได้ถูกกล่าวหา

หากผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกร้องเรียน ได้กระทำการทุจริตหรือคอร์รัปชันนั้นจริง จะถือว่าได้กระทำผิดต่อบทบัญญัติการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชัน ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาโทษทางวินัยตามระเบียบที่บริษัทกำหนดไว้ และหากการกระทำการทุจริตหรือคอร์รัปชันนั้นผิดกฎหมาย ผู้กระทำผิดอาจจะต้องได้รับโทษทางกฎหมาย ทั้งนี้โทษทางวินัยตามระเบียบของบริษัทค่าตัดสินของคณะกรรมการตรวจสอบถือเป็นขั้นสูงสุด

การเผยแพร่นโยบายการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชัน

เพื่อให้ทุกคนในบริษัทได้รับทราบนโยบายการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชัน บริษัทจะดำเนินการดังต่อไปนี้

1. บริษัทจะติดประกาศนโยบายการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันในกระดานประชาสัมพันธ์ ณ สำนักงานของบริษัททุกแห่งที่บริษัททำกิจการอยู่

2. บริษัทจะเผยแพร่นโยบายการต่อต้านทุจริตหรือคอร์รัปชัน ผ่านช่องทางการสื่อสารของบริษัท เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ถึงพนักงานทุกคน (e-mail) และ เว็บไซต์บริษัท
3. รายงานการเปิดเผยข้อมูลประจำปี (56-1) รายงานประจำปี (56-2) เป็นต้น
4. บริษัทจะจัดให้มีการอบรมนโยบายการต่อต้านทุจริตหรือคอร์รัปชันให้แก่พนักงานใหม่
5. บริษัทจะทบทวนนโยบายการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับประกาศและนโยบายที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนี้บริษัทได้เข้าร่วมโครงการแนวร่วมปฏิบัติภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต (Collective Action Coalition Against Corruption) หรือเรียกสั้นๆ ว่า CAC โดยบริษัทได้ลงนามประกาศเจตนารมณ์เข้าร่วมโครงการฯ ในเดือนเมษายน 2562 นอกจากนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตหรือคอร์รัปชันแล้ว บริษัทยังได้ประกาศใช้แนวปฏิบัติ การรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อป้องกันการที่จะนำมาซึ่งความลำบาใจ และการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ และนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการทุจริตคอร์รัปชัน อีกทั้งเพื่อสร้างมาตรฐานที่ดีในการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมีรายละเอียดดังนี้

แนวปฏิบัติ การรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือประโยชน์อื่นใด

บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด(มหาชน) ดำเนินธุรกิจภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ที่ต้องมีความโปร่งใสและปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน และจรรยาบรรณธุรกิจที่จะไม่เรียกรับ หรือยินยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากลูกค้า ผู้ค้า คู่ค้า คู่แข่ง หรือบุคคลอื่นใด ที่ทำธุรกิจกับบริษัทฯ จึงกำหนดให้มีนโยบายการรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อป้องกันการที่จะนำมาซึ่งความลำบาใจ และการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ และนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการทุจริตคอร์รัปชัน อีกทั้งเพื่อสร้างมาตรฐานที่ดีในการปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน จึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ดีไว้ ดังนี้

หลักการ

บุคลากรของบริษัทฯ ต้องยึดมั่น ถือมั่น ที่จะไม่รับ-ให้สินบน หรือผลประโยชน์อื่นใดแก่บุคลากรของบริษัทฯ หรือบุคคลภายนอก โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ หากพิสูจน์ทราบได้ว่าการดำเนินการดังกล่าว ถือว่าบุคลากรของบริษัทฯ มีความผิดตามระเบียบของบริษัทฯ และกฎหมาย

แนวทางการปฏิบัติ

1. การรับของขวัญ การเลี้ยงของที่ระลึก หรือประโยชน์อื่นใด
  - 1.1 ห้ามบุคลากรของบริษัทฯ รับของขวัญ ของที่ระลึก หรือประโยชน์อื่นใดในทุกกรณี จากลูกค้า ผู้ค้า คู่ค้า คู่แข่ง

หรือบุคคลอื่นใดที่ทำธุรกิจกับบริษัท หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทฯ ไม่ว่าจะเป็นใด และมีหน้าที่แจ้งให้บุคคลภายนอกทราบถึงนโยบายดังกล่าว

- 1.2 ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องรับของขวัญ ของที่ระลึก หรือประโยชน์อื่นใด และไม่สามารถส่งคืนได้ ให้บริษัทฯ แต่งตั้งหน่วยงานผู้รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการรวบรวมสิ่งของดังกล่าว และดำเนินการบริจาคให้บุคคลหรือหน่วยงานภายนอก เพื่อการกุศลหรือสาธารณประโยชน์ หรือดำเนินการตามระเบียบของบริษัทฯ ต่อไป เว้นแต่

1.2.1 กรณีเป็นของขวัญประเภท ซึ่งมีมูลค่าน้อยกว่า 30 วัน ให้เป็นดุลยพินิจของผู้บังคับบัญชาส่วนงานที่รับของขวัญในการบริหารจัดการ

1.2.2 กรณีปฏิทิน ไดอารี่ ที่ใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ของบริษัทฯ พนักงานสามารถรับเป็นของขวัญได้

1.2.3 กรณีเป็นการรับของขวัญ ของที่ระลึก ในนามองค์กรต่อองค์กร เช่น การลงนามสัญญาทางธุรกิจ สามารถกระทำได้ ทั้งนี้ของขวัญ ของที่ระลึกดังกล่าว จะต้องเป็นทรัพย์สินของบริษัทฯ

2. การรับข้อเสนอการประชุม อบรม สัมมนา และเยี่ยมชมกิจการโดยใช้งบประมาณของคู่ค้า

2.1 การรับข้อเสนอการประชุม อบรม สัมมนา และเยี่ยมชมกิจการ โดยใช้งบประมาณของคู่ค้า สามารถกระทำได้ หากเป็นไปตามข้อตกลงที่ระบุในสัญญาแต่ต้องไม่มีลักษณะแฝงการฟ่องเฟี้ยว (โดยแนบเอกสารการประชุม อบรม สัมมนา และเยี่ยมชมกิจการ โดยละเอียดเสนอต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อเห็นชอบ)

2.2 การรับข้อเสนอการประชุม อบรม สัมมนา และเยี่ยมชมกิจการ โดยใช้งบประมาณของคู่ค้า ในกรณีที่มิได้ระบุในข้อตกลงสัญญา สามารถกระทำได้ หากพิจารณาแล้วว่าการรับข้อเสนอดังกล่าวมีความเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อบริษัทฯ ทั้งนี้ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาและเป็นไปตามระเบียบของบริษัทฯ

2.3 ไม่รับข้อเสนอเกี่ยวกับการอบรม สัมมนา ที่มีลักษณะแฝงฟ่องเฟี้ยว โดยปราศจากเจตนาในการถ่ายทอดความรู้ อย่างแท้จริง

3. การให้ของขวัญ ของที่ระลึก หรือประโยชน์อื่นใด

3.1 การให้ของขวัญ ของที่ระลึก หรือผลประโยชน์อื่นใด ตามประเพณีนิยมสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และจารีตประเพณีท้องถิ่น เช่น สำหรับประเทศไทยไม่เกิน 3,000 บาทต่อคนต่อโอกาส ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. และควรให้ในรูปแบบที่ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของบริษัทฯ ดังต่อไปนี้

3.1.1 ปฏิทิน ไดอารี่

3.1.2 สินค้าของบริษัทฯ หรือบริษัทในกลุ่ม

3.1.3 สินค้าที่ใช้เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ของบริษัทฯ

- 3.1.4 สินค้าโครงการหลวง โครงการพระราชดำริ สินค้าชุมชน สินค้าเพื่อการกุศล สินค้าเพื่อการสาธารณะประโยชน์ สินค้าจากกลุ่มคนพิการ หรือสินค้าที่สนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน
- 3.2 การให้ของขวัญ ของที่ระลึก ควรดำเนินการให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติ
- 3.3 ห้ามให้ของขวัญ ของที่ระลึก ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด แก่คู่สมรส บุตร หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเจ้าหน้าที่รัฐ ลูกค้า คู่ค้า และบุคคลที่ติดต่อด้วย เนื่องจากโดยพฤติการณ์ถือว่าเป็นการรับแทน
- 3.4 การให้ของขวัญ ของที่ระลึก เนื่องในโอกาสสำคัญทางธุรกิจ อาทิ วันสถาปนาการจัดตั้ง การลงนามสัญญาทางธุรกิจ สามารถกระทำได้ แต่หากมูลค่าของขวัญเกินกว่า 3,000 บาท ต้องได้รับการพิจารณาอนุมัติจากผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน หรือตามระเบียบของบริษัทฯ กำหนด

4. การเลี้ยงรับรอง

การใช้จ่ายสำหรับเลี้ยงรับรองทางธุรกิจ อาทิ การเลี้ยงรับรองเป็นอาหารและเครื่องดื่ม การเลี้ยงรับรองในรูปแบบการกีฬา และการใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติทางธุรกิจ หรือเป็นจารีตทางการค้า รวมถึงการให้ความรู้ความเข้าใจทางธุรกิจ สามารถกระทำได้ แต่ต้องเป็นการใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล และไม่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน หรือก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

5. การจัดทำกิจกรรม CSR ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่รัฐ

- 5.1 การจัดทำกิจกรรม CSR ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่รัฐ สามารถทำได้ตามความเหมาะสม โดยต้องทำในนามบริษัทฯ และมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบาย CSR ของบริษัทฯ ทั้งนี้ควรมีหลักเกณฑ์ แผนงาน การวัดผลที่ชัดเจน และดำเนินการผ่านขั้นตอน ระเบียบของบริษัทฯ ที่กำหนดไว้
- 5.2 การจัดทำกิจกรรม CSR หรือกิจกรรมใดๆ ในนามบริษัทฯ ควรมีความเกี่ยวข้องในธุรกิจของบริษัทฯ และต้องไม่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนทางการเมือง

6. การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายอื่นให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าใช้จ่ายอื่นให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ สามารถดำเนินการได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามระเบียบของบริษัทฯ ที่เกี่ยวข้อง

7. การบริจาคและให้การสนับสนุนกับหน่วยงานภาครัฐ หรือเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงองค์กรการกุศล

การบริจาคและให้การสนับสนุนแก่องค์กรใดๆ ต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

- 7.1 เป็นองค์กรที่เชื่อถือได้ และ/หรือมีการจัดตั้งอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
- 7.2 การดำเนินการต้องกระทำในนามบริษัทฯ อย่างโปร่งใส ถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นไปตามระเบียบของบริษัทฯ
- 7.3 ไม่ควรจ่ายเงินตรงไปที่เจ้าหน้าที่รัฐหรือบุคคลใดๆ ในนามบุคคล เว้นแต่มีรายละเอียดระบุในหนังสือขอรับการสนับสนุนชัดเจน และมีหลักฐานการรับการสนับสนุนเป็นลายลักษณ์อักษร
- 7.4 ควรมีการติดตามตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจว่าการบริจาค และ/หรือการสนับสนุนได้ถูกนำไปเพื่อใช้ประโยชน์ของสาธารณะ และ/หรือตรงตามวัตถุประสงค์ของการบริจาค และ/หรือการสนับสนุนอย่างแท้จริง

บุคลากรของบริษัทฯ ต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติตามนโยบายเรื่อง การรับ-ให้ ของขวัญ การเลี้ยง หรือประโยชน์อื่นใด และหากพบข้อสงสัยประการใด ให้ติดต่อฝ่ายกำกับดูแลกิจการที่ดีและบริหารความเสี่ยงองค์กร หรือหน่วยงาน/บุคคลที่รับผิดชอบ

การฝึกอบรมแก่พนักงานเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน

ในปี 2562 บริษัทจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายและการส่งเสริมการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันและจรรยาบรรณ (Code of Conduct) สำหรับพนักงาน เพื่อให้พนักงานรับทราบและปฏิบัติตามแนวทางที่นโยบายได้ให้ไว้โดยรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักสูตร	วันที่จัดอบรม	จำนวนพนักงาน ที่เข้าอบรม (คน)
นโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริต หรือคอร์รัปชัน และจรรยาบรรณ	2 กันยายน 2562	29
นโยบายเกี่ยวกับการต่อต้านทุจริต หรือคอร์รัปชัน และจรรยาบรรณ	28 ตุลาคม 2562	13
การส่งเสริมความเข้าใจใน การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	19 ธันวาคม 2562	31
รวม		73

3 การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

บริษัทดำเนินธุรกิจโดยตระหนักถึงความสำคัญและส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กล่าวคือ การให้บริการแก่ผู้โดยสารโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษา ศาสนา ฯลฯ ตลอดจนให้ความเท่าเทียมกันทั้งเรื่องศักดิ์ศรีและความเป็นมนุษย์ มีอิสระภาพ เสรีภาพ โดยที่ไม่ได้ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทั้งสิทธิตามกฎหมายและสิทธิที่มีอยู่โดยไม่ขึ้นอยู่กับบทบัญญัติของกฎหมาย แต่เป็นสิทธิที่เกิดจากมาตรฐานเพื่อความถูกต้อง ความเป็นธรรม หรือความยุติธรรม อาทิ บริการผู้โดยสารที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ การจำหน่ายบัตรโดยสารในราคาที่เป็นธรรมและชัดเจนในกรณีที่บริษัทไม่สามารถให้บริการได้ตามความต้องการ แต่ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อกำหนด ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

4 การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม

บริษัทให้ความสำคัญต่อพนักงานซึ่งมีส่วนสำคัญและเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดขององค์กร และมีนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนอย่างเป็นธรรมเป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเล็งเห็นถึงความสำคัญในด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วก็จะมีผลต่อความปลอดภัยของผู้โดยสารด้วย บริษัทจึงมีการให้ความรู้แก่พนักงานด้วยการฝึกอบรมหลักสูตรด้านความปลอดภัยสำหรับพนักงาน หัวหน้างาน และผู้บริหาร ตลอดจนมีการจัดทำ Safety Bulletin เป็นประจำทุกเดือนเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยรายเดือนและสื่อสารให้พนักงานทราบอย่างทั่วถึง โดยในปี 2562 บริษัทมีการจัดอบรมหลักสูตรความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน หลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับหัวหน้างาน และหลักสูตรเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับบริหาร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักสูตร	วันที่จัดอบรม	จำนวนพนักงาน ที่เข้าอบรม (คน)
ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน	3 กันยายน 2562	29
ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน	29 ตุลาคม 2562	13
เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับหัวหน้างาน	24-25 กันยายน 2562	25
เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยระดับบริหาร	24-25 ตุลาคม 2562	15
รวม		72

นอกจากนี้ยังได้การจัดทำคู่มือความปลอดภัยในการทำงานให้กับพนักงานเพื่อให้สอดคล้องกับกฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหารและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเพื่อให้พนักงานทุกคนตระหนักถึงอันตรายในการปฏิบัติงาน รู้แนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในลักษณะงานต่างๆ เนื่องจากการทำงานทุกประเภทสามารถเกิดโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานได้เสมอ หากผู้ปฏิบัติงานนั้นขาดความระมัดระวังหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำของบุคคล เช่น ความประมาท การทำงานลัดขั้นตอน ฝ่าฝืนกฎระเบียบ ไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ซึ่งสาเหตุเหล่านี้สามารถป้องกันได้โดยเริ่มต้นจากตัวพนักงานเอง เพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตที่ดีของพนักงานนกแอร์ทุกคน เพราะบริษัทตระหนักดีว่าความปลอดภัยจะช่วยให้พนักงานมีขวัญและกำลังใจที่ดี อันเป็นสิ่งที่นำไปสู่ความสำเร็จและประสิทธิภาพสูงสุดขององค์กร ทั้งนี้จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ สถิติการเกิดอุบัติเหตุของบริษัทประจำปี 2562 มีทั้งหมดจำนวน 7 ครั้ง โดยพนักงานได้รับบาดเจ็บเพียงเล็กน้อยและไม่ต้องหยุดงาน

ด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคลากร บริษัทให้ความสำคัญกับกระบวนการสรรหาและคัดเลือกเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพเหมาะสมกับงานและวัฒนธรรมของนกแอร์ นอกจากนี้บริษัทยังเปิดโอกาสรับบุคคลที่พิการให้เข้ามาร่วมงานกับบริษัทตามเจตนารมณ์ของมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านการคุ้มครองการมีงานทำ เพื่อให้คนพิการได้มีโอกาสใช้ความสามารถในการมีรายได้และพึ่งพาตนเอง ลดภาระของครอบครัวและสังคม รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้คนพิการมีพลังสำคัญในการเสริมสร้างทางเศรษฐกิจของครอบครัวและประเทศสืบไป

บริษัทดำเนินนโยบายการบริหารค่าตอบแทนที่ยึดหลักความเป็นธรรม เหมาะสม และสอดคล้องตามความรู้ความสามารถผลการปฏิบัติงานที่ผ่านกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังมีการสำรวจค่าตอบแทนกับตลาดแรงงานภายนอกและบริษัทที่อยู่ในธุรกิจเดียวกัน เพื่อปรับปรุงให้ค่าตอบแทนมีความเหมาะสมสามารถแข่งขันในอุตสาหกรรมเดียวกันและเพื่อดึงดูดผู้มีความสามารถใหม่ๆ เข้ามาร่วมงาน

นอกจากนี้ บริษัทยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาพนักงาน โดยบริษัทได้ทบทวนหลักสูตรอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะและความสามารถของพนักงานในแต่ละระดับตำแหน่งตามแผนการฝึกอบรมที่วางแผนและออกแบบไว้ในแต่ละปี โดยเฉพาะด้านการบริหารจัดการสำหรับระดับหัวหน้างาน ผู้บริหารระดับต้น จนถึงระดับสูง ซึ่งในปี 2562 บริษัทมีการจัดการฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกให้แก่พนักงานเป็นจำนวนทั้งสิ้น 566 คน เทียบเท่าจำนวนชั่วโมงเฉลี่ยของการฝึกอบรมของพนักงานต่อปีเท่ากับ 5 วัน

นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญด้านการสื่อสารภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้กับพนักงานตลอดทั้งปีเพื่อพัฒนาและเพิ่มความผูกพันของพนักงานให้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งบริษัทยังมีโครงการ “นกห่วงใย” และ “นกใกล้ชิด” เพื่อเปิดช่องทางให้พนักงานสามารถสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น สอบถามข้อสงสัยกับฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ได้โดยตรงอีกด้วย

สำหรับพนักงานใหม่ บริษัทจัดให้มีการปฐมนิเทศและการอบรมหลักสูตรความรู้พื้นฐานด้านธุรกิจการบิน (Basic Airline Knowledge) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และทราบถึงองค์ประกอบของธุรกิจการบิน และความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจการบินกับอุตสาหกรรมการบิน อีกทั้งยังนำพนักงานใหม่เยี่ยมชมระบบและขั้นตอนการทำงานจริงของทุกหน่วยงานรวมทั้งฝ่ายปฏิบัติการบินเพื่อเรียนรู้ระบบและขั้นตอนการทำงาน รวมถึงนโยบายต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อให้พนักงานตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว

จากการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรมทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเพราะบริษัทตระหนักดีว่า “ความปลอดภัยการพัฒนา ความผูกพัน การสื่อสาร คือ ความรับผิดชอบหลักที่บริษัทมุ่งมั่นและตั้งใจอย่างเต็มที่เพื่อพนักงานของนกแอร์ทุกคน”

5 ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค

บริษัทได้คำนึงถึงความปลอดภัยต่อผู้บริโภคเสมอมา โดยมุ่งเน้นการให้บริการที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และคำนึงถึงความพึงพอใจสูงสุดของ ผู้บริโภคเป็นสำคัญ เริ่มตั้งแต่การสร้างความมั่นใจแก่ผู้โดยสารด้วยเครื่องบินไอพ่นโบอิง 737-800 และ เครื่องบินโบพัดบอมบาร์ดิเอร์ Q400 ซึ่งเป็นเครื่องบินใหม่ รวมถึงการซ่อมบำรุงเครื่องบินที่มีการจัดจ้างผู้ให้บริการซ่อมบำรุงอากาศยานซึ่งมีความชำนาญในธุรกิจและมีชื่อเสียงระดับโลก ผู้บริโภคจึงเชื่อมั่นได้ถึงมาตรฐานความปลอดภัยในการผลิตและการซ่อมบำรุงที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายความปลอดภัยซึ่งนกแอร์ให้คุณค่าเป็นอันดับสูงสุดขององค์กรถือเป็นพันธะสัญญาและความรับผิดชอบต่อสูงสุดของบุคลากรนกแอร์ที่มีต่อผู้บริโภคเป็นสำคัญ

เนื่องด้วยบริษัทให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการปฏิบัติการบินเป็นอันดับหนึ่งจึงมีการฝึกอบรมนักบินให้เป็นไปตามมาตรฐานขั้นสูงอย่างต่อเนื่อง จนได้รับการรับรองอย่างเป็นทางการจากองค์การระหว่างประเทศที่เป็นที่ยอมรับที่สุดในโลกอย่าง FAA (Federal Aviation Administration) อีกทั้งยังมากด้วยประสบการณ์และชั่วโมงบิน มีความชำนาญในเส้นทางบิน สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศอย่างดี ผู้บริโภคจึงมั่นใจและวางใจกับบุคลากรที่มีคุณภาพของบริษัทได้เต็มที่ทุกครั้งที่เดินทาง ในส่วนของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินได้รับการฝึกอบรมตามมาตรฐานของสากล และมีความพร้อมในการดูแลความปลอดภัยเพื่อให้เกิดความสะดวกรบายและรอยยิ้มที่ประทับใจตลอดการเดินทาง

นอกจากความมั่นใจในด้านความปลอดภัยแล้ว บริษัทยังมุ่งเน้นการให้บริการกับผู้บริโภคให้เกิดความสะดวกรบายและความพึงพอใจอย่างสูงสุด รวมถึงการมีช่องทางในการจัดจำหน่ายที่ให้ความสะดวกรวดเร็วกับผู้บริโภคทั้งในด้านการจองซื้อและการชำระเงินหนึ่ง หากเกิดกรณีเลื่อนหรือยกเลิกเที่ยวบิน บริษัทจะมีระบบการแจ้งเตือนล่วงหน้าแก่ผู้บริโภคผ่านทางอีเมล ข้อความสั้นทาง (SMS) หรือโทรศัพท์ ผู้บริโภคที่ไม่สามารถติดต่อผ่านช่องทางเหล่านี้ได้จะได้รับการแจ้งเตือนดังกล่าวที่เคาน์เตอร์ลงทะเบียนขึ้นเครื่อง บริษัทได้พัฒนากระบวนการให้บริการเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและอำนวยความสะดวกในการเดินทางโดยมีบริการ Web Check-in ผ่านเว็บไซต์ และ App Check-on ผ่าน Smart Phone เพื่อเป็นการเช็คอินล่วงหน้าก่อนการเดินทาง บริษัทได้เพิ่มช่องทางการชำระเงินเพื่อให้แก่ผู้โดยสารได้สะดวกสบายมากขึ้นผ่านช่องทาง WeChat Pay, Alipay ผ่านเครื่องจุดบัตร และบริการผ่อนชำระ 0% นาน 3 เดือนผ่านบัตรเครดิต นอกจากนี้บริษัทยังมีบริการ Fly'n'Ride รับ-ส่งสำหรับผู้โดยสารที่ต้องการเดินทางไปยังเส้นทางที่บริษัทไม่ได้ให้บริการโดยตรง โดยเดินทางไปยังสนามบินและเดินทางต่อด้วยรถ

ปรับอากาศไปยังจุดหมายปลายทางได้ บริการรับ-ส่ง กระเป๋า Baggage Delivery เพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ผู้โดยสารมากยิ่งขึ้น ด้วยบริการจัดส่งสัมภาระจากสนามบินดอนเมือง ไปยังบ้านหรือสถานที่ต่างๆ ในกรุงเทพฯ และจากสนามบินเชียงใหม่ ไปยังบ้านหรือสถานที่ต่างๆ ในเชียงใหม่ในการตอบสนองต่อความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือข้อร้องเรียนของผู้บริโภค การจัดตั้งโครงการ “Nok Care” และ “Nok Feedback” เพื่อรับข้อร้องเรียนทางด้านการบริการจากผู้โดยสาร เพื่อนำมาวิเคราะห์และพัฒนาการบริการให้มีประสิทธิภาพและตรงกับความต้องการของผู้บริโภคต่อไป

6 การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

บริษัทตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมโดยการหาแนวทางลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในกระบวนการผลิตและให้บริการเป็นสำคัญ เริ่มตั้งแต่การเลือกใช้เครื่องบินไอพ่นโบอิง 737-800 รุ่น New Generation ที่มีการใช้นวัตกรรมสมัยใหม่อย่าง Carbon Brake มีคุณสมบัติสำคัญช่วยลดน้ำหนักของเครื่องบินเมื่อเทียบกับเบรกรุ่นเดิมอย่าง Steel Brake ทำให้สามารถช่วยประหยัดการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน ไดออกไซด์ อีกทั้งด้วยเทคโนโลยีของ Carbon Brake ซึ่งใช้วัสดุที่ทำมาจากคาร์บอนซึ่งมีความทนทานและมีอายุใช้งานยาวนานกว่า Steel brake จึงสามารถลดช่วยระยะเวลาการซ่อมได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้บริษัทยังเลือกใช้เครื่องบินโบพัดบอมบาร์ดิเอร์ Q400 รุ่น NextGen ในเส้นทางระยะสั้น ซึ่งเป็นเครื่องบินโบพัดรุ่นเดียวในตลาดที่ติดตั้งระบบพิเศษ (Active Noise and Vibration Suppression หรือ ANVS) ที่ช่วยลดแรงสั่นสะเทือนและเสียงรบกวนภายใน Cabin มีคุณสมบัติพิเศษช่วยลดมลพิษทางเสียงลดอัตราการสิ้นเปลืองของเชื้อเพลิงได้ถึง 7% และลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลงถึง 35% ผู้โดยสารจึงสามารถสัมผัสประสบการณ์การบินระยะสั้นที่ทั้งสะดวกสบาย เงียบ รวดเร็ว และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เป็นสายการบินแรกและสายการบินเดียวในประเทศไทยที่นำเครื่องบินรุ่นนี้มาให้บริการ

นอกจากการเลือกใช้เครื่องบินที่มีนวัตกรรมช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติแล้ว บริษัทยังได้พัฒนาให้ Boarding Pass อยู่ในมือถือของคุณ โดยเน้นให้ผู้โดยสารใช้นวัตกรรมการ Check In Online ผ่านหน้าเว็บไซต์และแอปพลิเคชันบน Smart Phone ที่สามารถรองรับระบบการปฏิบัติการทั้ง iOS และ Android เพื่อเป็นการช่วยลดการใช้ทรัพยากรกระดาษในระหว่างกระบวนการผลิตและการให้บริการ ถือเป็นกระบวนการรณรงค์ช่วยภาวะโลกร้อนอีกทางหนึ่ง

7 การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรมซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย

บริษัทเข้าใจถึงความคาดหวังในการใช้บริการของผู้โดยสาร จึงนำเสนอนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อความสะดวกสบาย และมั่นใจของผู้โดยสารของนกแอร์ ซึ่งมีบริการดังต่อไปนี้

- **บริการต่อเครื่องด้วยสายการบินพันธมิตร (Value Alliance)**

Value Alliance เป็นการรวมกลุ่มพันธมิตรของ สายการบิน ราคาประหยัดชั้นนำในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกอันประกอบไปด้วยสายการบินนกแอร์ สายการบินนกสก็๊ต สายการบินสก็๊ต สายการบินเซบูแปซิฟิก (รวมถึงสายการบิน Cebgo) และสายการบินเจจูแอร์ เพื่อสร้างเครือข่ายเส้นทางการบินภายในกลุ่มพันธมิตร และเพิ่มทางเลือกในการเดินทางที่สามารถเชื่อมโยงเส้นทางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เอเชียเหนือ รวมไปถึงเชื่อมโยงเส้นทางไปยังทวีปออสเตรเลีย ทำให้เกิดความสะดวกสบายแก่ผู้โดยสารมากขึ้น

ผู้โดยสารจะสามารถเลือกเที่ยวบินและสำรองบัตรโดยสารได้โดยตรงจากเว็บไซต์ของแต่ละสายการบิน และสามารถสำรองที่นั่งจากสายการบินหนึ่งไปยังจุดหมายปลายทางอื่นๆ ของสายการบินในกลุ่มพันธมิตรได้ ซึ่งระบบจะทำให้ การเลือกเที่ยวบินที่ดีที่สุดจากทุกสายการบิน เชื่อมโยงเข้าด้วยกันในการทำรายการเพียงครั้งเดียวโดยใช้เทคโนโลยีที่ก้าวล้ำ ซึ่งพัฒนาโดย Air Black Box (ABB) ผู้ให้บริการระบบการสำรองบัตรโดยสารชั้นนำ การเปิดให้บริการในครั้งนี้จะช่วยเพิ่มตัวเลือกเส้นทางบินไปยังจุดหมายต่างๆ ให้มากขึ้น และเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ผู้โดยสารของแต่ละสายการบินอีกด้วย

- **บริการนกแอร์โมบาย (Nok Air Mobile)**

นกแอร์เพิ่มทางเลือกใหม่ที่เพิ่มความสะดวกสบายทั้งการจองบัตรโดยสารและจัดการการจองผ่านทางอุปกรณ์มือถือ Smart Phone ทั้งระบบปฏิบัติการ iOS และ Android เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการลดโลกร้อนโดยการประหยัดการใช้กระดาษ ซึ่งลูกค้าสามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชันสำหรับอุปกรณ์มือถือ Smart Phone ที่พร้อมให้บริการแก่ผู้โดยสารในการใช้งานฟังก์ชันต่างๆ บนแอปพลิเคชันได้ทันทีทุกเวลา เช่น

- ให้บริการจองตั๋วเครื่องบินในประเทศและระหว่างประเทศ พร้อมบริการ Fly'n'Ferry และ Fly'n'Ride ในบางเส้นทาง
- ให้บริการชำระเงินด้วยบัตรเครดิต หรือชำระเงินที่ตู้ ATM หรือเคาน์เตอร์เซอร์วิส Line Pay, Apple Pay, QR Payment
- แจ้งข่าวสาร โปรโมชั่น และสิทธิพิเศษของนกแอร์
- ผู้โดยสารสามารถ Check-in ผ่านอุปกรณ์มือถือ Smart Phone และแสดง Boarding Pass ผ่านอุปกรณ์มือถือ Smart Phone ได้
- บริการเช็คบัตรโดยสารราคาประหยัดผ่านทางฟังก์ชัน “ตั๋วราคาประหยัด”
- ผู้โดยสารสามารถตรวจสอบการจองและ Boarding Pass บนมือถือ Smart Phone ได้แม้ไม่ได้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต

ความรับผิดชอบต่อสังคมที่นอกเหนือจากการดำเนินธุรกิจปกติ (After-Process)

นกแอร์ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจที่มีส่วนรับผิดชอบต่อและมีเจตนาอันดีในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาชุมชนและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชน เนื่องจากบริษัทเล็งเห็นถึงความสำคัญของเยาวชนที่จะเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป ในปี 2562 บริษัทได้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน และสังคมอย่างเป็นรูปธรรมโดยแบ่งเป็น 3 หัวข้อหลักของกิจกรรม ได้แก่ นกแบ่งปัน นกเรียนรู้ และนกอุ้มใจ

ทั้งนี้ ในปี 2562 บริษัทมีโอกาสได้ร่วมทำกิจกรรมตามโครงการต่างๆ ดังนี้

- **นกแบ่งปัน Nok Sharing**

นกแบ่งปัน คือโครงการที่ให้ความสนับสนุน ช่วยเหลือแก่ผู้ขาดโอกาส หรือด้อยโอกาสทางสังคมในการเข้าถึงความเจริญเติบโตด้านต่างๆ เพื่อสร้างเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น หรือรวมถึงการช่วยต่อชีวิตให้กับผู้ด้อยโอกาส โดยโครงการตลอดทั้งปี 2562 ประกอบด้วย

1. **โครงการพาน้องเที่ยวเมืองหลวง** โครงการที่ให้โอกาสน้องๆ จากโรงเรียนบนดอยแม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน ได้มีโอกาสขึ้นเครื่องบิน มาท่องเที่ยว และทัศนศึกษา เปิดประสบการณ์นอกห้องเรียน ที่กรุงเทพฯ
2. **Nok Gives Life** การให้โอกาสเป็นหนึ่งใน การให้ทั้งดวงใจที่สุดและความสุขจากการแบ่งปันความรักให้กับผู้ด้อยโอกาสให้มีชีวิตใหม่ สามารถช่วยให้สังคมไทยน่าอยู่และงดงามขึ้น ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินงานต่อเนื่องมาถึงปีที่ 13 ปีนี้ นกแอร์จัดทำ พวงกุญแจ Nok Gives Life เพื่อจำหน่ายโดยรายได้ทั้งหมดจากการขายหลังหักค่าใช้จ่ายจะนำไปบริจาคให้กับมูลนิธิเด็กโรคหัวใจ ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยเด็กที่เป็นโรคหัวใจที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ซึ่งสามารถช่วยเหลือผู้ป่วยให้ได้รับการผ่าตัดหัวใจไปแล้วกว่า 500 ราย โดยหาซื้อได้ที่ทุกสนามบินและบนทุกเที่ยวบินของนกแอร์ “เพราะเราเชื่อว่า ความรักคือการให้” YOU GIVES LOVE, NOK GIVES LIFE
3. **Nok Help Hope** การให้ความช่วยเหลือ ความหวัง แก่ผู้ประสบอุทกภัยทางภาคอีสาน ด้วยการลงพื้นที่ มอบเครื่องอุปโภคบริโภค นอกจากนี้ ยังลงพื้นที่พร้อมแพทย์รพ.บางปะกอก 9 อินเตอร์เนชั่นแนล เพื่อดูแลรักษาอาการเจ็บป่วยของผู้ประสบอุทกภัย

• ทุนสนับสนุน Nok Support

บริษัทได้ตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินกิจการของหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แก่เพื่อนมนุษย์ จึงได้ให้การสนับสนุนด้านการเดินทาง ดังนี้

1. การสนับสนุนตัวเครื่องบินนกแอร์ เพื่อโครงการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และสังคม อันได้แก่
  - 1.1 ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย ตลอดระยะเวลา กว่าสิบปี ที่สายการบินนกแอร์ได้สนับสนุนบัตรโดยสาร ปีละ 600 เที่ยวบินให้กับทีมแพทย์และเจ้าหน้าที่ได้ไปปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ มีผู้ที่ได้รับบริจาคอวัยวะ และสามารถใช้ชีวิตได้ดีขึ้น เป็นจำนวน 2,504 คน
  - 1.2 ปันฝัน ปันยิ้ม โดยสำนักปลัดกระทรวงกลาโหม ได้ร่วมกับสายการบินนกแอร์ในการช่วยเหลือสังคมผ่านหลายโครงการ เช่น สร้างโรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร ช่วยพาผู้ป่วยด้วยโอกาสจากพื้นที่ต่างๆ เข้ารับการรักษาที่กรุงเทพ ฯลฯ
  - 1.3 Medical Volunteer Foundation (พอ.สว.) สายการบิน บีนกแอร์ ได้ให้การสนับสนุนด้านบัตรโดยสารให้ คณะแพทย์มูลนิธิพอ.สว. หน่วยทันตกรรมเคลื่อนที่ เพื่อออกให้บริการประชาชนในพื้นที่ห่างไกล และ ทุรกันดาร ตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 “จะให้ชาวไร่วางนาทั่วไร่นาเดินทาง เข้าไปหาหมอในเมือง ถือเป็นเรื่องลำบากของเขา” ซึ่งนกแอร์ตระหนักและไม่เพียงแค่อำนวยความสะดวกด้านการเดินทาง แต่ทำให้มูลนิธิพอ.สว. มีงบประมาณเหลือพอ เพื่อจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์ ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ทำให้สามารถให้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ได้มากขึ้น

- 1.4 มูลนิธิร่วมกตัญญู มูลนิธิกระจกเงา และมูลนิธิกุ้ยต่างๆ ในการลงพื้นที่ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยภาคอีสาน
- 1.5 ให้การสนับสนุน โครงการต่างๆ แก่น้องอาสาสมัคร ที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ตามสถาบันการศึกษาต่างๆ

2. การให้การสนับสนุนขนส่ง โดยรายละเอียดดังนี้
  - 2.1 การขนส่งอวัยวะ, เนื้อเยื่อและโลหิต สภากาชาดไทย สายการบิน นกแอร์ได้ให้การสนับสนุนการขนส่งอวัยวะ, เนื้อเยื่อและโลหิตให้แก่ ศูนย์รับบริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย โดยที่ผ่านมา มีผู้ได้รับการปลูกถ่ายอวัยวะ ที่ได้รับประโยชน์จากการให้ความอนุเคราะห์ของสายการบินนกแอร์ ตั้งแต่พ.ศ.2554 ถึง ปัจจุบัน เป็นจำนวนทั้งสิ้น 2,504 คน
  - 2.2 การขนส่งสิ่งของบริจาค ให้ทหารในสามจังหวัดชายแดน
  - 2.3 การขนส่งเพื่อช่วยเหลือสุนัข ในโครงการบ้านอุปถัมภ์ Soi Dog โดยได้ช่วยเหลือสุนัขและแมว ในปี 2562 เป็นจำนวน 127 ตัว
  - 2.4 การขนส่งเครื่องอุปโภคบริโภคและอุปกรณ์เพื่อช่วยเหลือเหตุการณ์อุทกภัย ทางภาคอีสาน

ผู้โดยสารทุกท่านล้วนมีส่วนเป็นผู้ให้กำเนิดโครงการต่างๆ เหล่านี้ นับจากวันแรกที่เริ่มโครงการขนส่งอวัยวะ, เนื้อเยื่อและโลหิต สภากาชาดไทย จนถึงปัจจุบันสายการบิน นกแอร์มีโครงการต่างๆ ที่ช่วยเหลือตอบแทนคืนสู่สังคมเพิ่มขึ้นหลายโครงการ ซึ่งโครงการเหล่านี้สำเร็จลุล่วงมาได้ด้วยดี เพราะได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยรัฐ หน่วยงานเอกชน ผู้โดยสาร รวมถึงพนักงานสายการบิน นกแอร์ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้

การดำเนินธุรกิจที่มีผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ในปี 2562 บริษัทไม่มีการดำเนินธุรกิจที่มีผลกระทบต่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ประวัติคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร

นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์

กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการ / ประธานกรรมการบริหาร

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 26 กุมภาพันธ์ 2561

อายุ 67 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาวิศวกรรมศาสตร ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาบริหารธุรกิจ ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)
- ปริญญาบริหารธุรกิจ ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
- ปริญญาบริหารธุรกิจ ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ปริญญาศิลปศาสตร ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- ปริญญาโท บริหารธุรกิจ (M.B.A.) Utah State University ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตร สาขาวิศวกรรมโยธา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการอบรม

- หลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” (นรป.) รุ่นที่ 7 (นรป. 7) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
- หลักสูตร Business Revolution and Innovation Network (BRAIN) รุ่นที่ 1 สมาคมสหกรณ์แห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.)

- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง ด้านวิทยาการพลังงาน รุ่นที่ 3 (วพน. 3) สถาบันวิทยาการพลังงาน
- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง (วตท.) รุ่นที่ 3 สถาบันวิทยาการตลาดทุน
- ประกาศนียบัตรชั้นสูง หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สำหรับนักบริหารระดับสูง (ปปร.) รุ่นที่ 6 สถาบันพระปกเกล้า
- Certificate in Advance Management Program รุ่นที่ 155, Harvard Business School, สหรัฐอเมริกา
- ปริญญาบัตร หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 10 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ. 4010)
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
  1. หลักสูตร Role of the Chairman Program (RCP) รุ่นที่ 28/2555
  2. หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่นที่ 26/2547

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562
ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

27 สิงหาคม 2561 - 14 มิถุนายน 2562	ประธานคณะกรรมการบริหาร	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2557 - 2562	สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
2557 - 2558	ประธานกรรมการบริหาร	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
2554 - 2558	กรรมการอิสระ	ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
2549 - 2556	ประธานกรรมการ / ประธานกรรมการบริหาร	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
2546 - 2554	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร / กรรมการผู้จัดการใหญ่ / กรรมการอิสระ	บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
2543 - 2554	กรรมการ / ประธานกรรมการ	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิต จำกัด (มหาชน)
2549 - 2551	สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

2560 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการ	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2560 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานคณะกรรมการ / ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	บริษัท เอสวีไอ จำกัด (มหาชน)
2562 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการตรวจสอบ	บริษัท ที.เค.เอส เทคโนโลยี จำกัด (มหาชน)
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการ	บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน)
2555 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ / ประธานกรรมการบริหาร	บริษัท ไทริเจนไทยเอเยนตีส จำกัด (มหาชน)
2554 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง	บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)
2554 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ	บริษัท อินทัช โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2562 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ	บริษัท หลักทรัพย์ หยวนต้า (ประเทศไทย) จำกัด
2562 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ	บริษัท ไอรา พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด
2555 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ / ประธานกรรมการบริหาร	บริษัท เมอร์เมด มารีไทม์ จำกัด (มหาชน)
2554 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ	องค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (TBCSD)
ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	สภามหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปัจจุบัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	สถาบันพระปกเกล้า
ปัจจุบัน	นายกสภามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

นายประเวช งามอาจสิริกุล

กรรมการ / ประธานกรรมการบริหาร

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 11 กันยายน 2560

อายุ 64 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี สาขาบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชา Decision Support Systems, New Hampshire College, สหรัฐอเมริกา
- ปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงิน, New Hampshire College, สหรัฐอเมริกา

ประวัติการอบรม

- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
  1. Board that Make a Difference (BMD) รุ่นที่ 6/2561
  2. Ethical Leadership Program (ELP) รุ่นที่ 8/2560
  3. Corporate Governance for Capital Market Intermediaries (CGI) รุ่นที่ 17/2559
- หลักสูตร Advanced Senior Executive Program, รุ่นที่ 4/2552 Northwestern University (Kellogg)
- Director Certification Program (DCP) รุ่นที่ 86/2550

- หลักสูตรสถาบันวิทยาการตลาดทุน (วตท.) รุ่นที่ 1/2550 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- หลักสูตรการบริหารร่วมภาครัฐและเอกชน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รุ่นที่ 1/2550
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ Chartered Bank EDP Auditor, designation 898/2533, Bank Administration Institute, Chicago, Illinois, U.S.A
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ Chartered Bank Auditor, designation 3167/2530, Bank Administration Institute, Chicago, Illinois, U.S.A.

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

27 ส.ค. 2561 - 14 มิ.ย. 2562	กรรมการบริหาร / วิชาการประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2554 - 2558	เลขาธิการ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจและประกันภัย	สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริม
2554 - 2558	คณะกรรมการข้อมูลเครดิตแห่งชาติ	ธนาคารแห่งประเทศไทย
2554 - 2558	คณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน	ธนาคารแห่งประเทศไทย
2554 - 2558	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	กระทรวงยุติธรรม สำนักงานอัยการสูงสุด
2548 - 2554	ผู้ช่วยเลขาธิการอาวุโส	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
2545 - 2548	ผู้จัดการใหญ่	ธนาคารแห่งอเมริกา สาขาประเทศไทย

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

14 มิ.ย. 2562 - ปัจจุบัน และ 2560 - 27 ส.ค. 2561	กรรมการ (กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันตามหนังสือรับรอง) / ประธานกรรมการบริหาร	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ	บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2561 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการสรรหาและพิจารณาค่าตอบแทน	ธนาคาร สแตนดาร์ดชาร์เตอร์ไทย จำกัด (มหาชน)
2559 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ	บริษัท แอดวานซ์ เมดิคอล เซ็นเตอร์ จำกัด
2559 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระและประธานกรรมการบริษัท	บริษัท หลักทรัพย์โอว จำกัด (มหาชน)
2549 - ปัจจุบัน	กรรมการที่ปรึกษาการลงทุน	สมาคมชาติไทย

03 นางนลินี งามเศรษฐมาศ กรรมการ

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 28 กุมภาพันธ์ 2560

อายุ 61 ปี

วุฒิการศึกษา

- คุรุภัณฑ์บัณฑิตกิตติมศักดิ์ ศิลปศาสตร สาขาวิชาการเงิน มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- Certificate Master in Marketing มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ University of Gothenberg
- ปริญญาโท บริหารการเงิน สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
- ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- หลักสูตรวิทยาการจัดการสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 1 (วปส.) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)
- หลักสูตรวิทยาการประกันภัยระดับสูง รุ่นที่ 7 (วปส.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
- หลักสูตรนักบริหารระดับสูง “ธรรมศาสตร์เพื่อสังคมและโลก” รุ่นที่ 1 (นมธล.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หลักสูตร Leadership Succession Program รุ่นที่ 4 (LSP) สถาบันวิจัยและพัฒนาองค์กรภาครัฐ (IRDP)
- หลักสูตรนักบริหารระดับสูง “ธรรมศาสตร์เพื่อสังคม” รุ่นที่ 3 (นมธ.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- หลักสูตรการบริหารจัดการด้านความมั่นคงขั้นสูง รุ่นที่ 3 (วปอ. มส.) วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง รุ่นที่ 8 (วตท.) สถาบันวิทยาการตลาดทุน

ประวัติการอบรม

- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
  1. Director Forum 2017 The Board's role in CEO Succession Planning
  2. CAC Conference 2017 “Bright Spots: Lighting the way to a corruption free society”
  3. หลักสูตร Corporate Governance for Capital Market Intermediaries (CGI) รุ่นที่ 15/2559
  4. หลักสูตร Exclusive Event (M-IEE) รุ่นที่ 1/2558
  5. หลักสูตร Role of Chairman Program (RCP) รุ่นที่ 31/2556
  6. หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่นที่ 61/2550

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2560 - 2562	กรรมการบริหาร	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2560 - 2562	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม / ประธานกรรมการบริษัท	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด
2557 - 2562	ประธานกรรมการบริหาร	บริษัท ไอรา แอนด์ โอเพอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
2560 - 2561	กรรมการ	บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด
2555 - 2559	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม / ประธานกรรมการบริษัท	บริษัท ไอรา แอดไวเซอร์รี่ จำกัด
2550 - 2559	กรรมการบริหาร	บริษัท หลักทรัพย์ไอรา จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

2560 - ปัจจุบัน	กรรมการ (กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันตามหนังสือรับรอง)	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2554 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม / กรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน / กรรมการบริหาร	บริษัท ไอรา แฟคตอรี่ จำกัด (มหาชน)
2553 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม / ประธานคณะกรรมการลงทุน / ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	บริษัท ไอรา แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2561 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ไอรา เวนเจอร์ แคปปิตอล จำกัด
2560 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ไอรา แอสเซท เมเนจเม้นท์ จำกัด
2559 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ทราเวลเล็กซ์ (ไทยแลนด์) จำกัด
2559 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม / ประธานกรรมการบริษัท / ประธานกรรมการบริหาร	บริษัท ไอรา ลีสซิ่ง จำกัด (มหาชน)
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม / ประธานกรรมการบริหาร / ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	บริษัท ไอรา พร็อพเพอร์ตี้ จำกัด (มหาชน)
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม / ประธานกรรมการบริษัท	บริษัท แอสไพร์เซ็น วัน จำกัด
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม / ประธานกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน	บริษัท ไอรา แอนด์ โอเพอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
2556 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม / ประธานกรรมการบริษัท	AIRA International Advisory (Singapore) Pte.Ltd.
2550 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท หลักทรัพย์ไอรา จำกัด (มหาชน)

นายสุเมธ คำรงชัยธรรม

กรรมการ

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 21 ธันวาคม 2561

อายุ 66 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาการบริหารและเทคโนโลยีการก่อสร้าง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าวิทยาเขตเจ้าคุณทหาร (ลาดกระบัง)
- ปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาทฤษฎีการเงินและการคลังสาธารณะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต (การบริหารทั่วไป) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปริญญาโท พานิชศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ) สาขาการเงิน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติการอบรม

- หลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่นที่ 17 วิทยาลัยการยุติธรรม สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
- หลักสูตรไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC1) สถาบันพระปกเกล้า
- หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สำหรับนักบริหารระดับสูง (ปปร.14) สถาบันพระปกเกล้า

- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการตลาดทุน (วตท.) รุ่นที่ 8/2552
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
  1. หลักสูตร Company Secretary Program (CSP) รุ่น 28/2551
  2. หลักสูตร Role of the Compensation Committee (RCC) รุ่น 3/2550
  3. หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่น 21/2547
- Rockonmics : The Economics of Popular Music, Prof. Alan B.Kruegur

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร : ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2556 - 2561	กรรมการ / กรรมการผู้จัดการ	บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด
2559 - 2560	กรรมการฝ่ายนายจ้างในคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจ	กระทรวงแรงงาน
2556 - 2557	กรรมการธนาคาร/กรรมการตรวจสอบ	ธนาคารออมสิน
2553 - 2556	ที่ปรึกษา คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน	สภาผู้แทนราษฎร

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ (กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันตามหนังสือรับรอง)	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้อำนวยการใหญ่	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2562 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการบริษัท	บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด
-----------------	---------------------	--------------------------------

05 นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์

กรรมการ

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 13 กันยายน 2561

อายุ 54 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาโท Master of Science Management Southern Nazarene University, USA
- ปริญญาตรี (คณะนิติศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติการอบรม ไม่มี

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562
ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

ต.ค. 2560 - พ.ค. 2561	รักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
ม.ค. 2559 - พ.ค. 2561	ผู้ช่วยรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
พ.ค. 2560 - ต.ค. 2560	รักษาการประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	บริษัท ไทยสมายล์ แอร์เวย์ จำกัด
ต.ค. 2558 - เม.ย. 2559	รักษาการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายขาย (SS)	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
ต.ค. 2556 - ก.ย. 2558	ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายขายประเทศไทยและอินโดจีน	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
ต.ค. 2555 - ก.ย. 2556	ผู้อำนวยการ ฝ่ายภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และสาธารณรัฐฟิลิปปินส์	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

ก.ย. 2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ (ผู้มีอำนาจลงนามผูกพันตามหนังสือรับรอง)	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
มิ.ย. 2561 - ปัจจุบัน	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

ปัจจุบัน	กรรมการ (กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันตามหนังสือรับรอง)	บริษัท ทวีร์เอื้องหลวง จำกัด
ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ไทยสมายล์ แอร์เวย์ จำกัด
ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด

พลอากาศเอก ดร. นพพร จันทวานิช

กรรมการ / กรรมการบริหาร

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 8 สิงหาคม 2562

อายุ 77 ปี

วุฒิการศึกษา

Michigan State University ประเทศสหรัฐอเมริกา

- ปริญญาเอก (ดุษฎีบัณฑิต) สาขา Engineering Mechanics

- ปริญญาโท สาขา Mechanical Engineering

โรงเรียนนายเรืออากาศ รุ่นที่ 9

- ปริญญาตรี สาขาวิศวกรรมอากาศยาน

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 39/2539

ประวัติการอบรม

- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่น 138/2553

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี

- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2559 - 2561	กรรมการและรองประธานกรรมการ	บริษัท นวนคร จำกัด (มหาชน)
2559 - 2560	ที่ปรึกษา	บริษัท รักษาความปลอดภัย นวนคร อินเตอร์ เนชั่นแนล การ์ดิ่ง จำกัด
2558 - 2559	รองประธานกรรมการบริหาร	บริษัท นวนคร จำกัด (มหาชน)
2544 - 2559	กรรมการ	บริษัท รักษาความปลอดภัย นวนคร อินเตอร์ เนชั่นแนล การ์ดิ่ง จำกัด

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

8 สิงหาคม 2562 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
12 กันยายน 2562 - ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2561 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ	บริษัท นวนคร จำกัด (มหาชน)
2552 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท นวนคร จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2561 - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ	บริษัท ผลิตไฟฟ้า นวนคร จำกัด
2553 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ผลิตไฟฟ้า นวนคร จำกัด

นายวุฒิกุล จุฬางกูร

กรรมการ / กรรมการบริหาร / ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร / รักษาการประธานเจ้าหน้าที่สายการเงิน / รักษาการประธานเจ้าหน้าที่สายปฏิบัติการ

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง

กรรมการ เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2562

กรรมการบริหารและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2563

อายุ 40 ปี

วุฒิการศึกษา

- Executive MBA, สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาตรี นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่น 148/2554
- หลักสูตร Financial Statements for Directors (FSD) รุ่นที่ 13/2554

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562
ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2561 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ซีอีเอเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2560 - ปัจจุบัน	กรรมการสรรหาและพิจารณาผลตอบแทน	บริษัท ซีอีเอเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ซีอีเอเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ไทยสตีลเคเบิล จำกัด (มหาชน)
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท แอสไพเรชั่น วัน จำกัด
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ไอรา แอนด์ โอเพิล จำกัด (มหาชน)
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท แฟคทอรี ดีโป ซัพพลาย จำกัด

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

3 เมษายน 2562 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
13 มิถุนายน 2563 - ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร / ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ไทยสตีลเคเบิล จำกัด (มหาชน)
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ซีอีเอเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2560 - ปัจจุบัน	กรรมการสรรหาและพิจารณาผลตอบแทน	บริษัท ซีอีเอเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ซีอีเอเคชั่น จำกัด (มหาชน)
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ไอรา แอนด์ โอเพิล จำกัด (มหาชน)
2555 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการบริหาร / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ไอรา แฟคตอรี จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท แอสไพเรชั่น วัน จำกัด
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท แฟคทอรี ดีโป ซัพพลาย จำกัด
2556 - ปัจจุบัน	กรรมการ / กรรมการผู้มีอำนาจลงนาม	บริษัท ชัมมิต คีย์เลกซ์ (ประเทศไทย) จำกัด
2545 - ปัจจุบัน	กรรมการและผู้อำนวยการสายงานจัดหา	บริษัท ชัมมิต โอโต บอดี้ อินดัสตรี จำกัด และ บริษัท ชัมมิต โอโต บอดี้ อินดัสตรี จำกัด (อยุธยา) บริษัท ชัมมิต แหลมบั้ง โอโต บอดี้เวิร์ค จำกัด และ บริษัท ชัมมิต แหลมบั้ง โอโต บอดี้เวิร์ค จำกัด (ระยอง) บริษัท ชัมมิต โอโต เทค อินดัสตรี จำกัด บริษัท ไทยออโต อินดัสตรี จำกัด บริษัท ชัมมิต อาร์ แอนด์ ดี เซ็นเตอร์ จำกัด บริษัท ชัมมิต แอดวานซ์ แมททีเรียล จำกัด

นางจิราพร เชนะสี

กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ / กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 11 กันยายน 2560

อายุ 72 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี สาขาการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการอบรม

- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
  1. หลักสูตร Role of the Chairman Program (RCP) รุ่นที่ 43/2561
  2. หลักสูตร Corporate Governance for Capital Market Intermediaries (CGI) รุ่นที่ 0/2557
  3. หลักสูตร Advanced Audit Committee Program (AACP) รุ่นที่ 14/2557

4. หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่นที่ 172/2556
5. หลักสูตร Audit Committee Program (ACP) รุ่นที่ 25/2552
6. หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่นที่ 71/2551

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2529 - 2552 ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ (สายงานแผนงานและการเงิน) บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

2560 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ / กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2553 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบและกรรมการบรรษัทภิบาล	บริษัท ไอร่า แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2551 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ และกรรมการตรวจสอบ	บริษัท หลักทรัพย์ ไอร่า จำกัด (มหาชน)
2548 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท เอสอาร์ไอ คอนซัลแตนท์ จำกัด
2537 - ปัจจุบัน	กรรมการบริหาร	บริษัท กริดบิสซิเนสโซลูชั่นส์ จำกัด
2532 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท แมนเนเจอร์เรียลเอ็กเชลเลนซ์ จำกัด
2531 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ธราพร จำกัด

นายอภิชาติ จีระพันธุ์

กรรมการอิสระ / ประธานคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการตรวจสอบ

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 7 มกราคม 2556

อายุ 62 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการอบรม

- หลักสูตรการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 18/2557 สถาบันพระปกเกล้า (ปปร.)
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) ปี 2554 - 2555 รุ่นที่ 24 สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- 1. หลักสูตร Advanced Audit Committee Program (AACP) รุ่นที่ 31/2561

2. หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่นที่ 103/2556

3. หลักสูตร Director Accreditation Program (DAP) รุ่นที่ 103/2556

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562)

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

- หลักสูตร Corporate Governance for Executive (CGE) รุ่นที่ 15/2562

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2561 - 2562	ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
2534 - 2561	กรรมการ	สำนักงานกฎหมายสากล สยามพรีเมียร์ จำกัด
2555 - 2557	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการป้องกันและติดตามคนหางานที่ถูกหลอกลวงไปทำงานคณะกรรมาธิการการแรงงานและสวัสดิการสังคม	วุฒิสภา
2554 - 2557	ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริตและเสริมสร้างธรรมาภิบาล	วุฒิสภา
2551 - 2557	ประธานกรรมการ	บริษัท วรรณ.แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)
2551 - 2556	นักวิชาการประจำคณะกรรมาธิการสิทธิมนุษยชนสิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค	วุฒิสภา
2549 - 2551	สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

2556 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการตรวจสอบ	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ / กรรมการบริษัทปิบาลสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	บริษัท น้ำมันพืชไทย จำกัด (มหาชน)
2559 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี / กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	บริษัท ทริฟเพิล โอ โลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน)
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการกำกับดูแลกิจการ	บริษัท มิลล์คอน สตีล จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

1 ตุลาคม 2562 - ปัจจุบัน	ผู้เชี่ยวชาญประจำตัวสมาชิกวุฒิสภา	วุฒิสภา
2552 - ปัจจุบัน	กรรมการและเหรัญญิก	มูลนิธิธรรมาภิบาลธุรกิจ

นายวิสิฐ ดันติสุนทร

กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการบริหารความเสี่ยง

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 9 เมษายน 2558

อายุ 59 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- การบริหารธุรกิจชั้นสูง มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประวัติการอบรม

- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
  1. หลักสูตร Financial Institutions Governance Program (FGP) รุ่นที่ 3/2554
  2. หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) รุ่นที่ 131/2553
  3. หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่นที่ 8/2545
  4. หลักสูตร Chairman 2002 รุ่นที่ 2/2544
  5. หลักสูตร Role of the Chairman Program (RCP) รุ่นที่ 2/2544

- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาการตลาดทุน (วตท.) รุ่น 3/2549
- หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐ เอกชน และการเมือง (วตม.) รุ่นที่ 2/2547
- หลักสูตรสถาบันพระปกเกล้า รุ่นที่ 5
- หลักสูตรการเมือง การปกครอง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย สำหรับนักบริหารระดับสูง (ปปร.) รุ่นที่ 5/2546

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrant : NOK-W1) 3,000,000 หุ้น
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร : ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2558 - 2561	ประธาน	สมาคมจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย
2544 - 2552	ประธานกรรมการ	บริษัท ฟิฟท์ เทตติ้งส์ (ประเทศไทย) จำกัด
2544 - 2552	เลขาธิการ	คณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
2543 - 2544	ประธานกรรมการบริหาร	บริษัท ลานนารีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน)
2541 - 2544	รองประธานกรรมการบริหาร	บริษัท แกรมมี เอ็นเตอร์-เทนเมนต์ จำกัด (มหาชน)
2535 - 2541	รองประธานอาวุโสฝ่ายการลงทุน	บริษัท อเมริกัน อินเตอร์เนชั่นแนล แอสเชียวรันส์ จำกัด

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

2558 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ / กรรมการบริหารความเสี่ยง	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
กรกฎาคม - ปัจจุบัน	ประธานกรรมการ	บริษัท เอ็มพีจี คอร์ปอเรชั่น (จำกัด) มหาชน
2543 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ลานนารีซอร์สเซส จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2557 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ทวีทัศน์กรุ๊ป จำกัด
2550 - ปัจจุบัน	กรรมการ	สำนักงานจัดการทรัพย์สินสภากาชาดไทย

11 นายชวลิต อดึกศาสตร์ กรรมการ

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 15 กุมภาพันธ์ 2561

อายุ 72 ปี

วุฒิการศึกษา

- นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับสอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมาย แห่งเนติบัณฑิตยสภา
- เนติบัณฑิตอังกฤษ Gray's Inn ประเทศอังกฤษ

ประวัติการอบรม

- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
  1. Advanced Audit Committee Program (AAP) รุ่นที่ 19/2558
  2. Director Certification Program (DCP) รุ่นที่ 125/2552
  3. Director Accreditation Program (DAP) รุ่นที่ 43/2548

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562
ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2558 - สิงหาคม 2562	กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน)
2542 - สิงหาคม 2562	กรรมการตรวจสอบ / กรรมการอิสระ	บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน)
2554 - สิงหาคม 2561	กรรมการบริหาร	สำนักพัฒนาธุรกิจทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพรอ.)
2552 - 2556	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ	บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

15 ก.พ. 2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ (กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันตามหนังสือรับรอง)	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
-------------------------	---	--

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2562 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามคดี จีพี จำกัด
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามคดี ดีอาร์ จำกัด
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ชลิตา แอนด์ โค จำกัด
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ฮงโกะ สี่จี แอนด์ ซวลิต จำกัด
2558 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท อาร์เอสที เอสซีแอล กรุ๊ป (อินโดไชน่า) จำกัด
2556 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท เจียเชิน อินเตอร์เนชั่นแนล โฮลดิ้ง จำกัด
2556 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท เหล่าจือชิง อินเตอร์เนชั่นแนล โฮลดิ้งส์ จำกัด
2555 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท สเตรอนเจอส์ แอนด์ เฟรนส์ จำกัด (เดิมชื่อ บริษัท เคบีเอส อะพาร์เรล โฮลดิ้งส์ จำกัด)
2555 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท เทียนหยู อะกรีคัลเจอร์ ดีเวลลอปเม้นท์ โฮลดิ้ง จำกัด
2555 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท สำนักงานที่ปรึกษาภาษี เอสซีแอล จำกัด
2554 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท นอริช จำกัด
2553 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท โทนามิ (ไทยแลนด์) จำกัด
2552 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท คูซูโมโต ซวลิต แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด
2552 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ	บริษัท เอสซีแอล อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
2550 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท เซเบอร์ ทราเวล เนทเวิร์ค (ไทยแลนด์) จำกัด
2550 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ซวลิต แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด
2549 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท มาร์โค โปโล โฮเต็ลส์ เมเนจเม้นท์ (ประเทศไทย) จำกัด
2548 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ	บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามคดี จำกัด
2548 - ปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ	บริษัท ซวลิต แอนด์ แอซซิซิเอทส์ จำกัด
2543 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท บีเอ็มซี ซอฟต์แวร์ (ไทยแลนด์) จำกัด
2542 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท ฮานนา อินสทิตูชัน (ประเทศไทย) จำกัด
2533 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท คิด จำกัด
2529 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท บริงคิล (ประเทศไทย) จำกัด

12 นางแอเตอร์ แมรี สุขเกษม (OBE)

กรรมการอิสระ / กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 10 พฤษภาคม 2561

อายุ 64 ปี

วุฒิการศึกษา

- HDN Hotel, Catering & Institutional Management, Leeds Polytechnic, United Kingdom
- Harrogate Grammar School, United Kingdom

ประวัติการอบรม

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

1. หลักสูตร Boards that Make a Difference (BMD) รุ่นที่ 7/2561
2. Strategic Board Master Class (SBM) รุ่นที่ 2/2560
3. หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่นที่ 83/2550
4. หลักสูตร Directors Examination (Exam) รุ่น 21/2550

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562)

สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)

1. Ethical Leadership Program (ELP) รุ่นที่ 16/2562
2. Role of the Chairman Program (RCP) รุ่นที่ 44/2562

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร : ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2561 - ปัจจุบัน	รองประธานกรรมการ	บริษัท ไอซีเอส อาร์โอเอช จำกัด
2556 - 2560	ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร	บริษัท ไอซีเอส อาร์โอเอช จำกัด
2550 - 2556	กรรมการผู้จัดการประจำภูมิภาค	บริษัท ไอซีเอส อาร์โอเอช จำกัด
		สำนักงานบริหารงานภูมิภาคเอเชีย
2539 - 2550	กรรมการผู้จัดการ	บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ แคร่เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด
2536 - 2539	ผู้จัดการทั่วไปและผู้อำนวยการ	บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ แคร่เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด
2530 - 2536	ผู้จัดการฝ่ายปฏิบัติการและผู้จัดการทั่วไป	บริษัท พร็อพเพอร์ตี้ แคร่เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด
2529 - 2530	ผู้จัดการฝ่ายบริการในประเทศ (โครงการ)	กลุ่มโรงพยาบาล Harrogate General
2523 - 2527	ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบริการในประเทศ	โรงพยาบาลทหารเรือราชนครินทร์

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

พฤษภาคม 2561 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	บริษัท สายการบินบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
-------------------------	---	---

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2561 - ปัจจุบัน	รองประธานกรรมการ	บริษัท ไอซีเอส อาร์โอเอช จำกัด
-----------------	------------------	--------------------------------

พลเอกพรชัย กรานเลิศ

ที่ปรึกษาบริษัท / ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 13 กันยายน 2561

อายุ 68 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ประวัติการอบรม

- หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) รุ่นที่ 44 วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง (วตท.) รุ่นที่ 8 วิทยาลัยการตลาตุน
- หลักสูตร Thai Intelligent Investors รุ่นที่ 1 สถาบันวิทยาการผู้ลงทุนไทย
- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
  1. หลักสูตร Role of the Compensation Committee (RCC) 7/2556
  2. หลักสูตร Role of the Nomination and Governance Committee (RNG) 3/2555

3. หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) 161/2555

4. หลักสูตร Directors Accreditation Program (DAP) 61/2550

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2558 - 2559	ประธานกรรมการ / กรรมการอิสระ	บริษัท ไทรทัน โฮลดิ้ง จำกัด (มหาชน)
2555 - 2557	กรรมการอิสระ	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
2555 - 2557	ประธานกรรมการบริษัททิบาล / กรรมการสรรหา / กรรมการกำหนดค่าตอบแทน	บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
2550 - 2554	ที่ปรึกษาพิเศษ	สำนักปลัดกระทรวงกลาโหม
2549 - 2550	รองเสนาธิการทหาร	กองบัญชาการกองทัพไทย
2548 - 2549	กรรมการ	บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
2548 - 2549	ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก	กองทัพบก

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

2561 - ปัจจุบัน	ที่ปรึกษาบริษัท / ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
-----------------	---	--

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2555 - ปัจจุบัน	กรรมการ	บริษัท มานูโครง 2012 จำกัด
2554 - ปัจจุบัน	บริษัท เอฟทีที แบริง มอล จำกัด	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์
2550 - ปัจจุบัน	ที่ปรึกษา	บริษัท ไทย เยอรมัน สเตียลตี้ กลาส จำกัด

นายสรสิทธิ์ สุนทรเทศ

ที่ปรึกษาบริษัท / ประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 27 กันยายน 2560

อายุ 68 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาโท เศรษฐศาสตร์ (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโท บัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาตรี บัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการอบรม

- หลักสูตร Senior Executive Program
สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Executive Development Program (Wharton School)
University of Pennsylvania, USA
- หลักสูตรวิชาการทหารบกชั้นสูง หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 46
วิทยาลัยการทัพบก พ.ศ. 2544

- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูง สถาบันวิทยาลัยการตลาดทุน (วตท.) รุ่นที่ 8
- หลักสูตร Directors Certification Program (DCP) รุ่นที่ 91/2550

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562)

- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
หลักสูตร Advanced Audit Committee Program (AACP) รุ่น 33/2562

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร : ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2555 - 2559	ผู้อำนวยการและกรรมการ	สถาบันคุ้มครองเงินฝาก
2554 - 2555	รองผู้อำนวยการด้านบริหาร	ธนาคารแห่งประเทศไทย
2554 - 2555	กรรมการธนาคารและกรรมการนโยบายการเงิน	ธนาคารแห่งประเทศไทย
2550 - 2554	ผู้ช่วยผู้ว่าการ	ธนาคารแห่งประเทศไทย

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

2560 - ปัจจุบัน	ที่ปรึกษาบริษัท / ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยง	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ	บริษัท อลิอันซ์ อยุธยาแคปปิตอล จำกัด (มหาชน)
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการ	บริษัท ไอร่า แพคตอริง จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

2561 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ	บริษัท อลิอันซ์ อยุธยา ประกันภัย จำกัด (มหาชน)
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ	บริษัท เจ. ดี. ฟู้ด โปรดักท์ส จำกัด
2561 - ปัจจุบัน	กรรมการตรวจสอบ	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
2560 - ปัจจุบัน	กรรมการตรวจสอบ	ธนาคารแห่งประเทศไทย
2560 - ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบ	สำนักตรวจสอบ สำนักงานสภามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15 นายธีรพล โชติชนากิบาล ที่ปรึกษาบริษัท / กรรมการบริหาร

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 7 เมษายน 2559

อายุ 63 ปี

วุฒิการศึกษา

- Master of Science, Operations Research,
University of Southampton, Great Britain
- Bachelor of Arts, Mathematics/Economics (Joint Honor),
University College of Wales, Great Britain

ประวัติการอบรม

- 2559 : CMO Academy, INSEAD, Singapore
- 2557 : หลักสูตรการกำกับดูแลกิจการสำหรับกรรมการและผู้บริหาร
ระดับสูงของรัฐวิสาหกิจและองค์กรมหาชน สถาบันพระปกเกล้า
รุ่นที่ 10

2553 : หลักสูตร Role of the Compensation Committee (RCC)
รุ่น 10/2553

2551 : Director Certification Program (DCP) รุ่น 111/2551
สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร : ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2559 - 13 กันยายน 2561	กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันตามหนังสือรับรอง	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
2558 - 2560	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายทรัพยากรบุคคล	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
2557 - 2558	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ / ที่ปรึกษากิจการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
2557	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการพาณิชย์	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
2556	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายกลยุทธ์และพัฒนาธุรกิจ	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
2554	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายบริการลูกค้า	บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

ตุลาคม 2561 - ปัจจุบัน	ที่ปรึกษา / กรรมการบริหาร	บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)
ตุลาคม 2561 - ปัจจุบัน	กรรมการตรวจสอบ	บริษัท ดุสิตธานี จำกัด (มหาชน)
2560 - ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ	บริษัท ดุสิตธานี จำกัด (มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน) -

นายประเสริฐ อัครประภพพงศ์

กรรมการบริหารความเสี่ยง

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 13 กันยายน 2561

อายุ 53 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาโท วิศวกรรมการบริหาร มหาวิทยาลัยเคโอ, ประเทศญี่ปุ่น (ปี 2535)
- ปริญญาตรี วิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปี 2531)

ประวัติการอบรม

- ประกาศนียบัตร Enterprise Risk Management (ERM) / Business Continuity Management (BCM)
- ประกาศนียบัตรโครงการสัมมนาผู้บริหารระดับสูง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CU Executive Forum)

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562) ไม่มี

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2555 - 2561	ที่ปรึกษาอธิการบดี (ด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ ความเสี่ยงและการจัดการคุณภาพ)	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2557 - 2559	หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2559 - ปัจจุบัน	กรรมการบริหารโรงพยาบาล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการกำกับกับการบริหารความเสี่ยง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2557 - ปัจจุบัน	กรรมการบริหารความเสี่ยง	ศูนย์บริการวิชาการแห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2535 - ปัจจุบัน	อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2535 - ปัจจุบัน	อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

2561 - ปัจจุบัน	กรรมการบริหารความเสี่ยง	บริษัท สายการบินบีนนเกอร์ (จำกัด) มหาชน
ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ ประสานกรรมการบริหารความเสี่ยง / กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	บริษัท เอทีพี30 จำกัด(มหาชน)

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

ปัจจุบัน	อนุกรรมการบริหารความเสี่ยงสำนักงาน	คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)
ปัจจุบัน	อนุกรรมการยุทธศาสตร์ / ความเสี่ยงการเงินและทรัพย์สิน	สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน)
ปัจจุบัน	อนุกรรมการด้านการบริหารความเสี่ยง	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)
ปัจจุบัน	ที่ปรึกษาด้านการบริหารความเสี่ยงและ คณะทำงานด้านการวางแผนพัฒนาระยะยาว	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (มมร.)

17 นายนิวัตร บางเสียม

กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 13 กันยายน 2561

อายุ 63 ปี

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาโท บริหารธุรกิจสำหรับนักบริหาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ (สาขาวิชาการบัญชี) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการอบรม

- ประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษสำหรับนักธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อบรมหลักสูตร MMP รุ่น 32 คณะพาณิชยการและการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี
- อบรมเพิ่มเติมทุกปี (CPE) สำหรับ Certified Fraud Examiners
- การตรวจสอบธุรกิจหลักทรัพย์ของ US-SEC ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา
- การตรวจสอบการกระทำไม่เป็นธรรมของ IOSCO ที่ประเทศแคนาดา
- การตรวจสอบเกี่ยวกับการกระทำไม่เป็นธรรมในตลาดทุน ที่ประเทศตุรกี

- การตรวจสอบการป้องกันการฟอกเงินและการกระทำไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับธุรกิจหลักทรัพย์ของ IOSCO ที่ประเทศศรีลังกา
- การตรวจสอบการกระทำไม่เป็นธรรมในธุรกิจหลักทรัพย์ และการตรวจสอบการฉ้อโกงของ IOSCO ที่ประเทศสเปน

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562)

- สังเกตการณ์อบรม การต่อต้านการทุจริต ของ บมจ. นกแอร์
- Course for Maintaining the Certified Fraud Examiner Credential 2019 เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงิน, Nation Digital ID-NDID, Traditional Corporate Reporting , Innovation to Cyber Crime

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%)

- ของตนเอง : ไม่มี
- คู่สมรสบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ : ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562
ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร

ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2560 - ปัจจุบัน	ที่ปรึกษาเกี่ยวกับระบบงานและที่ปรึกษาด้านตรวจสอบภายในของบริษัทที่มีหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ	
2560 - ปัจจุบัน	ที่ปรึกษาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลาดทุนแก่บุคคลทั่วไป	
2535 - 2560	ผู้ช่วยผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายตรวจสอบตลาดทุน	สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

การดำรงตำแหน่งกรรมการ / ผู้บริหารในบริษัทจดทะเบียน (ปัจจุบัน)

2561 - ปัจจุบัน	กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	บริษัท สายการบินบีนกแอร์ (จำกัด) มหาชน
-----------------	-----------------------------	--

การดำรงตำแหน่งในบริษัทอื่น/กิจการอื่น (ปัจจุบัน)

ปัจจุบัน	กรรมการอิสระ	บริษัท ไอรา แอสเซท แมเนจเม้นท์ จำกัด
----------	--------------	--------------------------------------

นางสาวสุนันท์ วิกวิสพงศ์ธร

เลขานุการบริษัท

วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง 20 ตุลาคม 2557

วุฒิการศึกษา

- บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารการเงินและการตลาด มหาวิทยาลัยศรีปทุม (หลักสูตรสำหรับผู้บริหาร)
- ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการอบรม

- สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
  1. หลักสูตร Company Secretary Program (CSP) รุ่นที่ 1/2558
  2. หลักสูตร Company Reporting (CRP) รุ่นที่ 7/2556
  3. หลักสูตร Board Reporting Program (BRP) รุ่นที่ 12/2556
- หลักสูตร Corporate Secretary Development Program, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการอบรม (ภายในปี 2562)

- Enhancing Good Corporate Governance based on CGR Scorecard

สัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ไม่มี

การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท (%) ในปี 2562

ของตนเอง / คู่สมรส / บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ไม่มี

ความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างกรรมการและผู้บริหาร ไม่มี

ประสบการณ์ทำงาน 5 ปี ย้อนหลัง และ/หรือตำแหน่งที่สำคัญ

2557 - ปัจจุบัน	เลขานุการบริษัท
2547 - 2556	เลขานุการคณะกรรมการบริษัท / ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายทรัพยากรบุคคล / ฝ่ายจัดซื้อและธุรการ

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

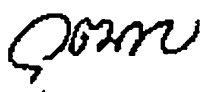
รายงานความรับผิดชอบ ของคณะกรรมการบริษัทต่อรายงานทางการเงิน

คณะกรรมการบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบต่อการเงินเฉพาะกิจการ และงบการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อย รวมถึงข้อมูลสารสนเทศทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี ซึ่งงบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 จัดทำขึ้นตามมาตรฐานรายงานทางการเงินในประเทศไทย โดยเลือกใช้นโยบายการบัญชีที่เหมาะสมและถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวัง และประมาณการที่ดีที่สุดในการจัดทำ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญอย่างเพียงพอในหมายเหตุประกอบการเงิน เพื่อให้สามารถสะท้อนฐานะการเงินผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส เป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้นและนักลงทุนทั่วไป และได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากบริษัท ดีลอยท์ ทูช ไร้มสส์ ชัยยศ สอบบัญชี จำกัด ซึ่งให้ความเห็นอย่างไม่มีเงื่อนไขโดยในการตรวจสอบบริษัทได้ให้การสนับสนุนข้อมูลและเอกสารต่างๆ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถตรวจสอบและแสดงความเห็นได้ตามมาตรฐานการสอบบัญชี

คณะกรรมการบริษัทได้จัดให้มีและดำรงไว้ซึ่งระบบการบริหารความเสี่ยง ระบบการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายในการกำกับดูแลที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าข้อมูลทางบัญชีมีความถูกต้องครบถ้วน เพียงพอที่จะดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพย์สินของบริษัท และป้องกันความเสียหายตลอดจนเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตหรือการดำเนินงานที่ผิดปกติดังกล่าวมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เป็นอิสระทั้งสิ้นเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบการสอบทานนโยบายการบัญชี และรับผิดชอบเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานทางการเงิน การสอบทานระบบควบคุมภายใน การตรวจสอบภายในและระบบบริหารความเสี่ยง ตลอดจนพิจารณาการเปิดเผยข้อมูลรายการเกี่ยวโยงระหว่างกันอย่างครบถ้วนเพียงพอและเหมาะสม โดยความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบปรากฏอยู่ในรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งแสดงไว้ในรายงานประจำปีแล้ว

คณะกรรมการบริษัทมีความเห็นว่า ระบบการควบคุมภายในโดยรวมของบริษัทมีความเพียงพอและเหมาะสม สามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลได้ว่างบการเงินเฉพาะกิจการ และงบการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อย สำหรับสิ้นปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีความเชื่อถือได้โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และปฏิบัติตามกฎหมายรวมทั้งกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(นายวุฒินันท์ จุฬางกูร)
กรรมการ

(นายประเวช งามอาจสิทธิกุล)
กรรมการ

รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

เสนอผู้ถือหุ้นและคณะกรรมการ

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

ความเห็น

ข้าพเจ้าได้ตรวจสอบงบการเงินรวมของบริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย (“กลุ่มบริษัท”) และงบการเงินเฉพาะกิจการของบริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ซึ่งประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินรวมและเฉพาะกิจการ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นรวมและเฉพาะกิจการ และงบกระแสเงินสดรวมและเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันและหมายเหตุประกอบงบการเงินรวมและเฉพาะกิจการ รวมถึงสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

ข้าพเจ้าเห็นว่า งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของบริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย และของบริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

ข้าพเจ้าได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในรายงานของข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีความเป็นอิสระจากกลุ่มบริษัทตามข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ และข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่นๆ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดเหล่านี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่ข้าพเจ้าได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบคือเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญที่สุดตามดุลยพินิจของผู้ประกอบวิชาชีพของข้าพเจ้าในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการสำหรับงวดปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้นำเรื่องเหล่านี้มาพิจารณาในบริบทของการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมและในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ทั้งนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้แสดงความเห็นแยกต่างหากสำหรับเรื่องเหล่านี้

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่ใช้เพื่อตอบสนอง
<p>การรับรู้รายได้</p> <p>การรับรู้รายได้จากค่าโดยสารและบริการที่เกี่ยวข้อง จะรับรู้เมื่อให้บริการเดินทางตาม ตารางบินแก่ผู้โดยสารแล้ว โดยเงินที่รับจากการจำหน่ายตั๋วโดยสารก่อนการให้บริการจะยังไม่รับรู้เป็นรายได้ โดยจะบันทึกเป็นรายได้รับล่วงหน้า</p> <p>การรับรู้รายได้ค่าโดยสารและบริการดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบเนื่องจากปริมาณและความถี่ของการเกิดขึ้นของรายการมีจำนวนมาก หลายช่องทางการจำหน่าย มีความเกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเชื่อมต่อกับระบบการจองตั๋วโดยสารและตารางการบิน และจำนวนเงินของรายได้ที่มีสาระสำคัญต่องบการเงิน ซึ่งอาจมีความเสี่ยงในการบันทึกรายการไม่ถูกต้อง</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญเพื่อตอบสนองเรื่องดังกล่าว มีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ทำความเข้าใจ ประเมินการออกแบบการควบคุมที่สำคัญและการนำการควบคุมที่สำคัญไปปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้รายได้ และรายได้รับล่วงหน้า ทดสอบความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่สำคัญในการรับรู้รายได้ และรายได้รับล่วงหน้า รวมทั้งการทดสอบการควบคุมทั่วไปของระบบสารสนเทศและการควบคุมเฉพาะระบบงานที่เกี่ยวข้องกับรายได้จากค่าโดยสารและบริการที่เกี่ยวข้อง และรายได้รับล่วงหน้า ทดสอบการกระหายยอดของการจองบัตรโดยสารในแต่ละช่องทางการจำหน่ายและข้อมูลการชำระเงินระหว่างระบบการจองตั๋วโดยสารและรายงานการชำระเงินจากสถาบันการเงิน

เรื่องสำคัญในการตรวจสอบ	วิธีการตรวจสอบที่ใช้เพื่อตอบสนอง
<p>การรับรู้รายได้ (ต่อ)</p> <p>นโยบายบัญชีเรื่องการรับรู้รายได้ค่าโดยสารและบริการที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการโดยสารได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 3.14</p>	<ul style="list-style-type: none"> ตรวจสอบโดยการเลือกตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลการบินในรายงานรายได้กับตารางการบินเพื่อให้มั่นใจว่ารายได้ค่าโดยสารและบริการที่เกี่ยวข้องมีการบันทึกถูกต้อง
<p>ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน</p> <p>ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน เป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ เนื่องจากความซับซ้อนของรายการ ซึ่งผู้บริหารของกลุ่มบริษัทต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณความสมเหตุสมผลของสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินในแต่ละรอบตามแผนการซ่อมบำรุง และค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นสำหรับการปรับสภาพเครื่องบินเมื่อครบกำหนดส่งคืนเครื่องบินตามสัญญาเช่า</p> <p>นโยบายบัญชีและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน ได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 3.12 ข้อ 3.20.1 และ ข้อ 18.2</p>	<p>วิธีการตรวจสอบที่สำคัญเพื่อตอบสนองเรื่องดังกล่าว มีดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ทำความเข้าใจ ประเมินการออกแบบการควบคุมและการนำการควบคุมไปปฏิบัติของประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน ทดสอบความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ประเมินความสมเหตุสมผลของวิธีการและสมมติฐานที่สำคัญที่ผู้บริหารใช้ในการประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน การประเมินประกอบด้วย การทดสอบการคำนวณประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินที่กำหนดตามสมมติฐานและการสอบทานเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมในสัญญาเช่า และแผนการซ่อมบำรุงที่ได้รับจากแผนกวิศวกรรม ข้อมูลเสนอราคาซ่อมจากผู้ซ่อม รวมทั้ง เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายซ่อมแซมที่เกิดขึ้นจริงในอดีตกับสมมติฐานในปัจจุบัน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วยข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี ซึ่ง คาดว่าจะถูกจัดเตรียมให้ข้าพเจ้าภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชี

ความเห็นของข้าพเจ้าต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและข้าพเจ้าไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับ จากการตรวจสอบของข้าพเจ้า หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านรายงานประจำปี หากข้าพเจ้าสรุปได้ว่ามีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลและฝ่ายบริหารของบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกบริษัทหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของบริษัท

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ

การตรวจสอบของข้าพเจ้ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของข้าพเจ้าอยู่ด้วยความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของข้าพเจ้าตามมาตรฐานการสอบบัญชี ข้าพเจ้าได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของข้าพเจ้ารวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของข้าพเจ้า ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงข้อมูลที่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของกลุ่มบริษัท
- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทและบริษัทในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ ข้าพเจ้าต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้าโดยให้สังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในงบการเงิน หรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ

ความเห็นของข้าพเจ้าจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของข้าพเจ้า อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กลุ่มบริษัทและบริษัทต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่างบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่
- ได้รับหลักฐานการสอบบัญชีที่เหมาะสมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับข้อมูลทางการเงินของกิจการภายในกลุ่มหรือกิจกรรมทางธุรกิจภายในกลุ่มบริษัทเพื่อแสดงความเห็นต่องบการเงินรวม ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อการกำหนดแนวทาง การควบคุมดูแล และการปฏิบัติงานตรวจสอบกลุ่มบริษัท ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวต่อความเห็นของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลในเรื่องต่างๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ และประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากข้าพเจ้าได้พบในระหว่างการตรวจสอบของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้ให้คำรับรองแก่ผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอิสระ และได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทั้งหมด ตลอดจนเรื่องอื่นซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่ามีเหตุผลที่บุคคลภายนอกอาจพิจารณาว่ากระทบต่อความเป็นอิสระของข้าพเจ้าและมาตรการที่ข้าพเจ้าใช้เพื่อป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าขาดความเป็นอิสระ จากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแล ข้าพเจ้าได้พิจารณาเรื่องต่างๆ ที่มีนัยสำคัญมากที่สุดในการตรวจสอบงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการในงวดปัจจุบันและกำหนดเป็นเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ ข้าพเจ้าได้อธิบายเรื่องเหล่านี้ในรายงานของผู้สอบบัญชีเว้นแต่กฎหมายหรือข้อบังคับไม่ให้เกิดเปิดเผยต่อสาธารณะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว หรือในสถานการณ์ที่ยากที่จะเกิดขึ้น ข้าพเจ้าพิจารณาว่าไม่ควรสื่อสารเรื่องดังกล่าวในรายงานของข้าพเจ้า เพราะการกระทำดังกล่าวสามารถคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่าจะมีผลกระทบในทางลบมากกว่าผลประโยชน์ต่อส่วนได้เสียสาธารณะจากการสื่อสารดังกล่าว

ดร. ศุภมิตร เตชะมนตรีกุล

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขทะเบียน 3356

บริษัท ดีลลอรี่ ทัช โธมัส ไซยัค สอบบัญชี จำกัด

กรุงเทพมหานคร

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563

งบแสดงฐานะการเงิน

บริษัท สายการบินบีนนเกอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
		31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
หมายเหตุ		2562	2561	2562	2561
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4.1	1,233,787,384	1,419,892,206	362,394,166	447,123,966
เงินลงทุนชั่วคราว		42,878,939	9,226,117	42,261,195	7,478,510
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	5	2,493,338,355	2,008,927,126	1,036,373,329	849,811,793
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	6	-	-	200,000,000	-
สินค้าคงเหลือ	7	80,984,963	50,198,839	80,984,963	50,198,839
เงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน - ระยะสั้น	8	272,557,947	374,971,386	272,557,947	374,971,386
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		123,046,016	101,855,473	62,844,945	60,225,578
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		4,246,593,604	3,965,071,147	2,057,416,545	1,789,810,072
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน					
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	28.4	1,153,058,005	1,122,862,488	960,659,498	993,285,608
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	9	-	-	4,999,990	4,949,000
เงินลงทุนในการร่วมค้า	10	8,119,200	1,409,685	28,420,554	28,420,554
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	11	46,175,400	46,662,200	45,814,200	46,318,400
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	12	-	-	1,460,000,000	1,215,000,000
เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบิน	18.1	8,342,408,284	7,788,296,566	5,650,730,869	5,649,595,719
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์	13	148,697,514	206,789,899	115,762,339	187,945,763
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	14	48,916,514	45,723,821	36,269,947	32,552,616
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	15	13,321,915	13,321,915	13,321,915	13,321,915
เงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน - ระยะยาว	8	1,054,093,391	820,110,704	1,006,025,752	768,342,027
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		109,571,430	63,815,601	158,875,441	90,599,410
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		10,924,361,653	10,108,992,879	9,480,880,505	9,030,331,012
รวมสินทรัพย์		15,170,955,257	14,074,064,026	11,538,297,050	10,820,141,084

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
	2562	2561	2562	2561
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เงินกู้ยืมระยะสั้น	16	3,620,000,000	2,400,000,000	2,520,000,000
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	17	5,688,405,325	5,905,915,561	2,771,058,072
รายได้รอตัดบัญชีจากโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า		36,951,459	18,329,713	36,951,459
ประมาณการหนี้สินค่าปรับสภาพเครื่องบิน				
และค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินระยะสั้น	18.3	72,407,580	120,622,592	62,210,730
หนี้สินหมุนเวียนอื่น		71,469,287	15,272,178	70,397,378
รวมหนี้สินหมุนเวียน		9,489,233,651	8,460,140,044	5,460,617,639
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินตาม				
แผนการซ่อมบำรุง	18.2	8,793,346,169	8,177,323,409	5,572,635,402
ประมาณการหนี้สินค่าปรับสภาพเครื่องบิน				
และค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินระยะยาว	18.3	125,101,448	99,123,432	101,473,991
ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	19	188,664,824	273,868,177	176,680,141
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		42,822,602	95,238,280	42,530,668
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		9,149,935,043	8,645,553,298	5,893,320,202
รวมหนี้สิน		18,639,168,694	17,105,693,342	11,353,937,841

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

		งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
		31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
หมายเหตุ		2562	2561	2562	2561
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)					
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น					
ทุนจดทะเบียน	21	3,408,049,800	2,499,249,882	3,408,049,800	2,499,249,882
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	21	3,108,515,756	2,271,999,796	3,108,515,756	2,271,999,796
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	21	5,789,788,722	4,325,885,792	5,789,788,722	4,325,885,792
กำไร (ขาดทุน) สะสม					
จัดสรรแล้ว					
ทุนสำรองตามกฎหมาย	22	62,500,000	62,500,000	62,500,000	62,500,000
ยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุนสะสม)		(10,050,337,573)	(8,121,999,373)	(8,776,445,269)	(7,185,328,757)
ส่วนต่ำกว่าทุนจากการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการถือหุ้น					
ในบริษัทย่อย					
		(5,940,185)	(5,940,185)	-	-
รวมส่วนของบริษัทใหญ่					
		(1,095,473,280)	(1,467,553,970)	184,359,209	(524,943,169)
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม					
		(2,372,740,157)	(1,564,075,346)	-	-
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น (ขาดทุนเกินทุน)					
		(3,468,213,437)	(3,031,629,316)	184,359,209	(524,943,169)
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
		15,170,955,257	14,074,064,026	11,538,297,050	10,820,141,084

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

	หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
		2562	2561	2562	2561
รายได้					
รายได้จากค่าโดยสาร		16,758,564,116	16,699,711,712	11,227,896,366	12,014,186,841
รายได้จากการให้บริการ		2,847,716,405	2,560,123,725	1,291,538,531	1,476,946,512
รายได้อื่น					
ดอกเบี้ยรับ		22,803,479	25,462,083	57,312,124	28,228,159
อื่นๆ	23	340,039,272	454,928,631	131,887,924	364,802,716
รวมรายได้		19,969,123,272	19,740,226,151	12,708,634,945	13,884,164,228
ค่าใช้จ่าย					
ต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการ		21,770,891,808	22,551,209,638	13,566,220,821	15,482,810,514
ค่าใช้จ่ายในการขาย		210,459,011	177,172,544	102,978,998	111,781,889
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร		956,672,047	937,245,887	670,766,323	680,041,006
ต้นทุนทางการเงิน		125,091,357	44,576,681	82,841,780	14,371,332
รวมค่าใช้จ่าย		23,063,114,223	23,710,204,750	14,422,807,922	16,289,004,741
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า		(1,409,685)	(5,466,941)	-	-
ขาดทุนก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		(3,095,400,636)	(3,975,445,540)	(1,714,172,977)	(2,404,840,513)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	15	-	-	-	-
ขาดทุนสำหรับปี		(3,095,400,636)	(3,975,445,540)	(1,714,172,977)	(2,404,840,513)
กำไรเบ็ดเสร็จอื่น :					
รายการที่ต้องไม่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ใน					
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง					
กำไรจากการประมาณการตาม					
หลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการ					
ผลประโยชน์พนักงาน	19.1	123,056,465	17,421,365	123,056,465	-
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี - สุทธิจากภาษี		123,056,465	17,421,365	123,056,465	-
ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี		(2,972,344,171)	(3,958,024,175)	(1,591,116,512)	(2,404,840,513)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ต่อ)

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
การแบ่งปันขาดทุน				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(2,051,394,665)	(2,786,757,018)	(1,714,172,977)	(2,404,840,513)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(1,044,005,971)	(1,188,688,522)	-	-
	(3,095,400,636)	(3,975,445,540)	(1,714,172,977)	(2,404,840,513)
การแบ่งปันขาดทุนเบ็ดเสร็จรวม				
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(1,928,338,200)	(2,782,574,148)	(1,591,116,512)	(2,404,840,513)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(1,044,005,971)	(1,175,450,027)	-	-
	(2,972,344,171)	(3,958,024,175)	(1,591,116,512)	(2,404,840,513)
ขาดทุนต่อหุ้น	24			
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท)	(0.68)	(1.23)	(0.57)	(1.06)
ขาดทุนต่อหุ้นปรับลด (บาท)	(0.68)	(1.23)	(0.57)	(1.06)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

บริษัท สายการบินบาหลีแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม						
	ทุนออก และชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า หุ้นสามัญ	ส่วนของบริษัทใหญ่		ส่วนค่าว่าทุน จากการ เปลี่ยนแปลง สัดส่วนการถือหุ้น ในบริษัทย่อย	รวม ส่วน ของบริษัทใหญ่	ส่วน ส่วน ของผู้ถือหุ้น (ขาดทุนเกินทุน)
			กำไร (ขาดทุน) สะสม	จัดสรรแล้ว ทุนสำรอง ตามกฎหมาย			
21	2,271,999,764	4,325,885,718	62,500,000	(5,339,425,225)	(5,940,185)	1,315,020,072	(624,017,469)
	32	74	-	-	-	106	-
	-	-	-	-	-	-	235,392,150
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561							
21	2,271,999,796	4,325,885,792	62,500,000	(8,121,999,373)	(5,940,185)	1,467,553,970	(1,564,075,346)
	32	74	-	-	-	106	-
	-	-	-	-	-	-	235,392,150
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562							
21	2,271,999,796	4,325,885,792	62,500,000	(8,121,999,373)	(5,940,185)	1,467,553,970	(1,564,075,346)
	836,515,960	1,463,902,930	-	-	-	2,300,418,890	-
	-	-	-	-	-	-	235,341,160
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562							
21	3,108,515,756	5,789,788,722	62,500,000	(10,050,337,573)	(5,940,185)	(1,095,473,280)	(2,372,740,157)
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562							

หมายเหตุประกอบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น (ต่อ)

บริษัท สายการบินบีนทแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หมายเหตุ	งบการเงินเฉพาะกิจการ					หน่วย : บาท
	ทุนออก และชำระแล้ว	ส่วนเกินมูลค่า	กำไร (ขาดทุน) สะสม	รวม		
		หุ้นสามัญ		จัดสรรแล้ว ทุนสำรอง ตามกฎหมาย	ยังไม่ได้จัดสรร (ขาดทุนสะสม)	
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น - สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561 เพิ่มหุ้นสามัญ ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	2,271,999,764	4,325,885,718	62,500,000	(4,780,488,244)	1,879,897,238	
	32	74	-	-	106	
	-	-	-	(2,404,840,513)	(2,404,840,513)	
	2,271,999,796	4,325,885,792	62,500,000	(7,185,328,757)	(524,943,169)	
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น - สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562 เพิ่มหุ้นสามัญ กำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับปีโครงการ ผลประโยชน์พนักงาน ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	2,271,999,796	4,325,885,792	62,500,000	(7,185,328,757)	(524,943,169)	
	836,515,960	1,463,902,930	-	-	2,300,418,890	
	-	-	-	123,056,465	123,056,465	
	3,108,515,756	5,789,788,722	62,500,000	(8,776,445,269)	184,359,209	

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบกระแสเงินสด

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน				
ขาดทุนก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(3,095,400,636)	(3,975,445,540)	(1,714,172,977)	(2,404,840,513)
ปรับปรุงด้วย				
ค่าเสื่อมราคา	13 95,529,835	98,761,672	82,806,763	92,688,031
ค่าตัดจำหน่าย	14 16,917,860	23,073,157	13,385,438	21,331,630
(กำไร) ขาดทุนจากการจำหน่ายและตัดจำหน่ายสินทรัพย์	186,525	(600,898)	186,525	(601,826)
(กำไร) ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้น	23,224,370	(116,452,751)	116,766,555	(67,090,138)
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	24,859,170	443,134	30,072,413	443,134
เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบินออนไลน์	895,456,338	-	895,456,338	-
ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน				
ที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปี (โอนกลับ)	1,699,417,847	673,134,419	869,045,390	(398,343,023)
รายได้รอตัดบัญชีจากโปรแกรมสิทธิพิเศษ				
แก่ลูกค้าที่โอนกลับระหว่างปี (โอนกลับ)	18,621,746	(149,470)	18,621,746	(149,470)
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	80,375,833	65,976,607	75,266,760	61,741,482
ดอกเบี้ยรับ	(22,803,479)	(25,462,083)	(57,312,124)	(28,228,159)
ดอกเบี้ยจ่าย	125,091,357	44,576,681	82,841,780	14,371,332
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	10 1,409,685	5,466,941	-	-
ขาดทุนจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลง				
ในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	(137,113,549)	(3,206,678,131)	412,964,607	(2,708,677,520)
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง				
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	(555,586,265)	(570,058,240)	(219,925,230)	(213,199,122)
สินค้าคงเหลือ	(30,786,124)	(17,962,472)	(30,786,124)	(17,962,472)
เงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน - ระยะสั้น	98,466,096	(348,476,505)	83,560,071	(349,006,065)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	(14,659,547)	2,585,658	2,302,869	12,389,457
เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบิน	(1,849,845,135)	(595,589,320)	(1,296,868,568)	168,621,747
เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน	(30,195,517)	178,012,907	32,626,110	224,608,694
เงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน - ระยะยาว	(322,178,525)	5,330,902	(307,272,500)	6,019,364
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	(45,755,829)	(24,384,058)	(68,276,031)	(25,637,189)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)				
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	(210,033,648)	1,020,781,732	(532,166,986)	441,557,398
เงินสดจ่ายค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน	18.2 และ 18.3 (673,701,575)	(163,070,857)	(670,882,377)	(137,845,051)
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	56,197,109	(15,757,692)	56,066,436	6,706,459
เงินสดจ่ายผลประโยชน์พนักงาน	19.1 และ 19.2 (42,522,721)	(16,902,257)	(42,522,721)	(16,155,857)
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	(52,415,678)	(2,652,244)	(51,593,613)	(3,766,243)
เงินสดจ่ายจากการดำเนินงาน	(3,810,130,908)	(3,754,820,577)	(2,632,774,057)	(2,612,346,400)
จ่ายภาษีเงินได้	(6,530,995)	(866,549)	(4,922,234)	(170,777)
กระแสเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน	(3,816,661,903)	(3,755,687,126)	(2,637,696,291)	(2,612,517,177)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน				
เงินสดจ่ายสำหรับเงินลงทุนชั่วคราว	(33,652,822)	(9,226,117)	(34,782,685)	(7,478,510)
เงินสดรับสำหรับเงินลงทุนระยะยาวอื่น	504,200	12,300	504,200	111,100
เงินสดจ่ายสำหรับเงินลงทุนระยะยาวอื่น	(17,400)	-	-	-
เงินสดจ่ายสำหรับเงินลงทุนในบริษัทย่อย	-	-	(50,990)	-
เงินสดจ่ายเพื่อให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	(200,000,000)	-
เงินสดจ่ายเพื่อให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	-	(245,000,000)	(245,000,000)
เงินสดจ่ายสำหรับเงินลงทุนในการร่วมค้า	(8,119,200)	-	-	-
เงินสดจ่ายเพื่อซื้ออุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	4.2 (66,542,430)	(54,316,224)	(36,720,536)	(30,027,341)
เงินสดรับจากการขายอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	123,357	821,272	123,357	821,272
เงินสดรับจากดอกเบี้ยรับ	22,306,969	20,393,689	14,602,123	7,783,231
เงินสดรับค่าหุ้นของบริษัทย่อยจากส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	235,341,160	235,392,150	-	-
กระแสเงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	149,943,834	193,077,070	(501,324,531)	(273,790,248)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน				
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย	4.3 (118,159,987)	(36,097,092)	(75,910,410)	(5,891,743)
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้น	4.3 3,420,000,000	2,400,000,000	2,820,000,000	2,400,000,000
จ่ายเงินคืนเงินกู้ยืมระยะสั้น	4.3 (2,200,000,000)	(700,000,000)	(2,000,000,000)	(700,000,000)
เงินสดรับจากการเพิ่มทุน	21 2,300,418,890	106	2,300,418,890	106
กระแสเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมจัดหาเงิน	3,402,258,903	1,663,903,014	3,044,508,480	1,694,108,363
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	78,354,344	148,750,688	9,782,542	90,456,836
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ	(186,104,822)	(1,749,956,354)	(84,729,800)	(1,101,742,226)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	1,419,892,206	3,169,848,560	447,123,966	1,548,866,192
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	4.1 1,233,787,384	1,419,892,206	362,394,166	447,123,966

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562

1. ข้อมูลทั่วไปและการดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อย

1.1 ข้อมูลทั่วไปและการดำเนินงานของบริษัท

บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ("บริษัท") จัดตั้งขึ้นเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547 โดยมีที่อยู่ที่จดทะเบียนตั้งอยู่ที่เลขที่ 3 อาคารระจนาการ ชั้น 17 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร โดยดำเนินธุรกิจหลักคือการให้บริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2556 บริษัทได้จดทะเบียนแปรสภาพบริษัทจากบริษัทจำกัดเป็นบริษัทมหาชนจำกัด และได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อจาก บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด เป็น บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) กับกระทรวงพาณิชย์ และเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2556 บริษัทได้รับอนุมัติจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท คือนางหทัยรัตน์ จุฬางกูร นายณัฐพล จุฬางกูร นายทวีฉัตร จุฬางกูร และบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นสัญชาติไทย โดยถือหุ้นร้อยละ 24.37 ร้อยละ 24.32 ร้อยละ 20.98 และร้อยละ 15.94 ตามลำดับ ของทุนที่ออกและชำระแล้วของบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท คือ นายณัฐพล จุฬางกูร บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) นายทวีฉัตร จุฬางกูร และนางหทัยรัตน์ จุฬางกูร ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นสัญชาติไทย โดยถือหุ้นร้อยละ 23.77 ร้อยละ 21.80 ร้อยละ 18.86 และร้อยละ 12.49 ตามลำดับ ของทุนที่ออกและชำระแล้วของบริษัท

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ แสดงขาดทุนสุทธิจำนวน 3,095.40 ล้านบาท และ 1,714.17 ล้านบาท ตามลำดับ และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีหนี้สินหมุนเวียนรวมสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนรวมเป็นจำนวน 5,242.64 ล้านบาท และ 3,403.20 ล้านบาท ตามลำดับ และ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 งบการเงินรวมแสดงขาดทุนเกินทุนจำนวน 3,468.21 ล้านบาท

บริษัทได้แก้ปัญหาการขาดทุนของบริษัทโดย เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2563 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1/2563 ได้มีมติอนุมัติการเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทจำนวน 888.15 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 2.50 บาท โดยกำหนดอัตราส่วนในการจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมที่ 3.50 หุ้นเดิมต่อ 1 หุ้นสามัญเพิ่มทุน และเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 บริษัทได้รับเงินเพิ่มทุนแล้วจำนวนเงิน 1,551.68 ล้านบาท จากทุนที่ออกและเรียกชำระจำนวน 620.67 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 2.50 บาท จากหุ้นที่ตราไว้ 1 บาท

บริษัทมีแผนในการบริหารจัดการฝูงบิน ขยายเส้นทางการบินและเพิ่มอัตราการใช้ประโยชน์ของเครื่องบิน การควบคุมค่าใช้จ่ายทั้งในส่วนของการดำเนินการซ่อมบำรุงและค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพื่อที่จะทำให้บริษัทมีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นต่อไป และบริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (บริษัทย่อย) ได้รับจดหมายลงวันที่ 22 มกราคม 2563 จาก Scoot Tigerair Pte. Ltd. ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่แห่งหนึ่งยืนยันที่จะให้การสนับสนุนทางการเงินแก่บริษัทย่อยดังกล่าว เพื่อให้สามารถดำเนินการกิจการต่อไปได้สำหรับระยะเวลาไม่น้อยกว่า 12 เดือน นับจากวันที่ในจดหมายดังกล่าว

1.2 ข้อมูลทั่วไปและการดำเนินงานของบริษัทย่อย

- 1.2.1 บริษัท นกฮอกไกโด จำกัด จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2557 โดยมีที่อยู่ที่จดทะเบียนอยู่ที่ 3 อาคารระจนาการ ชั้นที่ 17 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120 วัตถุประสงค์หลักของบริษัท คือ ประกอบกิจการนำเที่ยว รวมทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยวทุกชนิด
- 1.2.2 บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2557 โดยมีที่อยู่ที่จดทะเบียนอยู่ที่ 3 อาคารระจนาการ ชั้นที่ 17 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร 10120 วัตถุประสงค์หลักของบริษัท คือ ดำเนินการขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้าและไปรษณียภัณฑ์ทางอากาศ
- 1.2.3 บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2556 โดยมีที่อยู่ที่จดทะเบียนปัจจุบันที่ 999/9 อาคารดิ ออฟฟิศเอส แอท เซ็นทรัล เวิลด์ ชั้น 26 ถนนพระราม 1 แขวงปทุมวัน เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์หลักของบริษัท คือ ดำเนินการขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้าและไปรษณียภัณฑ์ทางอากาศ

2.   **เกณฑ์การจัดทำและนำเสนอการเงิน**

- 2.1   บริษัทและบริษัทย่อยจัดทำบัญชีเป็นเงินบาทและจัดทำงบการเงินตามกฎหมายเป็นภาษาไทยตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย
- 2.2   งบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง “การนำเสนอการเงิน” ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 เป็นต้นไป และตามข้อบังคับของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยลงวันที่ 2 ตุลาคม 2560 เรื่อง “การจัดทำและส่งงบการเงินและรายการเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน พ.ศ. 2560” และตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เรื่อง “กำหนดรายการย่อที่ต้องมีในงบการเงิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559” ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559
- 2.3   งบการเงินรวมได้รวมรายการบัญชีของบริษัทและบริษัทย่อยโดยได้ตัดรายการระหว่างกันและยอดคงเหลือที่เป็นสาระสำคัญระหว่างกันออกแล้ว
- ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทมีสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทย่อยดังนี้

บริษัท	ประเภทธุรกิจ	จดทะเบียน ในประเทศ	วันที่จดทะเบียน จัดตั้งบริษัท	อัตราการถือหุ้น (ร้อยละ)	
				ณ วันที่	ณ วันที่
				31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
บริษัทย่อยทางตรง					
บริษัท นกฮอลิเดย์ จำกัด	นำเที่ยวและธุรกิจที่ เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยว	ไทย	4 เมษายน 2557	99.99	49
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	ขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้า และไปรษณีย์ภัณฑ์ ทางอากาศ	ไทย	13 มิถุนายน 2557	49	49
บริษัทย่อยทางอ้อม					
บริษัท สายการบินบินนกสกาย จำกัด *	ขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้า และไปรษณีย์ภัณฑ์ ทางอากาศ	ไทย	30 ตุลาคม 2556	24.33	24.01

* บริษัทย่อยของบริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด

- 2.4   งบการเงินนี้ได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน ยกเว้นตามที่ได้เปิดเผยในนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (ดูหมายเหตุข้อ 3)
- 2.5   มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีผลต่อการรายงานและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินสำหรับงวดบัญชีปัจจุบัน
- ในระหว่างปี บริษัทได้นำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับปรับปรุงและฉบับใหม่รวมถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 มาถือปฏิบัติมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัตินี้ไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของบริษัท อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ที่ระบุให้กลุ่มบริษัทต้องรับรู้รายได้เมื่อบริษัทปฏิบัติตามภาระที่ต้องปฏิบัติเสร็จสิ้น เช่น เมื่ออำนาจควบคุมของสินค้าหรือบริการที่ต้องปฏิบัติตามภาระที่ต้องปฏิบัตินั้นมีการส่งมอบสินค้าหรือบริการให้กับลูกค้าเสร็จสิ้นแล้ว โดยนโยบายการบัญชีใหม่นี้ได้นำมาแทนนโยบายการรับรู้รายได้เดิม บริษัทและบริษัทย่อยจึงรับรู้รายได้ค่าธรรมเนียมจากการเปลี่ยนตัวเครื่องบิน จากเดิมรับรู้ตามวันที่ได้รับเงินและมีการเปลี่ยนเที่ยวบิน เป็นวันที่ได้ให้บริการแก่ผู้โดยสารตามตารางเที่ยวการบินที่ระบุในบัตรโดยสาร ทั้งนี้ การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัติไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงินของกลุ่มบริษัท

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 (ปรับปรุง 2561) เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า

มาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่นี้ อธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับการเลือกวิธีการวัดมูลค่าเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือการร่วมค้าด้วยวิธีมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (ซึ่งถือโดยกิจการหรือถือโดยทางอ้อมผ่านกิจการซึ่งเป็นกิจการร่วมลงทุน กองทุนรวม กองทรัสต์ หรือกิจการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน รวมถึงกองทุนประกันภัยแบบควบการลงทุน) โดยกิจการต้องเลือกวิธีการนี้สำหรับแต่ละบริษัทร่วมหรือการร่วมค้า ณ วันที่รับรู้รายการครั้งแรกของบริษัทร่วมและการร่วมค้า มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้ใช้วิธีปรับย้อนหลังสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นอกจากนี้ มาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่นี้ได้อธิบายให้ชัดเจนถึงการพิจารณาเกี่ยวกับการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า

2.6 มาตรฐานการรายงานทางการเงินซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว แต่ยังไม่มียกบังคับใช้

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว และจะมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวได้รับการปรับปรุงหรือจัดให้มีขึ้นเพื่อให้มีเนื้อหาเท่าเทียมกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยส่วนใหญ่เป็นการปรับปรุงถ้อยคำและคำศัพท์ การตีความและการให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีกับผู้ใช้มาตรฐาน

ผู้บริหารของบริษัทและบริษัทย่อยจะนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องมาเริ่มถือปฏิบัติกับงบการเงินของบริษัทเมื่อมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมีผลบังคับใช้ โดยผู้บริหารของบริษัทและบริษัทย่อย ได้ประเมินผลกระทบของมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าว และเห็นว่าการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวมาถือปฏิบัติไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อกำไรสุทธิของงบการเงินของบริษัทและบริษัทย่อย ในงวดที่จะเริ่มถือปฏิบัติ ยกเว้นมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ดังต่อไปนี้

มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 28 เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า

มาตรฐานการบัญชีที่ปรับปรุงใหม่นี้ อธิบายให้ชัดเจนเกี่ยวกับงบบังคับใช้ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน รวมถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับการด้อยค่าในเรื่องส่วนได้เสียระยะยาว กิจการต้องไม่คำนึงถึงรายการปรับปรุงใดๆ ของมูลค่าตามบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 28 เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า (เช่น การปรับปรุงมูลค่าตามบัญชีของส่วนได้เสียระยะยาวที่เกิดจากการปันส่วนผลขาดทุนจากผู้ได้รับการลงทุนหรือการประเมินการด้อยค่าตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 28 เรื่อง เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า) มาตรฐานการบัญชีฉบับนี้กำหนดให้ใช้วิธีปรับย้อนหลังสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และสามารถถือปฏิบัติก่อนวันที่มีผลบังคับใช้

มาตรฐานกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการบัญชี

ฉบับที่ 32 การแสดงรายการสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 7 การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

ฉบับที่ 9 เครื่องมือทางการเงิน

การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

ฉบับที่ 16 การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ

ฉบับที่ 19 การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานกลุ่มดังกล่าวข้างต้น กำหนดหลักการเกี่ยวกับการจัดประเภทและการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมหรือราคาทุนตัดจำหน่ายโดยพิจารณาจากประเภทของตราสารทางการเงิน ลักษณะของกระแสเงินสดตามสัญญาและแผนธุรกิจของกิจการ (Business Model) หลักการเกี่ยวกับวิธีการคำนวณการด้อยค่าของเครื่องมือทางการเงินโดยใช้แนวคิดของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และหลักการเกี่ยวกับการบัญชีป้องกันความเสี่ยง รวมถึงการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน มาตรฐานเหล่านี้จะนำมาแทนมาตรฐานและการตีความมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินเมื่อมีผลบังคับใช้

ผู้บริหารของบริษัทและบริษัทย่อย อยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบจากมาตรฐานกลุ่มเครื่องมือทางการเงินดังกล่าวที่มีต่อการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยในงวดที่จะเริ่มถือปฏิบัติ

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กำหนดหลักการสำหรับการระบุสัญญาเช่าและวิธีปฏิบัติในงบการเงินทั้งทางด้านผู้เช่าและผู้ให้เช่า

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้นำมาแทนมาตรฐานและการตีความมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสัญญาเช่าเมื่อมีผลบังคับใช้ ได้แก่ มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 เรื่อง สัญญาเช่า การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 15 เรื่อง สัญญาเช่าดำเนินงาน - สิ่งจูงใจที่ให้แก่ผู้เช่า การตีความมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่อง การประเมินเนื้อหาสัญญาเช่าที่ทำขึ้นตามรูปแบบกฎหมาย และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 เรื่อง การประเมินว่าข้อตกลงประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่

สำหรับการบัญชีทางด้านผู้เช่า มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นสาระสำคัญ โดยยกเลิกการแยกประเภทระหว่างสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาเช่าการเงินภายใต้มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 และกำหนดให้ผู้เช่ารับรู้รายการสินทรัพย์สิทธิการใช้และหนี้สินตามสัญญาเช่า ณ วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผลสำหรับสัญญาเช่าทั้งหมด ยกเว้นสัญญาเช่าระยะสั้นและสัญญาเช่าซึ่งสินทรัพย์อ้างอิงมีมูลค่าต่ำ อย่างไรก็ตาม การบัญชีสำหรับผู้ให้เช่ายังคงต้องจัดประเภทสัญญาเช่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานหรือสัญญาเช่าการเงินโดยใช้หลักการเช่นเดียวกันกับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17

ผู้บริหารของบริษัทและบริษัทย่อยอยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวที่มีต่อการเงินของบริษัทและบริษัทย่อยในงวดที่จะเริ่มถือปฏิบัติ

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วย เงินสดในมือ และเงินฝากสถาบันการเงินทุกประเภท และบัตรเงินฝากที่ถึงกำหนดภายในสามเดือนตั้งแต่วันที่ได้มา โดยไม่รวมเงินฝากสถาบันการเงินที่ใช้เป็นหลักประกัน

3.2 เงินลงทุนชั่วคราว

เงินลงทุนชั่วคราวได้แก่บัตรเงินฝากและเงินฝากประจำที่ถึงกำหนดเกินกว่าสามเดือนแต่ไม่เกิน 1 ปี ซึ่งแสดงในราคาทุน

3.3 ลูกหนี้การค้าและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ลูกหนี้การค้าแสดงตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ บริษัทและบริษัทย่อยบันทึกค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับผลขาดทุนโดยประมาณที่อาจเกิดขึ้นจากการเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ จำนวนค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญประมาณขึ้นจากประสบการณ์ในการเก็บเงินในอดีต และตามสถานะปัจจุบันของลูกหนี้คงค้าง ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

3.4 สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือแสดงในราคาทุนหรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า ราคาทุนคำนวณตามวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก มูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นราคาโดยประมาณที่คาดว่าจะขายได้ตามลักษณะการประกอบธุรกิจตามปกติหักด้วยประมาณการต้นทุนที่จำเป็นต้องจ่ายไปเพื่อให้ขายสินค้านั้นได้

3.5 เงินลงทุนในบริษัทย่อย

เงินลงทุนในบริษัทย่อยในงบการเงินเฉพาะกิจการแสดงตามวิธีราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

3.6 เงินลงทุนในการร่วมค้า

เงินลงทุนในการร่วมค้าแสดงตามวิธีส่วนได้เสียในงบการเงินรวม และแสดงตามวิธีราคาทุนหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) ในงบการเงินเฉพาะกิจการ

3.7 เงินลงทุนระยะยาวอื่น

เงินลงทุนระยะยาวอื่นเป็นตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด โดยแสดงตามวิธีราคาทุน หักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

3.8 เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบิน

เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบินคือเงินที่บริษัทและบริษัทย่อยจ่ายล่วงหน้าให้กับผู้ให้เช่าตามอัตราที่กำหนดในสัญญา โดยสามารถเบิกคืนเมื่อนำเครื่องบินไปซ่อมบำรุงเครื่องบินครั้งใหญ่ตามแผนการซ่อมบำรุงเครื่องบินตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา

3.9 ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์

ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์แสดงในราคาทุนสุทธิจากค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี)

ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ดังนี้

ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	5 ปี หรือตามอายุสัญญา
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	5 ปี หรือตามอายุสัญญา
เครื่องใช้ อุปกรณ์สำนักงาน อุปกรณ์สื่อสารและเครื่องมือเครื่องใช้	5 ปี
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	3 ปี และ 5 ปี
ยานพาหนะ	5 ปี

3.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งแสดงในราคาทุนสุทธิจากค่าตัดจำหน่ายสะสมค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยวิธีเส้นตรงตลอดอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณเป็นเวลา 3-5 ปี หรือตามอายุของสัญญา

3.11 โปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า

บริษัทได้จัดให้มีโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้า โดยจะให้คะแนนสะสมแก่ลูกค้าที่ใช้บริการของบริษัทซึ่งสามารถนำไปแลกตั๋วโดยสาร

บริษัทปันส่วนรายได้ค่าโดยสารและรายได้จากการให้บริการให้กับคะแนนสะสม ซึ่งคำนวณจากประมาณการอัตราการใช้สิทธิแลกคะแนนสะสมจากคะแนนสะสมทั้งหมด โดยแสดงเป็นรายได้รอการตัดบัญชีจากโปรแกรมสิทธิพิเศษแก่ลูกค้าและรับรู้เป็นรายได้เมื่อลูกค้ามาใช้สิทธิแลกคะแนนสะสม และได้ใช้บริการโดยสาร

3.12 ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน**3.12.1 ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินตามแผนการซ่อมบำรุง**

บริษัทประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินตามแผนการซ่อมบำรุงตลอดอายุสัญญาเช่าเครื่องบิน โดยใช้ประมาณการที่ดีที่สุดบนพื้นฐานของประสบการณ์ในอดีตและปัจจัยอื่นๆ ซึ่งรวมถึงการคาดการณ์ในอนาคตที่เชื่อว่ามีเหตุผลในสถานการณ์ขณะนั้น ประมาณการหนี้สินดังกล่าวจะกำหนดจากค่าซ่อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและจะทยอยบันทึกค่าใช้จ่ายในต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการ และประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินไปจนถึงวันที่เข้าซ่อมตามระยะเวลาและจำนวนการบิน

3.12.2 ประมาณการหนี้สินค่าปรับสภาพเครื่องบิน และค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน**ประมาณการหนี้สินค่าปรับสภาพเครื่องบิน**

บริษัทประมาณการหนี้สินค่าปรับสภาพเครื่องบินเมื่อส่งคืนให้แก่ผู้ให้เช่าเมื่อครบกำหนดสัญญาเช่าดำเนินงานตลอดอายุสัญญาเช่า โดยใช้ประมาณการที่ดีที่สุดบนพื้นฐานของประสบการณ์ในอดีตและปัจจัยอื่นๆ ซึ่งรวมถึงการคาดการณ์ในอนาคตที่เชื่อว่ามีเหตุผลในสถานการณ์ขณะนั้น ประมาณการหนี้สินดังกล่าวจะกำหนดจากค่าซ่อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและค่าขนส่ง และจะทยอยบันทึกค่าใช้จ่ายในต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการและประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินไปจนถึงวันส่งคืนเครื่องบินตามระยะเวลาในสัญญา

ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน

บริษัทประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน ซึ่งเป็นการเข้าซ่อมตรวจเช็คตามแผนการซ่อมบำรุง โดยพิจารณาค่าใช้จ่ายในการซ่อมที่จะเกิดขึ้นและบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการและประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินไปจนถึงวันที่เข้าซ่อมตามชั่วโมงการบิน

3.13 ผลประโยชน์พนักงาน

3.13.1 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้นตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 โดยพนักงานจ่ายเงินสะสมในอัตราร้อยละ 2 ถึง 15 ของเงินเดือน และบริษัทจ่ายสมทบอีกส่วนหนึ่งในจำนวนที่เท่ากันแต่ไม่เกินร้อยละ 5 เพื่อเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัทบันทึกเงินจ่ายสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดรายการ

3.13.2 ผลประโยชน์หลังออกจากงานของพนักงาน

บริษัทและบริษัทย่อยจัดให้มีผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงานเพื่อจ่ายให้แก่พนักงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน ผลประโยชน์ของพนักงานดังกล่าวคำนวณโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัยอิสระ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ซึ่งเป็นการประมาณการจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะต้องจ่ายในอนาคตโดยคำนวณบนพื้นฐานของข้อสมมติฐานทางคณิตศาสตร์ประกันภัย อันได้แก่ เงินเดือนพนักงาน อัตราการลาออก อัตราการเกษียณอายุ และปัจจัยอื่นๆ ทั้งนี้อัตราคิดลดที่ใช้ในการคำนวณประมาณการหนี้สินอ้างอิงจากอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลไทย

บริษัทจะรับรู้กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยในส่วนของการกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นในปีที่เกิดรายการ

3.13.3 เงินสะสมสำหรับนักบิน

บริษัทมีผลประโยชน์ให้แก่พนักงานในตำแหน่งนักบินเมื่อเกษียณอายุหรือลาออกตามระเบียบ หรือสูญเสียใบอนุญาต โดยบริษัทจะสะสมเงินให้แก่พนักงานโดยพิจารณาจากจำนวนเที่ยวบินที่ทำการบินในแต่ละเดือนและอายุงานของนักบินตามที่กำหนดไว้ในระเบียบบริษัท

3.14 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้จากค่าโดยสารรับรู้เมื่อบริษัทและบริษัทย่อยได้ให้บริการแก่ผู้โดยสารตามตารางเที่ยวการบินที่ระบุในบัตรโดยสาร โดยเงินรับจากการจำหน่ายตั๋วโดยสารที่ยังไม่ได้รับรู้เป็นรายได้จะบันทึกเป็นรายได้รับล่วงหน้าในหนี้สินหมุนเวียนในงบแสดงฐานะการเงิน

รายได้จากการให้บริการซึ่งเป็นบริการระยะสั้นรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ให้บริการแล้ว

ดอกเบี้ยรับ รายได้อื่นและค่าใช้จ่ายรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.15 ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่าย (รายได้) ภาษีเงินได้

ค่าใช้จ่าย (รายได้) ภาษีเงินได้ประกอบด้วยจำนวนรวมของภาษีเงินได้ที่ต้องชำระในงวดปัจจุบันและภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบัน

ภาษีเงินได้ที่ต้องชำระในงวดปัจจุบันคำนวณจากกำไรทางภาษีสำหรับปี กำไรทางภาษีแตกต่างจากกำไรที่แสดงในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น เนื่องจากกำไรทางภาษีไม่ได้รวมรายการที่สามารถถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายทางภาษีในปีอื่นๆ และไม่ได้รวมรายการที่ไม่สามารถถือเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายทางภาษี หนี้สินภาษีเงินได้ในงวดปัจจุบันคำนวณโดยใช้อัตราภาษีที่บังคับใช้อยู่หรือที่คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเป็นการรับรู้ผลแตกต่างชั่วคราวระหว่างมูลค่าทางบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินในงบการเงินกับมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินที่ใช้ในการคำนวณกำไรทางภาษี (ฐานภาษี) บริษัทและบริษัทย่อยรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวทุกรายการ และรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลแตกต่างชั่วคราวเท่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่ากำไรทางภาษีจะมีจำนวนเพียงพอที่จะนำผลแตกต่างชั่วคราวนั้นมาใช้ประโยชน์ได้

โดยมีการทบทวนมูลค่าตามบัญชี ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี จะถูกปรับลดลงเมื่อถ้าไรทางภาษีที่จะนำมาใช้ประโยชน์ลดลง การกลับรายการจะทำเมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าบริษัทและบริษัทย่อยจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอที่จะนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีบางส่วนหรือทั้งหมดมาใช้ประโยชน์ได้

มูลค่าสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีคำนวณด้วยอัตราภาษีที่บังคับใช้อยู่หรือที่คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

3.16 รายการบัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการบัญชีที่เป็นตราต่างประเทศที่เกิดขึ้นระหว่างปีบันทึกบัญชีเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นตัวเงินในสกุลเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานแปลงค่าเป็นเงินบาทโดยอัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันนั้น

กำไรหรือขาดทุนเมื่อมีการชำระหนี้และการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศรับรู้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.17 สัญญาเช่า

สัญญาเช่าดำเนินงาน

สัญญาเช่าซึ่งความเสี่ยงและผลตอบแทนส่วนใหญ่ของการเป็นเจ้าของสินทรัพย์ยังคงอยู่กับผู้ให้เช่าบันทึกเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน ค่าเช่าที่เกิดขึ้นจากสัญญาเช่าดังกล่าวรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นโดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุสัญญาเช่า

การขายและเช่ากลับคืนที่จัดเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน

หากราคาขายมีจำนวนเทียบเท่ากับมูลค่ายุติธรรมอย่างเห็นได้ชัด บริษัทจะรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการขายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นทันที

หากราคาขายมีจำนวนต่ำกว่ามูลค่ายุติธรรม บริษัทรับรู้ผลกำไรหรือผลขาดทุนจากการขายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นทันที เว้นแต่บริษัทจะได้รับชดเชยผลขาดทุนที่เกิดขึ้นโดยการจ่ายค่าเช่าในอนาคตที่ต่ำกว่าราคาตลาด ในกรณีนี้บริษัทจะบันทึกผลขาดทุนจากการขายเป็นรายการรอการตัดบัญชีและตัดจำหน่ายตามสัดส่วนของจำนวนค่าเช่าที่จ่ายในแต่ละงวดตามระยะเวลาที่บริษัทคาดว่าจะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ที่เช่า

หากราคาขายมีจำนวนสูงกว่ามูลค่ายุติธรรม บริษัทจะรับรู้จำนวนที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมเป็นรายการรอการตัดบัญชีและตัดจำหน่ายตามระยะเวลาที่คาดว่าจะใช้ประโยชน์สินทรัพย์ที่เช่า

3.18 ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน และขาดทุนต่อหุ้นปรับลด

ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณโดยการหารขาดทุนสำหรับปีด้วยจำนวนหุ้นสามัญถ่วงน้ำหนักที่มีอยู่ในระหว่างปี

ขาดทุนต่อหุ้นปรับลดคำนวณจากขาดทุนสำหรับปีเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทและจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้วระหว่างปี โดยถ่วงน้ำหนักถ่วงน้ำหนักหลังจากที่ได้ปรับปรุงผลกระทบของหุ้นปรับลด

3.19 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมเป็นราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า ไม่ว่าราคานั้นจะสามารถสังเกตได้โดยตรงหรือประมาณมาจากเทคนิคการประเมินมูลค่าในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของรายการสินทรัพย์หรือหนี้สินรายการใดรายการหนึ่ง บริษัทและบริษัทย่อยพิจารณาถึงลักษณะของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นซึ่งผู้ร่วมตลาดจะนำมาพิจารณาในการกำหนดราคาของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ณ วันที่วัดมูลค่า โดยการวัดมูลค่ายุติธรรมและ/หรือการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการนี้ใช้ตามเกณฑ์ตามที่กล่าวยกเว้นการจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์ภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2561) รายการเข้าภายใต้ขอบเขตของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 17 (ปรับปรุง 2561) และการวัดมูลค่าที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับมูลค่ายุติธรรม แต่ไม่ใช่มูลค่ายุติธรรม เช่น มูลค่าสุทธิที่จะได้รับในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 2 (ปรับปรุง 2561) หรือมูลค่าจากการใช้ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 36 (ปรับปรุง 2561)

นอกจากนี้ การวัดมูลค่ายุติธรรมได้จัดลำดับชั้นเป็นระดับที่ 1 ระดับที่ 2 และระดับที่ 3 โดยแบ่งตาม ลำดับชั้นของข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ และตามลำดับความสำคัญของข้อมูลที่ใช้วัดมูลค่ายุติธรรม ซึ่งมีดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์ หรือหนี้สินอย่างเดียวกันและกิจการสามารถเข้าถึงตลาดนั้น ณ วันที่วัดมูลค่า

ระดับที่ 2 เป็นข้อมูลอื่นที่สังเกตได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้นนอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในข้อมูลระดับ 1

ระดับที่ 3 เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

3.20 การใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารและแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการประมาณการ ดุลยพินิจของผู้บริหารในการใช้นโยบายการบัญชี

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหารของกลุ่มบริษัทต้องอาศัยดุลยพินิจหลายประการในการกำหนดนโยบายการบัญชี ซึ่งอาจมีผลกระทบอย่างเป็นนัยสำคัญต่อการรับรู้รายการและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน โดยดุลยพินิจที่สำคัญในการกำหนดนโยบายการบัญชี มีดังต่อไปนี้

3.20.1 ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน

ผู้บริหารของกลุ่มบริษัทต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณความสมเหตุสมผลของสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณค่าซ่อมเครื่องบินในแต่ละรอบตามแผนการซ่อมบำรุง และค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นสำหรับการปรับปรุงสภาพเครื่องบิน เมื่อครบกำหนดส่งคืนเครื่องบินตามสัญญาเช่า โดยจะพิจารณาเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการซ่อมในสัญญาเช่า และแผนการซ่อมบำรุงที่ได้รับจากแผนกวิศวกรรม ข้อมูลเสนอราคาจากผู้ซ่อม ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในอดีต และประสบการณ์ของผู้บริหาร ทั้งนี้ ข้อมูลเพิ่มเติมได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.12

3.20.2 การรับรู้กำไรจากขายและเช่ากลับคืนเครื่องบินตามสัญญาเช่าดำเนินงาน

ในการพิจารณาการขายและเช่ากลับคืนที่จัดเป็นสัญญาเช่าดำเนินงาน ผู้บริหารของบริษัท ต้องใช้ดุลยพินิจที่มีสาระสำคัญในการพิจารณาความเหมาะสมของสัญญาเช่าว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์การเช่าดำเนินงาน มูลค่ายุติธรรมของเครื่องบินและค่าเช่ากลับคืน หากราคาขายมีจำนวนเทียบเท่ากับมูลค่ายุติธรรมอย่างเห็นได้ชัด บริษัทจะรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการขายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นทันที ข้อมูลเพิ่มเติมได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.17

3.20.3 ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน

มูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ ประกันภัยโดยมีข้อสมมติฐานหลายตัว รวมถึงอัตราคิดลด การเปลี่ยนแปลงของข้อสมมติฐานเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อมูลค่าของภาระผูกพันดังกล่าว

กลุ่มบริษัทได้พิจารณาอัตราคิดลดที่เหมาะสมในแต่ละปี ซึ่งได้แก่อัตราดอกเบี้ยที่ควรจะใช้ในการกำหนดมูลค่าปัจจุบันของประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน ในการพิจารณาอัตราคิดลดที่เหมาะสม กลุ่มบริษัทพิจารณาอัตราผลตอบแทนในตลาดของพันธบัตรรัฐบาล ซึ่งเป็นสกุลเงินเดียวกับสกุลเงินที่ต้องจ่ายชำระผลประโยชน์ และมีอายุครบกำหนดใกล้เคียงกับระยะเวลาที่ต้องจ่ายชำระภาระผูกพันที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเพิ่มเติมได้เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.13.2

ต้นทุนบริการในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขโครงการจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเมื่อการแก้ไขโครงการมีผลบังคับใช้

แหล่งข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของการประมาณการ

กลุ่มบริษัทมีประมาณการทางบัญชี ซึ่งใช้ข้อสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในอนาคต ถึงแม้ว่าการประมาณการของผู้บริหารได้พิจารณาอย่างสมเหตุสมผลภายใต้เหตุการณ์ ณ ขณะนั้น ผลที่เกิดขึ้นจริงอาจมีความแตกต่างไปจากประมาณการนั้น

4. การเปิดเผยข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระแสเงินสด

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
เงินสดในมือ	21,186,297	25,584,529	10,103,639	18,316,868
เงินฝากธนาคาร - บัญชีกระแสรายวัน	394,000,487	612,225,026	73,867,804	127,490,236
เงินฝากธนาคาร - บัญชีออมทรัพย์	817,455,643	764,357,486	278,422,723	301,316,862
บัตรเงินฝาก (อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.90 -1.00 ต่อปี โดยมีระยะครบกำหนดภายใน 3 เดือน)	1,144,957	17,725,165	-	-
รวม	1,233,787,384	1,419,892,206	362,394,166	447,123,966

4.2 รายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับเงินสดที่เกิดจากการซื้อและการเพิ่มขึ้นของอุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
เจ้าหนี้ค่าซื้ออุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนยกมา	9,129,593	2,393,750	9,129,593	2,393,750
บวก ซื้อระหว่างปี	57,857,885	61,052,067	28,035,991	36,763,184
หัก เงินสดจ่ายระหว่างปี	(66,542,430)	(54,316,224)	(36,720,536)	(30,027,341)
เจ้าหนี้ค่าซื้ออุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนยกไป	445,048	9,129,593	445,048	9,129,593

4.3 รายการที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกับเงินสดที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในหนี้สินและทุนที่เกิดจากกิจกรรมจัดหาเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	งบการเงินรวม				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	ดอกเบี้ยจ่ายที่รับรู้ เป็นค่าใช้จ่าย ระหว่างปี	การเปลี่ยนแปลงที่เป็นเงินสด		ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
			เงินสดรับ	เงินสดจ่าย	
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	1,600,000,000 ⁽¹⁾	-	300,000,000	(1,400,000,000)	500,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้น	800,000,000	-	2,920,000,000	(800,000,000)	2,920,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	-	-	200,000,000	-	200,000,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	8,479,589	125,091,357	-	(118,159,987)	15,410,959
รวม	2,408,479,589	125,091,357	3,420,000,000	(2,318,159,987)	3,635,410,959

(1) บริษัทย่อยได้ต่ออายุตัวสัญญาใช้เงินจำนวน 700 ล้านบาทดังกล่าว ในวันที่ 28 มกราคม 2562 วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 วันที่ 28 มีนาคม 2562 วันที่ 26 เมษายน 2562 วันที่ 25 พฤษภาคม 2562 วันที่ 26 มิถุนายน 2562 วันที่ 20 กันยายน 2562 15 พฤศจิกายน 2562 13 ธันวาคม 2562 13 มกราคม 2563 และ 13 กุมภาพันธ์ 2563 (ดูหมายเหตุข้อ 16)

หน่วย : บาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	งบการเงินรวม				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	ดอกเบี้ยจ่ายที่รับรู้ เป็นค่าใช้จ่าย ระหว่างปี	การเปลี่ยนแปลงที่เป็นเงินสด		ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
			เงินสดรับ	เงินสดจ่าย	
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	700,000,000 ⁽¹⁾	-	1,400,000,000	(500,000,000)	1,600,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้น	-	-	1,000,000,000	(200,000,000)	800,000,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	-	44,576,681	-	(36,097,092)	8,479,589
รวม	700,000,000	44,576,681	2,400,000,000	(736,097,092)	2,408,479,589

(1) บริษัทย่อยได้ต่ออายุสัญญาใช้เงินจำนวน 700 ล้านบาทดังกล่าว ในวันที่ 5 มกราคม 2561 วันที่ 5 เมษายน 2561 วันที่ 4 กรกฎาคม 2561 วันที่ 2 ตุลาคม 2561 วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 วันที่ 28 ธันวาคม 2561 วันที่ 28 มกราคม 2562 และวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 (ดูหมายเหตุข้อ 16)

หน่วย : บาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	ดอกเบี้ยจ่ายที่รับรู้ เป็นค่าใช้จ่าย ระหว่างปี	การเปลี่ยนแปลงที่เป็นเงินสด		ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
			เงินสดรับ	เงินสดจ่าย	
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	900,000,000	-	300,000,000	(1,200,000,000)	-
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้น	800,000,000	-	2,520,000,000	(800,000,000)	2,520,000,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	8,479,589	82,841,780	-	(75,910,410)	15,410,959
รวม	1,708,479,589	82,841,780	2,820,000,000	(2,075,910,410)	2,535,410,959

หน่วย : บาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	ดอกเบี้ยจ่ายที่รับรู้ เป็นค่าใช้จ่าย ระหว่างปี	การเปลี่ยนแปลงที่เป็นเงินสด		ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
			เงินสดรับ	เงินสดจ่าย	
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	-	-	1,400,000,000	(500,000,000)	900,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้น	-	-	1,000,000,000	(200,000,000)	800,000,000
ดอกเบี้ยค้างจ่าย	-	14,371,332	-	(5,891,743)	8,479,589
รวม	-	14,371,332	2,400,000,000	(705,891,743)	1,708,479,589

5. ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น

5.1 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)	3,799,088	18,385,804	60,259,229	31,560,982
ลูกหนี้การค้า - กิจการอื่น	1,098,013,557	903,349,780	515,578,811	410,337,179
รวม	1,101,812,645	921,735,584	575,838,040	441,898,161
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(36,115,941)	(11,256,770)	(40,745,755)	(10,673,342)
รวมลูกหนี้การค้า	1,065,696,704	910,478,814	535,092,285	431,224,819
ลูกหนี้อื่น				
ค่าเช่าเครื่องบินจ่ายล่วงหน้า	92,674,449	84,197,749	88,022,742	84,197,749
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าอื่น	122,446,690	123,246,608	100,987,910	106,920,681
รายได้ค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)	9,716,958	8,700,787	13,018,869	19,052,223
รายได้ค้างรับ - กิจการอื่น	134,324,401	43,669,310	54,694,685	29,217,589
ดอกเบี้ยค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)	-	-	1,726,027	-
ดอกเบี้ยค้างรับ - กิจการอื่น	6,941,971	6,445,461	6,356,044	5,822,785
เงินทดรองจ่าย - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)	-	-	1,366,660	2,522,051
เงินทดรองจ่าย - กิจการอื่น	27,406,701	21,635,610	18,169,032	7,882,610
เงินทดรองจ่ายค่าซ่อมเครื่องบินและเครื่องยนต์	29,343,657	55,821,753	12,016,043	38,140,749
ค่าน้ำมันจ่ายล่วงหน้า	356,422,646	262,569,876	48,717,422	11,722,059
ภาษีมูลค่าเพิ่มรอขอคืน	591,879,968	442,784,994	130,543,265	85,270,961
อื่นๆ	56,484,210	49,376,164	25,662,345	27,837,517
รวมลูกหนี้อื่น	1,427,641,651	1,098,448,312	501,281,044	418,586,974
รวม	2,493,338,355	2,008,927,126	1,036,373,329	849,811,793

5.2 ลูกหนี้การค้าแยกตามอายุลูกหนี้ที่ค้างชำระได้ดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	172,482,531	157,123,655	60,751,958	59,501,131
เกินกำหนดชำระ - น้อยกว่า 1 เดือน	200,456,049	155,202,835	97,096,855	77,239,564
- 1 เดือน ถึง 2 เดือน	75,241,211	83,948,387	37,737,857	60,631,061
- 2 เดือน ถึง 4 เดือน	304,583,272	235,280,626	109,828,757	64,733,680
- 4 เดือน ถึง 1 ปี	282,139,583	265,072,904	229,676,858	168,913,617
- มากกว่า 1 ปี ขึ้นไป	66,909,999	25,107,177	40,745,755	10,879,108
รวม	1,101,812,645	921,735,584	575,838,040	441,898,161
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(36,115,941)	(11,256,770)	(40,745,755)	(10,673,342)
รวม	1,065,696,704	910,478,814	535,092,285	431,224,819

6. เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2562 บริษัทมีมติพิจารณาอนุมัติให้เข้าทำสัญญากับบริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด โดยให้บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด กู้ยืมเงินจำนวน 200 ล้านบาท เพื่อการลงทุนในบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน ในรูปแบบตัวสัญญาใช้เงินในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.3 ต่อปี โดยตัวสัญญาใช้เงินพร้อมดอกเบี้ยที่กำหนดในตัวสัญญาใช้เงินแต่ละฉบับมีกำหนดการชำระคืนไม่เกินสามเดือนนับแต่วันที่ออกตัวสัญญาใช้เงินและมีระยะเวลาการคืนเงินกู้ตามจำนวนที่ได้เบิกใช้ทั้งหมดภายในสิบสองเดือนนับแต่วันที่ทำสัญญาฉบับนี้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีเงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่บริษัทที่เกี่ยวข้องกันจำนวน 200 ล้านบาท (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)

7. สินค้าย่อย

สินค้าย่อย ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
สินค้าซื้อมาเพื่อขาย	8,136,046	8,300,517
อาหารและเครื่องดื่ม	2,542,775	3,055,772
อะไหล่และวัสดุสิ้นเปลืองอื่นๆ	70,306,142	38,842,550
รวม	80,984,963	50,198,839

ต้นทุนของสินค้าย่อยที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นรวมและเฉพาะกิจการสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 มีดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	69.55	57.86	9.87	13.97

8. เงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน

เงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
ระยะสั้น				
เงินประกัน - ค่าเช่าเครื่องบินและเครื่องบิน	272,557,947	121,627,386	272,557,947	121,627,386
เงินมัดจำ - ค่าจัดหาเครื่องบิน	-	253,344,000	-	253,344,000
รวม	272,557,947	374,971,386	272,557,947	374,971,386
ระยะยาว				
เงินประกัน - ค่าเช่าเครื่องบิน	531,576,911	530,212,894	483,509,272	478,444,217
เงินมัดจำ - ค่าจัดหาเครื่องบิน	522,516,480	289,897,810	522,516,480	289,897,810
รวม	1,054,093,391	820,110,704	1,006,025,752	768,342,027

เงินประกันค่าเช่าเครื่องบินและเครื่องยนต์เป็นเงินค้ำประกันการเช่าเครื่องบินตามสัญญาเช่าดำเนินงาน และการเช่าเครื่องยนต์ระยะสั้นเพื่อให้ระหว่างนำเครื่องบินที่มีอยู่ไปซ่อมบำรุง ซึ่งจะได้รับคืนเมื่อครบกำหนดการเช่า

สำหรับเงินมัดจำค่าจัดหาเครื่องบิน เป็นเงินมัดจำการสั่งซื้อเครื่องบินกับผู้ผลิต ซึ่งจะกำหนดให้บริษัทจ่ายเงินมัดจำเป็นงวดๆ ก่อนการรับมอบเครื่องบินตามอัตราและระยะเวลาที่ตกลงกันไว้ในสัญญาซื้อขายเครื่องบินกับผู้ผลิต

บริษัทได้มีการทำสัญญาขายและเช่ากลับเครื่องบินที่ได้สั่งซื้อดังกล่าวบางส่วนตามสัญญาเช่าดำเนินงาน ซึ่งการขายและเช่ากลับจะมีผลบังคับใช้เมื่อมีการส่งมอบเครื่องบิน โดยกำหนดอายุสัญญาเช่าไม่เกิน 12 ปี อย่างไรก็ตาม ณ วันที่ทำสัญญาขายและเช่ากลับเครื่องบินดังกล่าว ผู้ซื้อเครื่องบินจะรับผิดชอบชำระเงินมัดจำค่าจัดหาเครื่องบินดังกล่าวข้างต้นแทนบริษัททั้งหมด

9. เงินลงทุนในบริษัทย่อย

เงินลงทุนในบริษัทย่อย มีดังนี้

บริษัท	ประเภทธุรกิจ	จดทะเบียน ในประเทศ	อัตรา		ทุนชำระแล้ว		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
			การถือหุ้น (ร้อยละ)		(บาท)		วิธีราคาทุน (บาท)	
			ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
			31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม	31 ธันวาคม
			2562	2561	2562	2561	2562	2561
บริษัทย่อยทางตรง								
บริษัท นกขอลิเดีย จำกัด**	นำเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยว	ไทย	99.99***	49	100,000	100,000	99,990	49,000
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	ขนส่งผู้โดยสารขนส่งสินค้าและไปรษณียภัณฑ์ทางอากาศ	ไทย	49	49	10,000,000	10,000,000	4,900,000	4,900,000
บริษัทย่อยทางอ้อม								
บริษัท สายการบินนกสปีด จำกัด*	ขนส่งผู้โดยสารขนส่งสินค้าและไปรษณียภัณฑ์ทางอากาศ	ไทย	24.33	24.01	2,960,784,300	2,000,000,000	-	-
รวม							4,999,990	4,949,000

* บริษัทย่อยของบริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด ถือหุ้นในบริษัท สายการบินนกสปีด จำกัด ร้อยละ 49 โดยบริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด กู้ยืมเงินจากบริษัท (ดูหมายเหตุข้อ 12) เพื่อใช้ในการลงทุนในบริษัท สายการบินนกสปีด จำกัด จึงทำให้บริษัทมีอำนาจควบคุมในบริษัท สายการบินนกสปีด จำกัด ผ่านบริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด

** เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทมีมติอนุมัติให้จดทะเบียนเลิกและชำระบัญชีบริษัท นกสอิลเดีย จำกัด ต่อมาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารของบริษัท ได้พิจารณาและเห็นชอบให้นำบริษัท นกสอิลเดีย จำกัด กลับมาประกอบธุรกิจอีกครั้ง

*** เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัทมีมติให้บริษัทเข้าซื้อหุ้นในบริษัท นกสอิลเดีย จำกัด จำนวน 10,198 หุ้น เป็นจำนวน 50,990 บาท ต่อมาเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2562 บริษัทได้ชำระเงินเพื่อซื้อหุ้นคืนจำนวนดังกล่าวให้กับบริษัท นกสอิลเดีย จำกัด

10. เงินลงทุนในการร่วมค้า

บริษัทได้ลงทุนใน Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทจัดตั้งขึ้นที่ประเทศสิงคโปร์เพื่อประกอบธุรกิจพัฒนาระบบการจองบัตรโดยสารระหว่างสายการบิน เป็นจำนวน 1.15 ล้านเหรียญดอลลาร์สิงคโปร์ หรือเทียบเท่า 28.42 ล้านบาท โดยมีอัตราส่วนการลงทุนในอัตราร้อยละ 13.0435 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระของบริษัทดังกล่าว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 เงินลงทุนในการร่วมค้า ในงบการเงินเฉพาะกิจการมีรายละเอียด ดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
ณ วันที่ 1 มกราคม	28,420,554	28,420,554
จำหน่าย	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม	28,420,554	28,420,554

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 เงินลงทุนในการร่วมค้า ซึ่งแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสียในงบการเงินรวมและแสดงตามวิธีราคาทุนในงบการเงินเฉพาะกิจการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

	หน่วย	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
ลักษณะธุรกิจ : พัฒนาระบบการจองบัตรโดยสารระหว่างสายการบิน			
ประเทศที่จัดตั้ง : สิงคโปร์			
สัดส่วนเงินลงทุนที่บริษัทถือ	ร้อยละ	13.04	13.04
มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	บาท	-	1,409,685
มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีราคาทุน	บาท	28,420,554	28,420,554
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	บาท	1,409,685	5,466,941
ทุนเรียกชำระ	เหรียญดอลลาร์สิงคโปร์	9,264,219	9,264,219
สินทรัพย์รวม	เหรียญดอลลาร์สิงคโปร์	3,563,189	3,174,503
หนี้สินรวม	เหรียญดอลลาร์สิงคโปร์	2,035,756	341,926

เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการของบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (บริษัทย่อย) มีมติอนุมัติให้เข้าลงทุนในบริษัท ไนน์ เมนเทนแนนซ์ พาร์ตเนอร์ชิพ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทจัดตั้งขึ้นที่ประเทศไทยเพื่อประกอบธุรกิจให้บริการซ่อมบำรุงอากาศยาน โดยมีทุนจดทะเบียนจำนวน 63.68 ล้านบาท โดยให้บริษัทย่อยลงทุนในอัตราร้อยละ 50.9998 ของทุนจดทะเบียน หรือเทียบเท่ากับ 32.48 ล้านบาท ในวันเดียวกันบริษัทย่อยได้ลงนามในสัญญาร่วมลงทุน (Joint Venture Agreement) และสัญญาที่เกี่ยวข้องในบริษัท ไนน์ เมนเทนแนนซ์ พาร์ตเนอร์ชิพ (ประเทศไทย) จำกัด กับ SIA Engineering Co., Ltd. และผู้บริหารของบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) โดยสัดส่วนการลงทุนของบริษัทย่อยและ SIA Engineering Co., Ltd. และผู้บริหารของบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) มีอัตราร้อยละ 50.9998 ร้อยละ 49 และร้อยละ 0.0002 ตามลำดับ

ต่อมาในเดือนสิงหาคม 2562 บริษัทย่อยได้ชำระเงินลงทุนงวดแรกในบริษัท ไนน์ เมนเทนแนนซ์ พาร์ตเนอร์ชิพ (ประเทศไทย) จำกัด จำนวน 8.12 ล้านบาท ซึ่งจำนวนที่จ่ายชำระคิดเป็นร้อยละ 25 จากอัตราสัดส่วนการถือครองที่ร้อยละ 50.9998 ตามที่ระบุในสัญญา

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัท ไนน์ เมนเทนแนนซ์ พาร์ตเนอร์ชิพ (ประเทศไทย) จำกัด อยู่ระหว่างเตรียมความพร้อมเพื่อประกอบธุรกิจให้บริการซ่อมบำรุงอากาศยาน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 เงินลงทุนในการร่วมค้า ซึ่งแสดงมูลค่าตามวิธีส่วนได้เสียในงบการเงินรวม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

	หน่วย	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
ลักษณะธุรกิจ : ให้บริการซ่อมบำรุงอากาศยาน		
ประเทศที่จัดตั้ง : ประเทศไทย		
สัดส่วนเงินลงทุนที่บริษัทถือ	ร้อยละ	12.41*
มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	บาท	8,119,200
มูลค่าเงินลงทุนตามวิธีราคาทุน	บาท	8,119,200
ส่วนแบ่งขาดทุนจากเงินลงทุนในการร่วมค้า	บาท	-
ทุนเรียกชำระ	บาท	15,920,000
สินทรัพย์รวม	บาท	15,920,000
หนี้สินรวม	บาท	-

* คำนวณจากสัดส่วนที่บริษัทลงทุนในบริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด ร้อยละ 24.33 คูณด้วยสัดส่วนที่บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด ลงทุนในบริษัท ไนน์ เมาเทนแนช พาร์ตเนอร์ชิพ (ประเทศไทย) จำกัด ที่ร้อยละ 50.9998

11. เงินลงทุนระยะยาวอื่น
เงินลงทุนระยะยาวอื่น มีดังนี้

บริษัท	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	
	สัดส่วนการถือหุ้น	ราคาทุน	สัดส่วนการถือหุ้น	ราคาทุน
	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	0.84	5,525,400	0.91	6,012,200
บริษัท ไฟล์ท เทอร์นิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด	15.00	40,650,000	15.00	40,650,000
รวม		46,175,400		46,662,200

บริษัท	งบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	
	สัดส่วนการถือหุ้น	ราคาทุน	สัดส่วนการถือหุ้น	ราคาทุน
	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	0.78	5,164,200	0.86	5,668,400
บริษัท ไฟล์ท เทอร์นิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด	15.00	40,650,000	15.00	40,650,000
รวม		45,814,200		46,318,400

11.1 เงินลงทุนในบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด

บริษัทและบริษัทย่อยได้เข้าเป็นสมาชิกของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ในปี 2547 และปี 2558 ตามลำดับ และต้องเข้าร่วมถือหุ้นของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด ตามข้อกำหนด

บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด มีทุนจดทะเบียนเป็นหุ้นสามัญ 6,600,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท แบ่งเป็น 2 ประเภท ตามคุณสมบัติของผู้ถือหุ้น ดังนี้

1. หุ้นสามัญประเภท ก. จำนวน 6,000,000 หุ้น ถือได้เฉพาะรัฐบาลไทย และบุคคลอื่นที่รัฐบาลอนุมัติ
2. หุ้นสามัญประเภท ข. จำนวน 600,000 หุ้น ถือได้เฉพาะบริษัทการบิน ซึ่งทำการบินเป็นประจำเข้ายังประเทศไทย และ/หรือทำการบินเป็นประจำภายในประเทศไทย ตามกำหนดเวลาที่พิมพ์โฆษณาไว้ในตารางเที่ยวการบิน

ข้อบังคับของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด กำหนดให้มีการจ่ายเงินปันผล แต่ผู้ถือหุ้นจะได้รับส่วนลดค่าธรรมเนียมในการบริการนำร่อง (Air Navigation Facility Charge) และสัดส่วนการถือหุ้นจะเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงตามการจัดสรรของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด โดยคำนวณจากเที่ยวบินรวมในแต่ละปีของหมู่สมาชิก เงินค่าหุ้นดังกล่าวจะรับคืนได้เมื่อถอนตัวจากการเป็นสมาชิก

ในระหว่างปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทได้ลดหุ้นจำนวน 5,042 หุ้น ซึ่งบริษัทได้รับเงินค่าหุ้นจำนวน 504,200 บาท แล้ว ทำให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทในบริษัทดังกล่าวลดลงจากร้อยละ 0.86 เป็นร้อยละ 0.78

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีเงินลงทุนในหุ้นของบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด จำนวน 51,642 หุ้น และ 3,612 หุ้น เป็นจำนวนเงิน 5,164,200 บาท และ 361,200 บาท ตามลำดับ

11.2 เงินลงทุนในบริษัท ไฟล์ท เทรนนิง (ประเทศไทย) จำกัด

เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 บริษัทได้เข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลต่างประเทศแห่งหนึ่งและนิติบุคคลในประเทศอีกแห่งหนึ่งในบริษัท ไฟล์ท เทรนนิง (ประเทศไทย) จำกัด (เดิมชื่อ บริษัท แพน แอม อินเตอร์เนชั่นแนล ไฟล์ท เทรนนิง เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์จัดการอบรมนักบิน ในจำนวนเงิน 1.25 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 15 ของทุนจดทะเบียนของการร่วมทุนดังกล่าว

12. เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกับ

เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2557 บริษัททำสัญญาให้กู้ยืมเงินแก่บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด (บริษัทย่อย) ในวงเงินจำนวน 970 ล้านบาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยเท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำเฉลี่ยระยะเวลา 1 ปี ของธนาคารพาณิชย์ 2 แห่ง บวกร้อยละ 0.50 ต่อปี ซึ่งกำหนดจ่ายดอกเบี้ยเป็นรายปี เงินให้กู้ยืมนี้ไม่มีหลักประกันและครบกำหนดชำระคืนภายใน 10 ปี และในวันที่ 22 พฤศจิกายน 2561 บริษัทได้ทำบันทึกข้อตกลงแนบท้ายสัญญากู้เงินฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ตามลำดับ เพื่อให้บริษัทย่อยกู้ยืมเงินเพิ่มเติม จำนวน 490 ล้านบาท โดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.50 ต่อปี ครบกำหนดชำระคืนภายใน 10 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับเงินกู้ ทั้งนี้เงื่อนไขอื่นๆ ให้เป็นไปตามสัญญาให้กู้ยืมเงินทุกประการ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันมีจำนวน 1,460 ล้านบาท และ 1,215 ล้านบาท ตามลำดับ (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)

ทั้งนี้วันที่ 30 ธันวาคม 2562 และวันที่ 28 ธันวาคม 2561 บริษัทได้มีจดหมายตอบรับคำร้องขอยืดระยะเวลาการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระยะยาวแก่บริษัทย่อยดังกล่าวออกไป 12 เดือนนับจากวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 31 ธันวาคม 2561 ตามลำดับ ซึ่งดอกเบี้ยค้างรับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 มีจำนวน 103.85 ล้านบาท และ 63.40 ล้านบาท ตามลำดับ บริษัทแสดงดอกเบี้ยค้างรับดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)

13. ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์

ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
ราคาทุน					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	104,225,092	588,263	(2,898,996)	1,455,062	103,369,421
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	81,995,616	26,405,189	-	-	108,400,805
เครื่องใช้สำนักงาน	19,097,530	24,920	(469,867)	-	18,652,583
อุปกรณ์สำนักงาน	29,874,067	437,903	(698,303)	185,750	29,799,417
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	156,891,632	2,169,257	(1,888,468)	41,715	157,214,136
อุปกรณ์สื่อสาร	5,341,352	-	(125,348)	-	5,216,004
เครื่องมือเครื่องใช้	270,003,979	6,589,273	(1,709,202)	-	274,884,050
ยานพาหนะ	5,628,047	-	-	-	5,628,047
อาคารเช่าระหว่างปรับปรุงและสินทรัพย์ ระหว่างติดตั้ง	6,971,687	1,532,527	-	(1,682,527)	6,821,687
รวมราคาทุน	680,029,002	37,747,332	(7,790,184)	-	709,986,150
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(83,784,378)	(10,655,740)	2,759,384	-	(91,680,734)
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	(39,799,608)	(20,468,736)	-	-	(60,268,344)
เครื่องใช้สำนักงาน	(15,750,927)	(1,768,536)	453,583	-	(17,065,880)
อุปกรณ์สำนักงาน	(22,554,181)	(3,698,320)	623,915	-	(25,628,586)
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	(132,739,771)	(12,379,778)	1,831,198	-	(143,288,351)
อุปกรณ์สื่อสาร	(4,372,787)	(429,409)	125,329	-	(4,676,867)
เครื่องมือเครื่องใช้	(171,676,093)	(45,464,072)	1,686,893	-	(215,453,272)
ยานพาหนะ	(2,561,358)	(665,244)	-	-	(3,226,602)
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	(473,239,103)	(95,529,835)	7,480,302	-	(561,288,636)
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์	206,789,899				148,697,514

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
ราคาทุน					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	99,462,252	120,326	(1,130,410)	5,772,924	104,225,092
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	68,187,155	13,808,461	-	-	81,995,616
เครื่องใช้สำนักงาน	19,151,600	128,296	(283,951)	101,585	19,097,530
อุปกรณ์สำนักงาน	29,196,797	346,677	(656,129)	986,722	29,874,067
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	154,703,912	4,733,354	(2,638,330)	92,696	156,891,632
อุปกรณ์สื่อสาร	5,929,834	49,146	(637,628)	-	5,341,352
เครื่องมือเครื่องใช้	256,158,784	13,884,599	(39,404)	-	270,003,979
ยานพาหนะ	9,894,247	-	(4,266,200)	-	5,628,047
อาคารเช่าระหว่างปรับปรุงและสินทรัพย์ ระหว่างติดตั้ง	7,284,085	6,641,529	-	(6,953,927)	6,971,687
รวมราคาทุน	649,968,666	39,712,388	(9,652,052)	-	680,029,002
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(74,096,000)	(10,818,783)	1,130,405	-	(83,784,378)
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	(24,797,884)	(15,001,724)	-	-	(39,799,608)
เครื่องใช้สำนักงาน	(13,860,304)	(2,110,751)	220,128	-	(15,750,927)
อุปกรณ์สำนักงาน	(18,731,556)	(4,434,936)	612,311	-	(22,554,181)
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	(119,555,978)	(15,748,480)	2,564,687	-	(132,739,771)
อุปกรณ์สื่อสาร	(4,436,976)	(536,902)	601,091	-	(4,372,787)
เครื่องมือเครื่องใช้	(122,268,098)	(49,444,852)	36,857	-	(171,676,093)
ยานพาหนะ	(6,162,313)	(665,244)	4,266,199	-	(2,561,358)
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	(383,909,109)	(98,761,672)	9,431,678	-	(473,239,103)
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์	266,059,557				206,789,899
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม					
2562				บาท	95,529,835
2561				บาท	98,761,672

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 ราคาทุนของอุปกรณ์ซึ่งหักค่าเสื่อมราคาสะสมทั้งจำนวนแล้ว แต่ยังคงใช้งานอยู่ของบริษัท และบริษัทย่อย มีจำนวน 297.52 ล้านบาท และ 182.95 ล้านบาท ตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
ราคาทุน					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	94,805,950	434,311	(2,898,995)	1,455,062	93,796,328
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	73,353,764	-	-	-	73,353,764
เครื่องใช้สำนักงาน	19,097,530	24,921	(469,868)	-	18,652,583
อุปกรณ์สำนักงาน	25,131,184	365,714	(698,303)	185,750	24,984,345
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	149,804,196	2,037,720	(1,888,468)	9,500	149,962,948
อุปกรณ์สื่อสาร	5,341,353	-	(125,349)	-	5,216,004
เครื่องมือเครื่องใช้	262,178,650	6,570,244	(1,709,201)	-	267,039,693
ยานพาหนะ	5,628,046	-	-	-	5,628,046
อาคารเช่าระหว่างปรับปรุงและสินทรัพย์ ระหว่างติดตั้ง	6,971,687	1,500,312	-	(1,650,312)	6,821,687
รวมราคาทุน	642,312,360	10,933,222	(7,790,184)	-	645,455,398
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(76,524,565)	(9,309,817)	2,759,384	-	(83,074,998)
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	(38,776,989)	(12,881,459)	-	-	(51,658,448)
เครื่องใช้สำนักงาน	(15,750,927)	(1,768,536)	453,582	-	(17,065,881)
อุปกรณ์สำนักงาน	(18,880,157)	(2,939,777)	623,914	-	(21,196,020)
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	(128,603,309)	(10,915,825)	1,831,199	-	(137,687,935)
อุปกรณ์สื่อสาร	(4,372,788)	(429,409)	125,330	-	(4,676,867)
เครื่องมือเครื่องใช้	(168,896,503)	(43,896,696)	1,686,892	-	(211,106,307)
ยานพาหนะ	(2,561,359)	(665,244)	-	-	(3,226,603)
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	(454,366,597)	(82,806,763)	7,480,301	-	(529,693,059)
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์	187,945,763				115,762,339

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
ราคาทุน					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	90,163,436	-	(1,130,410)	5,772,924	94,805,950
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	68,187,155	5,166,609	-	-	73,353,764
เครื่องใช้สำนักงาน	19,151,601	128,295	(283,951)	101,585	19,097,530
อุปกรณ์สำนักงาน	24,479,216	308,375	(643,129)	986,722	25,131,184
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	151,110,178	1,239,652	(2,638,330)	92,696	149,804,196
อุปกรณ์สื่อสาร	5,929,835	49,146	(637,628)	-	5,341,353
เครื่องมือเครื่องใช้	250,263,701	11,954,353	(39,404)	-	262,178,650
ยานพาหนะ	9,894,246	-	(4,266,200)	-	5,628,046
อาคารเช่าระหว่างปรับปรุงและสินทรัพย์ ระหว่างติดตั้ง	7,284,085	6,641,529	-	(6,953,927)	6,971,687
รวมราคาทุน	626,463,453	25,487,959	(9,639,052)	-	642,312,360
ค่าเสื่อมราคาสะสม					
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า	(68,155,380)	(9,499,590)	1,130,405	-	(76,524,565)
ส่วนปรับปรุงเครื่องบินเช่า	(24,797,884)	(13,979,105)	-	-	(38,776,989)
เครื่องใช้สำนักงาน	(13,860,304)	(2,110,751)	220,128	-	(15,750,927)
อุปกรณ์สำนักงาน	(16,012,056)	(3,468,340)	600,239	-	(18,880,157)
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	(116,826,915)	(14,341,081)	2,564,687	-	(128,603,309)
อุปกรณ์สื่อสาร	(4,436,977)	(536,902)	601,091	-	(4,372,788)
เครื่องมือเครื่องใช้	(120,846,343)	(48,087,017)	36,857	-	(168,896,503)
ยานพาหนะ	(6,162,313)	(665,245)	4,266,199	-	(2,561,359)
รวมค่าเสื่อมราคาสะสม	(371,098,172)	(92,688,031)	9,419,606	-	(454,366,597)
ส่วนปรับปรุงอาคารเช่าและอุปกรณ์	255,365,281				187,945,763
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม					
2562				บาท	82,806,763
2561				บาท	92,688,031

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 ราคาทุนของอุปกรณ์ซึ่งหักค่าเสื่อมราคาสะสมทั้งจำนวนแล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่ของบริษัท มีจำนวน 297.52 ล้านบาท และ 182.95 ล้านบาท ตามลำดับ

14. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ประกอบด้วย
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
ราคาทุน					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	203,704,902	16,187,729	(23,528,394)	4,586,784	200,951,021
โปรแกรมระหว่างพัฒนา	16,265,125	3,922,824	-	(4,586,784)	15,601,165
รวมราคาทุน	219,970,027	20,110,553	(23,528,394)	-	216,552,186
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(174,246,206)	(16,917,860)	23,528,394	-	(167,635,672)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	(174,246,206)	(16,917,860)	23,528,394	-	(167,635,672)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	45,723,821				48,916,514

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
ราคาทุน					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	195,232,547	7,853,855	-	618,500	203,704,902
โปรแกรมระหว่างพัฒนา	3,397,801	13,485,824	-	(618,500)	16,265,125
รวมราคาทุน	198,630,348	21,339,679	-	-	219,970,027
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(151,173,049)	(23,073,157)	-	-	(174,246,206)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	(151,173,049)	(23,073,157)	-	-	(174,246,206)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	47,457,299				45,723,821
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม					
2562				บาท	16,917,860
2561				บาท	23,073,157

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ซึ่งหักค่าตัดจำหน่ายสะสมทั้งจำนวนแล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่ของบริษัทและบริษัทย่อยมีจำนวน 131.08 ล้านบาท และ 82.53 ล้านบาท ตามลำดับ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

หน่วย : บาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
ราคาทุน					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	190,853,317	15,987,730	(23,528,394)	-	183,312,653
โปรแกรมระหว่างพัฒนา	10,329,325	1,115,039	-	-	11,444,364
รวมราคาทุน	201,182,642	17,102,769	(23,528,394)	-	194,757,017
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(168,630,026)	(13,385,438)	23,528,394	-	(158,487,070)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	(168,630,026)	(13,385,438)	23,528,394	-	(158,487,070)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	32,552,616				36,269,947

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หน่วย : บาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ				
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	เพิ่มขึ้น	ลดลง	โอนเข้า (ออก)	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
ราคาทุน					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	187,826,416	2,408,401	-	618,500	190,853,317
โปรแกรมระหว่างพัฒนา	2,081,001	8,866,824	-	(618,500)	10,329,325
รวมราคาทุน	189,907,417	11,275,225	-	-	201,182,642
ค่าตัดจำหน่ายสะสม					
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	(147,298,396)	(21,331,630)	-	-	(168,630,026)
รวมค่าตัดจำหน่ายสะสม	(147,298,396)	(21,331,630)	-	-	(168,630,026)
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	42,609,021				32,552,616
ค่าตัดจำหน่ายสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม					
2562				บาท	13,385,438
2561				บาท	21,331,630

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 ราคาทุนของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนซึ่งหักค่าตัดจำหน่ายสะสมทั้งจำนวนแล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่ของบริษัทมีจำนวน 131.08 ล้านบาท และ 82.53 ล้านบาท ตามลำดับ

15. สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีและค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	13,321,915	13,321,915

รายการเคลื่อนไหวของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่เกิดขึ้นในระหว่างปี มีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2562	รายการที่รับรู้ ในกำไร หรือขาดทุน	รายการที่รับรู้ ในกำไร ขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ค่าเผื่อน้ำสงสยะสูญ	386,525	-	-	386,525
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	12,935,390	-	-	12,935,390
รวม	13,321,915	-	-	13,321,915

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2561	รายการที่รับรู้ ในกำไร หรือขาดทุน	รายการที่รับรู้ ในกำไร ขาดทุน เบ็ดเสร็จอื่น	ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ค่าเผื่อน้ำสงสยะสูญ	386,525	-	-	386,525
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	12,935,390	-	-	12,935,390
รวม	13,321,915	-	-	13,321,915

ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561
ภาษีเงินได้ปัจจุบัน	-	-
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	-	-
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	-	-

รายการกระทบบยอดจำนวนเงินระหว่างค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้กับผลคูณของกำไรทางบัญชีกับอัตราภาษีที่ใช้สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม แสดงได้ดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
กำไรทางบัญชีสำหรับกิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	(549,378,697)	(158,127,346)	(262,946,835)	100,224,450
ขาดทุนทางบัญชีสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน	(2,422,965,474)	(3,817,318,194)	(1,328,169,677)	(2,505,064,963)
ขาดทุนทางบัญชีก่อนค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	(2,972,344,171)	(3,975,445,540)	(1,591,116,512)	(2,404,840,513)
ภาษีเงินได้คำนวณในอัตราร้อยละ 20	(109,875,739)	(31,625,469)	(52,589,367)	20,044,890
ผลกระทบทางภาษีสำหรับขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้รับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	-	-	-	-
ผลกระทบจากขาดทุนสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งใช้เป็นรายการหักทางภาษี	109,875,739	31,625,469	52,589,367	(20,044,890)
ผลกระทบทางภาษีของผลแตกต่างชั่วคราว	-	-	-	-
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่แสดงในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	-	-	-	-

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมิได้บันทึกสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีสำหรับผลขาดทุนสะสม เนื่องจากผู้บริหารของบริษัทคาดว่าเมื่อมีกำไรสุทธิทางภาษีในอนาคตไม่เพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีจากรายการขาดทุนสะสมจำนวน 3,983.05 ล้านบาท และ 2,411.87 ล้านบาท สำหรับงบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการตามลำดับ ได้ทั้งจำนวน

16. เงินกู้ยืมระยะสั้น

เงินกู้ยืมระยะสั้น ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	500,000,000	1,600,000,000	-	900,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้น (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)	2,920,000,000	800,000,000	2,520,000,000	800,000,000
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น	200,000,000	-	-	-
รวม	3,620,000,000	2,400,000,000	2,520,000,000	1,700,000,000

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินสองแห่งจำนวนรวม 900 ล้านบาท ซึ่งเป็นตัวสัญญาใช้เงินจากสถาบันการเงินแห่งแรกจำนวน 100 ล้านบาท และแห่งที่สองจำนวน 800 ล้านบาท โดยตัวสัญญาใช้เงินดังกล่าวมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2.30 - 2.55 ต่อปี และมีกำหนดเวลาชำระคืน 3 เดือนนับจากวันที่ในสัญญาใช้เงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทย่อยมีเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินสองแห่งในรูปตัวสัญญาใช้เงิน จำนวน 2 ฉบับ เป็นจำนวนเงินแต่ละ 350 ล้านบาท รวมเป็นจำนวนเงิน 700 ล้านบาท ซึ่งมีบริษัทและผู้ถือหุ้นใหญ่ของผู้ถือหุ้นใหญ่แห่งหนึ่งของบริษัทย่อยเป็นผู้ค้ำประกัน โดยเงินกู้ยืมดังกล่าวมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ Money Market Rate (MMR) ต่อปี และร้อยละ BIBOR ต่อปีของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ทั้งนี้ ในเดือนพฤศจิกายน 2562 บริษัทย่อยได้ชำระคืนเงินกู้จำนวน 200 ล้านบาท และต่ออายุตัวสัญญาใช้เงินจำนวน 500 ล้านบาท จากวันที่ครบกำหนด 10 กุมภาพันธ์ 2560 ทุก 0.5 - 3 เดือน ไปจนถึงวันที่ 13 มีนาคม 2563

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้น

เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2562 ที่ประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ของบริษัทมีมติพิจารณาอนุมัติให้ เข้าทำรายการเกี่ยวกับผู้ถือหุ้น กรณีรับความช่วยเหลือทางการเงินภายใต้วงเงินกู้ยืมจำนวน 3,000 ล้านบาท เพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานทั่วไปของบริษัท โดยบริษัทสามารถทยอยเบิกถอนตามความจำเป็น โดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินซึ่งมีอายุคราวละไม่เกิน 180 วัน อัตราดอกเบี้ยไม่เกินกว่า อัตราเฉลี่ยดอกเบี้ยลูกค้ายาใหญ่ชั้นดีประเภทเงินกู้แบบมีระยะเวลา (MLR) บวกร้อยละ 1 ต่อปี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทมีเงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้นรายหนึ่งจำนวน 2,520 ล้านบาทและ 800 ล้านบาทตามลำดับ ในรูปตั๋วสัญญาใช้เงินแบบไม่มีหลักประกัน โดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี และมีกำหนดเวลาการชำระคืน 3 เดือน นับจากวันที่ในตั๋วสัญญาใช้เงิน (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทยืมเงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้นรายหนึ่งของบริษัทจำนวน 400 ล้านบาท ในรูปตั๋วสัญญาใช้เงินแบบไม่มีหลักประกัน โดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.30 บาทต่อปี และมีกำหนดเวลาการชำระคืนไม่เกิน 1 ปีนับจากวันที่ในตั๋วสัญญาใช้เงิน

ในเดือนมกราคม 2563 บริษัทได้รับเงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้นรายหนึ่งจำนวน 200 ล้านบาท ในรูปตั๋วสัญญาใช้เงินแบบไม่มีหลักประกัน โดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี และมีกำหนดเวลาการชำระคืน 3 เดือน นับจากวันที่ในตั๋วสัญญาใช้เงิน

เงินกู้ยืมระยะสั้นจากบุคคลอื่น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทยืมเงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้นรายหนึ่งของบริษัท จำนวน 200 ล้านบาท ในรูปตั๋วสัญญาใช้เงินแบบไม่มีหลักประกัน โดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6.30 บาทต่อปี และมีกำหนดเวลาการชำระคืนไม่เกิน 1 ปีนับจากวันที่ในตั๋วสัญญาใช้เงิน

17. เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้นอกระบบอื่น

เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้นอกระบบอื่น ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)	194,867,467	59,288,548	78,091,964	59,683,026
เจ้าหนี้การค้า - กิจการอื่น	2,036,381,663	2,637,148,826	1,238,736,059	1,858,247,790
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)	5,612,887	19,900,780	5,878,212	19,937,125
เจ้าหนี้อื่น - กิจการอื่น	17,745,901	24,750,596	3,151,475	14,849,594
รายได้ค่าโดยสารรับล่วงหน้า	1,622,748,629	1,389,255,633	621,403,038	631,628,620
เงินรับล่วงหน้าอื่น	524,717,966	785,611,879	252,406,785	243,757,618
ดอกเบี้ยค้างจ่าย - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 27.1)	15,410,959	6,756,164	15,410,959	6,756,164
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	1,248,623,282	962,849,621	534,948,669	428,019,208
ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายค้างจ่าย	22,296,571	20,353,514	21,030,911	19,456,827
รวม	5,688,405,325	5,905,915,561	2,771,058,072	3,282,335,972

18. เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบินและประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน

18.1 เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบิน

เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบินคือเงินที่บริษัทและบริษัทย่อยจ่ายล่วงหน้าให้กับผู้ให้เช่าตามอัตราที่กำหนดในสัญญา โดยสามารถเบิกคืนเมื่อนำเครื่องบินไปซ่อมบำรุงเครื่องบินครั้งใหญ่ตามแผนการซ่อมบำรุงเครื่องบินตามเงื่อนไขที่กำหนดในสัญญา

เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบิน ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม
	2562	2561	2562	2561
เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบิน ณ วันต้นปี	7,788,296,566	7,192,488,243	5,649,595,719	5,817,998,463
บวก จ่ายเพิ่ม	1,782,449,032	2,048,778,656	1,229,472,464	1,284,567,589
หัก กลับรายการ	(895,456,338)	-	(895,456,338)	-
หัก รับคืนจากผู้ให้เช่าระหว่างปี	(332,880,976)	(1,452,970,333)	(332,880,976)	(1,452,970,333)
เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบิน ณ วันสิ้นปี	8,342,408,284	7,788,296,566	5,650,730,869	5,649,595,719

18.2 ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินตามแผนการซ่อมบำรุง

ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินตามแผนการซ่อมบำรุง ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม
	2562	2561	2562	2561
ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน				
ตามแผนการซ่อมบำรุง ณ วันต้นปี	8,177,323,409	7,583,100,082	5,774,825,434	6,208,610,302
บวก เพิ่มขึ้นในระหว่างปี - รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปี	1,951,162,506	2,138,376,694	1,132,949,714	1,110,368,499
หัก กลับรายการ	(760,216,695)	-	(760,216,695)	-
หัก เปลี่ยนแปลงประมาณการ	-	(91,183,034)	-	(91,183,034)
หัก ค่าซ่อมบำรุงที่เกิดขึ้นจริงระหว่างปี	(574,923,051)	(1,452,970,333)	(574,923,051)	(1,452,970,333)
ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินตามแผน ณ วันสิ้นปี	8,793,346,169	8,177,323,409	5,572,635,402	5,774,825,434

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัททบทวนและปรับลดประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงตามแผนที่บันทึกไว้เดิมจำนวน 91.18 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงแผนการเข้าซ่อมบำรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของบริษัทยิ่งขึ้น

18.3 ประมาณการหนี้สินค่าปรับสภาพเครื่องบิน และค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน

ประมาณการหนี้สินค่าปรับสภาพเครื่องบินและค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม
	2562	2561	2562	2561
ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน ณ วันต้นปี	219,746,024	297,423,374	194,145,344	289,876,939
บวก เพิ่มขึ้นในระหว่างปี - รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปี	108,959,484	194,027,084	97,916,659	150,747,033
หัก กลับรายการ	(32,417,956)	-	(32,417,956)	-
หัก เปลี่ยนแปลงประมาณการ	-	(108,633,577)	-	(108,633,577)
หัก ค่าซ่อมบำรุงที่เกิดขึ้นจริงระหว่างปี	(98,778,524)	(163,070,857)	(95,959,326)	(137,845,051)
ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน ณ วันสิ้นปี	197,509,028	219,746,024	163,684,721	194,145,344
หัก ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินระยะสั้น	(72,407,580)	(120,622,592)	(62,210,730)	(106,656,715)
ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินระยะยาว	125,101,448	99,123,432	101,473,991	87,488,629

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัททบทวนและปรับลดประมาณการหนี้สินค่าปรับสภาพเครื่องบินที่บันทึกไว้เดิมจำนวน 108.63 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนสถานที่ในการส่งคืนเครื่องบิน และการปรับเปลี่ยนแผนการซ่อมบำรุง

19. ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน

ประมาณการหนี้สินสำหรับผลประโยชน์พนักงาน ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
ผลประโยชน์หลังออกจากราชการของพนักงาน	180,388,278	266,077,346	168,403,595	259,201,736
ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น - เงินสะสมสำหรับพนักงาน	8,276,546	7,790,831	8,276,546	7,790,831
รวม	188,664,824	273,868,177	176,680,141	266,992,567

19.1 ผลประโยชน์หลังออกจากราชการของพนักงาน

การเปลี่ยนแปลงของภาระผูกพันผลประโยชน์หลังออกจากราชการของพนักงาน ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม
	2562	2561	2562	2561
ภาระผูกพันผลประโยชน์หลังออกจากราชการของพนักงาน ณ วันต้นปี	266,077,346	234,883,632	259,201,736	214,075,382
เงินสดจ่ายผลประโยชน์พนักงาน	(42,419,861)	(16,902,257)	(42,419,861)	(16,155,857)
ต้นทุนบริการปัจจุบันและดอกเบี้ย	79,787,258	65,517,336	74,678,185	61,282,211
กำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(123,056,465)	(17,421,365)	(123,056,465)	-
ภาระผูกพันผลประโยชน์หลังออกจากราชการของพนักงาน ณ วันสิ้นปี	180,388,278	266,077,346	168,403,595	259,201,736

ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์หลังออกจากราชการของพนักงานที่รับรู้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	63,101,241	62,188,949	58,587,917	58,061,113
ต้นทุนดอกเบี้ย	3,507,956	3,328,387	3,317,864	3,221,098
ต้นทุนบริการในอดีต	13,178,061	-	12,772,404	-
รวม	79,787,258	65,517,336	74,678,185	61,282,211

ข้อสมมติหลักในการประมาณการตามหลักการคณิตศาสตร์ประกันภัย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 มีดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม	
	2562 ร้อยละต่อปี	2561 ร้อยละต่อปี
อัตราคิดลด	2.29 - 2.61	2.12 - 2.61
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน	3.00 - 4.00	4.00 - 5.00
อัตราการหมุนเวียนพนักงาน	0 - 16.00 (ขึ้นอยู่กับอายุของพนักงาน)	0 - 16.00 (ขึ้นอยู่กับอายุของพนักงาน)
อัตราภาระ	TMO2017 (ตารางภาระไทยปี 2560)	TMO2008 และ TMO2017 (ตารางภาระไทยปี 2551 และ 2560)

	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562 ร้อยละ (ต่อปี)	2561 ร้อยละ (ต่อปี)
อัตราคิดลด	2.29	2.12
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน	3.00	5.00
อัตราการหมุนเวียนพนักงาน	0 - 16.00 (ขึ้นอยู่กับอายุของพนักงาน)	0 - 16.00 (ขึ้นอยู่กับอายุของพนักงาน)
อัตราภาระ	TMO2017 (ตารางภาระไทยปี 2560)	TMO2008 (ตารางภาระไทยปี 2551)

ข้อสมมติที่สำคัญในการกำหนดภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ประกอบด้วย อัตราคิดลด อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน และอัตราภาระ การวิเคราะห์ความอ่อนไหวด้านล่างได้พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงในแต่ละข้อสมมติในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่เกี่ยวข้องที่อาจเป็นไปได้อย่างสมเหตุสมผล ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงานในขณะที่ข้อสมมติอื่นคงที่

หน่วย : บาท

	ผลกระทบต่อการผูกพันผลประโยชน์พนักงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
อัตราคิดลด - เพิ่มขึ้นร้อยละ 1	(14,356,220)	(18,144,063)	(13,325,162)	(17,549,130)
อัตราคิดลด - ลดลงร้อยละ 1	17,069,278	22,184,151	15,852,129	21,486,583
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน - เพิ่มขึ้นร้อยละ 1	14,349,790	22,025,177	13,036,088	21,344,770
อัตราการเพิ่มขึ้นของเงินเดือน - ลดลงร้อยละ 1	(12,244,676)	(18,201,052)	(11,111,875)	(17,608,205)
การมีชีวิตรอยู่ - เพิ่มขึ้น 1 ปี	1,040,007	2,080,172	965,005	2,035,599
การมีชีวิตรอยู่ - ลดลง 1 ปี	(1,029,462)	(2,041,699)	(955,065)	(1,997,484)

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวข้างต้นอาจไม่ได้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงในภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน เนื่องจากการยากที่การเปลี่ยนแปลงข้อสมมติต่างๆ จะเกิดขึ้นแยกต่างหากจากข้อสมมติอื่นซึ่งอาจมีความสัมพันธ์กัน

นอกจากนี้ในการแสดงการวิเคราะห์ความอ่อนไหวข้างต้น มูลค่าปัจจุบันของภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน คำนวณโดยใช้วิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ซึ่งเป็นวิธีเดียวกันกับการคำนวณหนี้สินภาระผูกพันผลประโยชน์ของพนักงานหลังจากออกจากงานที่รับรู้ในงบแสดงฐานะการเงิน

19.2 ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น - เงินสะสมสำหรับนักบิน

การเปลี่ยนแปลงของผลประโยชน์ระยะยาวอื่น - เงินสะสมสำหรับนักบิน ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวมและ	
	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2562	สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2561
ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น - เงินสะสมสำหรับนักบิน ณ วันต้นปี	7,790,831	7,331,560
บวก เพิ่มขึ้นในระหว่างปี - รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับปี	779,747	919,610
หัก เงินสดจ่าย - เงินสะสมสำหรับนักบิน	(102,860)	-
หัก กลับรายการระหว่างปี	(191,172)	(460,339)
ผลประโยชน์ระยะยาวอื่น - เงินสะสมสำหรับนักบิน ณ วันสิ้นปี	8,276,546	7,790,831

ในวันที่ 1 มกราคม 2556 บริษัทกำหนดให้มีผลประโยชน์อื่นให้แก่พนักงานในตำแหน่งนักบินเมื่อเกษียณอายุ หรือลาออกตามระเบียบของบริษัท หรือสูญเสียใบอนุญาต โดยบริษัทจะสะสมผลประโยชน์ให้แก่พนักงาน โดยพิจารณาจากจำนวนเที่ยวบินที่ทำการบินในแต่ละเดือนและอายุงานของนักบินตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของบริษัท อย่างไรก็ตาม บริษัทได้กำหนดให้มีการสิ้นสุดการสะสมผลประโยชน์ดังกล่าวลงในวันที่ 31 ธันวาคม 2559 โดยบริษัทจะจ่ายผลประโยชน์สะสมคืนให้กับนักบินตามเกณฑ์ที่กำหนดดังกล่าวซึ่งพนักงานในตำแหน่งนักบินที่เริ่มทำงานหลังจากวันที่ 31 ธันวาคม 2559 จะไม่ได้รับผลประโยชน์ดังกล่าว

20. การจัดการส่วนทุน

วัตถุประสงค์ในการบริหารทุนของบริษัทและบริษัทย่อยเป็นไปเพื่อการดำรงไว้ซึ่งความสามารถในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของบริษัทและบริษัทย่อยเพื่อสร้างผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นและเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนได้เสียอื่น

นอกจากนี้บริษัทรักษาระดับทุนให้เป็นไปตามข้อกำหนดการดำรงอัตราส่วนทางการเงินภายใต้สัญญาวงเงินสินเชื่อหนังสือค้ำประกันที่ทำไว้กับสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง (ดูหมายเหตุข้อ 28.4)

21. ทุนเรือนหุ้น

มูลค่าต่อหุ้น (บาท)	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ			
	31 ธันวาคม 2562		31 ธันวาคม 2561	
	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (บาท)
ทุนจดทะเบียน				
ณ วันที่ 1 มกราคม				
หุ้นสามัญ	1	2,499,249,882	2,499,249,882	2,499,249,882
จดทะเบียนเพิ่มทุนวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562	1	908,799,918	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม				
หุ้นสามัญ	1	3,408,049,800	2,499,249,882	2,499,249,882
ทุนที่ออกและชำระแล้ว				
ณ วันที่ 1 มกราคม				
หุ้นสามัญ	1	2,271,999,796	2,271,999,764	2,271,999,764
รับเงินเพิ่มทุนวันที่ 23 มีนาคม 2561	1	-	32	32
รับเงินเพิ่มทุนวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562	1	836,515,960	-	-
ณ 31 ธันวาคม				
หุ้นสามัญ	1	3,108,515,756	2,271,999,796	2,271,999,796

เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2562 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ 1/2562 ของบริษัทมีมติพิจารณาอนุมัติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทเพื่อรองรับการจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นแต่ละรายถืออยู่ (Rights Offering) รวม 908.80 ล้านบาท จากทุนจดทะเบียนเดิมจำนวน 2,499.25 ล้านบาท เป็นทุนจดทะเบียนใหม่จำนวน 3,408.05 ล้านบาท โดยการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวน 908.80 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งอนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทข้อ 4 เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทข้างต้น โดยบริษัทกำหนดสัดส่วนในการจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนในอัตรา 2.50 หุ้นเดิม ต่อ 1 หุ้นใหม่ ในราคาเสนอขายหุ้นละ 2.75 บาท

เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2562 บริษัทได้รับเงินเพิ่มทุนจำนวนเงิน 2,300.42 ล้านบาท โดยเป็นทุนที่ออกและเรียกชำระจำนวน 836.52 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 2.75 บาท จากหุ้นที่ตราไว้ 1 บาท ทำให้มีส่วนเกินมูลค่าหุ้นจำนวน 1,463.90 ล้านบาท โดยบริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มทุนชำระแล้วจำนวน 3,108.52 ล้านบาท กับกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562

ส่วนเกินมูลค่าหุ้น

ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 51 ในกรณีที่บริษัทเสนอขายหุ้นสูงกว่ามูลค่าหุ้นที่จดทะเบียนไว้ บริษัทต้องนำค่าหุ้นส่วนเกินนี้ตั้งเป็นทุนสำรอง ("ส่วนเกินมูลค่าหุ้น") ส่วนเกินมูลค่าหุ้นนี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทมีส่วนเกินมูลค่าหุ้นจำนวน 5,789.79 ล้านบาท และ 4,325.89 ล้านบาท ตามลำดับ

22. กุณสำรองตามกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด บริษัทจะต้องจัดสรรเงินทุนสำรองตามกฎหมายไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิประจำปีหักด้วยยอดขาดทุนสะสมยกมา (ถ้ามี) จนกว่าทุนสำรองนี้จะมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของทุนจดทะเบียน เงินทุนสำรองตามกฎหมายนี้จะนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลไม่ได้

23. รายได้อื่น - อื่นๆ

รายได้อื่น - อื่นๆ ประกอบด้วย

หน่วย : บาท

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
รายได้ค่าสินค้าทดแทนจากบริษัทประกันภัย	540,552	83,596,901	540,552	83,596,901
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	157,977,738	190,592,041	7,387,760	137,076,977
รับคืนค่าซ่อมแซมเครื่องบินและเครื่องยนต์	11,174,168	17,548,539	11,174,168	17,548,539
รายได้ค่าธรรมเนียมอื่น	87,162,444	96,540,335	84,279,909	89,416,278
รายได้จากการให้บริการภายใต้ใบอนุญาตการให้บริการอินเทอร์เน็ตแบบที่หนึ่ง	-	-	-	-
รายได้ค่าตอบแทนการให้บริการสนามบิน	-	-	-	-
อื่นๆ	83,184,370	66,650,815	28,505,535	37,164,021
รวม	340,039,272	454,928,631	131,887,924	364,802,716

24. ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและขาดทุนต่อหุ้นปรับลด

ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐานคำนวณจากขาดทุนสำหรับปีที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทและจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้วระหว่างปีโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

ขาดทุนต่อหุ้นปรับลดคำนวณจากขาดทุนสำหรับปีเป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัทและจำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้วระหว่างปี โดยถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักหลังจากที่ได้ปรับปรุงผลกระทบของหุ้นปรับลด

ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและขาดทุนต่อหุ้นปรับลดสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม แสดงการคำนวณดังนี้

	สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม			
	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน				
ขาดทุนที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญของบริษัท (ขั้นพื้นฐาน)	(2,051,394,665)	(2,786,757,018)	(1,714,172,977)	(2,404,840,513)
จำนวนหุ้นสามัญที่ออก ณ วันที่ 1 มกราคม	2,271,999,796	2,271,999,764	2,271,999,796	2,271,999,764
ผลกระทบจากหุ้นที่ออกจำหน่าย วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2562	737,967,504	-	737,967,504	-
ผลกระทบจากการใช้ใบแสดงสิทธิ	-	23	-	23
จำนวนหุ้นสามัญโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (ขั้นพื้นฐาน)	3,009,967,300	2,271,999,787	3,009,967,300	2,271,999,787
ขาดทุนต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท/หุ้น)	(0.68)	(1.23)	(0.57)	(1.06)
ขาดทุนต่อหุ้นปรับลด				
จำนวนหุ้นสามัญโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (ขั้นพื้นฐาน)	3,009,967,300	2,271,999,787	3,009,967,300	2,271,999,787
จำนวนหุ้นสามัญโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (ปรับลด)	3,009,967,300	2,271,999,787	3,009,967,300	2,271,999,787
ขาดทุนต่อหุ้นปรับลด (บาท/หุ้น)	(0.68)	(1.23)	(0.57)	(1.06)

25. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

บริษัทได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพขึ้น โดยหักจากเงินเดือนของพนักงานส่วนหนึ่งและบริษัทจ่ายสมทบอีกส่วนหนึ่ง กองทุนดังกล่าวได้จดทะเบียนเป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530

บริษัทจ่ายสมทบเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพและบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	44,732,997	53,332,967	37,014,848	45,422,927

26. ค่าใช้จ่ายตามลักษณะ

ค่าใช้จ่ายตามลักษณะที่สำคัญสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม มีดังต่อไปนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ค่าน้ำมันเครื่องบิน	7,226,033,250	7,479,797,386	4,102,664,897	4,884,339,928
ค่าใช้จ่ายผลประโยชน์พนักงาน	1,928,461,844	2,038,692,455	1,455,108,678	1,629,580,290
ค่าบริการภาคพื้น และค่าบริการการบิน	2,663,793,496	2,491,806,536	1,527,494,712	1,720,593,792
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับนักบินและลูกเรือ	774,835,235	728,278,025	433,220,746	487,131,696
ค่าซ่อมบำรุงอากาศยาน	4,105,941,353	4,046,631,213	2,439,634,169	2,566,270,809
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	112,447,695	121,834,829	96,192,201	114,019,661
ค่าเช่าเครื่องบินและอะไหล่	4,003,232,860	4,253,556,007	3,016,003,383	3,395,541,158
ค่าสินค้าและพัสดุใช้ไป	198,797,397	251,159,130	124,641,069	198,822,516
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขายและโฆษณา	311,966,830	289,082,832	202,219,551	220,677,478
ค่าใช้จ่ายด้านประกันภัย	115,929,757	118,520,890	67,646,295	76,576,577
ค่าธรรมเนียมบัตรเครดิต	47,560,491	67,076,524	47,560,491	67,076,524
ค่าใช้จ่ายศูนย์บริการข้อมูลลูกค้า	67,315,368	77,961,459	67,315,368	77,961,459
ค่าขนส่งผู้โดยสาร	387,330,424	367,717,472	44,909,020	54,797,639

27. รายการระหว่างบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทมีรายการบัญชีที่เกิดขึ้นกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันโดยการมีผู้ถือหุ้นร่วมกันหรือมีกรรมกร่วมกันซึ่งเป็นรายการตามปกติธุรกิจและเป็นไปตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างบริษัทและบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บุคคลและกิจการที่เกี่ยวข้องกันที่สำคัญ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 ประกอบด้วย

บริษัท	ประเภทธุรกิจ	ลักษณะความสัมพันธ์
บริษัท สายการบินบีนกอล์ฟ จำกัด	ขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้าและ ไปรษณีย์ภัณฑ์ทางอากาศ	บริษัทย่อยทางอ้อม
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	ขนส่งผู้โดยสาร ขนส่งสินค้าและ ไปรษณีย์ภัณฑ์ทางอากาศ	บริษัทย่อย
บริษัท นกฮอลิเดย์ จำกัด	นำเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนำเที่ยว	บริษัทย่อย
บริษัท ไฟล์ เทอร์นิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด (เดิมชื่อ บริษัท แพน แอม อินเตอร์เนชั่นแนล ไฟล์ เทอร์นิ่ง เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด)	ให้บริการฝึกอบรมนักบิน	ถือหุ้นโดยบริษัท
Air Black Box Asia Pacific Pte Ltd.	พัฒนาระบบการจองบัตรโดยสารระหว่าง สายการบิน	กิจการร่วมค้า
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจสายการบิน	ผู้ถือหุ้นและกรรมกร่วมกัน
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	ธุรกิจสายการบิน	ผู้ถือหุ้นกลุ่มเดียวกัน
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	ธุรกิจโรงแรม	ผู้ถือหุ้นกลุ่มเดียวกัน
บริษัท ไทยไฟล์ เทอร์นิ่ง จำกัด	ธุรกิจจัดอบรมนักบิน	ผู้ถือหุ้นกลุ่มเดียวกัน
บริษัท สำนักงานกฎหมายสากล สยามพรีเมียร์ จำกัด*	ธุรกิจที่ปรึกษากฎหมาย	ถือหุ้นโดยกรรมกรและกรรมกร่วมกัน
บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	การผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่ม	คู่สมรสของกรรมกร่วมกัน
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด**	ธุรกิจบริการไปรษณีย์	กรรมกร่วมกัน
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)**	ธุรกิจสื่อสารโทรคมนาคม	กรรมกร่วมกัน
บริษัท แอดวานซ์ เมดิคอลเซนเตอร์ จำกัด	กิจกรรมโรงพยาบาล	กรรมกร่วมกัน
บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน)***	ธุรกิจศูนย์จำหน่ายสินค้าแบบขายส่ง	กรรมกร่วมกัน
บริษัท หลักทรัพย์ โอระ จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจบริการซื้อขายหลักทรัพย์	ผู้ถือหุ้นและกรรมกร่วมกัน
บริษัท โอระ แอดไวเซอร์ จำกัด	ธุรกิจให้บริการที่ปรึกษา	ผู้ถือหุ้นและกรรมกร่วมกัน
บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามซิตี้ ดีอาร์ จำกัด	ธุรกิจให้บริการด้านกฎหมาย	กรรมกร่วมกัน
บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามซิตี้ จีพี จำกัด	ธุรกิจให้บริการด้านกฎหมาย	กรรมกร่วมกัน
บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	ธุรกิจการประกันภัย	กรรมกร่วมกัน
บริษัท มิลล์คอน สตีล จำกัด (มหาชน)	ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหล็ก	กรรมกร่วมกัน
บริษัท เจ แม็กซ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด	ธุรกิจจัดการและให้เช่าอสังหาริมทรัพย์	กรรมกร่วมกัน

* ถือเป็นการที่เกี่ยวข้องกันจนถึงวันที่ 22 มกราคม 2561 ซึ่งเป็นวันที่ไม่มีกรรมกร่วมกัน

** ถือเป็นการที่เกี่ยวข้องกันจนถึงวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 ซึ่งเป็นวันที่ไม่มีกรรมกร่วมกัน

*** ถือเป็นการที่เกี่ยวข้องกันจนถึงวันที่ 9 สิงหาคม 2562 ซึ่งเป็นวันที่ไม่มีกรรมกร่วมกัน

27.1 ยอดคงเหลือกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน มีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
ลูกหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 5.1)				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	-	877,810	-	877,810
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	126,271	1,046,480	126,271	1,046,480
บริษัท สายการบินนกสกู๊ต จำกัด	-	-	56,101,928	12,816,966
บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	176,576	166,296	176,576	166,296
บริษัท นกฮอดลีย์ จำกัด	-	-	358,212	358,212
บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	3,361,421	16,115,637	3,361,422	16,115,637
บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน)	-	179,581	-	179,581
บริษัท เจ แม็กซ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด	134,820	-	134,820	-
รวม	3,799,088	18,385,804	60,259,229	31,560,982
รายได้ค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 5.1)				
บริษัท สายการบินนกสกู๊ต จำกัด	-	-	3,301,911	3,922,016
บริษัท นกฮอดลีย์ จำกัด	-	-	-	6,429,420
บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	9,716,958	8,700,787	9,716,958	8,700,787
รวม	9,716,958	8,700,787	13,018,869	19,052,223
ดอกเบี้ยค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 5.1)				
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	-	-	1,726,027	-
เงินทรองจ่าย - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 5.1)				
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	-	-	235,556	979,483
บริษัท นกฮอดลีย์ จำกัด	-	-	1,131,104	1,542,568
รวม	-	-	1,366,660	2,522,051
เงินให้กู้ยืมระยะสั้นแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 6)				
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	-	-	200,000,000	-
เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 12)				
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	-	-	1,460,000,000	1,215,000,000
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น - ดอกเบี้ยค้างรับ - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 12)				
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	-	-	103,849,441	63,398,726
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้น (ดูหมายเหตุข้อ 16)				
ผู้ถือหุ้นรายใหญ่	2,920,000,000	800,000,000	2,520,000,000	800,000,000

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่	ณ วันที่
	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562	31 ธันวาคม 2561
เจ้าหนี้การค้า - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 17)				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	191,895,956	57,562,642	73,095,629	56,281,065
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	93,084	220,840	93,084	220,840
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	85,400	107,800	85,400	107,800
บริษัท ไทยไฟลท์ เทอร์มินัล จำกัด	64,596	-	64,596	-
บริษัท สายการบินบีนก้า จำกัด	-	-	2,024,824	1,676,055
บริษัท ไฟลท์ เทอร์มินัล (ประเทศไทย) จำกัด	2,728,431	1,397,266	2,728,431	1,397,266
รวม	194,867,467	59,288,548	78,091,964	59,683,026
เจ้าหนี้อื่น - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 17)				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	-	14,883,293	-	14,883,293
บริษัท สายการบินบีนก้า จำกัด	-	-	265,325	36,345
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	-	670	-	670
บริษัท หลักทรัพย์โอรา จำกัด (มหาชน)	-	133,750	-	133,750
บริษัท โอรา แอดไวเซอร์ จำกัด	1,605,000	-	1,605,000	-
บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	4,007,887	4,883,067	4,007,887	4,883,067
รวม	5,612,887	19,900,780	5,878,212	19,937,125
ดอกเบี้ยค้างจ่าย - กิจการที่เกี่ยวข้องกัน (ดูหมายเหตุข้อ 17)				
ผู้ถือหุ้นรายใหญ่	15,410,959	6,756,164	15,410,959	6,756,164

27.2 รายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกันสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม สรุปได้ดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
รายได้จากค่าโดยสาร				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	597,505	4,036,570	597,505	4,036,570
บริษัท สายการบินบีนก้า จำกัด	-	-	52,041,488	36,472,934
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	2,629,347	5,002,995	2,629,347	5,002,995
บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	1,293,185	638,973	1,293,185	638,973
บริษัท นกฮอลิเดย์ จำกัด	-	-	-	106,641
บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน)	515,738	965,865	515,738	965,865
บริษัท มิลล์คอน สตีล จำกัด (มหาชน)	269,145	345,636	269,145	345,636
รวม	5,304,920	10,990,039	57,346,408	47,569,614
รายได้จากการให้บริการ				
บริษัท สายการบินบีนก้า จำกัด	-	-	42,300,162	45,873,234
บริษัท นกฮอลิเดย์ จำกัด	-	-	-	3,325,920
บริษัท ไฟลท์ เทอร์มินัล (ประเทศไทย) จำกัด	20,000	-	20,000	-
รวม	20,000	-	42,320,162	49,199,154
รายได้ค่าธรรมเนียมอื่น				
บริษัท เมืองไทยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	53,401,263	45,857,390	53,401,263	45,857,390
บริษัท เจ แม็กซ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด	133,100	-	133,100	-
รวม	53,534,363	45,857,390	53,534,363	45,857,390
รายได้อื่น - ดอกเบี้ยรับ				
บริษัท นกมั่งคั่ง จำกัด	-	-	42,176,742	15,582,712

รายได้จากค่าโดยสารและรายได้จากการให้บริการกำหนดตามต้นทุนบวกส่วนเพิ่มตามที่ระบุไว้ในสัญญา และสำหรับรายได้ค่าธรรมเนียมอื่นและดอกเบี้ยรับกำหนดตามอัตราที่กำหนดในสัญญา

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการ				
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	158,317,825	180,430,322	29,016,889	55,353,746
บริษัท สายการบินบีนนเกอร์ จำกัด	-	-	64,881,269	-
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด	303,656	410,296	303,656	410,296
บริษัท ดอนเมืองอินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด	1,480,373	1,766,344	1,480,373	1,766,344
บริษัท ไทยไฟลท์ เทอร์นิ่ง จำกัด	2,415,692	3,075,958	2,415,692	3,075,958
บริษัท ไฟลท์ เทอร์นิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด	18,537,944	18,473,848	18,537,944	18,473,848
บริษัท หาดทิพย์ จำกัด (มหาชน)	2,617	17,290	2,617	17,290
รวม	181,058,107	204,174,058	116,638,440	79,097,482
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร				
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	153,573	625,315	153,573	625,315
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	1,658	6,159	1,658	6,159
บริษัท หลักทรัพย์โอว้า จำกัด (มหาชน)	1,175,000	500,000	1,175,000	500,000
บริษัท แอดวานซ์ เมดิคอลเซนส์เตอร์ จำกัด	595,705	15,180	595,705	15,180
บริษัท โอว้า แอดไวเซอร์ จำกัด	5,900,000	1,500,000	5,900,000	1,500,000
รวม	7,825,936	2,646,654	7,825,936	2,646,654
ค่าที่ปรึกษาทางกฎหมาย				
บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามซิตี้ ดีอาร์ จำกัด	648,250	642,990	648,250	642,990
บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามซิตี้ จีพี จำกัด	1,563,677	-	1,563,677	-
รวม	2,211,927	642,990	2,211,927	642,990
ต้นทุนทางการเงิน				
ดอกเบี้ยจ่าย - ผู้ถือหุ้นรายใหญ่	76,739,178	10,191,781	76,739,178	10,191,781

ต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการเป็นไปตามราคาปกติที่คิดกับลูกค้าทั่วไป
ค่าตอบแทนกรรมการและผู้บริหารสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม มีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ผลประโยชน์ระยะสั้น	24,302,463	18,684,293	23,417,351	24,556,834
ผลประโยชน์หลังออกจากงาน	2,371,665	7,484,290	1,730,566	5,722,640
รวม	26,674,128	26,168,583	25,147,917	30,279,474

28. สัญญาที่สำคัญ การผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

28.1 การจัดหาเครื่องบิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทมีการผูกพันสำหรับการจัดหาเครื่องบินที่ต้องจ่ายในอนาคตจำนวน 135.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

28.2 สัญญาเช่าเครื่องบิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทและบริษัทย่อยมีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าดำเนินงานระยะยาวสำหรับเครื่องบิน ซึ่งมีระยะเวลาเช่าเป็นเวลา 5 - 12 ปี โดยมีค่าเช่าที่จะต้องจ่ายในอนาคต ดังนี้

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
ไม่เกินหนึ่งปี	113,837,075	117,412,063	84,875,575	89,560,063
เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินห้าปี	400,943,095	403,008,538	343,983,095	370,558,538
เกินห้าปี	108,749,843	171,424,095	108,749,843	171,424,095
รวม	623,530,013	691,844,696	537,608,513	631,542,696

ค่าเช่าเครื่องบินที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น มีดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	3,743.00	3,966.76	2,755.77	3,108.75

ในวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561 และวันที่ 9 เมษายน 2561 บริษัทได้ยกเลิกการเช่าเครื่องบินจำนวน 2 ลำซึ่งทำให้บริษัทต้องจ่ายค่ายกเลิกสัญญาที่กำหนดตามที่ระบุไว้ในสัญญา อย่างไรก็ตามบริษัทได้บันทึกค่าใช้จ่ายดังกล่าวในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นเรียบร้อยแล้ว

ในวันที่ 13 กรกฎาคม 2561 และวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562 บริษัทได้ยกเลิกการเช่าเครื่องบินจำนวน 2 ลำ ซึ่งบริษัทได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ตามที่ระบุในสัญญายกเลิกการเช่าเครื่องบิน ทำให้ไม่มีค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มจากการยกเลิกสัญญาเช่าเครื่องบินดังกล่าว

เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562 บริษัทได้ลงนามในหนังสือสัญญาร่วมกันยกเลิกสัญญาเช่าเครื่องบิน ATR จำนวน 2 ลำก่อนหมดอายุสัญญา โดยบริษัทสามารถหาผู้เช่ารายใหม่แทนได้ จึงทำให้บริษัทไม่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการยกเลิกสัญญาเช่าที่กำหนดตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญาเช่าเครื่องบิน

28.3 สัญญาเช่าและสัญญาบริการอื่น

ค่าเช่าขั้นต่ำตามสัญญาเช่าและค่าบริการตามสัญญาบริการที่ต้องจ่ายในอนาคตมีดังนี้

งบการเงินรวม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

สัญญา	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินห้าปี	เกินห้าปี	
สัญญาเช่า					
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	บาท	46,912,969	49,014,923	-	95,927,892
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	หยวน	68,753	-	-	68,753
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	ดอลลาร์สหรัฐ	64,800	13,800	-	78,600
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	ดอลลาร์สิงคโปร์	15,000	17,500	-	32,500
ค่าเช่ายานพาหนะ	บาท	1,891,400	1,276,094	-	3,167,494
ค่าเช่าอุปกรณ์	บาท	2,283,372	2,091,200	-	4,374,572

สัญญา	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี แต่ไม่เกินห้าปี	เกินห้าปี	
สัญญาบริการ					
ค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน	ดอลลาร์สหรัฐ	27,223,695	50,338,847	-	77,562,542
ค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน	ดอลลาร์สิงคโปร์	1,361,724	3,744,741	-	5,106,465
ค่าบริการใช้ระบบจองบัตรโดยสาร	ดอลลาร์สหรัฐ	2,201,587	2,280,408	-	4,481,995
ค่าบริการใช้ระบบจองบัตรโดยสาร	ยูโร	17,123	-	-	17,123
ค่าบริการลูกค้าสัมพันธ์	บาท	21,094,500	-	-	21,094,500
ตัวแทนเพื่อรับชำระเงิน	ดอลลาร์สหรัฐ	6,300	-	-	6,300
บริการข้อมูลการบิน	ยูโร	28,500	-	-	28,500
บริการข้อมูลการบิน	ดอลลาร์สหรัฐ	7,913	-	-	7,913
ค่าบริการที่ปรึกษา	เยนญี่ปุ่น	1,633,333	-	-	1,633,333

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

สัญญา	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี แต่ไม่เกินห้าปี	เกินห้าปี	
สัญญาเช่า					
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	บาท	37,990,852	6,621,712	-	44,612,564
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	หยวน	38,555	-	-	38,555
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	ดอลลาร์สหรัฐ	10,200	-	-	10,200
ค่าเช่ายานพาหนะ	บาท	1,995,833	1,759,050	-	3,754,883
ค่าเช่าอุปกรณ์	บาท	978,844	330,086	-	1,308,930
สัญญาบริการ					
ค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน	ดอลลาร์สหรัฐ	35,116,239	30,754,614	-	65,870,853
ค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน	ดอลลาร์สิงคโปร์	2,904,000	-	-	2,904,000
ค่าบริการใช้ระบบจองบัตรโดยสาร	ดอลลาร์สหรัฐ	2,024,462	4,282,530	-	6,306,992
ค่าบริการใช้ระบบจองบัตรโดยสาร	ยูโร	25,685	17,123	-	42,808
ค่าบริการลูกค้าสัมพันธ์	บาท	2,485,000	-	-	2,485,000
ตัวแทนเพื่อรับชำระเงิน	ดอลลาร์สหรัฐ	6,300	-	-	6,300
บริการข้อมูลการบิน	ยูโร	28,500	28,500	-	57,000
บริการข้อมูลการบิน	ดอลลาร์สหรัฐ	5,325	-	-	5,325
ค่าบริการที่ปรึกษา	บาท	327,912	-	-	327,912
ค่าบริการที่ปรึกษา	เยนญี่ปุ่น	2,450,000	1,633,333	-	4,083,333

งบการเงินเฉพาะกิจการ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562

สัญญา	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี แต่ไม่เกินห้าปี	เกินห้าปี	
สัญญาเช่า					
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	บาท	44,862,991	49,014,923	-	93,877,914
ค่าเช่ายานพาหนะ	บาท	1,857,600	1,276,094	-	3,133,694
ค่าเช่าอุปกรณ์	บาท	2,172,972	1,963,200	-	4,136,172
สัญญาบริการ					
ค่าบริการลูกค้าสัมพันธ์	บาท	14,830,500	-	-	14,830,500
ค่าบริการใช้ระบบจองบัตรโดยสาร	ดอลลาร์สหรัฐ	2,081,414	2,248,225	-	4,329,639

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

สัญญา	สกุลเงิน	ระยะเวลา			รวม
		ไม่เกินหนึ่งปี	เกินหนึ่งปี แต่ไม่เกินห้าปี	เกินห้าปี	
สัญญาเช่า					
ค่าเช่าและบริการพื้นที่	บาท	32,343,124	4,608,034	-	36,951,158
ค่าเช่ายานพาหนะ	บาท	1,793,033	1,725,250	-	3,518,283
ค่าเช่าอุปกรณ์	บาท	921,244	296,486	-	1,217,730
สัญญาบริการ					
ค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน	ดอลลาร์สหรัฐ	7,146,668	-	-	7,146,668
ค่าบริการใช้ระบบจองบัตรโดยสาร	ดอลลาร์สหรัฐ	1,912,180	4,237,681	-	6,149,861

ค่าเช่าและค่าบริการตามสัญญาที่บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น มีดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561	2562	2561
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	128.15	219.96	67.46	110.27

28.4 วงเงินสินเชื่อจากสถาบันการเงิน
บริษัทและบริษัทย่อยมีวงเงินสินเชื่อจากสถาบันการเงินหลายแห่ง ดังนี้

		สกุลเงิน	งบการเงินรวม					
			2562			2561		
			วงเงิน	ใช้ไป	คงเหลือ	วงเงิน	ใช้ไป	คงเหลือ
ค้ำประกันทั่วไป	บาท	89,500,000	56,408,232	33,091,768	221,638,333	51,876,821	169,761,512	
ค้ำประกันทั่วไป	เยนญี่ปุ่น	78,008,380	78,008,380	-	27,825,000	27,825,000	-	
ค้ำประกันทั่วไปโดยหนังสือ	ดอลลาร์สหรัฐ	81,280	81,280	-	4,000	4,000	-	
เลตเตอร์ออฟเครดิต								
ค้ำประกันโดยหนังสือ								
แสดนด์บายเลตเตอร์ออฟเครดิต	ดอลลาร์สหรัฐ	16,556,254	10,327,572	6,228,682	47,030,549	11,894,609	35,135,940	
ค้ำประกันโดยหนังสือ								
แสดนด์บายเลตเตอร์ออฟเครดิต	บาท	1,200,000,000	706,640,401	493,359,599	1,200,000,000	696,818,215	503,181,785	
เงินเบิกเกินบัญชี	บาท	54,000,000	-	54,000,000	64,000,000	-	64,000,000	

	สกุลเงิน	งบการเงินเฉพาะกิจการ					
		2562			2561		
		วงเงิน	ใช้ไป	คงเหลือ	วงเงิน	ใช้ไป	คงเหลือ
ค้ำประกันทั่วไป	บาท	61,500,000	32,840,572	28,659,428	196,500,000	31,782,789	164,717,211
ค้ำประกันการโดยหนังสือ							
แสดงตนโดยเลตเตอร์ออฟเครดิต	ดอลลาร์สหรัฐ	5,000,000	4,848,432	151,568	36,186,000	7,906,109	28,279,891
ค้ำประกันการโดยหนังสือ							
แสดงตนโดยเลตเตอร์ออฟเครดิต	บาท	1,200,000,000	706,640,401	493,359,599	1,200,000,000	696,818,215	503,181,785
เงินเบิกเกินบัญชี	บาท	54,000,000	-	54,000,000	64,000,000	-	64,000,000

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีสัญญาใช้วงเงินสินเชื่อประเภทหนังสือแสดงตนโดยเลตเตอร์ออฟเครดิตและหนังสือค้ำประกันกับธนาคารในประเทศและสาขาในประเทศไทยของธนาคารต่างประเทศในวงเงินจำนวน 1,261.50 ล้านบาท และ 5.00 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งวงเงินสินเชื่อบางส่วนค้ำประกันโดยเงินฝากธนาคารจำนวน 842.22 ล้านบาท และ 4.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ บริษัทจะต้องดำรงอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญตามที่ธนาคารดังกล่าวกำหนด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีสัญญาใช้วงเงินสินเชื่อประเภทหนังสือแสดงตนโดยเลตเตอร์ออฟเครดิตและหนังสือค้ำประกันกับธนาคารในประเทศและสาขาในประเทศไทยของธนาคารต่างประเทศในวงเงินจำนวน 1,396.50 ล้านบาท และ 36.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งวงเงินสินเชื่อบางส่วนค้ำประกันโดยเงินฝากธนาคารจำนวน 834.89 ล้านบาท และ 1.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ บริษัทจะต้องดำรงอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญตามที่ธนาคารดังกล่าวกำหนด

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีการดำรงสัดส่วนทางการเงินบางประการไม่เป็นไปตามข้อกำหนดภายใต้สัญญาวงเงินสินเชื่อหนังสือค้ำประกันที่ทำไว้กับสถาบันการเงินแห่งหนึ่ง อย่างไรก็ตามบริษัทได้รับจดหมายผ่อนผันจากสถาบันการเงินให้ขยายการดำรงอัตราส่วนทางการเงินดังกล่าวจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2563

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทย้อยได้นำเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำกับธนาคารในประเทศไทย และสาขาในประเทศไทยของธนาคารต่างประเทศในการให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกันสัญญาทางธุรกิจของบริษัทย้อยดังกล่าว ซึ่งเป็นเงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันระยะยาวจำนวน 48.87 ล้านบาท และ 4.79 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทย้อยได้นำเงินฝากออมทรัพย์และเงินฝากประจำกับธนาคารในประเทศไทย และสาขาในประเทศไทยของธนาคารต่างประเทศในการให้ธนาคารออกหนังสือค้ำประกันสัญญาทางธุรกิจของบริษัทย้อยดังกล่าว ซึ่งเป็นเงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกันระยะยาวจำนวน 44.27 ล้านบาท และ 2.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

28.5 สัญญาเช่าช่วงเครื่องบิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทมีรายได้จากการทำสัญญาเช่าช่วงเครื่องบินกับบริษัทอื่น เพื่อให้เช่าช่วงเครื่องบินโบอิง 737-800 จำนวน 3 ลำ เป็นระยะเวลา 48 เดือน นับจากวันส่งมอบเครื่องบิน ซึ่งบริษัทจะได้รับค่าเช่าตามอัตราที่กำหนดในสัญญา

รายได้ค่าเช่าขั้นต่ำตามสัญญาเช่าดำเนินงานที่ยกเลิกไม่ได้ที่จะได้รับในอนาคตมีดังนี้

หน่วย : ดอลลาร์สหรัฐ

	งบการเงินรวมและ	
	งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561
ไม่เกินหนึ่งปี	7,938,443	8,274,000
เกินหนึ่งปีแต่ไม่เกินห้าปี	158,585	9,420,868
	8,097,028	17,694,868

ค่าเช่าเครื่องบินที่บันทึกเป็นรายได้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น มีดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินรวมและ งบการเงินเฉพาะกิจการ	
	2562	2561
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม	256.88	265.82

29. ส่วนงานดำเนินงาน

การจำแนกส่วนงานทางธุรกิจได้จัดทำขึ้นตามเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดทำรายงานภายในที่เสนอต่อผู้บริหารของบริษัท ผลการดำเนินงานจำแนกตามส่วนงานทางธุรกิจที่นำเสนอต่อผู้มีส่วนได้เสียสูงสุดด้านการดำเนินงานเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร และการประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนงานดำเนินงานมีการวัดค่าที่เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินบริษัทมี 2 ส่วนงานที่รายงาน ซึ่งจำแนกตามส่วนงานทางภูมิศาสตร์ได้แก่ การให้บริการการบินในประเทศ และการให้บริการการบินในต่างประเทศ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 ส่วนงานดำเนินงานของบริษัทและบริษัทย่อยแสดงดังนี้

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		
	การให้บริการการบิน ในประเทศ	การให้บริการการบิน ในต่างประเทศ	รวม
งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น			
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562			
รายได้			
รายได้จากค่าโดยสาร	9,128,156,048	7,630,408,068	16,758,564,116
รายได้จากการให้บริการ	782,441,023	1,713,633,916	2,496,074,939
รายได้อื่น			
อื่นๆ	103,045,144	7,764,300	110,809,444
ส่วนที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	603,674,773
รวมรายได้	10,013,642,215	9,351,806,284	19,969,123,272
ค่าใช้จ่าย			
ต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการ	10,014,633,015	11,303,115,137	21,317,748,152
ค่าใช้จ่ายในการขาย	101,968,042	107,635,230	209,603,272
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	526,723,070	417,330,314	944,053,384
ส่วนที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	593,119,100
รวมค่าใช้จ่าย	10,643,324,127	11,828,080,681	23,064,523,908
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้	(629,681,912)	(2,476,274,397)	(3,095,400,636)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	-	-	-
ขาดทุนสำหรับปี	(629,681,912)	(2,476,274,397)	(3,095,400,636)
กำไรเบ็ดเสร็จอื่น :			
กำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์			
ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน			
ส่วนที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	123,056,465
ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(629,681,912)	(2,476,274,397)	(2,972,344,171)

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		
	งบการเงินรวม		รวม
	การให้บริการการบิน ในประเทศ	การให้บริการการบิน ในต่างประเทศ	
ช่วงเวลาแห่งการรับรู้รายได้			
ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง			
รายได้จากค่าโดยสาร			16,758,564,116
รายได้จากการให้บริการ			2,553,986,580
รายได้อื่น			362,842,751
ตลอดช่วงเวลา			
รายได้จากการให้บริการ			293,729,825
รวม			19,969,123,272
งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562			
สินทรัพย์ของส่วนงาน	8,395,474,967	6,775,480,290	15,170,955,257
หนี้สินของส่วนงาน	9,964,333,866	8,674,834,828	18,639,168,694
งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น			
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561			
รายได้			
รายได้จากค่าโดยสาร	9,294,053,991	7,193,595,925	16,487,649,916
รายได้จากการให้บริการ	857,752,079	1,298,764,431	2,156,516,510
รายได้อื่น			
อื่นๆ	108,280,865	20,608,637	128,889,502
ส่วนที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	967,170,223
รวมรายได้	10,260,086,935	8,512,968,993	19,740,226,151
ค่าใช้จ่าย			
ต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการ	10,723,054,289	11,172,427,347	21,895,481,636
ค่าใช้จ่ายในการขาย	105,312,601	69,701,130	175,013,731
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	512,748,706	410,855,101	923,603,807
ส่วนที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	721,572,517
รวมค่าใช้จ่าย	11,341,115,596	11,652,983,578	23,715,671,691
ขาดทุนก่อนภาษีเงินได้	(1,081,028,661)	(3,140,014,585)	(3,975,445,540)
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	-	-	-
ขาดทุนสำหรับปี	(1,081,028,661)	(3,140,014,585)	(3,975,445,540)
กำไรเบ็ดเสร็จอื่น :			
กำไรจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์			
ประกันภัยสำหรับโครงการผลประโยชน์พนักงาน			
ส่วนที่ไม่ได้ปันส่วน	-	-	17,421,365
ขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(1,081,028,661)	(3,140,014,585)	(3,958,024,175)
ช่วงเวลาแห่งการรับรู้รายได้			
ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง			
รายได้จากค่าโดยสาร			16,699,711,712
รายได้จากการให้บริการ			2,227,996,406
รายได้อื่น			480,390,714
ตลอดช่วงเวลา			
รายได้จากการให้บริการ			332,127,319
รวม			19,740,226,151
งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561			
สินทรัพย์ของส่วนงาน	8,584,461,066	5,489,602,960	14,074,064,026
หนี้สินของส่วนงาน	9,575,287,578	7,530,405,764	17,105,693,342

30. สิทธิและประโยชน์ตามบัตรส่งเสริมการลงทุน

บริษัทและบริษัทย่อยได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนและได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน โดยได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในกิจการขนส่งทางอากาศรวมกันไม่เกินร้อยละร้อยของเงินลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน มีกำหนดเวลาแปดปีนับแต่วันที่เริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการตามโครงการที่ได้รับการส่งเสริม บริษัทและบริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในบัตรส่งเสริมการลงทุนดังกล่าว

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทมีบัตรส่งเสริมการลงทุนดังต่อไปนี้

วันที่ในบัตร	เลขที่บัตรส่งเสริม	วันที่เริ่มมีรายได้	วันที่สิทธิหมดอายุ
23 ธันวาคม 2554	2512(2)/2554	24 พฤศจิกายน 2554	23 พฤศจิกายน 2562
23 ธันวาคม 2554	2513(2)/2554	2 ธันวาคม 2554	1 ธันวาคม 2562
25 มกราคม 2555	1087(2)/2555	28 ธันวาคม 2554	27 ธันวาคม 2562
20 เมษายน 2555	1475(2)/2555	9 มิถุนายน 2555	8 มิถุนายน 2563**
11 กรกฎาคม 2555	1893(2)/2555	18 กันยายน 2555	17 กันยายน 2563**
10 ตุลาคม 2555	2447(2)/2555	1 ธันวาคม 2555	30 พฤศจิกายน 2563
18 ตุลาคม 2555	2549(2)/2555	12 มีนาคม 2556	11 มีนาคม 2564**
30 พฤศจิกายน 2555	2771(2)/2555	31 ธันวาคม 2555	30 ธันวาคม 2563*
30 พฤศจิกายน 2555	2772(2)/2555	29 ธันวาคม 2555	28 ธันวาคม 2563**
30 พฤศจิกายน 2555	2773(2)/2555	19 กุมภาพันธ์ 2556	18 กุมภาพันธ์ 2564
8 กุมภาพันธ์ 2556	1207(2)/2556	22 กุมภาพันธ์ 2556	21 กุมภาพันธ์ 2564**
5 เมษายน 2556	1518(2)/2556	17 พฤษภาคม 2556	16 พฤษภาคม 2564*
24 เมษายน 2556	1558(2)/2556	21 พฤษภาคม 2556	20 พฤษภาคม 2564*
2 กรกฎาคม 2556	1916(2)/2556	28 ตุลาคม 2556	27 ตุลาคม 2564
6 มกราคม 2558	1010(2)/2558	25 พฤศจิกายน 2557	24 พฤศจิกายน 2565
30 กันยายน 2558	58-2263-0-00-1-0	5 พฤศจิกายน 2558	4 พฤศจิกายน 2566

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 บริษัทย่อยมีบัตรส่งเสริมการลงทุนดังต่อไปนี้

วันที่ในบัตร	เลขที่บัตรส่งเสริม	วันที่เริ่มมีรายได้	วันที่สิทธิหมดอายุ
24 เมษายน 2558	1553(2)/2558	20 เมษายน 2558	19 เมษายน 2566
24 เมษายน 2558	1534(2)/2558	20 เมษายน 2558	19 เมษายน 2566
26 ธันวาคม 2559	60-0197-1-00-1-0	2 มิถุนายน 2561	30 กันยายน 2567
16 กุมภาพันธ์ 2560	60-0198-1-00-1-0	12 กันยายน 2562	11 กันยายน 2567

ผู้ถือหุ้นของบริษัทและบริษัทย่อยจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินปันผล ซึ่งได้รับจากบริษัทและบริษัทย่อยตลอดระยะเวลาที่บริษัทได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น

บริษัทและบริษัทย่อยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนดไว้ในบัตรส่งเสริมการลงทุน

- * บัตรส่งเสริมการลงทุนที่ 2771(2)/2555 1518(2)/2556 และ 1558(2)/2556 กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการแจ้งยกเลิกบัตรก่อนหมดอายุโครงการ เนื่องจากบริษัทได้นำเครื่องบินโบอิง 737-800 ไปให้เช่าช่วงต่อ (ดูหมายเหตุข้อ 27.5)
- ** บัตรส่งเสริมการลงทุนที่ 1475(2)/2555 2772(2)/2555 1207(2)/2556 1893(2)/2555 และ 2549(2)/2555 กำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการแจ้งยกเลิกบัตรก่อนหมดอายุโครงการ เนื่องจากบริษัทได้ส่งคืนเครื่อง

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		
	2562		
	รายได้ที่ ได้รับการส่งเสริม การลงทุน	รายได้ที่ ไม่ได้รับการ ส่งเสริมการลงทุน	รวม
รายได้ค่าโดยสารและบริการ	16,245,182,003	3,361,098,518	19,606,280,521
รายได้อื่น	47,767,074	315,075,677	362,842,751
รวม	16,292,949,077	3,676,174,195	19,969,123,272

หน่วย : บาท

	งบการเงินรวม		
	2561		
	รายได้ที่ ได้รับการส่งเสริม การลงทุน	รายได้ที่ ไม่ได้รับการ ส่งเสริมการลงทุน	รวม
รายได้ค่าโดยสารและบริการ	17,509,882,045	1,749,953,392	19,259,835,437
รายได้อื่น	165,357,824	315,032,890	480,390,714
รวม	17,675,239,869	2,064,986,282	19,740,226,151

หน่วย : บาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2562		
	รายได้ที่ ได้รับการส่งเสริม การลงทุน	รายได้ที่ ไม่ได้รับการ ส่งเสริมการลงทุน	รวม
รายได้ค่าโดยสารและบริการ	10,276,678,899	2,242,755,998	12,519,434,897
รายได้อื่น	2,141,198	187,058,850	189,200,048
รวม	10,278,820,097	2,429,814,848	12,708,634,945

หน่วย : บาท

	งบการเงินเฉพาะกิจการ		
	2562		
	รายได้ที่ ได้รับการส่งเสริม การลงทุน	รายได้ที่ ไม่ได้รับการ ส่งเสริมการลงทุน	รวม
รายได้ค่าโดยสารและบริการ	13,083,434,901	407,698,452	13,491,133,353
รายได้อื่น	100,826,795	292,204,080	393,030,875
รวม	13,184,261,696	699,902,532	13,884,164,228

31. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องมือทางการเงิน

31.1 ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อ

ความเสี่ยงด้านการให้สินเชื่อหมายถึง ความเสี่ยงจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาเกิดจากการที่ลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บริษัทและบริษัทย่อย บริษัทและบริษัทย่อยอาจมีความเสี่ยงจากการกระจุกตัวของสินเชื่อ อย่างไรก็ตาม บริษัทและบริษัทย่อย ไม่เคยเกิดความเสี่ยงเนื่องจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญาของลูกค้าหนึ่งอย่างมีสาระสำคัญ และคาดว่า จะไม่มีความเสี่ยงทางด้านการให้สินเชื่ออย่างมีสาระสำคัญ

ในกรณีของการรับรู้สินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ ซึ่งบันทึกในงบแสดงฐานะการเงินถือเป็นมูลค่าสูงสุดของความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามสัญญา

31.2 ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย

ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยเกิดจากการที่อัตราดอกเบี้ยจะเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินงานแก่บริษัทและบริษัทย่อย ในงวดปัจจุบันและในปีต่อไป อย่างไรก็ตามผลกระทบจากอัตราดอกเบี้ยที่จะเปลี่ยนแปลงไม่มีสาระสำคัญต่อบริษัทและบริษัทย่อย เนื่องจากเงินลงทุนในตราสารหนี้และเงินกู้ยืมจะครบกำหนดในระยะเวลาอันสั้น

31.3 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อบริษัทและบริษัทย่อย ในงวดปัจจุบันและในปีต่อไป

บริษัทและบริษัทย่อยใช้ตราสารอนุพันธ์ซึ่งประกอบด้วยสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า เพื่อลดความเสี่ยงจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากการผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนโดยกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนในอนาคตที่สินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศจะได้รับหรือต้องจ่ายชำระ จำนวนเงินของสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเมื่อได้รับหรือต้องจ่ายชำระจะหักล้างกับมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงไปของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ยอดคงเหลือของจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่ายุติธรรมของสัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าสรุปได้ดังนี้

สกุลเงิน	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ						
	จำนวนเงินตามสัญญา		จำนวนเงินที่ได้ตามสัญญา		มูลค่ายุติธรรม (บาท)		
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	สกุลเงิน	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561
ดอลลาร์สหรัฐ	8,000,000	11,616,156	บาท	240,151,550	377,471,807	241,806,003	376,206,443

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 และ 2561 สัญญาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าจะครบกำหนดภายใน 4-6 เดือน และ 12 เดือน ตามลำดับ นับจากวันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน

31.4 ความเสี่ยงจากราคาน้ำมัน

เนื่องจากน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานเป็นต้นทุนหลักในการดำเนินงานของบริษัท และบริษัทมีความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยาน ดังนั้น บริษัทจึงได้ทำสัญญาประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันในสัดส่วนระหว่างร้อยละ 20 - 50 ของปริมาณการใช้น้ำมัน สำหรับระยะเวลาไม่เกิน 4-6 เดือน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 บริษัทมีภาระผูกพันตามสัญญาประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันเป็นจำนวน 270,000 บาร์เรล (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 : ไม่มี)

ยอดคงเหลือของจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่ายุติธรรมของสัญญาประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันสรุปได้ดังนี้

หนี้สิน ทางการเงิน	สกุลเงิน	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ				ลำดับชั้น	
		มูลค่าตามสัญญา (พัน)		มูลค่ายุติธรรม (พัน)		มูลค่า ยุติธรรม	เทคนิคการประเมินมูลค่าและข้อมูล ที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม
		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561		
สัญญาประกัน ความเสี่ยงราคา น้ำมัน	ดอลลาร์ สหรัฐอเมริกา	-	17,720 - 21,267	-	15,585	ลำดับ 2	วิธีกระแสเงินสดคิดลด ประมาณการกระแสเงินสดคิดลด โดยกระแสเงินสดในอนาคตประมาณ จากราคาน้ำมันล่วงหน้า (จากราคา น้ำมันล่วงหน้าที่สามารถสังเกตได้ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน) และราคาน้ำมันตามสัญญา ซึ่งคิด ลดด้วยอัตราที่สะท้อนถึงความเสี่ยง ด้านต่างๆ ของราคาน้ำมัน

31.5 มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

การเปิดเผยมูลค่ายุติธรรมต้องใช้ดุลยพินิจในการประมาณค่ายุติธรรม ดังนั้นมูลค่ายุติธรรมที่ประมาณขึ้นที่เปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินนี้จึงไม่จำเป็นต้องบ่งชี้ถึงจำนวนเงิน ซึ่งเกิดขึ้นจริงในตลาดแลกเปลี่ยนในปัจจุบัน การใช้ข้อสมมติฐานทางการตลาดและ/หรือวิธีการประมาณที่แตกต่างกันอาจมีผลกระทบที่มีสาระสำคัญในมูลค่ายุติธรรมที่ประมาณขึ้น บริษัทและบริษัทย่อยใช้วิธีการและข้อสมมติฐานดังต่อไปนี้ในการประมาณมูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงิน

สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม

รายการสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินบางรายการของบริษัทและบริษัทย่อยมีการวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน โดยตารางต่อไปนี้แสดงถึงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินมูลค่ายุติธรรมของหนี้สินทางการเงินดังกล่าว

หนี้สิน ทางการเงิน	สกุลเงิน	งบการเงินรวมและงบการเงินเฉพาะกิจการ		ลำดับชั้น	
		มูลค่ายุติธรรม (พัน)		มูลค่า ยุติธรรม	เทคนิคการประเมินมูลค่าและข้อมูล ที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม
		ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561		
รายได้รอตัดบัญชีจากโปรแกรม สิทธิพิเศษแก่ลูกค้า	บาท	36,951	18,329	ลำดับ 3	ภาระผูกพันจากการให้คะแนนสะสมได้มีการรับรู้ และวัดมูลค่าตามมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ จะได้รับตามจำนวนคะแนนสะสมทั้งหมดที่คาดว่าจะ จะมีการใช้สิทธิคืนด้วยมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณ ต่อหน่วยคะแนน

เงินลงทุนระยะยาวอื่นซึ่งเป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีใช้หลักทรัพย์จดทะเบียน มูลค่ายุติธรรมประมาณจากมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง

สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่ไม่ได้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น เงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เงินฝากธนาคารที่มีภาระค้ำประกัน เงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน เงินกู้ยืมระยะสั้น เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น ประมาณการหนี้สินค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน และหนี้สินหมุนเวียนอื่น มีมูลค่ายุติธรรมโดยประมาณเท่ากับราคาบัญชี

32. ข้อพิพาททางการค้าที่สำคัญ

ในไตรมาส 1 ของปี 2561 บริษัทได้ยื่นคำฟ้องไปยังศูนย์อนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศในประเทศสิงคโปร์ (Singapore International Arbitration Center ("SIAC")) เพื่อให้พิจารณาข้อพิพาทกับบริษัทแห่งหนึ่ง โดยขอให้บริษัทดังกล่าวชำระค่าเสียหายให้แก่บริษัทอันเนื่องมาจากการกระทำผิดสัญญา ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2562 คณะอนุญาโตตุลาการ (Tribunal) ได้มีคำชี้ขาดโดยตัดสินว่าบริษัทดังกล่าวไม่ได้กระทำผิดตามสัญญา และให้บริษัทชำระค่าเสียหายรวมทั้งสิ้น 5.39 ล้านยูโร 0.38 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ และ 0.27 ล้านวอน (หรือประมาณ 190.75 ล้านบาท) อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคณะอนุญาโตตุลาการ (Tribunal) ได้มีคำชี้ขาดมาแล้ว แต่เนื่องจากบริษัทมีเหตุผลและข้อเท็จจริงที่จะใช้สนับสนุนในการดำเนินการฟ้องหรือคัดค้านการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ (Tribunal) เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2562 บริษัทได้ยื่นฟ้องคัดค้านคำวินิจฉัยของคณะอนุญาโตตุลาการต่อศาลสูงประเทศสิงคโปร์ และปัจจุบันคดีนี้ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลดังกล่าว ในการนี้ฝ่ายบริหารเชื่อว่าข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในคดีนี้ไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการเงินรวมของกลุ่มบริษัท

33. เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน

เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2563 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้น ครั้งที่ 1/2563 ของบริษัทมีมติพิจารณาอนุมัติในเรื่องดังต่อไปนี้

1. อนุมัติให้ลดทุนจดทะเบียนของบริษัท ด้วยการลดหุ้นสามัญในส่วนที่ยังมิได้มีการออกจำหน่ายจำนวน 99.03 ล้านบาท จากทุนจดทะเบียนเดิม จำนวน 3,408.05 ล้านบาท เป็นทุนจดทะเบียนใหม่จำนวน 3,309.02 ล้านบาท
2. อนุมัติให้เพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัท เพื่อรองรับการจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมตามสัดส่วนจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นแต่ละรายถืออยู่ (Rights Offering) รวม 888.15 ล้านบาท จากทุนจดทะเบียนเดิมจำนวน 3,309.02 ล้านบาท เป็นทุนจดทะเบียนใหม่จำนวน 4,197.17 ล้านบาท โดยการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวน 888.15 ล้านหุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท รวมทั้งอนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทข้อ 4 เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มทุนจดทะเบียนของบริษัทข้างต้น โดยบริษัทกำหนดสัดส่วนในการจัดสรรหุ้นสามัญเพิ่มทุนในอัตรา 3.50 หุ้นเดิม ต่อ 1 หุ้นใหม่ ในราคาเสนอขายหุ้นละ 2.50 บาท

เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 บริษัทได้รับเงินเพิ่มทุนจำนวนเงิน 1,551.68 ล้านบาท โดยเป็นทุนที่ออกและเรียกชำระจำนวน 620.67 ล้านหุ้น ในราคาหุ้นละ 2.50 บาท จากหุ้นที่ตราไว้ 1 บาท ทำให้มีส่วนเกินมูลค่าหุ้นจำนวน 931.01 ล้านบาท โดยบริษัทได้จดทะเบียนเพิ่มทุนชำระแล้วจำนวน 3,729.19 ล้านบาท กับกระทรวงพาณิชย์ เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2563
3. เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563 ที่ประชุมคณะกรรมการบริษัทครั้งที่ 2/2563 มีมติพิจารณาอนุมัติการต่ออายุสัญญาการทำรายการเกี่ยวกับผู้ถือหุ้น กรณีรับความช่วยเหลือทางการเงินภายในวงเงินกู้ยืมจำนวน 3,000 ล้านบาท โดยต่ออายุสัญญาจากเดิม 1 ปี เป็นเพิ่มอีก 3 ปี โดยเงื่อนไขอื่นคงเดิม ทั้งนี้การเข้าทำรายการเกี่ยวกับดังกล่าว จะนำเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติในวันที่ 29 เมษายน 2563

34. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับการอนุมัติให้ออกโดยคณะกรรมการของบริษัท เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563

บุคคล/นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง /ความสัมพันธ์		ประเภทรายการ		มูลค่าของรายการ (ล้านบาท)		มูลค่าของรายการ ตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ
				2561	2562	ความจำเป็นของความเหมาะสมผลของการ บริษัทและบริษัทย่อย และค่าบริการเป็นไปตามราคาตลาด
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด ("แอร์พอร์ต โฮเต็ล") ลักษณะธุรกิจ แอร์พอร์ต โฮเต็ลประกอบธุรกิจโรงแรม อพาร์ต ดอนเมืองแอร์พอร์ต ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับท่าอากาศยานดอนเมือง	บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด ลักษณะธุรกิจ แอร์พอร์ต โฮเต็ลประกอบธุรกิจโรงแรม อพาร์ต ดอนเมืองแอร์พอร์ต ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับท่าอากาศยานดอนเมือง	1.3 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ บริษัทมีค่าใช้จ่ายอื่นๆ จากการให้บริการในประเทศไทย เช่น ค่าฝึกอบรม ค่าเบี้ยประกันภัย เป็นต้น - ค่าใช้จ่ายอื่นๆ 2. รายได้ของบริษัท 2.1 ค่าตัวโดยสาร บริษัทให้บริการขนส่งทางอากาศแก่ผู้โดยสารของการบินไทย ตามสัญญาการทำการบินร่วม (Code Share Agreement) และ สัญญาโอนผู้โดยสารระหว่างกัน (Passenger Transfer Agreement) - รายได้ค่าโดยสาร 3. เจ้าหน้าที่การค้า 4. เจ้าหน้าที่อื่น 5. ลูกหนี้การค้า		0.4	0.4	รายการดังกล่าวเป็นรายการที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจของ บริษัทและบริษัทย่อย และค่าบริการเป็นไปตามราคาตลาด
						บริษัทได้ทำสัญญาการบินร่วม (Code Share Agreement) กับการบินไทย เพื่อเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายตั๋วโดยสารของ บริษัท นอกจากนี้ราคาจำหน่ายตั๋วของผู้โดยสารรายอื่น ส่วนสัญญา ดังกล่าวอัตราค่าจำหน่ายตั๋วของผู้โดยสารรายอื่น ส่วนสัญญา โอนผู้โดยสารระหว่างกัน (Passenger Transfer Agreement) ก็เป็นไปเพื่อการโอนผู้โดยสารระหว่างสายการบินในกรณีเกิด การยกเลิกหรือเกิดความล่าช้าของเที่ยวบิน
				57.6 14.9 0.9	191.9 ไม่มี ไม่มี	
บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด ลักษณะธุรกิจ แอร์พอร์ต โฮเต็ลประกอบธุรกิจโรงแรม อพาร์ต ดอนเมืองแอร์พอร์ต ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับท่าอากาศยานดอนเมือง	บริษัท ดอนเมือง อินเตอร์เนชั่นแนล แอร์พอร์ต โฮเต็ล จำกัด ลักษณะธุรกิจ แอร์พอร์ต โฮเต็ลประกอบธุรกิจโรงแรม อพาร์ต ดอนเมืองแอร์พอร์ต ซึ่งตั้งอยู่ใกล้กับท่าอากาศยานดอนเมือง	ค่าที่พัก บริษัทได้ใช้บริการที่พักจากแอร์พอร์ต โฮเต็ล สำหรับพนักงานสถานี ต่างจังหวัดที่เดินทางไปปฏิบัติงานและฝึกอบรมที่สถานีกรุงเทพ - ค่าที่พัก และค่าจัดเลี้ยง - เจ้าหน้าที่การค้า		1.8 0.1	1.5 0.1	บริษัทเลือกใช้บริการห้องพัก และห้องจัดเลี้ยงจากแอร์พอร์ต โฮเต็ลเพื่อเป็นที่พักให้พนักงานจากสถานีต่างจังหวัดที่เดินทางไป เข้าปฏิบัติงาน และมีกรอบการทำอากาศยานนานาชาติ ดอนเมือง เนื่องจากโรงแรมดังกล่าวเป็นโรงแรมแห่งเดียวที่อยู่ ใกล้เคียงกับท่าอากาศยานนานาชาติดอนเมือง ซึ่งมีทางเดิน เชื่อมโดยตรงไปยังอาคารผู้โดยสารและออฟฟิศสำนักงานของ บริษัท อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกสบายและประหยัด ค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้แก่พนักงานของบริษัท ทั้งนี้อัตรา ค่าบริการเป็นไปตามราคาตลาด

บุคคล/นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง/ความสัมพันธ์	ประเภทรายการ	มูลค่าของรายการ (ล้านบาท)		ความเห็นว่าเป็น/ความสมเหตุสมผลของรายการ ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ
		2561	2562	
บริษัท ไทยไฟลท์เทรนนิง จำกัด (“ไทยไฟลท์เทรนนิง”) ลักษณะธุรกิจ ไทยไฟลท์เทรนนิงให้บริการฝึกอบรมบุคลากร ด้านการบิน ความสัมพันธ์ การบินไทย ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทถือหุ้น ร้อยละ 49.0 ในไทยไฟลท์เทรนนิง	1. ค่าบริการ - ค่าฝึกอบรม	3.1	2.4	รายการดังกล่าวเป็นรายการที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจของ บริษัท อีกทั้ง หากบริษัทดำเนินการเอง บริษัทจะมีค่าใช้จ่าย ที่สูงกว่า
	2. เจ้านักการค้า	ไม่มี	0.1	
บริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด (“ไทยสมายล์”) ลักษณะธุรกิจ สายการบินราคาประหยัดในเครือการบินไทย ที่นำเสนอทางเลือกใหม่ให้กับลูกค้าที่ต้องการ การบินในระยะระยะทางใกล้	1. ค่าใช้จ่ายของบริษัท 1.1 ค่าตัวโดยสาร บริษัทให้บริการขนส่งทางอากาศสำหรับผู้โดยสารของสายการบิน ตามสัญญาโอนผู้โดยสารระหว่างกัน (Passenger Transfer Agreement) - ค่าตัวโดยสาร	0.4	0.3	บริษัทได้ทำสัญญาโอนผู้โดยสารระหว่างกัน (Passenger Transfer Agreement) กับไทยสมายล์เพื่อทำการโอน ผู้โดยสารระหว่างกันในการที่เกิดการยกเลิกหรือเกิดความล่าช้า ของเที่ยวบินในราคาที่ตกลงกันไว้ล่วงหน้า
	2. รายได้ของบริษัท 2.1 ค่าตัวโดยสาร บริษัทให้บริการขนส่งทางอากาศแก่ผู้โดยสารของบริษัท “ไทยสมายล์แอร์เวย์” จำกัดตามสัญญาโอนผู้โดยสารระหว่างกัน (Passenger Transfer Agreement) - รายได้ค่าโดยสาร	5.0	2.6	
ความสัมพันธ์ การบินไทย ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัทและ จัดเป็นผู้มีอำนาจควบคุมในไทยสมายล์ โดยถือหุ้นทั้งหมดของไทยสมายล์	3. ลูกหนี้การค้า	1.0	0.1	
	4. เจ้าหนี้การค้า	0.2	0.1	

บุคคล/นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง/ความสัมพันธ์	ประเภทรายการ	มูลค่าของรายการ (ล้านบาท)		ความจำเป็น/ความสมเหตุสมผลของรายการ ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ
		2561	2562	
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด (“ไปรษณีย์ไทย”) ลักษณะธุรกิจ “ไปรษณีย์ไทย”ประกอบธุรกิจให้บริการไปรษณีย์ ความสัมพันธ์ กรรมการของบริษัทได้แก่นายรัฐพล รักดีภูมิ เป็นกรรมการของบริษัทไปรษณีย์ไทย ถือเป็น กิจการที่เกี่ยวข้องกันจนถึงวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 ซึ่งเป็นวันที่ไม่มีกรรมการร่วมกัน	1. ค่าใช้จ่ายของบริษัท - ค่าบริการไปรษณีย์	0.6	0.2	บริษัทได้ใช้บริการไปรษณีย์ภายในประเทศระหว่างลูกค้าและระหว่างบริษัท เพื่อใช้ในการดำเนินงานของบริษัท ทั้งนี้อัตราค่าบริการเป็นไปตามราคาดุลลาด
	บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) (“กสท”) ลักษณะธุรกิจ กสท ประกอบกิจการโทรคมนาคมและ ให้บริการทางด้าน โทรคมนาคม ความสัมพันธ์ กรรมการของบริษัทได้แก่นายรัฐพล รักดีภูมิ เป็นกรรมการของบริษัท กสท ถือเป็นกิจการ ที่เกี่ยวข้องกันจนถึงวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 ซึ่งเป็นวันที่ไม่มีกรรมการร่วมกัน	0.006	0.001	บริษัทใช้บริการโทรศัพท์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้อัตราค่าบริการเป็นไปตามราคาดุลลาด
บริษัท แอดวานซ์ เมดิคอลเทรดเดอร์ จำกัด (“แอดวานซ์เมดิคอล”) ลักษณะธุรกิจ แอดวานซ์เมดิคอล ประกอบกิจการประเภท โรงพยาบาล ความสัมพันธ์ กรรมการของบริษัทได้แก่นายประเวช องอาจสิทธิกุล เป็นกรรมการของ แอดวานซ์เมดิคอล	1. ค่าใช้จ่ายของบริษัท - ค่าบริการตรวจสุขภาพประจำปีของพนักงาน	0.02	0.6	บริษัทมีนโยบายให้สวัสดิการแก่พนักงานของบริษัท ในการเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปี ซึ่งได้มีพนักงานบางส่วนเลือกเข้าใช้บริการตรวจสุขภาพกับแอดวานซ์เมดิคอล ทั้งนี้อัตราค่าบริการเป็นไปตามราคาดุลลาด

บุคคล/นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง /ความสัมพันธ์		ประเภทรายการ		มูลค่าของรายการ (ล้านบาท)		ความจำเป็น/ความเหมาะสมเหตุผลของรายการ ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ
				2561	2562	
บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน) ("แม็คโคร") ลักษณะธุรกิจ ศูนย์จำหน่ายสินค้าแบบขายส่ง สินค้าอุปโภคบริโภค	ความสัมพันธ์ กรรมการของบริษัทได้แก่นายชวลิต อุตตาศาสตร์ เป็นกรรมการของแม็คโคร ถือเป็นการ ที่เกี่ยวข้องกันจนถึงวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 ซึ่งเป็นวันที่ไม่มีกรรมการร่วมกัน	1. รายได้ของบริษัท - รายได้ค่าโดยสาร		0.96	0.52	บริษัทขายตั๋วโดยสารให้แม็คโคร ตามราคาตลาด
		2. สูหน้การค้า		0.18	ไม่มี	
บริษัท หลักทรัพย์ ไร้อ จำกัด (มหาชน) ("หลักทรัพย์ไร้อ") ลักษณะธุรกิจ หลักทรัพย์ไร้อประกอบธุรกิจให้บริการซื้อขาย หลักทรัพย์ เปิดบัญชีซื้อขายหุ้นทั้งในประเทศ และต่างประเทศ	ความสัมพันธ์ ผู้ถือหุ้นของหลักทรัพย์ไร้อ เป็นผู้ถือหุ้น ของบริษัท โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ถือหุ้นดังกล่าว ถือหุ้นของบริษัท ร้อยละ 69.68	1. ค่าใช้จ่ายของบริษัท - ค่าบริการเกี่ยวกับการใช้สิทธิซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนตามใบสำคัญ แสดงสิทธิ (NOK-W1)		0.5	1.2	บริษัทได้เสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญของ บริษัท ครั้งที่ 1 (NOK-W1) ซึ่งจะจัดสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิมที่ใช้ สิทธิจองซื้อหุ้นสามัญเพิ่มทุนตามรอบที่ได้กำหนด ทางบริษัท จึงได้ใช้บริการหลักทรัพย์ไร้อเพื่อเป็นตัวแทนในการรับจอง ซื้อหุ้นเพิ่มทุน ทั้งนี้อัตราค่าบริการเป็นไปตามราคาตลาด
		2. เจ้าหนี้อื่น		0.1	ไม่มี	

บุคคล/นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง/ความสัมพันธ์	ประเภทรายการ	มูลค่าของรายการ (ล้านบาท)		ความจำเป็น/ความสมเหตุสมผลของรายการ ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ
		2561	2562	
บริษัท ไอรา แอดไวเซอร์ จำกัด (“ไอราแอดไวเซอร์”) ลักษณะธุรกิจ “ไอราแอดไวเซอร์”ประกอบกิจการให้คำปรึกษาด้านการบริหารจัดการการเงิน	1. ค่าใช้จ่ายของบริษัท - ค่าบริการที่ปรึกษาทางการเงิน	5.9	1.5	บริษัทใช้บริการไอราแอดไวเซอร์ให้เป็นปรึกษาทางด้านการเงินและพัฒนาระบบการเงิน เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้อัตราค่าบริการเป็นไปตามราคาตลาด
		1.6	ไม่มี	
บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามคดี ดีอาร์ จำกัด (“สยามคดีดีอาร์”) ลักษณะธุรกิจ สยามคดีดีอาร์ประกอบกิจการให้บริการทางด้านกฎหมาย บัญชี และภาษี	1. ค่าใช้จ่ายของบริษัท - ค่าบริการที่ปรึกษาด้านกฎหมาย	0.6	0.6	บริษัทได้ทำสัญญากับสยามคดีดีอาร์ เพื่อขอคำปรึกษาทางกฎหมาย รายการดังกล่าวเป็นรายการที่จำเป็น ในการดำเนินงานธุรกิจของบริษัท ทั้งนี้ อัตราค่าบริการเป็นไปตามราคาตลาด
บริษัท สำนักงานกฎหมายสยามคดี สุพี จำกัด (“สยามคดีสุพี”) ลักษณะธุรกิจ สยามคดีสุพีประกอบกิจการให้บริการทางด้านกฎหมาย บัญชี และภาษี	1. ค่าใช้จ่ายของบริษัท - ค่าบริการที่ปรึกษาด้านกฎหมาย	ไม่มี	1.6	บริษัทได้ทำสัญญากับสยามคดีดีอาร์ เพื่อขอคำปรึกษาทางกฎหมาย รายการดังกล่าวเป็นรายการที่จำเป็น ในการดำเนินงานธุรกิจของบริษัท ทั้งนี้ อัตราค่าบริการเป็นไปตามราคาตลาด

บุคคล/นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง/ความสัมพันธ์		ประเภทรายการ		มูลค่าของรายการ (ล้านบาท)		ความจำเป็น/ความสมเหตุสมผลของรายการ/ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ	
				2561	2562		
บริษัท เจ แม็กซ์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ลักษณะธุรกิจ เจแม็กซ์ ประกอบธุรกิจด้านการจัดการอสังหาริมทรัพย์และให้เช่าอสังหาริมทรัพย์	ความสัมพันธ์ กรรมการของบริษัทได้แก่นายอุษณภูมิ จุฬางกูร เป็นกรรมการของเจ แม็กซ์	1. รายได้ของบริษัท - รายได้ค่าเช่าพื้นที่โฆษณา		ไม่มี	0.1	บริษัทได้ให้ เจ แม็กซ์ เช่าพื้นที่สำนักงานบางส่วนเพื่อใช้โฆษณา ทั้งนี้อัตราค่าบริการเป็นไปตามราคาตลาด	
		1. รายได้ของบริษัท - รายได้ค่าโดยสาร		0.3	0.3	บริษัทขายตั๋วโดยสารให้แก่ใครก็ตามราคาตลาด	
บริษัท มิลล์คอน สตีล จำกัด (มหาชน) (“มิลล์คอนสตีล”) ลักษณะธุรกิจ มิลล์คอนสตีลประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหล็ก	ความสัมพันธ์ กรรมการของบริษัทได้แก่นายอภิชาติ จีระพันธุ์ เป็นกรรมการของมิลล์คอนสตีล	ผู้ถือหุ้นใหญ่ - นางหทัยรัตน์ จุฬางกูร (“นางหทัยรัตน์ จุฬางกูร”) ลักษณะธุรกิจ นางหทัยรัตน์ จุฬางกูร เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ของบริษัท		10.2	76.7	บริษัทได้กู้ยืมเงินจาก นางหทัยรัตน์ จุฬางกูร เพื่อใช้ในการดำเนินงานโดยมีอัตราดอกเบี้ยเป็นไปตามอัตราตลาด	
		2. เงินกู้ยืมระยะสั้นจากผู้ถือหุ้น		800	800		

คำอธิบายและการวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

สรุปผลประกอบการงบการเงินรวมปี 2562

ตามที่บริษัท สายการบินบีนกแอร์ จำกัด (มหาชน) (“บริษัท”) ได้รายงานผลประกอบการสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 โดยงบการเงินรวมของบริษัทและบริษัทย่อยมีผลขาดทุนสำหรับปี 2562 จำนวน 2,972.34 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นผลขาดทุนของบริษัทใหญ่จำนวน 1,928.34 ล้านบาท และผลขาดทุนจากส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม 1,044.00 ล้านบาท ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงผลขาดทุนเฉพาะส่วนที่เป็นของบริษัทจำนวน 1,928.34 ล้านบาท มีการเปลี่ยนแปลงลดลงจากปีก่อนถึง 854.23 ล้านบาท หรือมีผลขาดทุนลดลงร้อยละ 30.70 บริษัทจึงขอชี้แจงปัจจัยหลักและเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของบริษัทดังนี้

ในช่วงปีที่ผ่านมา บริษัทได้นำอากาศยานที่มีอายุการใช้งานมากออกจากฝูงบินตามแผนการฟื้นฟูธุรกิจของบริษัท ส่งผลให้ขนาดฝูงบินอากาศยานทั้งปีจากจำนวน 25 ลำในปี 2561 ลดลงเหลือจำนวน 24 ลำในปี 2562 หรือลดลงร้อยละ 4.00 ในขณะที่ปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสาร (ASK) และจำนวนเที่ยวบินลดลง คิดเป็นร้อยละ 7.03 และ 7.95 ตามลำดับเมื่อเทียบกับปีก่อน อย่างไรก็ตาม อัตราการใช้เครื่องบินต่อลำเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 6.41 ในขณะที่รายได้ต่อปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสาร (RASK) ลดลงเล็กน้อยร้อยละ 0.52 แต่ต้นทุนต่อปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสาร (CASK) ลดลงร้อยละ 6.03 เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน จากการที่

บริษัทสามารถบริหารจัดการต้นทุนทั้งทางตรงและทางอ้อมได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้บริหารได้ทำการตรวจสอบและวิเคราะห์หาสาเหตุจนถึงการวางแผน สามารถลดต้นทุนต่างๆ ได้ตามแผนการลดค่าใช้จ่ายและแผนการฟื้นฟูธุรกิจของบริษัท นอกจากนี้บริษัทยังได้ทำการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบินให้ตรงต่อเวลา (On-time [performance]) เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ค่าชดเชยสำหรับการล่าช้าของเที่ยวบิน (Flight delay) ลดลงอีกด้วย

ราคาน้ำมันอากาศยานเครื่องบิน (Jet Fuel Price) ในปี 2562 ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 77.73 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อบาร์เรล ลดลงจาก 85.77 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อบาร์เรล เมื่อเทียบกับปีก่อน ส่งผลให้บริษัทมีต้นทุนเชื้อเพลิงอยู่ที่ 4,102.66 ล้านบาท ลดลงถึงร้อยละ 16.00 เมื่อเทียบกับปีก่อน ทั้งนี้บริษัทได้มีการทำสัญญาประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานบางส่วนซึ่งเป็นไปตามนโยบายป้องกันความเสี่ยงที่บริษัทกำหนด

สำหรับงบการเงินเฉพาะกิจการ บริษัทมีรายได้จากการดำเนินงานรวม 12,708.63 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 8.47 จากปีก่อน ด้านค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของบริษัท มีจำนวนรวม 14,422.81 ล้านบาท ลดลงถึงร้อยละ 11.46 จากปีก่อน โดยบริษัทมีผลขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมสำหรับปีนี้จำนวน 1,591.12 ล้านบาท ลดลงมาถึงร้อยละ 33.84 จากปีก่อน ซึ่งมีผลขาดทุนจำนวน 2,404.84 ล้านบาท

สถิติการโดยสารและอัตราส่วนทางธุรกิจที่สำคัญ (ไม่รวมบริษัทย่อย)

	หน่วย	ปี 2561	ปี 2562	เปลี่ยนแปลง	
				จำนวน	ร้อยละ
จำนวนเครื่องบิน ณ สิ้นงวด					
- (ไอพ่น) Boeing 737-800 New Generation	ลำ	15	16	1	6.67
- (โบพัด) ATR 72-500	ลำ	2	0	(2)	(100.00)
- (โบพัด) Q400 NextGen	ลำ	8	8	0	0.00
- จำนวนเครื่องบินเฉลี่ย	ลำ	25	24	(1)	(4.00)
ปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสาร (Available Seat Kilometers: ASK)	ล้านที่นั่ง-กม.	6,912	6,425	(486)	(7.03)
ปริมาณการขนส่งด้านผู้โดยสาร (Revenue Passenger Kilometers: RPK)	ล้านที่นั่ง-กม.	6,127	5,608	(519)	(8.47)
จำนวนเที่ยวบิน (No. of sectors)	เที่ยวบิน	67,228	61,881	(5,347)	(7.95)
อัตราส่วนการบรรทุกผู้โดยสาร (Cabin factor)	ร้อยละ	88.65	87.27	-1.38จุด	
จำนวนผู้โดยสาร (Passenger Carried)	ล้านคน	8.86	8.25	(0.61)	(6.88)
รายได้ผู้โดยสารต่อผู้โดยสารต่อกิโลเมตร (Passenger Yield)	บาท/ผู้โดยสาร-กม.	1.91	1.93	0.02	1.05
รายได้ต่อปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสาร (Revenue per Available Seat Kilometers: RASK)	บาท/ที่นั่ง-กม.	1.93	1.92	(0.01)	(0.52)
ต้นทุนต่อปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสาร (Cost per Available Seat Kilometers: CASK)	บาท/ที่นั่ง-กม.	2.31	2.18	(0.14)	(6.03)
ต้นทุนต่อปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสารที่ไม่รวมค่าใช้จ่ายเชื้อเพลิง (Cost per Available Seat Kilometers exclude Fuel: CASK ex-fuel)	บาท/ที่นั่ง-กม.	1.61	1.54	(0.07)	(4.35)
อัตราการใช้เครื่องบินต่อลำ (Average Aircraft Utilization Hours)	ชั่วโมงปฏิบัติการบิน/วัน	9.36	9.96	0.60	6.41

สรุปผลการดำเนินงาน

รายได้ปี 2561 และ 2562 (ไม่รวมบริษัทย่อย)

หน่วย : ล้านบาท	ปี 2561		ปี 2562		เปลี่ยนแปลง	
	จำนวน	ร้อยละต่อ รายได้รวม	จำนวน	ร้อยละต่อ รายได้รวม	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากค่าโดยสาร	12,014.19	86.53	11,227.89	88.35	(786.30)	(6.54)
รายได้จากการให้บริการ	1,476.95	10.64	1,291.54	10.16	(185.41)	(12.55)
รายได้อื่น	393.02	2.83	189.20	1.49	(203.82)	(51.86)
รวมรายได้	13,884.16	100.00	12,708.63	100.00	(1,175.53)	(8.47)

ข้อมูลด้านรายได้

บริษัทมีรายได้รวม 12,708.63 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 8.47 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยแบ่งเป็นรายได้จากค่าโดยสาร 11,227.89 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 88.35 ของรายได้รวม รายได้จากการให้บริการ 1,291.54 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.16 ของรายได้รวม และรายได้อื่น 189.20 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.49 ของรายได้รวม สาเหตุหลักมาจากการลดลงของรายได้การให้บริการ ซึ่งสะท้อนการลดลงของจำนวนอากาศยาน อย่างไรก็ตาม บริษัทยังคงระดับรายได้จากค่าโดยสารเทียบกับปีก่อน

รายได้จากค่าโดยสาร: ในปี 2562 รายได้จากค่าโดยสารลดลงจากปี 2561 ร้อยละ 6.54 หรือคิดเป็นเงินจำนวน 786.30 ล้านบาท แม้ว่าจำนวนอากาศยานลดลง จากจำนวนเครื่องบิน 25 ลำปี 2561 เหลือจำนวนเฉลี่ย 24 ลำ ปี 2562 ตามแผนการฟื้นฟูธุรกิจของบริษัทฯ ส่งผลให้ปริมาณการผลิตด้านผู้โดยสารรวมถึงจำนวนเที่ยวบินลดลง คิดเป็นร้อยละ 7.03 และ 7.95 ตามลำดับ โดยเฉพาะเส้นทางการบินแบบเช่าเหมาลำไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ในขณะที่รายได้จากค่าโดยสารในประเทศโดยเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้

อัตราการใช้เครื่องบินต่อลำยังเพิ่มสูงขึ้นจาก 9.36 ชั่วโมงปฏิบัติการต่อวัน เป็น 9.96 ชั่วโมงปฏิบัติการต่อวันเอเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 13.14

รายได้จากการให้บริการ: ในปี 2562 รายได้จากการให้บริการลดลง 185.41 ล้านบาทหรือลดลงร้อยละ 12.55 จากปีก่อน เป็นผลมาจากรายได้จากการโหลดสัมภาระลดลงจากปีก่อน

ค่าใช้จ่ายประจำปี 2561 และ 2562 (ไม่รวมบริษัทย่อย)

หน่วย : ล้านบาท	ปี 2561		ปี 2562		เปลี่ยนแปลง	
	จำนวน	ร้อยละต่อ ค่าใช้จ่ายรวม	จำนวน	ร้อยละต่อ ค่าใช้จ่ายรวม	จำนวน	ร้อยละ
ต้นทุนค่าโดยสารและการให้บริการ	15,482.81	95.05	13,566.22	94.06	(1,916.59)	(12.38)
ค่าใช้จ่ายในการขาย	111.78	0.69	102.98	0.71	(8.80)	(7.88)
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	680.04	4.17	670.77	4.65	(9.27)	(1.36)
ต้นทุนทางการเงิน	14.37	0.09	82.84	0.58	68.47	476.48
รวมค่าใช้จ่าย	16,289.00	100.00	14,422.81	100.00	(1,866.19)	(11.46)

ข้อมูลด้านค่าใช้จ่าย

ในปี 2562 บริษัทมีค่าใช้จ่ายรวม 14,422.81 ล้านบาท ลดลงจำนวน 1,866.20 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.46 เมื่อเทียบกับปีก่อน ตามจำนวนอากาศยานที่ลดลง ประกอบกับการที่บริษัทสามารถบริหารจัดการต้นทุนทั้งทางตรงและทางอ้อมได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยผู้บริหารได้ทำการตรวจสอบ วิเคราะห์หาสาเหตุ และวางแผนลดต้นทุนต่างๆ ได้ตามแผนการลดค่าใช้จ่ายและแผนการฟื้นฟูธุรกิจของบริษัท ส่งผลให้ปี 2562 ต้นทุนต่อปริมาณผู้โดยสารลดลงจาก 2.32 เป็น 2.18 บาท/ที่นั่ง-ก.ม. หรือลดลงร้อยละ 6.03 และต้นทุนต่อปริมาณการผลิตผู้โดยสารที่ไม่รวมค่าใช้จ่ายเชื้อเพลิงลดลงจาก 1.61 เป็น 1.54 บาท/ที่นั่ง-ก.ม. หรือลดลงร้อยละ 4.35 จากปีก่อน

ต้นทุนผันแปร (Variable Costs): ในปี 2562 ต้นทุนผันแปรอยู่ที่ 10,342.31 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 11.09 จากปีก่อน สาเหตุหลักมาจากบริษัทสามารถลดต้นทุนการซ่อมบำรุงเครื่องบิน รวมถึงลดต้นทุนการบริการภาคพื้นดิน (Ground handling service costs)

กำไร (ขาดทุน) ประจำปี (ไม่รวมบริษัทย่อย)

หน่วย : ล้านบาท	ปี 2561		ปี 2562		เปลี่ยนแปลง	
	จำนวน	ร้อยละต่อ รายได้รวม	จำนวน	ร้อยละต่อ รายได้รวม	จำนวน	ร้อยละ
ขาดทุน ก่อนภาษีเงินได้	(2,404.84)	(17.32)	(1,714.17)	(13.49)	690.67	(28.72)
ค่าใช้จ่าย ภาษีเงินได้	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ขาดทุน สำหรับปี	(2,404.84)	(17.32)	(1,714.17)	(13.49)	690.67	(28.72)
ขาดทุน เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(2,404.84)	(17.32)	(1,591.12)	(12.52)	813.72	(33.84)
ขาดทุน ต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	(1.06)		(0.57)		0.49	

รายได้อื่น: ในปี 2562 รายได้อื่นลดลง 203.82 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 51.86 เมื่อเทียบกับปีก่อน สาเหตุหลักมาจากกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนลดลงจำนวน 129.69 ล้านบาท และบริษัทได้รับค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัยลดลงจำนวน 83.06 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปีก่อน

โดยรวมลงได้จากการบริหารต้นทุนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นบริษัทยังได้ทำการปรับปรุงประสิทธิภาพในการบินให้ตรงต่อเวลา (On-time performance) เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการบริหารจัดการความพร้อมของอะไหล่ (Availability of Spare parts) ในการซ่อมบำรุงเครื่องบินได้ดียิ่งขึ้น ทำให้ค่าชดเชยสำหรับการล่าช้าของเที่ยวบิน (Flight delay) ลดลงอีกด้วย

ต้นทุนคงที่ (Fixed Costs): ในปี 2562 ต้นทุนคงที่อยู่ที่ 3,997.66 ล้านบาท ซึ่งลดลงคิดเป็นร้อยละ 14.15 เนื่องจากบริษัทสามารถบริหารจัดการต้นทุนคงที่ ที่เกี่ยวกับบุคลากรรวมถึงอากาศยาน และสามารถลดค่าเช่าเครื่องบินที่ลดลงตามแผนการลดค่าใช้จ่ายและแผนการฟื้นฟูธุรกิจของบริษัท ในขณะที่อัตราส่วนค่าใช้จ่ายคงที่ต่อหน่วย(FC/ASK) ลดลงมาอยู่ที่ 0.62 บาท/ที่นั่ง-ก.ม. หรือลดลงร้อยละ 7.46

ต้นทุนทางการเงิน: บริษัทมีต้นทุนทางการเงินเพิ่มขึ้นจำนวน 68.47 ล้านบาทในปี 2562 จากดอกเบี้ยเงินกู้ยืมระยะสั้น

จากภาวะการแข่งขันทางด้านราคาที่ยืนยาวและจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่ลดลงจากปี 2561 ถึงแม้บริษัทได้ดำเนินการตามแผนการฟื้นฟูธุรกิจของบริษัท โดยบริหารจัดการต้นทุนทั้งทางตรงและทางอ้อมได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จนทำให้สามารถลดต้นทุนต่างๆ ได้ตามแผนการลดค่าใช้จ่ายตามแผนการฟื้นฟูธุรกิจของบริษัท อย่างไรก็ตามรายได้รวมของบริษัทปรับตัวลดลงตามจำนวนอากาศยานที่ลดลง ส่งผลให้ปี 2562 บริษัทมีผลประกอบการขาดทุนเบ็ดเสร็จรวมจำนวน 1,591.12 ล้านบาท ลดลงจากงวดเดียวกันของปีก่อนถึง 813.72 ล้านบาท หรือขาดทุนลดลงถึงร้อยละ 33.84

ผลการดำเนินงานของบริษัท สายการบินบีนกัทธ์ จำกัด

ในปี 2562 บริษัท สายการบินบีนกัทธ์ จำกัด มีรายได้รวม 7,207.46 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 5,828.52 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 23.66 เมื่อเทียบกับปีก่อน เนื่องจากปริมาณผู้โดยสารที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.66 จาก 1.16 ล้านคน เป็น 1.59 ล้านคน ซึ่งเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนเที่ยวบินโดยรวมทั้งหมดร้อยละ 32.60 เนื่องจากในปี 2562 บริษัทมีจำนวนเครื่องบินเฉลี่ยที่ใช้ในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้นคิด

เป็นร้อยละ 20.00 เมื่อเทียบกับปีก่อน ส่งผลให้บริษัทสามารถเพิ่มเที่ยวบินในเส้นทางเดิม ทำให้มีอัตราการใช้เครื่องบินที่สูงขึ้น โดยบริษัทมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานรวม 8,666.64 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 7,388.22 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.30 เมื่อเทียบกับปีก่อน โดยค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นสาเหตุหลักมาจากการเพิ่มจำนวนเครื่องบินจากเดิม 5 ลำในปีที่แล้วเป็น 7 ลำในปีปัจจุบัน อย่างไรก็ตามบริษัทมีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิในปี 2562 จำนวน 1,352.18 ล้านบาท ซึ่งหากเทียบจากผลขาดทุนสุทธิในปีก่อนที่ 1,528.33 ล้านบาท ผลขาดทุนสุทธิลดลงคิดเป็นร้อยละ 11.53

ปัจจุบัน สายการบินบีนกัทธ์มีเส้นทางบินแบบประจำไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ หนานจิง, อินเจีย และเฉิงตู โดยมีศูนย์กลางการบินที่สนามบินนานาชาติดอนเมืองไปยัง 4 จุดหมายปลายทางในประเทศจีน ได้แก่ เมืองหนานกิง, เมืองเทียนจิน, เมืองชิงเต่า, และเมืองเสิ่นหยาง, 1 จุดหมายปลายทางในประเทศได้แก่ กรุงไทเป, 1 จุดหมายปลายทางในประเทศอินเดีย ได้แก่ กรุงเดลี และ 3 จุดหมายปลายทางในประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ กรุงโตเกียว (นาริตะ) และ กรุงโอซาก้า (คันไซ) และเมืองซัปโปโร (ชิโตเสะ)

งบแสดงฐานะทางการเงิน (งบการเงินรวม)

หน่วย : ล้านบาท	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่	ณ วันที่	เปลี่ยนแปลง	ร้อยละ
	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562		
รวมสินทรัพย์	14,074.06	15,170.96	1,096.90	7.79
รวมหนี้สิน	17,105.69	18,639.17	1,533.48	8.96
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	(1,467.55)	(1,095.47)	372.08	(25.35)
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	(1,564.08)	(2,372.74)	(808.66)	51.70
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	(3,031.63)	(3,466.21)	(436.58)	14.40

สินทรัพย์

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์รวม 15,170.96 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.79 จาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 โดยแบ่งเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน 4,246.59 ล้านบาท และสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนจำนวน 10,924.36 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27.99 และ 72.01 ของสินทรัพย์รวมตามลำดับ

สินทรัพย์หมุนเวียน : ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์หมุนเวียน 4,246.59 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.10 จาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 สาเหตุหลักมาจากการเพิ่มลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 24.11 จาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน : ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนรวม 10,924.36 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.07 จาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 สาเหตุหลักมา

จากบริษัทมีเงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.11 และมีเงินประกันและเงินมัดจำเกี่ยวกับเครื่องบิน-ระยะยาว เพิ่มขึ้น ร้อยละ 28.53 จาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สิน : ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีหนี้สินรวม 18,639.17 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.96 จาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 สาเหตุหลักมาจากการเงินกู้ยืมระยะสั้นที่เพิ่มขึ้นจำนวน 1,220.00 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.83

ส่วนของผู้ถือหุ้น : ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบจำนวน 3,466.21 ล้านบาท ติดลบเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.40 จาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 โดยเป็นของบริษัทใหญ่ติดลบจำนวน 1,095.47 ล้านบาท และส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมติดลบอีกจำนวน 2,372.74 ล้านบาท

งบกระแสเงินสด (งบการเงินรวม)

หน่วย : ล้านบาท	งบการเงินรวม			
	ณ วันที่	ณ วันที่	เปลี่ยนแปลง	ร้อยละ
	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562		
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมการดำเนินงาน	(3,755.69)	(3,816.66)	(60.97)	1.62
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมการลงทุน	193.08	149.94	(43.13)	(22.34)
กระแสเงินสดได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมการจัดหาเงิน	1,663.90	3,402.26	1,738.36	104.47
ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสด	148.75	78.35	(70.40)	(47.33)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(1,749.96)	(186.10)	1,563.85	(89.37)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ 1 มกราคม	3,169.85	1,419.89	(1,749.96)	(55.21)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ 31 ธันวาคม	1,419.89	1,233.79	(186.10)	(13.11)

สำหรับปี 2562 บริษัทและบริษัทย่อยมีกระแสเงินสดใช้ไปสำหรับกิจกรรมดำเนินงานสุทธิจำนวน 3,816.66 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 3,755.69 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.62 โดยรายการหลักที่มีผลต่อการใช้ไปของเงินสด ได้แก่ ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น เงินสำรองบำรุงรักษาเครื่องบิน และเงินสดจ่ายค่าซ่อมบำรุงเครื่องบิน

ส่วนกระแสเงินสดที่ได้มาจากกิจกรรมการลงทุนเป็นจำนวน 149.94 ล้านบาท โดยรายการหลักมาจากเงินสดรับค่าหุ้นของบริษัทย่อยจากส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม

ส่วนกระแสเงินสดที่ได้มาจากกิจกรรมการจัดหาเงินเป็นจำนวน 3,402.26 ล้านบาท โดยรายการหลักมาจากกระแสเงินสดรับจากการเพิ่มทุนจำนวน 2,300.42 ล้านบาท เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 3,420.00 ล้านบาทและจ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะสั้นจำนวน 2,200.00 ล้านบาท

นอกจากนี้บริษัทและบริษัทย่อยได้รับประโยชน์จากผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศในเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเป็นจำนวน 78.35 ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ 186.10 ล้านบาท

NOK AIR

พบกับเรื่องราวดีดี
ที่ไม่ได้มีแต่บนฟ้า...

ถ่ายทอดเรื่องราวโดย

- ✓ นางฟ้า
- ✓ ผู้ประกาศข่าว
- ✓ กิจกรรมสนุกๆ
- ✓ ถูกทุกข้อ

รายการ เอ็น ไอ เค นิวส์

ติดตามเรื่องราวบนท้องฟ้า
และสาระดีดี ทุกเดือน ได้ที่

f t YouTube Instagram LINE @nokairlines

บริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน)

เลขที่ 3 อาคารสำนักงาน ชั้น 17 ถนนสาทรใต้ แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120
โทรศัพท์ 0 2627 2000 โทรสาร 0 2285 6944

www.nokair.com

ฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์ | www.nokair.com/ir
โทรศัพท์: +66 (0) 2627 2678, +66 (0) 2627 2748